

דברי הכנסת

הישיבה המאתיים-ועשרים-ותשע של הכנסת השלוש-עשרה

יום שלישי, ה' בתמוז התשנ"ד (14 ביוני 1994)

ירושלים, הכנסת, שעה 16:00

תוכן העניינים

דברי ברכה של יושב-ראש הכנסת לנשיא המדינה ע' ויצמן ביום הולדתו השבעים	
מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת	
שאלות ותשובות	
תוצרת חקלאית מן השטחים	
גידור מקום קדוש ליד הבניאס	
הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 2), התשנ"ד-1994	
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)	
החלטה בדבר חלוקה של הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות), התשנ"ד-1994	
הצעה לסדר	
הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994	
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)	
מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת	
הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994	
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)	

דברי ברכה של יושב-ראש הכנסת לנשיא המדינה ע' ויצמן ביום הולדתו השבעים

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני פותח את ישיבת הכנסת, יום שלישי, ה' בתמוז התשנ"ד, 14 ביוני 1994.

חברי הכנסת, היום מלאו לנשיא מדינת ישראל 70 שנה, והוא חוגג בחיק משפחתו וחבר העובדים של בית-הנשיא את יום הולדתו. אני ביקרתי היום בבית-הנשיא והבאתי לו את ברכת הכנסת.

אנחנו בחרנו את הנשיא עזר ויצמן לפני מעט יותר משנה, ובתקופה הזאת שהוא מכהן בכהונה הרמה של נשיא מדינת ישראל התגלה עזר ויצמן כנשיא אהוד ואהוב על העם בשעות קשות של מתח פוליטי גבוה. בתקופה של הכרעות היסטוריות חשובות מאוד שמתרחשות לנגד עינינו ידע הנשיא לעמוד בכבוד ולגייס את המעמד שלו כאזרח הראשון של מדינת ישראל כדי לשמור על חישוקי האחדות והאחוה גם בשעות קשות בין יהודים ליהודים, בין יהודים לערבים, לדרוזים, לצ'רקסים. הוא מעניק ייחוד משלו לתפקיד הראשון במעלה במדינת ישראל.

אני רוצה לברך אותו בהזדמנות זו גם בשם הכנסת, אותו ואת רעייתו ראומה ויצמן. משפחת הנשיא מביאה לנו יחד כבוד רב, ואנחנו גאים בהם.

ברכות חמות לנשיא מדינת ישראל ביום הולדתו ה-70.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ש' וייס:

הודעה למזכיר הכנסת.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבד להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת – הצעת חוק ביטוח בריאות לקטינים (הוראת שעה), התשנ"ד–1994, שהחזירה ועדת העבודה והרווחה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית; והחלטה בדבר חלוקה של הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות), התשנ"ד–1994. תודה.

שאלות ותשובות

היו"ר ש' וייס:

אני מזמין את סגן שר החקלאות להשיב על שאלות רגילות.

תוצרת חקלאית מן השטחים

חבר הכנסת ש' עמור שאל את שר החקלאות ביום י"ג בשבט התשנ"ד (25 בינואר 1994):

מצבם של מגדלי הירקות בארץ חמור בגלל הצפה של תוצרת מן השטחים. הממשלה עושה מחוות לתוצרת השטחים, והסחורה משם זורמת ללא פיקוח. כתוצאה מן ההצפה נאלצים החקלאים להשמיד טונות רבות של ירקות.

ברצוני לשאול:

1. מדוע אין משרד החקלאות מפקח על כניסת תוצרת מן השטחים?

2. מה ייעשה כדי להגן על חקלאי הארץ?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. הרשות לפיקוח חקלאי מפעילה ניידות פיקוח לאורך צירי ההברחה מיש"ע במשך 24 שעות ביממה, ומחרימה בפועל כמויות גדולות ביותר של תוצרת חקלאית על כל סוגיה המוברחת מיש"ע לישראל.

נגד מבריחי התוצרת מוגשים כתבי אישום לוועדת קנסות ולבתי-משפט, ונוסף על החרמת התוצרת מעוכב הרכב שבו הוברחה התוצרת עד סיום החקירה.

על אף פעולתה הנמרצת של הרשות לפיקוח חקלאי, הפיתוי לביצוע הברחות גדול והקנס המוטל על המבריחים קטן יחסית לרווח הטמון בהברחה, ולכן עשרות טונות של תוצרת מוצאות דרכן בעשרות השבילים והדרכים המובילים מיש"ע לישראל.

לא ניתן בכוח האדם הקיים וללא סגירה ממשית של "הקו הירוק" למנוע לחלוטין תופעה זו.

נוסף על כך, שנת התשנ"ד הינה שנת שמיטה, ובמטרה לאפשר לגורמים דתיים במדינה אספקת ירקות מותרים (של גויים ומחוץ לגבולות הארץ) ניתנו לעשרות גורמים חרדיים אישורים חריגים להכנסת תוצרת חקלאית מהשטחים. לצערנו, באישורים חריגים אלו נעשה לא אחת שימוש לרעה, ותוצרת מוברחת גם לגורמים מחוץ למגזר החרדי-הדתי.

תופעת "היתרי השמיטה" מקשה ביותר את פעולת הפיקוח החקלאי.

גידור מקום קדוש ליד הבניאס

חבר הכנסת ס' טריף שאל את שר החקלאות ביום י"א באדר התשנ"ד (22 בפברואר 1994):

מאות שנים קיימת גישה חופשית למבקרים במקום קדוש ליד הבניאס.

רשות שמורות הטבע גידרה את המקום, אסרה כניסת מבקרים למקום הקדוש ללא תשלום, ומנעה את השלמת שביל הגישה הנוח למבקרים הדרוזים.

ברצוני לשאול:

1. האם יוחזר המצב לקדמותו ותימנע פגיעה במבקרים הדרוזים?

2. היש מניעה לאפשר לאחראים למקום ברמת-הגולן להשלים את השביל?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

רשות שמורות הטבע לא גידרה את המקום. הכניסה למבקרים מכל העדות והדתות, לרבות דרוזים, אפשרית למקום הקדוש ללא תשלום.

אין כל מניעה לשפר את שביל הגישה, אם כי הוא טוב בהחלט גם במצבו הנוכחי.

לכן התשובות על השאלות הן:

1. לא. אין פגיעה במבקרים.

2. אין מניעה.

היו"ר ש' וייס:

תודה לסגן שר החקלאות.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 2), התשנ"ד-1994

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ש' וייס:

אנחנו ממשיכים. החלטה בדבר חלוקה של הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות), התשנ"ד-1994 – הצעת ועדת הפנים ואיכות הסביבה. יציג את ההחלטה יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה, או מי שהוסמך על-ידו.

דוד מגן (הליכוד):

יושב-ראש הוועדה היה כאן ויצא לחצי שנייה.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו נמתין לו, רק תזרזו אותו, אם כי נעבור לעניין הבא ומייד נחזור. בינתיים, כדי לא לבזבז זמן, אנחנו נעבור להצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 2), התשנ"ד-1994, קריאה שנייה וקריאה שלישית. יציג את ההצעה יושב-ראש ועדת הכספים חבר הכנסת גדליה גל. מייד אחריו נחזור לשני העניינים הקודמים, חבר הכנסת דן תיכון.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 2), המונחת בפניכם לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, היא הצעת חוק שיזמתי במסגרת פעולותיה של ועדת הכספים להקלת המעבר של לקוחות בין בנקים.

קיצור משך זמן המעבר של לקוחות מבנק לבנק יגרום לתנועת לקוחות ויביא להגברת התחרות בין בנקים ולשיפור השירות ללקוחות. כל אלה נראים בעיני חשבים ביותר, בייחוד לעסקים קטנים וליזמים בתחילת דרכם.

התיקונים המוצעים בהצעת חוק זו עוסקים בשני נושאים:

א. הסדר לשחרור שעבודים המוטלים על לקוח של בנק, כאשר פרע את כל חיוביו שלהבטחתם נוצרו השעבודים. השחרור של השעבודים יהיה מוגבל בזמן, והבנקים על-פי לוח זמנים יהיו חייבים לשחרר את השעבודים – 14 יום שעבוד רגיל, 30 יום משכון רשום ו-60 יום משכנתאות.

ב. כמו-כן יש בהצעת החוק קביעה מפורשת, שמי שערב לחוב של לקוח בתאגיד בנקאי ייראה כלקוח של בנק על-פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), וזאת לאחר שבפסק-דין של בית-המשפט העליון נקבע, שכדי להסדיר זאת יש לעגן זאת בחקיקה ראשית.

חבר הכנסת חיים אורון הציע בזמנו הצעת חוק פרטית דומה, אך הוא הסיר אותה כי היא נכללת בהצעת חוק זו.

תיקון החוק הוא רק צעד אחד מכמה צעדים ופעולות שנעשו בוועדת הכספים על מנת להקל את המעבר של לקוחות בין בנקים. כפי שצינתי בראשית דברי, תיקונים אלה נראים לי חיוניים ליצירת סביבה עסקית נאותה ליזמים מתחילים ובעיקר לעסקים קטנים.

זה למעלה משנה מנהלת ועדת הכספים דיונים ומעקב על מעבר לקוחות בין בנקים עם המפקח על הבנקים בבנק ישראל ואיגוד הבנקים.

הוועדה דרשה לקבוע נוהל לסגירת חשבון. הנוהל אכן הושלם, וחוזר מתאים נשלח מאת המפקח על הבנקים אל הבנקים. החוזר קובע נוהל מסודר לסגירת כל החשבונות – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דן תיכון, יש לך הסתייגות ואתה לא שומע את הנאום.

דן תיכון (הליכוד):

תאמין לי שאני בקיא בעניין.

היו"ר ש' וייס:

אולי יש חידושים בנאום.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

– – הכולל דף הסבר ללקוחות על תהליך המעבר, הפעולות הדרושות מצד הבנק ומצד הלקוחות ומשך הזמן המרבי לביצוע כל פעולה.

אנו דורשים כי מוסדות גדולים יעבירו את התשלומים לזכאים דרך כל הבנקים ולא רק דרך בנק אחד, ונמסר לנו כי בינתיים הגיעה "מבטחים" להסדר עם כל הבנקים שלפיו הגמלאים יוכלו לקבל את הפנסיה לחשבונם ללא הגבלה.

אנו עוקבים לעתים מזומנות אחר פעולות הצוות המשותף לאיגוד הבנקים והמפקח המטפל בפישוט ובקיצור משך הזמן של תהליך שינוי הוראות לחיובים על-פי הרשאה, מה שמכונה "הוראת קבע".

בעקבות פעולות ועדת הכספים גובשה אמנה בין הבנקים להקלת תהליכי המעבר באמצעות העברת ביטחונות כנגד פירעון אשראי. גובשו שני טפסים: "מכתב פניית הלקוח" ו"כתב הסכמת הבנק המעביר".

פירטתי בפניכם פעולות שונות שאינן קשורות לחקיקה ראשית, אך הן, עם התיקון הזה בחוק, מייצגות מכלול של תיקונים והסדרים להגברת התחרותיות בענף הבנקאות ולשיפור השירות ללקוח.

התחרות, על-פי תפיסתנו, תגרום לניידות של לקוחות בין בנקים, דבר שיחייב את הבנקים להתייעל ולהקטין את עלות השירות ללקוח, כדי להתמודד על לקוחות שמהם הם מתפרנסים.

אני מבין שחבר הכנסת דן תיכון הגיש הסתייגות לשם החוק, בוודאי גם על מנת לאפשר לו להציג את עמדתו. אבל אני מקווה שבכך גם חבר הכנסת דן תיכון יסתפק ונשאיר את השם כמות שהוא, כי יש חשיבות שכך הוא יישאר.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה מאוד לחבר הכנסת גדליה גל.

חבר הכנסת דן תיכון, בבקשה, הסתייגותך.

דן תיכון (הליכוד):

אחת או שתיים? נדמה לי שיש שתיים.

היו"ר ש' וייס:

לא, יש פה אחת. זו הסתייגות לשם החוק.

דן תיכון (הליכוד):

נדמה לי שיש לי הסתייגות גם לסכום.

דוד מגן (הליכוד):

אבל אפשר לתרום לו חמש דקות.

היו"ר ש' וייס:

חבר'ה, רבותי, יש לו היום עוד סיבוב רציני מאוד.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חוק הבנקאות (שירות ללקוח) הוא חוק טוב, שבא לעשות סדר שצריך היה להיעשות זה זמן רב.

אני רוצה לנצל את ההזדמנות הזאת, ברשותך, חבר הכנסת טמקין – – –

בנימין טמקין (מרצ):

עוד לא הופעתי.

דן תיכון (הליכוד):

אני יודע, ואתה כבר מפריע.

בנימין טמקין (מרצ):

כבר מפריע?

דן תיכון (הליכוד):

עוד לא הגעת, אבל אתה כבר מפריע.

אני רוצה לנצל את ההזדמנות הזאת ולדון בחוק הבנקאות (רישוי).

חבר הכנסת רן כהן, אני מדבר אליך.

אינני יודע אם אתה עוקב אחר מה שקורה בבנק הפועלים. מדוע התפטרה המבקרת הפנימית? לכאורה, נעצר חשוד בוויסות ובהכוונת מניות, שהוא עובד בכיר בחברת "גמולות", שהיא החברה שבעצם מטפלת בקנייה ובמכירה של איגרות חוב ומניות, בכל מה שקשור בקופות הגמל של בנק הפועלים. זה יומיים יש חרושת של שמועות באשר למה שקורה בבנק הפועלים. נפלה, התפטרה המבקרת הפנימית, שהיא אחת הנשים החזקות ביותר בארץ, הגברת תומר, שהיתה קצינת ח"ן ראשית ומילאה שרשרת של תפקידים בכירים בבנק פועלים. אין אנחנו יודעים מדוע היא התפטרה, מדוע היא אולצה להתפטר ועל מי היא מחפה.

אנחנו יודעים שיש לנו חסכוניות בבנק הפועלים, בקופות הגמל של בנק הפועלים. כעמיתים וכמי שחוסכים, רוצים אנחנו לדעת מה קורה, והאם בכוונת הבנק לפצות אותנו בגין אובדן הכנסות שלנו כעמיתים, בשל מה שקרה.

אני רוצה לאזכר בהזדמנות זו גם את דבריו של חבר הכנסת רמון, אשר למשבר קופת-חולים. הוא מאשים את ההסתדרות ואת חברת העובדים כמי שלא העבירו את חלקם, דהיינו, 400 מיליון שקלים מחברת העובדים לקופת-חולים. בשל כך נאלצה הממשלה להעביר בדחיפות הלוואת גישור בסך 400 מיליון שקלים. איננו יודעים מה קורה שם. אנחנו רוצים לדעת מה קורה.

אני עובר לנושא שלישי, אדוני, שקשור בבנקאות הישראלית. לפני כמה שבועות ביקשנו מהמפקח על הבנקים שיתערב בכל מה שקשור ברמת השכר המשולמת לבכירי הבנקאים. טענו שהבנקים שייכים למדינת ישראל, ובכל מה שקשור ברמות השכר שלהם, קבעו הבכירים בבנקים הללו רמות שכר כאלה, שאין אנחנו מסכימים להן.

חשבנו שהבנקים שייכים מאוקטובר, בתוקף חוק הבנקאות (רישוי), למדינת ישראל, והם צריכים לקבל שכר שהולם את מי שמנהל חברות ממשלתיות בדרגה הגבוהה ביותר, קרי: "כימיקלים

לישראל" וחברת החשמל. לצערנו, הופתענו מרמות השכר הגבוהות שמשלמות לעצמן הנהלות הבנקים, ובמיוחד בנק הפועלים, שהשווה את רמות השכר של הבכירים שלו לאלה הנקוטות בבנק דיסקונט ובבנק לאומי.

הופתענו על שלא היתה נכונות מצדו של המפקח על הבנקים להתערב בעניין הזה, או שהנכונות שלו היתה אטית מאוד.

היום נודע לנו על רמות השכר שמשלם בנק ישראל לבכירים, ואנחנו כבר לא מופתעים. בידיעה בעיתון "דבר" מדובר על כך שהבכירים בבנק ישראל מקבלים שכר של כ-26,000 שקלים. כמובן, אני לא כולל את כל המרכיבים האחרים שניתנים באותו בנק. אנחנו שואלים את עצמנו, איך יכול להיווצר מצב שבו בבנק הממלכתי יקבלו בכירים שכר שהוא פי שניים ומעלה מרמת השכר של השרים במדינת ישראל?

היו"ר ש' וייס:

חוץ מהנגיד, שמקבל כמו שר. כך קראתי באותו עיתון.

דן תיכון (הליכוד):

אני לא קראתי. ראיתי רק את הכותרת.

היו"ר ש' וייס:

דווקא הנגיד מקבל שכר כמו שר.

דן תיכון (הליכוד):

אם הנגיד מקבל שכר שווה ערך לשכר השרים, אני שואל את עצמי, איך יכול להיות שהם מקבלים שכר שהוא כפול ואולי יותר מכפול מהשכר שמקבלים השרים. זאת אומרת, הנגיד מקבל שכר שווה-ערך לשכר השרים, והבכירים מקבלים פי שניים ויותר מהשכר שמקבל הנגיד.

הרבה שאלות יש לנו בכל מה שקורה במערכת הבנקאות. רציתי לשאול השבוע את שר האוצר, אבל הוא נסע לברית-המועצות לשעבר, לרוסיה. רציתי לשאול את הנגיד, אבל הוא נסע לקזבלנקה. כל ההנהגה הישראלית נסעה, למעט חבר הכנסת גדליה גל, יושב-ראש ועדת הכספים, שנשאר אתנו בארץ. לכן ניצלתי את ההזדמנות הזאת, כדי לשאול אותו כמה שאלות. אולי הוא יאיר את עינינו כבא-כוחה הבכיר של הקואליציה בזה הבית, בכנסת. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גדליה גל, בתור שק אגרוף של השלטון, אתה רוצה להגיב?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

כן.

היו"ר ש' וייס:

בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

גדליה, אתה עלול לאבד את הרוב. תמהר.

היו"ר ש' וייס:

כן, כן, מהר, באמת.

דן תיכון (הליכוד):

לא, אנחנו נתמוך בחוק.

היו"ר ש' וייס:

קדימה.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, חבר הכנסת דן תיכון העלה סוגיות לא מעטות, אבל דומני שכמוני גם הוא מתלבט בהן, והתשובות הן לא פשוטות.

אבל לפני זה אני רוצה להעיר. כאשר מזכירים את שמו של בנק הפועלים, מתקבל הרושם כאילו זה בנק של ההסתדרות הכללית או של חברת העובדים. דומני שלחברת העובדים, ההסתדרות הכללית, יש בבנק הפועלים 3.07% מהמניות. כבר מזמן הבנק הזה איננו שייך להסתדרות הכללית, וצריך גם פסיכולוגית להתחיל לנתק אותו מהקשר הזה.

יהושע מצא (הליכוד):

פסיכולוגית – בסדר. אבל ממשית, מה הערך הכספי של אותם 3.07%?

דן תיכון (הליכוד):

145 מיליון שקל.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

כ-400 מיליון ש"ח זה המניות.

בכלל, דומני שמי שמחזיק מניות בשנים האחרונות לא יכול לתת הוראות לבנקים, לא לבנק זה ולא לבנק אחר.

יהושע מצא (הליכוד):

מהו ערכם של אותם 3.07%?

היו"ר ש' וייס:

כל שעה פחות.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אני אומר לך שהערך הוא 400 מיליון ש"ח. אתה בוודאי תרצה לשאול מה עושים עם 400 מיליון ש"ח.

יהושע מצא (הליכוד):

לא, לא. שאלתי, מה שוויים?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

400 מיליון ש"ח. אבל לחברת העובדים – – –

יהושע מצא (הליכוד):

אפשר היה להעביר זאת לקופת-חולים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

כשאמרתי שתיכף תאמר את זה אמרת: לא, ולא התאפקת ואמרת את זה. נחמד.

הדבר השני שאני רוצה להעיר לחבר הכנסת דן תיכון – יש כלים לבדוק מה קורה בבנק הפועלים, כמו בבנק אחר, והכלים האלה הם לא בידי מליאת הכנסת.

בנושא שכר המנהלים – אנחנו גורסים שהבנקים אומנם בבעלות המדינה דרך המניות, אבל רוצים לנהוג אתם כאילו היו בנקים עצמאיים. יחד חוקקנו חוק שקובע כיצד ממנים את הדירקטורים בבנק, ועשינו זאת. וראה איזה פלא, דירקטורים שאנחנו קבענו את מסלול הבחירה שלהם, אישרו את השכר כפי שהוא.

דן תיכון (הליכוד):

העלו אותו.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אני מצטער כמורך שהם עשו כן, אבל אני לא יכול, בוודאי תסכים אתי, לבחור מִי־שהו, לתת לו סמכות, ואחר כך להפקיע אותה. אני יכול, כמורך, להצטרף לטענה שהם הגזימו. לא היתה שום סיבה לתת שכר כזה לבנקאים. אם יש קריאה, ואם אין, אני קורא בהזדמנות ראשונה לתקן את זה, כי צריך להיות איזה טעם סביר בין מערכת השכר הכללית במדינת ישראל לבין מערכת השכר בבנק ישראל.

אברהם פורז (מרצ):

אדוני יושב-ראש ועדת הכספים, אני הגשתי הצעת חוק שלפיה זה יהיה מקסימום כפל – – –

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

דבר אחרון שאני רוצה לומר, בתחומים רבים יש לי השגות על פעולות בנק ישראל. די אם אביא את הדוגמה, שבועדת הכספים, חברים רבים, ואני בתוכם, כבר לפני למעלה מחצי שנה התרענו ודרשנו מבנק ישראל שיגביל את ההלוואות שהוא נותן לאזרחים כדי לקנות מניות. הבנק, בשם עצמאות בנק ישראל, שמע אותנו ולא עשה דבר. היום אני קורא בעיתון, שהבנק מתכוון עכשיו, אחרי שהסוסים ברחו, לקבוע את התקנות האלה. במלים אחרות, לסגור דלת שאין בה כבר טעם, כי מקרה אחד לא חוזר על עצמו. יש לנו בעיית התמודדות עם עצמאות בנק ישראל.

אני אף ציינתי שהצמיחה במשק ופתרון בעיות במשק מושפעים גם מהתקציב, גם מחוקים פיסקליים וגם ממדיניות מונטרית. בכל מה שקשור לתקציב ולחוקים הפיסקליים, ועדת הכספים, מליאת הכנסת והממשלה עוסקות בזה ימים רבים ושעות רבות; ואילו בכל מה שקשור למדיניות המונטרית, יש עצמאות לבנק ישראל, ובעצם אף אחת מהמערכות האלה לא צריכה לאשר ולא מטפלת בדברים האלה.

אני העליתי את הדבר הזה בוועדת הכספים רק כהרהור, ומייד התנפלו עלי חברי האופוזיציה וחבר הכנסת דן תיכון: מה אתה מתערב, אתה כבר הולך לעשות פוליטיזציה בעניין נגיד בנק ישראל, כשהיה ברור לגמרי שהדבר הזה רחוק מאתנו.

אני לא מציע לפגוע בעצמאות בנק ישראל, אבל אני מודע לכך שיש לנו בעיה וצריך לשפר את כלי הביקורת. יש הצעה להכפיף את בנק ישראל למבקר המדינה. אני לא בטוח שזה פותר את הבעיה, אבל ייתכן שיש בזה משום צעד אחד קדימה. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת גדליה גל.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה על הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 2), התשנ"ד-1994. בתחילה אנחנו נצביע, חברי הכנסת, על שם החוק, ונבדוק, האם יש תמיכה בהסתייגות.

דן תיכון (הליכוד):

אני מסיר את ההסתייגות.

היו"ר ש' וייס:

בסדר. לפיכך, בעצם אין הסתייגויות. אשר על כן, אנחנו נעשה הצבעה בקריאה שנייה על סעיפי החוק כולו, גם על שם החוק וגם על סעיפים 1 עד 4.

מי תומך בהצעה בקריאה שנייה?

הצבעה מס' 1

בעד סעיפים 1-4 – 15

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 1-4 נתקבלו.

היו"ר ש' וייס:

15 תומכים, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שהחוק עבר בקריאה שנייה.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים עכשיו להצבעה בקריאה שלישית כנוסח הוועדה, הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 2), התשנ"ד–1994. הצבעה בקריאה שלישית החלה.

הצבעה מס' 2

בעד החוק – 13

נגד – אין

נמנעים – 1

חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 2), התשנ"ד–1994, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

13 תומכים, אין מתנגדים, נמנע אחד. אני קובע, חברי הכנסת, שהחוק אושר בקריאה שלישית. אני מודה לכם על ההצבעה. אני מברך את חבר הכנסת גדליה גל, שהוא גם היוזם וגם זה שעיד את החוק לקראת הקריאה השנייה והשלישית.

החלטה בדבר חלוקה של הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות), התשנ"ד-1994

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים עכשיו להמשך סדר-היום. אנחנו חוזרים, חברי הכנסת, לסעיף הקודם, והוא: החלטה בדבר חלוקה של הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות), התשנ"ד-1994, הצעת ועדת הפנים ואיכות הסביבה. יציג את ההחלטה יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה, חבר הכנסת מצא. בבקשה.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, על-פי הצעת ועדת הפנים ואיכות הסביבה, מחליטה הכנסת, לפי סעיף 121 לתקנון – זו ההצעה שאני מביא בפניכם היום – להרשות לוועדת הפנים ואיכות הסביבה להביא לקריאה שנייה ולקריאה שלישית חלק מתוך הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות), התשנ"ד-1994, כך שלא ייכללו בו הוראות סעיף 1(1).

אני חייב להסביר, אדוני היושב-ראש. פעמים מעטות מאוד אנחנו עושים שימוש בסעיף 121 האומר: "הוועדה רשאית בכל עת, על-פי יוזמתה, להביא לפני הכנסת הצעה שהכנסת תרשה לדון ולהביא לפניה רק חלק מחוק שהועבר לוועדה. הצעה כזאת תיחשב כקריאה ראשונה חדשה של חלק מהחוק".

ומה הם דברי ההסבר לפיצול שאנחנו מבקשים – וכפי שאמרתי, רק לעתים רחוקות עושים שימוש בזאת, וכך נתבקשנו והשתכנענו? מוצע לאפשר לוועדת הפנים ואיכות הסביבה להביא בשלב מאוחר יותר לקריאה שנייה ולקריאה שלישית את החלק האחר של הצעת החוק שבפנינו, אותן הוראות בהצעת החוק שעניינן תחילת כהונתם של חברי המועצה של רשות מקומית אחרי יום הבחירות. על-ידי כך, אדוני היושב-ראש, יימנע עיכוב באותו חלק שאנחנו רוצים להפריד, החלק הראשון שאנחנו רוצים להביא אותו, בהבאתן של ההוראות האחרות שבהצעת החוק, שעניינן תיקון דיני המינוי והכהונה של ועדה קרואה ושל ועדה ממונה, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

לסיכום, בהפרדה הזאת אנחנו גורמים לכך שנדון בשני חוקים נפרדים: האחד יעסוק בהתחלת כהונה של מועמדים והתכנסותה של מועצה, כאשר אנחנו קובעים את המועדים הברורים, ולא יוכל כל אחד לנהוג לפי ראות עיניו; והחלק האחר של הצעת החוק ידון בקטע שמדובר בו במינוי מועצות ממונות

ומועצות קרואות. יש הצדקה בחלוקה הזאת. החלק האחד מדבר בהתכנסויות של מועצה ובבחירתם של חברי מועצה חדשים על-פי בחירות, והחלק השני מדבר על מועצות ממונות וקרואות.

על כן, אדוני היושב-ראש, אני מבקש מן הכנסת שאכן תאשר לנו את הפיצול הזה.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לך.

הסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון, ואחר כך של חבר הכנסת דוד מגן, כל אחד במסגרת עד שלוש דקות.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אנחנו לא מסתייגים. נרשמנו לדיון לפני ההודעה.

היו"ר ש' וייס:

כן, כן. דיון עד שלוש דקות.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

ברגע שההודעה לא מאושרת, החוק הופך כבר לפני קריאה ראשונה שלו – – –

היו"ר ש' וייס:

ברור לגמרי.

חבר הכנסת דן תיכון, בבקשה.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, היית אתמול בחיפה?

היו"ר ש' וייס:

יש בזה משהו. אגב, גם בשישי ובשבת, זה ביתי.

דן תיכון (הליכוד):

אני יודע. השתתפת אתמול בחגיגות של ראש הממשלה בעת שביקר בחיפה?

היו"ר ש' וייס:

באופן חלקי. רציתי להשתתף במשך כל היום, אבל הייתי צריך להגיע לכאן.

דן תיכון (הליכוד):

אני מציע לך, אדוני היושב-ראש, לשאול, מי מימן את החגיגות בחיפה אתמול.

היו"ר ש' וייס:

אין ליושב-ראש סמכות לשאילתא.

דן תיכון (הליכוד):

אני מודיע לך, שאין בכוונתי לאפשר את מימון החגיגות בחיפה אתמול באמצעות תקציב המדינה. יש עיריית חיפה, היא תממן.

היו"ר ש' וייס:

רגע, לא הבנתי. זה שייך לנושא?

דן תיכון (הליכוד):

אתה נפגעת, אדוני היושב-ראש?

היו"ר ש' וייס:

לא, בכלל לא. דרך אגב, זה מתחיל אפילו לסקרן אותי. עכשיו אני מתחיל למנות לך את הזמן. זה היה על חשבוני.

דן תיכון (הליכוד):

אתה חושב שהקופה הציבורית צריכה לממן?

דוד מגן (הליכוד):

יש אנשים שלא הבינו על מה מדובר.

דן תיכון (הליכוד):

בקרוב יבינו.

היו"ר ש' וייס:

זה ענייני חיפה וקריית-חיים. חבר הכנסת דן תיכון הוא יליד קריית-חיים.

דן תיכון (הליכוד):

לא, זה עניין של מי מממן מה, האם תקציב המדינה צריך לממן חגיגות של שרים. זו השאלה.

דוד מגן (הליכוד):

זה על רקע ביקור של ראש הממשלה שם?

היו"ר ש' וייס:

לא, לא. אתם יודעים שאתמול נחנכה קריית-הממשלה בחיפה. זה דבר ממלכתי בכל קנה מידה.

דן תיכון (הליכוד):

זה נכון. חבר הכנסת מגן, יושב-ראש הכנסת לא בקיא בסעיפי תקציב. אני רוצה פעם אחת להעביר לו שיעור בתקציב המדינה, איך מממנים אירועים, וכשאתן סעיף תקציבי, לא מממנים.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

חבר הכנסת דן תיכון, לי נאמר שהמיומן היה על-ידי מועצת העיר חיפה.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, בכל הכבוד, אין מי ששייב על זה. בואו ניגש לנושא.

דן תיכון (הליכוד):

אתה רוצה שזה יהיה ממומן על-ידי מועצת העיר. אבל ראש העיר – – –

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

ההליקופטר – משרד ראש הממשלה; החגיגות בחיפה – מועצת העיר. זה פיצול של חגיגות.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, באמת. חבר הכנסת מצא, בואו נחזור לנושא. בהתחלה התייחסתי לזה ברוח טובה, אבל אין מי ששייב, וזה איננו ראש הממשלה הראשון שהשתתף בחנוכה של קריות ממשלה בארץ וכן הלאה. בואו נעזוב את זה. כל דבר בעתו. יגיע הזמן גם לזה.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, לא ירדת לסוף דעתי – – –

היו"ר ש' וייס:

לא רציתי.

דן תיכון (הליכוד):

אין לי התנגדות שיממן את זה מי שיממן, ובלבד שיהיה סעיף תקציבי לכך. אם אין סעיף תקציבי, אי-אפשר – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דן תיכון, אני בטוח שתמצא הזדמנות לדון בנושא.

דן תיכון (הליכוד):

בוודאי, בוודאי עוד נחזור לנושא הזה.

היו"ר ש' וייס:

אני בכל זאת רוצה לברך את חיפה, שסוף סוף תהיה לה קריית-ממשלה.

דן תיכון (הליכוד):

גם אני מברך את חיפה שתהיה לה – –

היו"ר ש' וייס:

קדימה, לנושא.

דן תיכון (הליכוד):

– – קריית-ממשלה, אבל לא על חשבון משלם המסים. אני מתכוון לחגיגות.

אני חוזר לנושא. לפנינו הצעת חוק טובה. כאשר נגמרו הבחירות לרשויות המקומיות רציתי, חבר הכנסת מצא, לשלוח מכתב ברכה לנבחרים. המתנתי שבוע, הלכתי אצל העיתון הרשמי, רשומות, ורציתי לראות מי נבחר באיזה רוב, כמה קולות קיבל כל אחד, כדי לדעת למי לשלוח מכתב ברכה.

להפתעתי הרבה, בשבוע שלאחר הבחירות לא היו פרסומים שעסקו בתוצאות הבחירות לרשויות המקומיות. כעבור שבוע, כלומר שבועיים מיום הבחירות, התפרסמו תוצאות הבחירות של שלושה כפרים ערביים בגליל. עקבתי אחרי התהליך הזה, וראיתי שבמרוצת החודש הראשון, טיפין טיפין, פורסמו התוצאות בצורה מקוטעת, לא ברורה. פרסום התוצאות ברשויות רבות נדחה. לא הבנתי למה ואיך זה שבמדינה מתוקנת מאוד יום למחרת הבחירות, או כעבור יומיים, בהתחשב בעובדה שחיילים הצביעו במקומות שונים, לא פורסמו התוצאות במרוכז. לא הבנתי איך זה שהתוצאות לא פורסמו יומיים, שלושה או ארבעה ימים אחרי הבחירות. לא הבנתי מדוע דבר כזה קשה לביצוע ב-1993.

היו"ר ש' וייס:

כן.

דן תיכון (הליכוד):

שמחתי שחברי, חבר הכנסת דוד מגן, הגיש הצעה שבעצם מנסה לעשות סדר בעניין הזה. אבל אני מבין שגם בעניין הזה קשה לעשות סדר. הוא הגיש שתי הצעות חוק, הן אוחדו על-ידי משרד המשפטים, ועכשיו מפצלים אותן בחזרה. ואני חוזר – – –

היו"ר ש' וייס:

כן.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני כל הזמן אומר לי: כן, כן. אם גמרתי, אני יורד באמצע. יש לי שתיים.

היו"ר ש' וייס:

מה שתיים?

דן תיכון (הליכוד):

יש שני פיצולים.

היו"ר ש' וייס:

לא, אין אלה הסתייגויות, זה לא חוק הבריאות.

דן תיכון (הליכוד):

יש שני פיצולים.

היו"ר ש' וייס:

אתה נרשמת לרשות הדיבור, שלוש דקות. הזמן עוד מעט נגמר.

דן תיכון (הליכוד):

יש שתי בקשות לפיצול, נכון?

היו"ר ש' וייס:

אכן, ג' וד'. טוב, דבר עוד שלוש דקות.

דן תיכון (הליכוד):

לא, לא. אני גמרתי. אחזור בשנית.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דוד מגן, אתה בא עכשיו לשלוש דקות. עכשיו אתה תזכיר את הצעות החוק של דן תיכון, ואחר כך דן תיכון יחזור.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

יש הצעת פיצול אחת.

היו"ר ש' וייס:

בקטע הזה יש בקשה אחת. יש עוד בקשה של ועדת החינוך, וזה בפרק אחר.

דן תיכון (הליכוד):

אז אני מוכן לחזור.

היו"ר ש' וייס:

לא. בסיבוב הבא, לא בסיבוב הזה.

חבר הכנסת דוד מגן, שלוש דקות. אחריו – חבר הכנסת דוד מנע שלוש דקות. סגרתי את הרשימה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת נכבדים, כפי שהזכיר כאן יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה, מדובר בשני רעיונות שונים, שהגיעו לידי ביטוי במליאת הכנסת בעת הדיון בקריאה מוקדמת בשתי הצעות חוק נפרדות. אם אינני טועה, המספרים שלהן תתל"ח ותתתי"ט, ושתיהן נוגעות לעניינים שונים.

אני רוצה לנצל את ההזדמנות לברך שלושה גורמים אשר שקדו על הפיכת הצעות החוק הללו לרעיון מגובש בדמות הצעת חוק אחת שכבר מוכנה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, והרעיון השני בוודאי יגיע במועד יותר מאוחר, גם הוא במתכונת זאת. תודתי נתונה ליושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה. צריך לציין את עבודתו של עורך-הדין אליעזר דמביץ, אשר שוקד עם הוועדה על החוק; הוא העלה את הרעיון לפצל את הנושאים הללו, ועובדת משרד – – –

דן תיכון (הליכוד):

זה חינוך של ועדת הכספים. אתה רואה שהוא היה היועץ המשפטי של ועדת הכספים – – –

דוד מגן (הליכוד):

והוועדה לענייני ביקורת המדינה.

בהזדמנות זו אני רוצה להעלות על נס גם את עבודתה הברוכה של הגברת נגה ענתבי ממשרד המשפטים.

אלא שבעת הדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה חשבנו, כי יש צורך להגיש הצעת חוק נפרדת, ומבחינת לוח הזמנים בוודאי מוקדמת, המדברת על כך כי בכל מקום ששר הפנים מינה ועדה למילוי תפקידי המועצה, מה שקרוי בשפת העם ועדה קרואה, ובכל מקום שהוא מינה ועדה הקרויה ועדה ממונה, ובדרך כלל מדובר ביישוב חדש, הוועדות הללו יכולות למלא את תפקידן במסגרת זמן מוגבל, תוך ששר הפנים מתייעץ עם ועדת הפנים ואיכות הסביבה לגבי הגדרת תקופת הזמן.

אני שמח מאוד שניציגי משרד הפנים והיועץ המשפטי של משרד הפנים, עורך-הדין זינגר, הסכימו, כי בכל עת שהרשויות המקומיות נקראות לבחירות כלליות, והוועדה הממונה או הוועדה הקרואה כבר מיצו את תפקידן, תתייצבנה הרשויות האלה לבחירות במסגרת הכוללת.

אני חושב שצריך לתמוך בהצעתו של יושב-ראש ועדת הפנים לפצל את שני הרעיונות לשני חוקים נפרדים. אני מאמין שבתוך שבועות מספר יזכה ספר החוקים שלנו לשני רעיונות שיביאו לקדמה נוספת בשלטון המקומי.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה מאוד לחבר הכנסת דוד מגן.

חבר הכנסת דוד מנע, האחרון.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ראשית אני מברך על הצעת החוק הזו, אלא שאני סובר שבעתיד נהיה אולי חייבים להביא בחשבון את ההבדל בין מינוי חבר מועצה ברשות מקומית ממונה לבין בחירה של חברי מועצה.

אין הדבר דומה בין שתי הרשויות הללו. ראשית, כאשר חבר מועצה נבחר בבחירות דמוקרטיות על-ידי תושבי העיר, הדבר מפורסם ברשומות, על-פי חוק. לא כך הדבר לגבי רשויות ממונות, שהרי ברשויות ממונות המינוי הוא מטעם השר. וכאשר המינוי נעשה מטעם השר, ולא בבחירות דמוקרטיות, שהרי מועצות ממונות הן עד שמתקיימות בחירות ביישוב, מן הדין לתת לציבור ביישוב ולציבור בכלל לבחון את שיקול הדעת של השר שמינה את האנשים למועצה הזאת. לכן, מן הדין שיהיה לציבור זמן רב יותר לבחון את הדברים האלה, בין שזה הציבור המקומי ובין שזה הציבור הכללי, על מנת שיעיר את הערותיו בנדון.

עד כאן, אדוני. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, אני יכול להשיב בתור יושב-ראש הוועדה?

היו"ר ש' וייס:

בוודאי, איזו שאלה.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אני מאוד מודה לך.

דן תיכון (הליכוד):

רציתי גם לדבר על ועדה קרואה לכנסת.

היו"ר ש' וייס:

למה?

דן תיכון (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

אבל למה ועדה קרואה לכנסת?

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, אני שמח שחבר הכנסת דן תיכון תיקן עצמו מייד. זו היתה פליטת פה. אין צורך בוועדה קרואה לכנסת. הכנסת עושה את מלאכתה – –

היו"ר ש' וייס:

ועוד איך.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

– – עד השעות הקטנות של הלילה. יש ויכוחים – –

דן תיכון (הליכוד):

יש טעויות, משנים תוצאות הצבעה בצורה מוזרה.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

– – יש עימותים. זו הכנסת במלוא תפארת פעולתה.

דן תיכון (הליכוד):

מה קורה כאשר מכריזים על תוצאות הצבעה, ואחר כך משנים?

היו"ר ש' וייס:

מעבירים לוועדת פירושים.

דן תיכון (הליכוד):

לא, אין ועדת פירושים.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

ולנושא עצמו – – –

דוד מגן (הליכוד):

אני מוכן להתפשר על ועדה קרואה לממשלה.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אני מציע לחזור לנושא. אני לא חושב שחברי הכנסת צריכים לתרום תרומה אישית סגולית לביקורת הכוללת והבלתי-צודקת מאוד על הכנסת. אני חושב שזה פרלמנט תוסס, דמוקרטי.

דן תיכון (הליכוד):

צריך לבקר את הכנסת – – –

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, אני שמח שהוספת את התיקון שלך, שחברי כנסת לא צריכים להיות ביקורתיים כאלה, והתעלמת מההערה של ועדה קרואה לממשלה. אני יכול לפרש זאת כי שם אין לך התנגדות מיוחדת.

היו"ר ש' וייס:

יש לי. יש לכולנו. אני לא חושב שמישהו היה רוצה ועדה קרואה במקום הממשלה.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, אני עליתי – –

דן תיכון (הליכוד):

ועדה קרואה זה בלי בחירות.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

– – כדי להסביר הבדל מהותי בין ועדה ממונה לוועדה קרואה. כאשר חברי הכנסת עולים לדבר בנושא הזה, הם צריכים להבין – – –

היו"ר ש' וייס:

מועצה ממונה.

יהושע מצא (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

מועצה ממונה. כאשר מועצה ממונה מתמנית, היא בדרך כלל מתמנית במועצות שהן בתחילת פעולתן, וצריך לתת להן את הכיוון הראשוני, ושם לא לוקחים מבני אותו כפר. ועדות קרואות מתמנות במקום שההחלטה של השר או המנכ"ל באה בעקבות מה שקרוי בחוק הקמת ועדת חקירה. ועדת חקירה כזאת בודקת וממליצה בפני השר או המנכ"ל. שם זה כשמועצה כשלה בדרך כלל. בכישלון כזה ממנים בשעת מצוקה ועדה קרואה. זה ההבדל בין השתיים, ורציתי להדגיש אותו בנקודה הזאת.

לסיום, טוב שאנחנו מפרידים ומפצלים כי מדובר בשני נושאים שונים לחלוטין: התכנסות חברי מועצה, פרסום, התכנסות המועצה עצמה ומינוי מועצות קרואות וממונות. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה ליושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה.

אגב, בנושא של מועצות ממונות יש גם כלל, שצריך להתחשב בדעת הציבור באותו מקום. ועל-פי רוב זה צריך לשקף את ההתפלגות הפוליטית על-פי תוצאות הבחירות באותו יישוב, והיו על זה בג"צים מאוד מעניינים בעבר – אור-יהודה ובג"צים אחרים.

חברי הכנסת, אנחנו נצביע. מי תומך בבקשה הנושאת את הכותרת: החלטה בדבר חלוקה של הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות), התשנ"ד–1994, כפי שהוצגה לפנינו על-ידי חבר הכנסת יהושע מצא, יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה?

הצבעה מס' 3

בעד ההחלטה – 10

נגד – אין

נמנעים – אין

ההחלטה בדבר חלוקת הצעת חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (הוראות שונות),

התשנ"ד–1994, נתקבלה.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אבקש להוסיף את קולי.

היו"ר ש' וייס:

אני אעשה זאת.

עשרה תומכים בתוספת קולו של חבר הכנסת רון נחמן שהצטרף לסיעת מפלגת העבודה.

רון נחמן (הליכוד):

לא לסיעת העבודה, לסיעת חיים חדשים.

היו"ר ש' וייס:

בכנסת זו סיעת מפלגת העבודה. 11 תומכים, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שהבקשה אושרה.

הצעה לסדר

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בא-גד, אתה רצית לומר משהו במסגרת של דקה אחת של הצעה לסדר? פחות מדקה, כי אני מייד מזמין את חבר הכנסת עמיר פרץ.

דן תיכון (הליכוד):

מה עם חוק לימוד חובה?

היו"ר ש' וייס:

יושב-ראש ועדת החינוך איננו. כשיבוא נשלב זאת איכשהו.

דן תיכון (הליכוד):

אבל אני לא אדע מתי.

היו"ר ש' וייס:

מה אני יכול לעשות? הרי אי-אפשר בלעדי בעל ההצעה.

דן תיכון (הליכוד):

הסעיף עומד על סדר-היום בשעה מסוימת.

היו"ר ש' וייס:

נכון, הוא לא הגיע, קורה לנו. קורה לנו ששרים לא מגיעים, ואנחנו מאוד ביקורתיים. קורה לעתים שחברי כנסת לא מגיעים.

יוסף בא-גד (מולדת):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת הנכבדים, אני חוזר כרגע מניו-יורק מלויית הרבי מלובביץ'. אני רוצה להביע תודתי לממשלת ישראל, לראש הממשלה ולשר החוץ על ששלחו את הרב לאו ואת השגריר איתמר רבינוביץ' לייצג את ממשלת ישראל. אני חושב שזו היתה גישה נכונה.

אני גם רוצה להביע תודה ליושב-ראש הכנסת על הדיון שהיה אתמול ועל ההצעה לסדר.

יש בחב"ד שתי גישות. גישה שאומרת שהרבי שליט"א – הוא חי. ויש גישה שאומרת: תהיה התגלות. הם זקוקים לחיזוק, אם כי רוחם איתנה.

גם אם יתקיים מחר הכנס בנחלים עם אברהם פריד, שהוא תלמיד של הרבי – נתקבלה החלטה לא רק לקיים, אלא כפל כפליים. אני מזמין את כל בית ישראל. טוב תעשה הכנסת אם תקיים דיון, כי חסידות חב"ד יקרה לכולנו. תודה רבה לך.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה.

מחר יתקיים דיון – שתי הצעות דחופות לסדר-היום אושרו.

יוסף בא-גד (מולדת):

מחר מתקיים בנחלים הכנס שיהיה עידוד לחב"ד.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אתמול ביטאנו את רגשי הניחומים שלנו, ואנחנו מבטאים זאת פעם נוספת.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת עמיר פרץ, יושב-ראש ועדת העבודה והרווחה, יפתח את הסיבוב השני בדיון על חוק הבריאות.

תוך כדי כך שהוא ניגש לבמה, אני רוצה למסור הודעה קצרה. חברי הכנסת, אני רוצה להזכיר לכם את השיטה שאנחנו נדון בה היום: א. כל חבר כנסת שעדיין רשום להסתייגויות, אם יש לו שתי הסתייגויות – בסיבוב הראשון הוא ינמק את שתי ההסתייגויות שלו במסגרת עשר דקות, זאת אומרת חמש דקות לכל הסתייגות; ובסיבוב שני – כל שאר ההסתייגויות.

ב. כל חבר כנסת שלא יהיה נוכח כאן בזמן קריאת שמו – שוב, בסיבוב ראשון ובסיבוב שני, תימחק רשות הדיבור שלו על ההסתייגויות שלו.

ג. אין שום שיטה שלפיה חבר כנסת מבקש לאחר את תורו. זה התור. מי שאיננו – נגמר הסיפור. זה הסדר. אין אפשרות בשום אופן לשנות את הסדר הזה.

יהושע מצא (הליכוד):

כמה זמן לכל הסתייגות בסיבוב השני? בסיבוב הראשון עשר דקות לשתי הסתייגויות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

הדיון יימשך עד הסוף, לתוך הלילה.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אסביר, נברר את הדברים על מנת שלא יקרה מה שקרה אתמול. למשל, לחבר הכנסת צחי הנגבי נותרו שלוש הסתייגויות. על שתיים הוא ינאם בסיבוב הראשון. נשארה לו אחת לסיבוב השני. לעומת זאת, לחבר הכנסת עובדיה עלי יש 29 הסתייגויות. שתיים בסיבוב הראשון, 27 בסיבוב השני, כאשר יגיע תורו.

יהושע מצא (הליכוד):

כמה זמן לכל אחת מה-27?

היו"ר ש' וייס:

חמש דקות לכל הסתייגות.

רבותי, הדיון בקריאה שנייה ובקריאה שלישית יתקיים ללא הפסק עד שנסיים. זאת אומרת, זה יכול להיות 01:00, 02:00, 03:00, 04:00, 05:00; אתמול ישבנו עד 03:00. יכול להיות שזה יהיה עד 05:00, יכול להיות עד 03:00, ללא הפסק במשך הלילה.

יהושע מצא (הליכוד):

כולל הצבעה?

היו"ר ש' וייס:

ההצבעה תתקיים מחר בשעה 11:00, על-פי החלטת נשיאות הכנסת ועל-פי התקנון.

דן תיכון (הליכוד):

חבר הכנסת עמיר פרץ, אני כבר חי כאן 13 שנים, אני מוכרח לומר לך שסעיף דומה לסעיף 71 לא ראיתי בשום חוק.

היו"ר ש' וייס:

תתייחס לזה בדברי המבוא שלך.

דן תיכון (הליכוד):

למה אני אומר לך זאת? שער בנפשוך שחבר הכנסת דוד מגן, שהוא מתמחה בהעברת חוקים, יעביר חוק שידבר על רווחת האדם, חוק שבו ייאסר להעביר – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דן תיכון, תקצר בבקשה.

דן תיכון (הליכוד):

רק רגע. האם משעה שהוא יעביר את החוק בשם הזה ייכנס החוק שלך אוטומטית לתוקף? זה מה שכתוב בחוק.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת עמיר פרץ, יש לך הזדמנות, אם תרצה, להתייחס להערה של חבר הכנסת דן תיכון.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מוכרח לציין ולשבח את חברי הכנסת על ההופעה המכובדת שלהם אתמול, כאשר בסיבוב הראשון לא היה חבר כנסת אחד שוויתר על זכותו. חברי הכנסת הגיעו בזה אחר זה ואמרו את דבריהם, ולשמחתי דווקא דברים שנאמרו בחצות או ב-01:00 על-ידי חבר הכנסת דוד מנע, אף אם הם לא נעמו לאוזני חברים אחדים, קיבלו ביטוי בתקשורת. זה טוב שהתקשורת מאותתת לחברי הכנסת שגם אם תאמר דברים ראויים בשעה 01:00, ייתכן מאוד שהעם ידע מה אמרת.

יהושע מצא (הליכוד):

נוכח הדברים הראויים, אתה מתכוון לתקן אילו תיקונים בחקיקה שלך?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

לא. חבר הכנסת מצא, אני רוצה פעם אחת להסביר מה יחסי לחוק; באמת, עכשיו ברצינות. הרי אתה יודע שבשבוע הבא אתה מעביר חוק, בגלל הספק שאולי מה שאמר חבר הכנסת דן תיכון יתבצע, שחלילה ההתליה של חוק ביטוח בריאות עם חוק מס ארגון, שעשינו, "תתקע" את החוק, אף שאני לא מאמין שהחוק ייתקע. אתה באת לוועדה ואמרת: אף שחוק ביטוח בריאות משריין ביטוח לכל הילדים בישראל, אני רוצה רשת ביטחון לשריון ורוצה שמהיום והלאה תממן מדינת ישראל בחוק כל ילד בישראל שזקוק לטיפול רפואי. שכנעת וקיבלנו. בשבוע הבא החוק שלך ייכנס ללא התליה וללא התניה ובלי שום קשר לחוק אחר.

דן תיכון (הליכוד):

אין דבר כזה.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת דן תיכון, אילו הקשבת למה – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דן תיכון היה בתנועה, הוא לא היה יכול להקשיב.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת תיכון, לא שמעת מה אמרתי. אני מאמין שהחוק הזה לא ייתקע, מכיוון שאני לא מאמין שיש כוח למישהו בכנסת הזאת, בפוליטיקה הישראלית, לעצור את החוק. ואגיד לך למה. לא מפני שאם חבר הכנסת דוד מגן יעביר חוק בשם דומה, ילכו עם זה לפרשנות משפטית ויגידו שהחוק לא טוב. אני אומר: נניח שאף אחד מהאופוזיציה לא ינסה לעשות תרגיל. נניח שהאופוזיציה תגיד: איננו רוצים להביר אתכם, נותנים לכם זמן, תנסו לחוקק את חוק מס ארגון; הצלחתם – מה טוב; לא הצלחתם – לא הצלחתם. שר הבריאות אפרים סנה יושב כאן. כמי ששותף לסעיף של ההתניה, אני פונה אליך ואומר: אסור לך להיות נאמן לאיש, אלא למערכת הבריאות. וביום שאתה תהיה מוכן עם הצווים, עם מועצת הבריאות, עם כל מה שצריך כדי שהחוק יפעל, אתה מחויב בנאמנותך למשרד הבריאות להופיע בכנסת ולהודיע לה: אני מוכן ליישום החוק, אנא תבטלו את ההתניה. אני מודיע לך, שאני אצביע בשביל ביטול ההתניה.

שר הבריאות א' סנה:

אני מקווה שב-1 באוקטובר אוכל להודיע שעשיתי כל מה שצריך ואפשר להתחיל בביצוע החוק.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

השר אומר שהוא מקווה שב-1 באוקטובר שנה זו הוא יופיע, עם הביטוח הלאומי, בפני כנסת ישראל ובפנינו ויודיע שהוא עשה את כל המוטל עליו ומבחינתו החוק יכול להיכנס מייד לביצוע.

היו"ר ש' וייס:

מתי הכנסת חוזרת מהפגרה? לפני 1 באוקטובר?

יהושע מצא (הליכוד):

אחרי חג הסוכות, אחרי 1 באוקטובר.

שר הבריאות א' סנה:

יכולה להיות פה בעיה של כמה ימים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

זה לא משנה. בתום הפגרה, עם תחילת עבודתה של הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

זו תהיה המהפכה האוקטוברית של הבריאות בישראל.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

הרי אי-אפשר להטעות גם את עצמנו. במה מדובר? בסידור כזה או אחר לקחנו נטל שקיים על האזרחים וניסינו לעשות חלוקה מחדש. מה מצאנו? מצאנו שהמס האחיד, שוויו בחלק היחסי של השכר, באופן כללי, לא בכל הקבוצות, הוא 5.6%, כאשר בפועל, למשל בהסתדרות הכללית, מה-5.6% – 23% הלכו להסתדרות, שזה כ-1.5% עד 1.8% שהלכו לצורכי מנגנון וארגון. ממשלת ישראל מצאה ש-4.8% – זה היקף התקציב שהיא זקוקה לו כדי להפעיל מערכת בריאות באופן מלא. לא הוספנו 1.5%, אלא אמרנו: בואו ניקח את ה-0.8% שהאזרח משלם אותם היום, ונמצא דרך לבצע אותו.

חבר הכנסת דן תיכון, כשמתחילים מקצה אחד של התהום ומגיעים לצד השני, שוכחים איזו כברת דרך עברנו. כשהיינו בצד השני של התהום, כשחברי בעבודה תבעו שחצי מהגבייה יהיה דרך הביטוח הלאומי ושתהיה זיקה, אנחנו אמרנו: הלוואי שיסכימו להתפשר אתנו רק על 0.8% גבייה דרך הקופות. אמרנו: הלוואי שיסכימו להתפשר אתנו על זיקה חד-צדדית ולא זיקה דו-צדדית. היום אנחנו באים לפני הכנסת ואומרים: א. אין זיקה בכלל. זה הישג בלתי רגיל. במשך שנים נושא הזיקה עמד בכנסת הזאת כמשהו שממוטט מערכות, ועכשיו פתאום זה דבר מובן מאלי, כי הוא התקבל; ב. אומרים: חוק ביטוח בריאות הוא נטו, אין עליו שום נטל.

אלא מה? יכולנו לקבל את הטענה שאמר חבר הכנסת דן תיכון, שאין תקדים.

דן תיכון (הליכוד):

אל תזלזל במה שאמרתי, כי זו בעיה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חלילה. אבל תן לי להסביר לפחות. אתה לא חייב לקבל את ההסבר, אבל תן לי. ואני מתייחס ברצינות להערות שלך, אתה יודע זאת. ובכן, חבר הכנסת תיכון אומר: איזה תקדים זה? חוק תלוי בהשלמה של חוק אחר. הוא בכלל תלוי בשם של חוק, כי יכול לבוא מישהו ולהגיד: אני מחוקק חוק רווחת האדם. החוק יגיד ששולחים מים לאסקימואים, אבל יהיה כתוב שזה חוק רווחת האדם. ולכאורה בוטלה ההתליה.

חבר הכנסת דן תיכון, אתה צודק, יכולנו באמת לקבל את הדבר הזה, שלא ייתכן שההיגיון הזה יעבוד, ולומר: לכו לחוקק חוק מס ארגון; כשתגמרו, תביאו את שני החוקים לכנסת לקריאה שנייה ושלישית; מה שיעבור – יעבור, מה שלא יעבור – לא יעבור. אבל עומדת בפנינו דילמה אדירה. גם שר הבריאות וגם הביטוח הלאומי אומרים, שהם לא מסוגלים ליישם את החוק, כי הם זקוקים לארבעה חודשים מיום כניסת החוק לתוקף כדי להכין את הצווים ולהיערך. אני מתחייב לך, ואני מציע לכם – – –

דן תיכון (הליכוד):

איך תתגבר על הקושי החוקי? יש כאן קושי.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

הנה אני מציע לך – – –

שר הבריאות א' סנה:

דובר על חמישה-שישה חודשים. לאור העובדה שהביטוח הלאומי אומר שהוא מוכן לראשית אוקטובר, אני אנסה ללחוץ על המערכת – – –

דן תיכון (הליכוד):

אבל יש כאן בעיה חוקית. גם אם תהיה מוכן, לא תוכל להפעיל עד שישונה החוק בשלוש קריאות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

בוודאי. אגיד לך מה תהיה הטכניקה. אני יודע שאתה מומחה לתקנון ומומחה לסדרי הבית, ואני חושב שבהרבה מקרים שאתה מעיר בהם הערה היא עומדת במבחן התקנון, במבחן החקיקה. אבל אם יבוא לכאן חוק מס ארגון, יצטרכו במקביל לחוק, באותו סדר של קריאות, להפעיל את חקיקת – –

דן תיכון (הליכוד):

זה ברור.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

יהיה כתוב: חוק מס ארגון. בחוק יהיו הרבה מאוד סעיפים. באחד מהם יהיה כתוב: ביטול סעיף 71 בחוק ביטוח בריאות, ובמקומו יירשם: החוק ייכנס לתוקף מיד.

דן תיכון (הליכוד):

ואם לא יבואו חוק מס ארגון או חוק רווחת האדם? מה יקרה לחוק הזה? והוא יהיה מוכן.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אז אתה, או כל אחד אחר פה, יכול להגיש הצעת חוק. ואני מציע לך להגיש את זה כבר עכשיו. כדי להרוויח את 45 ימי ההנחה, תגיש עכשיו הצעת חוק לתיקון סעיף 71, ביטול ההתליה. ב-1 באוקטובר, אם השר יהיה מוכן, ואתה תהיה פה עם סעיף ביטול ההתליה – אני אצביע אתך. בסדר?

דן תיכון (הליכוד):

בסדר.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

סיכמו.

היו"ר ש' וייס:

מה שעשיתם פה עושה רושם שזה היה מבוים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת תיכון צודק במאה אחוזים.

דן תיכון (הליכוד):

זו באמת בעיה.

היו"ר שי וייס:

בסדר, בסדר. אבל לגבי 1 באוקטובר, בדקנו, והתאריך הזה חל בשבת.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אם הממשלה לא תהיה מוכנה עם חוק מס ארגון, יהיה פה דבר נורא ואיום. ואני מציע לכולם לברוח מפה כשאתה תביא את הצעת החוק שלך. אני אשאר כאן ואצביע אתך. אני מתחייב.

דן תיכון (הליכוד):

בסדר.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

כי אין כוח בעולם, ואסור שיהיה כוח כזה, שיעמוד מול המשבר הקיים היום במערכת הבריאות ויגיד לשר: בגלל חוק מס ארגון אל תפעיל את החוק שלך. אלו כוונותי הכנות. ועד כמה שאתה מכיר אותי עד היום – – –

דן תיכון (הליכוד):

טוב שפתרנו את הבעיה הזאת וליבנו אותה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מציע לך, כפרלמנטר צעיר לוותיק, כדי שלא תמצא את עצמך לחוץ בזמן, תניח מחר בבוקר הצעה לביטול סעיף 71. תרוויח את 45 הימים, תעביר את ההצעה בקריאה מוקדמת, אחר כך ראשונה. בסדר? אין ברירה.

דן תיכון (הליכוד):

בסדר.

היו"ר ש' וייס:

זה נראה מאוד קונסטרוקטיבי.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

כשאני מופיע בפני הכנסת, אני מאמין במה שאני אומר. לא תמיד הצלחתי ליישם את כל מה שאני מאמין בו, כי הרבה פעמים הסתבר לי שהכוחות הפרלמנטריים שצצו, אינני יודע מאין, גברו על כל ההיגיון. לשמחתי, בסופו של דבר גבר העם על ההיגיון של כולנו והצליח באמת להביא סדר חדש במערכת הבריאות.

אני רוצה להתייחס בכמה מלים לעניין של מס ארגון. חלק גדול מההערות היו בעניין הזה, גם של חבר הכנסת ויינשטיין, גם של חבר הכנסת קופמן. תראו, הרי עוד אין מס ארגון. כבר אמר חבר הכנסת קופמן: איך יכול להיות שיגבו מהעצמאים ויעבירו להסתדרות? מי אמר שיגבו מהעצמאים ויעבירו להסתדרות? אני מתנגד לכך שיגבו מהעצמאים ויעבירו להסתדרות. יגבו רק משכירים.

עכשיו אני אומר לך שוב בכנות, באמת בכנות: אם אתה תעמוד פה ותגיד לי – מצדי שההסתדרות תתמוטט, אתה יודע מה? אין לי טענות אליך. אבל אם כל אדם, שכאילו מייצג את המשק ואת הכלכלה, אומר, שבלי איזונים במערכת השכר, בלי מנגנונים שיקבעו את היחסים בתוך מערכת של יחסי עבודה, המשק יכול להיכנס לאנרכיה, וכולם הרי אינטרסנטים שהמערכת הזאת, שיוצרת – – –

חיים קופמן (הליכוד):

אבל למה בכפייה?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

תן לי, אני מגיע לכפייה.

אני אומר לך: כמו שאני מייחל ליום שבו שר הבריאות יופיע כאן ויגיד שהוא השלים את החוק, אני מייחל ליום שבו מזכ"ל ההסתדרות חיים רמון יופיע בפני הכנסת ויגיד: חברים יקרים, הבראתי את ההסתדרות, שיפרתי את תדמיתה, היום היא מסוגלת לקבץ לתוכה חברים, וולונטרית, בלי צורך בשום עזרה, לא של הכנסת ולא של גוף אחר. זה יהיה מבחן ההצלחה או האי-הצלחה של החיים החדשים בהסתדרות, זה המבחן האמיתי. אם אתה מצפה ממני – וכולנו יודעים ומודים, והציבור אמר את דברו – שבהסתדרות, עם תדמית כל כך קשה, במשבר כל כך עמוק, נלך עכשיו ובהתנדבות נגיד

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

למה משלם המסים צריך לממן את המחלקה הבין-לאומית של חיים רמון?

היו"ר ס' טריף:

של ההסתדרות, לא של חיים רמון.

חיים רמון (העבודה):

למה משלם המסים מממן את המחלקה הבין-לאומית של הליכוד?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

הוא לא מממן.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

ועוד איך הוא מממן.

חיים רמון (העבודה):

מממן, מממן. למה?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אבל מימון המפלגות הוא שוויוני.

חיים רמון (העבודה):

אני מדבר על שוויוני, רק שוויוני.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת ויינשטיין, קיבלת תשובה.

חיים קופמן (הליכוד):

התשובה לא שלמה, כי זה מממן גם את מפלגת העבודה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, יש בעיה. אתה אומר לי: אנחנו היינו בתוך ביצה, כולנו ביחד. גם אתה דשדשת בה, הכול דשדשו בה, ואיש לא האמין שיום אחד אפשר להיחלץ מהביצה. באו כמה משוגעים, הוציאו את העסק מהביצה, שמו אותו על החוף. אתה אומר לי: שמע, מפני שאתה עדיין מוכתם בכתמי הביצה, שכולנו היינו בתוכה, אני מחזיר אותך לתוכה. מה העניין? אני מודה: הייתי בביצה, יצאתי ממנה, אני עדיין מוכתם, תן לי את ההזדמנות להתנקות. אני אומר לך את זה בגלוי, למה לשחק בצביעות?

למה במשך שנים לא התקוממת נגד חוק הגנת השכר, נגד סעיף 25 בחוק הגנת השכר, שלוקח מאנשים שהיו ב"מכבי" 0.8% עד 1% משכרם להסתדרות? למה מעולם לא יצאת נגד הסעיף הנורא הזה? שנים הסעיף הזה קיים. הרי אתה יודע שאם היום שרת העבודה והרווחה – ואני מקווה שתחזור במהרה בריאה ושלמה – רוצה, בצו הרחבה אחד היא עושה הרחבה לסעיף 25 בחוק הגנת השכר, וכולם מחויבים לשלם 0.8%. זה קיים בחוק שלנו, בחוק הישראלי, בחקיקה. אנחנו באנו ואמרנו: חוק מס ארגון – רק למי שרוצה. לא יהיה פעמיים מס – פעם אחת תשלם דרך המס האחיד ופעם שנייה תשלם דרך חוק הגנת השכר.

תאמין לי, לא שאלת הכסף תעמוד למבחן בחקיקת מס ארגון. פתאום יתברר לך שלא אתה ולא אני מכירים את כל הארגונים. פתאום תראה איך ליד הדלתות של כולנו יש תור של כאלה שיוכיחו לך

באותות ובמופתים שעד היום הם חיו וינקו רק דרך הארגון הגדול, שנתן לארגון הקטן, שנתן לארגון הקטנצ'יק. אתה תראה כמה כאלה יהיו, ואז תופתע. פתאום יתברר לך שבחלק גדול מהמערכות במדינה אולי ביקרת, ותתפלא – פתאום יצאו לך תמונות, שיום אחד שיבחת איזה טקס לרגל קיומו של אותו ארגון. עוד תמצא את עצמך, אני אסדר לך כמה תמונות כאלה מעברך.

חיים קופמן (הליכוד):

אנשי הליכוד לא יופתעו, כי חלק מהמשברים הקואליציוניים שלנו נבעו מזה שנתתם כסף דרך – – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

לכן, תהיה חקיקה, ובואו נתמודד עם השאלה, אולי הקשה ביותר, שתעמוד בפנינו: מהו ארגון, מיהו שכיר, מיהו שכיר משלם, למה זכאי השכיר המשלם? למשל, אני רוצה להעמיד בפניך דילמה. נניח שעובד סוציאלי החבר באיגוד העובדים הסוציאליים מחליט שהוא לא רוצה להיות חבר באיגוד. מה דינו? הסתדרות העובדים הסוציאליים עשתה הסכם עם שר האוצר, קיבלה לפני שבוע תוספת שכר של 1,650 שקל לכל עובד סוציאלי; אני לא יודע אם זה טוב, אם זה רע, אני לא רוצה להיכנס לזה, זה ההסכם. האם העובד שלא מאורגן בהסתדרות העובדים הסוציאליים יקבל את 1,650 השקל או לא יקבל? האם הוא ייחשב במעמד של חוזה אישי, או ייחשב במעמד של חלק מאותם עובדי מדינה שהם עובדים סוציאליים? כבר יש לך תשובות? לי עוד אין. מה לעשות?

אני למדתי, לפחות בעבודה על חוק ביטוח בריאות ממלכתי, שהרבה מאוד תשובות שהייתי בטוח שרק הן התשובות ואין בלתן, פתאום מתברר, כשמופיעים לפניך בני אדם ומציגים בפניך עמדות, שאתה לא יודע הכול ויש תשובות אחרות ויש כיוונים אחרים. לכן, בואו נהיה הגונים. הצהרנו הצהרה מחייבת, שאם שר הבריאות יבוא עם כל הצווים של חוק ביטוח בריאות – אני התחייבתי, לשמחתי גם מזכ"ל ההסתדרות הנכנס, אני מקווה, בקרוב – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

המיועד.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

המזכ"ל המיועד.

חיים רמון (העבודה):

אני חושב שהתואר הזה יהיה קבוע.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

כן, ככה נראה לי. נצטרך להתרגל לתואר הזה.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

דרך אגב, תוצאות הבחירות כבר התפרסמו?

חיים רמון (העבודה):

לא מזמן.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חלקית, חלקית.

מזכ"ל ההסתדרות המיועד עמד כאן אתמול והצהיר אותה הצהרה, שאם שר הבריאות והביטוח הלאומי יבואו ויאמרו – אנחנו מוכנים ליישם את חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לא נעמוד מנגד. להיפך, נצביע בעד ביטול סעיף התחולה. אבל היינו צריכים להכניס את החוק לתוקף עכשיו, כי אחרת שר הבריאות לא היה מוסמך להתחיל להיערך לקראת החקיקה.

ואני מודיע לך: חוק מס ארגון יהיה חוק בעייתי מאוד, מסובך מאוד. שנים אתם חיים ומשלימים עם מערכות מהקשות ביותר, שנים. אולי היה נוח לכם, כי אמרתם: זה הנטל, זו אבן הריחיים על צווארה של מפלגת העבודה. אמרתם: הלוואי שיום אחד היא תשבור לה את הצוואר. לא נשבר הצוואר, היה צוואר עבה, כפי הנראה.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת עמיר פרץ, זה ויכוח של 12 שעות – – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אם הגונים אתם, תלכו אתנו, כי אנחנו רוצים באמת לנקות את הפוליטיקה גם מהבריאות, גם מההסתדרות. אבל אנחנו לא קוסמים, לא עושים את זה ביום אחד. אנחנו באים, ובכנות אומרים:

אנחנו זקוקים לשנתיים, זקוקים לשלוש שנים. מה העניין? 45 שנה אתה חי עם זה ולא פצית פה. עכשיו כולם אומרים – – –

יהושע מצא (הליכוד):

אל תאמר – לא פצית פה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

פצית פה ולא התכוונת.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

תראה, אתה משיב על ויכוח של שבע שעות, אתה משיב בצדק, ואני מאוד מברך – אני חושב, בשם כל חברי הבית – שאתה מוצא לנכון, אחרי דיון של שש, שבע ושמונה שעות, לבוא ולומר – – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני שמעתי אותך אתמול, שמעתי גם את חבר הכנסת קופמן.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

תסביר לי, בבקשה, ונמצאים פה גם חבר הכנסת חיים רמון וגם שר הבריאות, תסביר לי את הקונצפציה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת ויינשטיין, אני מבקש ממך, אם אתה פותח בנאומים גם מלמטה, זה לא הולך כך.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אבל הוא משיב.

היו"ר ס' טריף:

אתה יכול לעשות זאת בשאלה אולי, אבל לא בנאום.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

השאלה היא איך אתה מחייב בחוק באופן מעשי, כאשר יש בו אינטרסים שונים מאשר לעובד?

חיים רמון (העבודה):

אבל לא נחייב בחוק.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

ומה עם מס ארגון?

חיים רמון (העבודה):

לא יהיה מס ארגון.

היו"ר ס' טריף:

אני מייד אתן לחבר הכנסת רמון.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

בבקשה, תענה. אתה רוצה לעלות לדוכן ולענות? אני מוכן, על חשבוני.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת עמיר פרץ צריך לסיים, אבל על חשבוננו כיושב-ראש הוועדה אתן לאחר מכן לחבר הכנסת רמון דקה אחת או שתיים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מוכן שזה יהיה על חשבוני, ואגיד לך למה. גם אני יודע את התשובה, אבל אני מעדיף שהוא יתחייב, כי אז אולי תשתכנע שיש לנו כוונות כנות. אתה יודע מה? יכול להיות שעם הכוונות הכנות שלנו עוד נמוטט את עצמנו פוליטית, אבל אנחנו מודיעים מראש ולא מסתירים דבר. כל דבר שהוא בעיה, אנחנו מודיעים עליו מראש.

אני רוצה לענות לך על עוד דבר שהעלית, בנושא של הגדלת סכומי הגבייה. היתה פה הטעיה גדולה של הציבור. באו ואמרו, שהולכים להקפיץ לחזקים את מס הבריאות. קודם כול, תדע שבחוק יש תקרה של פי ארבעה מהשכר הממוצע.

חיים רמון (העבודה):

לא, פי שלושה, לפי הביטוח הלאומי. מה שיש בביטוח הלאומי, יש פה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת רמון, אני מאוד מבקש ממך, אני לא רוצה להעיר לך מעל הבמה הזאת.

היו"ר ס' טריף:

אל תעיר לו גם למטה. בבקשה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

תן לי רגע. הוא דיבר על העצמאים. אני עונה לו על מה שהוא העלה אתמול. הוא דיבר על עיוות קשה בחקיקה, שהעצמאים, לא חשוב אם הם מרוויחים פחות או מרוויחים יותר, ושכיר כמה הוא יכול להרוויח יותר מעצמאי, והוא ישלם עד פי שלושה מהשכר הממוצע, בעוד העצמאי ישלם פי ארבעה. זה נכון.

אבל אם אנחנו נצמידים לשיטת גבייה אחת, אי-אפשר ליהנות מכל העולמות. לא הלכנו לפי שיטת מס הכנסה, כי אז יכול להיות שהחוק היה מקבל יותר כסף. הלכנו לפי השיטה של הביטוח הלאומי. אני אומר לך שוב: אם אתה רוצה לתקן את שיטת הגבייה בביטוח הלאומי, לך לחוק המרכזי, וזה ישפיע מייד גם על החוק הזה. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה.

חבר הכנסת רמון, אתה רוצה הערה אחת או שתיים? ברשותך, אולי מן המיקרופון, כדי שלא נפתח כאן דין ודברים ללא סוף.

יהושע מצא (הליכוד):

אולי תיתן לו את הזכות כמו לשר?

היו"ר ס' טריף:

אדוני, אני כבר נתתי לו את הזכות.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני מוותר לו על הסיבוב השני שלי. יש לי היום שני סיבובים.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך. אני יודע למה אתה מוותר, כי הרי לא תהיה פה ממילא. הרבה ויתרו, לא רק אתה, כי ממילא הם ידירו את רגליהם מכאן.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, אדוני.

חיים רמון (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מבקש שאולי לגבי הצעת חוק זו לא ינהגו בי, מסיבות מובנות, ככתבו וכלשונו של התקנון. אם אפשר – שתיים-שלוש דקות.

היו"ר ס' טריף:

אנחנו כבר לא נוהגים.

חיים רמון (העבודה):

תודה רבה.

אני רוצה להסביר את נושא מס הארגון, וקודם כול לפנות שוב אל הליכוד. בחוק הזה אנחנו מנתקים באופן מוחלט את כל מערכת ההסתדרות והאיגודים המקצועיים מכל מה שקשור לבריאות.

אני התנגדתי ואתנגד למה שקרוי מס רווחת האדם, מכל אותם טעמים שאתם דיברתם עליהם, מכיוון שהוא משאיר את הקשר בין מערכת הבריאות לבין המערכת ההסתדרותית והמערכת של האיגודים המקצועיים, ואני מתנגד לכך בכל תוקף. התנגדתי לכך כשהייתי שר הבריאות, ולכן התנגדתי בזמנה לפשרת בייגה. קיבלתי המון דברים לא טובים על מנת להגיע לעניין, אבל חשבתי שזו פשרה רעה הן למערכת הבריאות והן למערכת ההסתדרותית. לכן, מה שצריך להיות זה מס ארגון.

נשאלת השאלה: למה מס ארגון בכפייה? ופה אנחנו צריכים לשאול בחזרה: ראשית, האם יש למדינה דמוקרטית עניין שיתקיימו בה אורגנים שהם חשובים לחיי הקהילה או למרקם החיים הדמוקרטיים? הגענו למסקנה שצריך מפלגות. לא סתם אנחנו מממנים מפלגות במימון הכי נדיב בעולם, בכפייה.

מאיר שטרית (הליכוד):

לא כמו ההסתדרות.

חיים רמון (העבודה):

יש אנשים שאומרים: לא צריך מפלגות. לוקחים מס הכנסה ומממנים בזה את כל המפלגות של כולנו. כלומר, כבר יש כפייה בנושא שאיש מאתנו לא מערער עליו. עכשיו כולכם באים ואומרים שצריך הסתדרות – – –

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

צריך איגוד מקצועי, לא הסתדרות.

חיים רמון (העבודה):

צריך איגוד מקצועי.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

יפה.

חיים רמון (העבודה):

האיגוד המקצועי היה קשור במשך 70 שנה לבריאות. עכשיו מנתחים אותו. זה ניתוח קשה. אחת הסיבות לכך שלא היה חוק ביטוח בריאות ממלכתי היא, שלא היה פתרון לאיגוד המקצועי, או שלא רצו שיהיה פתרון.

ואז עשינו ניתוח, ניתוח קשה, ניתוח כואב. מי כמוכם, מי כולנו, מי כמוני יודע כמה הוא היה כואב, עד כדי הצורך שיהיה מהפך בהסתדרות כדי שזה יקרה.

חיים קופמן (הליכוד):

חיים רמון (העבודה):

אני לא בטוח. אני בטוח שזה טוב, אבל לא מתוק.

ניתוח כזה הוא לא חלק, הוא לא מתחיל מאפס, יש תקופת ביניים עד שהפצע יגליד. בואו נראה מה יהיה בתקופת הביניים. בואו נתווכח על מס הארגון ממחר בבוקר, אבל בואו לא נעכב את החוק.

אני חוזר על ההצהרה שלי מאתמול: יום אחד לא יעוכב חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כאשר הוא יהיה מוכן, משום שאין מס ארגון. יום אחד הוא לא יעוכב. אני אתנגד לעיכובו. אבל יש לנו שלושה, ארבעה,

חמישה חודשים, הלוואי שכך, אני חושב שיותר; לפי דעתי, מתקופת היותי שר הבריאות, אני חושב שיותר.

היו"ר ס' טריף:

זאת אומרת, ב-1 באוקטובר יהיה חוק ביטוח בריאות?

חיים רמון (העבודה):

אני חושב שאפשר במאמצים גדולים, וצריך לעשות מאמצים גדולים. אני מקווה שכך יעשה גם שר הבריאות אפרים סנה, שיביא לכך שבתוך זמן קצר, ארבעה-חמישה חודשים, יהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אם הוא לא יעמוד בזה, זה לא יהיה כישלון שלו, חס וחלילה. אם הוא יצליח בכך, זה יהיה הישג גדול מאוד. אם הוא לא יעמוד בכך, זה יהיה דרך הדברים הטבעית, כי זה קשה מאוד. אבל אני מקווה שהוא יעמוד בכך.

ואז, בתקופה הזאת נעשה מס ארגון וננסה להגיע להבנה עם כל חלקי הבית, כי אנחנו יודעים שזה בעייתי. לי אין שום כוונה כמזכ"ל ההסתדרות, אם אהיה – אני לא בטוח שאני אהיה, לאור כל מיני דברים; אבל כמזכ"ל ההסתדרות לא אתן שמעביד לא ישלם מס לאיגוד המקצועי. לא עולה על דעתי, לא עלה על דעתי. היום יש מס ארגון. אתם קיימתם אותו תחת שלטונכם במשך 15 שנים והוא קיים גם היום.

חיים קופמן (הליכוד):

בפועל זה כמעט לא היה.

חיים רמון (העבודה):

אני לא מדבר על בפועל, אני מסביר. אני אומר מה היה קיים, והוא היה קיים מאוד בפועל, כי כל חברי ההסתדרות שילמו מס ארגון, ועוד חלק שלא היו חברים בהסתדרות גם כן שילמו. הרוב המכריע של אזרחי ישראל שילם מס ארגון, לרבות העצמאים שהיו חברי הסתדרות.

אני בא ואומר: בואו נתווכח. זה לא דבר פשוט, אני אומר שזה פשוט? זה מסובך, זה מורכב, אבל בואו נעשה את זה וננסה להגיע להבנה. מצדי יש רצון גדול להגיע להבנה עם כל חלקי הבית. אני מקווה שמחר יעבור חוק ביטוח בריאות ממלכתי בקריאה שלישית, על דעת כל חלקי הבית. נעשה את זה יחד. נקווה שנגיע להסכמה, אם אתם חושבים שההסתדרות צריכה להתקיים, והחוק הזה של מס ארגון צריך להתקיים בתקופת ביניים.

יש היגיון אידיאולוגי בכך. כאשר ההסתדרות נאבקת על תוספת יוקר ומשיגה תוספת יוקר, יש צו הרחבה והוא חל גם על מי שאיננו חבר הסתדרות ולא משלם מס ארגון. כולם נהנים מהצו. זה היה ההיגיון של חוק מס ארגון כל הזמן. אז למה כשהוא נהנה מעבודת ההסתדרות, כולם אומרים: הוא זכאי וצריך לקבל, ואני חושב שכך צריך להיות, אבל כשהוא צריך לשלם, אומרים: זה לא, היא תעבוד בשבילי חינם; למה? אגב, יש מס ארגון גם לתעשיינים. תעשיין שאיננו חבר התאחדות התעשיינים צריך לשלם מס ארגון להתאחדות, כי היא הארגון היציג שלו בסכסוכי עבודה ובייצוג אחר. זה קיים היום בחוק, אני לא המצאתי שום דבר.

אנחנו רוצים לדעת איך מרחיבים את זה בתקופת ביניים, איך כופים את זה בצורה הכי סבירה שתעמוד במבחן ההיגיון והחוק. יש לנו דוגמה ממימון המפלגות.

אני מבקש מהליכוד: חוקקנו את החוק שהוא בקונסנסוס, באמת בקונסנסוס. אני ישבתי אתכם שעות. לא יכולה להיות לכם רבע טענה על מה שאנחנו הבאנו כאן, או על מה שמביאים היום לקריאה שנייה ושלישית.

נצביע על החוק הזה ביחד. נפסיק לומר שבחוק הזה יש איזו זיקה. ביטלנו כל זיקה, לא יהיה שום קשר, אין עוד בריאות ופוליטיקה במדינת ישראל. זה אחד ההישגים הגדולים של החוק הזה. בואו נלך על זה יחד, ונקיים את הוויכוח על מס ארגון לאחר מכן, כל אחד על-פי השקפתו.

יהושע מצא (הליכוד):

ומה עם הנכסים, אם אפשר במשפט אחד, בלי ניגוח?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת חיים רמון, לא יהיה סוף לשאלות בצורה כזאת.

חיים רמון (העבודה):

אני אשיב על כך ואסיים בזה. חבר הכנסת מצא, אף שזה לא קשור לעניין אני אענה.

יהושע מצא (הליכוד):

קשור, ועוד איך קשור.

חיים רמון (העבודה):

אני הודעתי במערכת הבחירות, ואתם לא תתפסו אותי במלה שאמרתי במערכת הבחירות ואני לא אומר היום. דרך אגב, לגבי חוק מס ארגון – במערכת הבחירות אפילו אמרנו שיהיה מס רווחת האדם. כלומר, אנחנו מקיימים יותר מאשר הבטחנו, אבל אני עוזב את זה.

אני הודעתי, שכל נכס שלא יהיה כפוף למטרות ההסתדרות כפי שאני רואה אותן, יימכר. אנחנו לא נחזיק בנכסים, אין לנו צורך בנכסים, ואנחנו נמכור חלק גדול מהם. את הכסף שנקבל נשקיע בקרן גדולה: בחינוך, בתרבות, בנוער ובספורט. זה מה שאנחנו נעשה בנכסים.

חיים קופמן (הליכוד):

מה לגבי ועדי עובדים?

היו"ר ס' טריף:

תודה. עד כאן. אני מבקש.

חיים קופמן (הליכוד):

חיים רמון (העבודה):

אני מזמין את כולכם בעוד כחודש, אני מקווה, בוועידת ההסתדרות. היושב-ראש סאלח טריף היה מאוד הגון ומאוד סובלני כלפי, בניגוד לכל תקנון. אני מזמין אתכם בסוף החודש, אם הליכוד לא יגרום לדחייה של הוועידה הזאת, ואני אענה על כל השאלות שלכם, ואם לא אענה אז, אענה – – –

חיים קופמן (הליכוד):

אני מדבר על ועדי עובדים, שרוצים לכפות על חבר להיות בקופה מסוימת.

חיים רמון (העבודה):

לא יהיה דבר כזה.

חיים קופמן (הליכוד):

— — —

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת קופמן, לא יהיה דבר כזה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת קופמן לא קרא את כל החוק.

חיים רמון (העבודה):

לא תהיה זיקה להסתדרות, לא זיקה חד-צדדית ולא זיקה רב-צדדית.

חיים קופמן (הליכוד):

אני מדבר על ועדי עובדים.

חיים רמון (העבודה):

לא של ועדי עובדים ולא של אף אחד אחר.

היו"ר ס' טריף:

תודה. זה כתוב בחוק, חבר הכנסת קופמן.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת קופמן, שיהיה ברור, לא יהיה קשר בין זה לבין זכותו של אדם. אוי ואבוי אם זה יקרה. אני לא אסכים לכך. אדם יבחר קופת-חולים, נקודה, בלי שום קשר לשום זכות, בלי שום קשר לשום ועד עובדים או להסתדרות, לא זיקה חד-צדדית ולא דו-צדדית. זה מת. ב-10 במאי הבוחר אמר את דברו. זה מה שהוא רוצה, זה מה שיהיה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לחבר הכנסת רמון.

אולי שתי מלים לכבוד שר הבריאות. חבר הכנסת הנגבי, תתאזר בסבלנות. אולי בכל זאת נאפשר לשר אפרים סנה לומר את דברו.

שר הבריאות א' סנה:

כבוד היושב-ראש, הייתי מבקש להסביר את הבעייתיות הטכנית הקשורה ביישום. קודמי בתפקיד, חבר הכנסת חיים רמון, העריך את משך הזמן הדרוש לתקינת אותן תקנות שהן חיוניות ליישום החוק בכחמישה חודשים, אולי אפילו שישה חודשים, כי זו עבודה מאוד מקצועית, מאוד מסובכת, שמקיפה בערך 19 נושאים הדורשים טיפול. 19 נושאים טבועים בתוך החוק.

בינתיים חל שינוי. הכול דיברו על סוף השנה כעל תאריך יעד, אבל בא הביטוח הלאומי ואמר: אנחנו נהיה מוכנים כבר באוקטובר. זה מחייב אותנו, את משרד הבריאות, לעשות מאמץ כדי להיות מוכנים עם התקנות האלה כבר באוקטובר. הקמנו שבעה צוותים, וההנחיה שלי כשר ושל המנכ"ל היא שהם יעבדו בשיא המהירות, כדי לעמוד בלוח הזמנים.

מה עלול ליצור פה בעיה? חלק מהתקנות אני יכול לחתום עליהן בצו, אבל חלקן טעונות אישור פרלמנטרי. אנחנו לפני הפגרה ולפני החגים – באוגוסט ובספטמבר. זה עלול לגרום לאיזה עיכוב. היות שבתחילת אוקטובר, ב-3 באוקטובר, כולנו מתכנסים כאן, במקרה הגרוע ביותר – כך אני מקווה – נוכל לעשות את המהלך הסופי ממש בתחילת אוקטובר, וזה מאמץ של כולנו. אני לא חושב שיש פה חילוקי דעות כלשהם.

מה שיאיץ את הכנת חוק מס הארגון הוא לוח הזמנים הזה. ברור איזה חוק יחכה לאיזה חוק. לא יחכה חוק ביטוח הבריאות לחוק מס הארגון, ואני מקווה שהדבר די ברור.

תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך, אדוני השר.

חבר הכנסת צחי הנגבי היה כאן עכשיו. איפה הוא?

חברי הכנסת, אנחנו מתחילים בדיון, ואני רוצה להדגיש שלא יהיו כאן שינויים, לא יהיו תוספות ולא יהיו הבהרות, ומי שאקרא בשמו ולא יהיה נוכח יאבד את תורו. כל מסתייג יקבל עשר דקות בהתחלה, ואחר כך נעשה סיבוב נוסף, כולכם יודעים את זה.

אני רוצה להזמין את חבר הכנסת צחי הנגבי. מכיוון שהיה קודם באולם, ברשותכם האדיבה, אני – —

חיים רמון (העבודה):

— — —

היו"ר ס' טריף:

הוא עמד כאן מוכן, ואני רוצה להיות הגון ולחכות לו כדקה, משום שאני חושב שהוא כאן. הוא נמצא כאן, חבר הכנסת ויינשטיין?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

— — —

היו"ר ס' טריף:

הוא פשוט עמד מוכן לשאת את נאוומו.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני יכול להתחלף אתו בתור?

היו"ר ס' טריף:

אסור להתחלף.

אני רוצה להזמין בינתיים את חבר הכנסת אריאל ויינשטיין. חבר הכנסת צחי הנגבי היה מוכן כאן לדבר. חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, עכשיו תורך, ואני מבקש שתתחיל בדיון. אני רוצה שתדעו שאני מקפיד על עשר הדקות, ולכל חברי הכנסת יש אחר כך זמן נוסף להביא את דבריהם.

אחרי חבר הכנסת ויינשטיין – חבר הכנסת דוד מנע. בבקשה, אדוני.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אתמול, לאחר חצות, הפסקתי בקטע מסוים בהסתייגויות, והיום הייתי מבקש להרחיב את הדברים.

חבר הכנסת צחי הנגבי, בוא, בוא.

צחי הנגבי (הליכוד):

דבר.

היו"ר ס' טריף:

לא, חבר הכנסת ויינשטיין, בכל זאת, אני רואה שהוא לועס משהו. אמרתי שהיית מוכן לדבר, חבר הכנסת צחי הנגבי, ואני דחיתי את תורך. לכן תוכל לחזור אחרי חבר הכנסת ויינשטיין, בעוד עשר דקות, אבל קח זמן.

בבקשה, חבר הכנסת ויינשטיין.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת רמון, הייתי מבקש שתשמע.

חיים רמון (העבודה):

אני שומע.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתם מביאים היום חוק, שבו אנחנו מטילים למעשה מס בריאות, ואנחנו חוזרים לשנות ה-50, משום שבמס הכנסה, שהוא גם מס ישיר, הצלחנו במשך שנים להגיע למצב שאין אפליה בין מפרנסים. אדם משלם מס הכנסה לפי הכנסתו, ולא לפי שיוכו הסקטוריאלי: עצמאי, שכיר, חבר קיבוץ או חבר מושב. יש קו אחד. אתם מביאים היום הצעת חוק שבה אתם אומרים שעצמאי ישלם יותר.

חיים רמון (העבודה):

on וחלילה.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

תרשה לי רגע. ואתם אומרים: השיטה הזאת קיימת בחוק הנוכחי, בחוק הביטוח הלאומי.

חיים רמון (העבודה):

תשנה אותו.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אבל אני רוצה לומר מה קורה, מה המשמעות של עצמאי היום. היום רבים מאוד, רבבות, הם למעשה שכירים, אבל הם נקראים עצמאים, כי כדי שהמעסיק לא יתחייב בפיצויים לעובד, הוא אומר לו: אתה תעבוד אצלי באופן קבוע – אם אתה סוכן, או מתקן את המחשבים שלי, או free-lancer, עצמאי, או גרפיקאי, אני מקבל אותך לעבודה, אבל במקום שכר אתה תיתן לי חשבוניות מס. כל חודש תיתן לי חשבונית מס. אותו אדם – ומדובר ברבבות רבות – עובד במקום עבודה אחד או שניים ומקבל כל חודש שכר, אבל הוא נחשב לעצמאי, כי הוא נותן חשבונית, ואז המעסיק יודע שהוא לא חייב לשלם לא פיצויים ולא זכויות סוציאליות אחרות, שאני לא רוצה להרחיב עליהן את הדיבור. למעשה הוא שכיר.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

מה גובה השכר?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

עכשיו מה אנחנו אומרים? אותו אדם ישלם מס בריאות – – –

חיים רמון (העבודה):

והוא משתכר כמה? – בין 10,000 ל-15,000 שקל.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת רמון, פעמיים אתה מביא כאן אפליה, ואני אסביר מה האפליה.

חיים רמון (העבודה):

אני לא מבין. זה הביטוח הלאומי. תשנה שם.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אבל, אדוני, אפשר, המחשב היום – – –

חיים רמון (העבודה):

כמה מערכות מס אתה רוצה שיהיו בישראל?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

תראה, הם מפריעים לי, אי-אפשר כך.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש ממך בכל זאת לאפשר לחבר הכנסת ויינשטיין, ששמע אותך בסבלנות רבה, להשלים את דבריו.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני רוצה לפתח רעיון, ואתה מפריע לי באמצע המשפט, וזה לא בסדר.

מה שקורה הוא שפעמיים יש אפליה. זה מס של שנות ה-50. שכיר משלם ביטוח לאומי על משכורת. על אותה הכנסה עצמאי משלם ביטוח לאומי גם על חלק מהזכויות הסוציאליות שלו. כלומר, אם ההכנסה של השכיר ושל העצמאי היא 3,000 שקל לחודש, העצמאי ישלם על 3,000 שקל פלוס זכויות סוציאליות שלו. זו הפעם הראשונה. הפעם השנייה – כשאתה לוקח מעצמאי מס, פי ארבעה מהשכר. נכון, מ-10,000-12,000 שקל ומעלה, אבל מדברים היום על קצת יותר מ-5% מס. אז אתה מטיל עליו בחוק – – –

חיים רמון (העבודה):

מעלים מ-4.6% ל-4.8%.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

לא, אתה מפריע לי, עם כל הכבוד.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש, חבר הכנסת רמון.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

עם כל הכבוד, זה 450 שקל בחודש.

חיים רמון (העבודה):

לא היה ולא נברא.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

זה 450 שקל הפרשים.

חיים רמון (העבודה):

לא היה ולא נברא.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני מודיע לך, שעצמאי שמצהיר היום שיש לו אותה הכנסה של חבר כנסת, כשהוא גם עצמאי, הוא משלם עוד 450 שקל לביטוח הלאומי.

חיים רמון (העבודה):

אין דבר כזה. אני מודיע לך באחריות: לא היה ולא נברא.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני מודיע לך, אדוני מזכיר ההסתדרות, אינך יודע מה אתה סח.

היו"ר ס' טריף:

המיועד.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

המיועד. אבל אי-אפשר שיפריעו לי כך. אני מבקש שתוסיף לי כמה דקות.

היו"ר ס' טריף:

אני כבר מוסיף לך דקה.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

לא דקה.

היו"ר ס' טריף:

אני מוריד לו אותה. חבר הכנסת רמון, אל תפריע לו.

חיים רמון (העבודה):

אין אדם שכתוצאה מהמס הזה תוטל עליו תוספת של יותר מ-200 שקל. אין דבר כזה בישראל.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני רואה שהמצפון מציק לך לגבי החוק שאתה מביא, ותהיה אחראי לו, כי זו יוזמתך.

חיים רמון (העבודה):

אדוני חבר הכנסת ויינשטיין, אני מודיע לך שאתה אינך יודע מה אתה סח.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אבל, בחוק הזה שאתם מביאים, פרט להכבדה קולוסלית על ציבור המפרנסים במדינה, פרט להכבדה נוראית על ציבור המפרנסים, יש – – –

חיים רמון (העבודה):

לא נכון.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

והם יחושו בזה באוקטובר ובנובמבר, אתם עוד לא יודעים מה אתם מביאים עליהם. פרט להכבדה, אתם מביאים גם אפליה במס הזה, שהוא מס כבד מאוד.

עכשיו יש בעיה נוספת לביטוח לאומי. הביטוח הלאומי הולך אחרי מס הכנסה. הביטוח הלאומי מקבל את הדיווחים של מס הכנסה, ואז הוא מנחית הפרשים על המפרנסים.

חבר הכנסת דוד לוי, אתה עסקת בזה בסיעה אצלנו כשעלה הנושא לדיון, ויש נקודות נוספות שאתה עמדת עליהן, מעבר לבעיית העומס.

עצמאי, החישוב שלו במס הכנסה נעשה אחת לחמש שנים. הוא מגיש דוח כל שנה, אבל אחת לחמש שנים קוראים לו אל פקיד השומה ועושים לו חישוב חמש שנים לאחור, ואז שולחים את החומר לביטוח הלאומי, והביטוח הלאומי קורא לאותו מפרנס ועושה אתו את החשבונות, ולפעמים ההצמדה והריבית הן חובות של אלפי שקלים שמצטברים כל הזמן מתוך זה שביטוח לאומי גובה מבסיס אחר, מס הכנסה גובה מבסיס אחר והחישובים הם אחרים.

בהטלת מס כל כך גדול מתוך אפליה ומתוך זה שהבסיס שונה, אתם גורמים לכך שמדי שנה יעמדו תורים של מפרנסים בביטוח לאומי, שנתבעים להפרשים, וזה מה שיקרה בחוק הזה. לא נתתם את הדעת על כך.

מפרנס יכול ללכת למשרדי מס הכנסה ועושים לו תיאומי מס. אם הוא מקבל הכנסה משני מקומות עבודה, עושים לו תיאום מס. בביטוח לאומי אין תיאום מס ויש חובה על מעסיקים להוריד משכירים בכל מקום את המס לביטוח הלאומי. שכיר שעובד אצל שני מעסיקים, יורידו לו את מס הבראות הזה בשני המקומות והוא ישלם כפול. אחת לשלושה חודשים, לפי ההסדר הקיים, הוא יכול ללכת למשרדי הביטוח הלאומי ולבקש החזר. זה המצב כיום. אנחנו מטילים עוד 5% מס, ומכניסים את השכירים במדינה למערבולת שלמה של הליכה למשרדי הביטוח הלאומי אחת לשלושה חודשים כדי לקבל החזרים.

הצעתי הצעת חוק, שבביטוח לאומי גם יהיו תיאומי מס כפי שזה קיים במס הכנסה, ושמעתי שאתמול שללה ועדת שרים לחקיקה את ההצעה הזאת. אם כן, מה שוועדת השרים אומרת, והממשלה הזאת אומרת, הוא ששכירים שיעבדו בשני מקומות עבודה ויורידו מהם את מס הבראות, יצטרכו עכשיו כל שלושה חודשים, לפי ההסדרים הקיימים, ללכת לביטוח הלאומי ולבקש החזרים. זו הצעת החוק שאתם מביאים לנו.

יתר על כן, אתם מטילים מס ארגון. לגבי מס הארגון אתם אומרים: כרגע זה המצב, שמענו מחיים רמון תיקונים, אבל אני יודע שזאת המציאות כרגע, עד שיוגש החוק; היום אתם מבטיחים, אתם רוצים את ההצבעה על חוק הבראות הזה, אבל בהצעת חוק מס ארגון יש גורמים שיש להם אינטרסים שונים מאשר לשכירים, וגם החוק מכיר בזה וגם הממשלה, בעצם העובדה שאומרים שיש שכר מינימום. מדוע יש שכר מינימום? משום שמנהלי המדיניות הכלכלית סבורים, שאם יהיה שכר אחר, שלא לפי המתכונת הזאת, זה יכול להביא לאבטלה במשק.

עכשיו אנחנו אומרים, שכל מי שמשלם מס בריאות ישלם מס ארגון.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

לא אומרים את זה, למה אתה אומר?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתה אומר אומנם שמעסיק לא ישלם.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

לא אומרים. אומרים שיהיה חוק אחר.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

היום אתם חושבים כיצד למנוע מצב שבו נוצרים ארגוני עובדים, למשל על-ידי עובדי קופת-חולים "מכבי", או ארגונים אחרים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

למה לא?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתם כבר דנתם בחדרים פנימיים איך למנוע את התופעה הזאת.

היו"ר ס' טריף:

אני נותן לך עוד דקה, עליך לסיים.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתם דנים בעניין הזה. מה אתם אומרים?

בנימין טמקין (מרצ):

כנראה הדיונים לא היו פנימיים מספיק, אם אתה יודע עליהם.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתם מעוניינים היום, ואני אומר זאת לפי מאמרים שקראתי על מס הארגון, בדיונים שהיו עד היום – אני יודע שהכוונה היא להטיל מס ארגון כוללני במשק. זו המציאות כרגע, ועל כך נאבק הציבור. כך נאמר במאמרים, כך נאמר בידיעות – מס ארגון כוללני. אתם רוצים שמס הארגון הכוללני יוטל, כדי שיהיה מאבק על צדק חברתי. זו הקונצפציה. אבל מצד שני, בחוק ביטוח הבריאות אתם כבר מטילים אפליה שנוגדת צדק חברתי. אז איך אתם באים אל הציבור עם הסתירה הלוגית הזאת שיש בתחום הזה?

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש ממך להשאיר חלק מהדברים לפעם הבאה.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני כבר מסיים. אני לא ישבתי בוועדה, ותרשום את זה, חבר הכנסת עמיר פרץ, בפרוטוקול, ותאזין, לא הייתי בוועדה שדנה בחוק ביטוח הבריאות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני לא אשם.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אבל השטחיות של הוועדה – – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

שנה עבדו.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

שנה יכולים לעבוד לא נכון. השטחיות קיימת, אתה תראה כשהחוק הזה יופעל, העומס שיש בו, העיוותים שיש בו, העומס שאתם מטילים על הביטוח הלאומי, כבילת אזרח לבירוקרטיה כפי שהחוק

הזה כובל אותו במס החדש הישיר שאתם מביאים לנו, שהוא עם אפליות של שנות ה-50, אתם תראו את התוצאות ואת התיקונים שתצטרכו להביא חדשים לבקרים.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת עמיר פרץ, אתה רוצה להגיב מייד עכשיו?

צחי הנגבי (הליכוד):

שעה אנחנו כבר מחכים.

היו"ר ס' טריף:

שתי דקות תשובה, חבר הכנסת עמיר פרץ, נכון, זה יהיה קצר?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

שתי נקודות. קודם כול אני רוצה לומר לך, חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, מי שלא בא לישיבות – – –

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני לא חבר הוועדה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אתה לא תתקוף אישית אף אחד. אתה יכול להאשים בהחלטות מוטעות, זה בסדר. אתה יכול לומר שקיבלנו החלטות שגויות. אתה בכלל היית בכנסת כשהשקיעו פה לילות? תשאל את חברת הכנסת נעמי בלומנטל. אתה היית חבר כנסת קדנציה שלמה. אתה מכיר ועדה שהוציאה מתחת ידיה מדד חדש בישראל, כשהיא הקימה את הצוותים המקצועיים ולא מישהו אחר, לא הממשלה הקימה אותם? איך אתה מעז לבוא פה ולדבר על שטחיות? איזו חוצפה. אלפי אנשים, אלפי שעות, חברי כנסת ישבו פה יומם ולילה. אתה יכול להגיד: ישבתם, יפה מאוד, קיבלתם החלטות מוטעות. זו זכותך. זה בסדר. קצת כבוד, קצת להעריך. תראה איזה חוק מונח לפניך – המסמך החשוב והטוב ביותר אחרי הקמת הביטוח הלאומי בישראל. אין מסמך חברתי מורכב יותר ממנו, שנכנס ליחסי גומלין בתוך מערכות חברתיות בצורה כל כך מעמיקה.

בפעם הראשונה – תדע, חבר הכנסת ויינשטיין, כי לא היית באותה עת – בפעם הראשונה אישרו בכנסת פרסום מודעות בעיתונים כדי לקרוא לציבור להופיע בפני הוועדה, ומאות אנשים, מאות ארגונים, מי לא, מחולי אלצהיימר ועד חולי גושה, מבעלי תסמונת דאון ועד נציגי שח"ל, כולם היו פה.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

זה חוק מפלה מפרנסים.

היו"ר ס' טריף:

אני לא מרשה הפרעות, חבר הכנסת ויינשטיין.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת ויינשטיין, יש לך בעיה עם העצמאים שלך, לא הגנת עליהם. יכולת – – –

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

בייגה שוחט – – –

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת ויינשטיין, אני לא מסכים לזה, אני מבקש שתשב.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת ויינשטיין, יש לך בעיה עם העצמאים שלך. אתמול בלילה דיברת שעה על העצמאים ולא הזכרת חולה סרטן אחד. היום אתה מדבר שעה על העצמאים ולא הזכרת ילד אחד. כל הזמן אתה מדבר על העצמאים, העצמאים, העצמאים. לבריאות. אתה מעלת בתפקידך, כי לו היית בא לוועדה היינו מקבלים אותך בכל הכבוד הראוי ואומרים לך: בוא תציע הצעות. מה אתה קופץ? לא באת, לא ביקשת, לא הצעת.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אדוני, זו זכותי לענות ואני אענה. איש לא יעליב פה את הוועדה. זו זכותי על-פי התקנון.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת עמיר פרץ, אני באמת רוצה להודות לך על העבודה הגדולה שעשית, אבל אני רוצה שלא ניסחף לדיון אישי.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

ברגע שמישהו יפגע בוועדה, אני אקום ואדבר.

חבר הכנסת ויינשטיין, כיוון שלא רק אתה בכנסת אלא יש גם חברת הכנסת נעמי בלומנטל וגם חבר הכנסת דוד מנע ואחרים שהיו בוועדה, והעצמאים לא נפגעו ולא ייפגעו, אתן לך במשפט אחד, ואחר כך נתווכח במשך הלילה, כי אני לא רוצה להפריע לחבר הכנסת צחי הנגבי. אין להטעות את הציבור.

בוא ניכנס לוויכוח ענייני, בוא לא נתחיל בהעלבות. העלבת אותנו, סגרנו עניין, עכשיו בוא נדבר עניינית.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

תמחק מהפרוטוקול העלבות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

נמחק מהפרוטוקול העלבות. סעיף העלבות נמחק, אין בעיות.

עכשיו לגבי העצמאים. אני מסכים אתך שיש עיוות בחוק הביטוח הלאומי הכולל לגבי שיטת הגבייה. כאשר תביא אותו לתיקון, אנחנו נתמוך בך. אבל, לגופו של עניין, יש הרבה מאוד עצמאים שעד היום שילמו מתוך הסדר. מכיוון שיש סעיף תשלומי מינימום במס האחיד, העצמאים הם הסקטור היחיד במדינת ישראל שלא ישלם אחרי חקיקת החוק 5.6% – היום הם משלמים 6.5% – כי הם לא יהיו חלק ממס הארגון. כל העצמאים במדינת ישראל כבר הרוויחו 0.8%. כמה זה במחירים האבסולוטיים? – נשב ונבדוק.

האוצר הופיע בפנינו, וחברת הכנסת בלומנטל היתה בהצגה הגדולה של האוצר, עם גרפים שתיארו את כל האוכלוסיות ולקחו חתך של כל העשירונים, ולא הבחינו בין עצמאי לשכיר. יש רק שני עשירונים עליונים במדינת ישראל, שני העשירונים העליונים בלבד, שהמס המשפחתי הכולל, לא האישי שלהם, יעלה ב-150 שקל; כאשר חמישה עשירונים, שיש בהם הרבה מאוד עצמאים, המס שלהם ירד בין 30 ל-100 שקלים.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתה יודע שבעשירונים העליונים יש גם מנהלי בנקים שמשתכרים 40,000 שקל. אדם שמשתכר 15,000 שקל ישלם פי ארבעה מהם.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אתה צודק. תתקן את זה דרך החוק הראשי.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת צחי הנגבי. תוכלו להמשיך את הוויכוח בצד, אין שום בעיה. אפשר גם בחוץ. תאפשרו לבית להמשיך לדון בעניין הזה בשקט, חבר הכנסת ויינשטיין.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

שכירים ישלמו פי שלושה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת ויינשטיין, אתה לא נרגע, מה קרה לך? ככה לא תשכנע אותי, תאמין לי.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני לא רוצה לשכנע אותך. הסוציאליסטים עם האפליה הזאת.

היו"ר ס' טריף:

אדוני, אני מבקש. חברך עומד כאן.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתם מגינים על מנהלי הבנקים.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת ויינשטיין, הבהרת את עמדתך היטב.

צחי הנגבי (הליכוד):

תעביר אלי את שרביט הדיבור ואנחנו נגיע לאותו יעד.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, אדוני.

צחי הנגבי (הליכוד):

אדוני יושב-ראש הישיבה, רבותי חברי הכנסת, אדוני יושב-ראש הוועדה המשותפת של ועדת העבודה והרווחה וועדת הכספים חבר הכנסת עמיר פרץ – ידידי חבר הכנסת עמיר פרץ, אני רוצה לברך אותך, נדמה לי, בשם מרבית חברי הבית, אם לא כולם, על העבודה המסורה והמקצועית

שאתה ויתר חברי הוועדה עשיתם כדי להביא אל המליאה הצעת חוק שהיא ללא ספק גולת הכותרת, לפחות בכנסת הזאת, אם לא בכנסות רבות אחרות בעבר, של שיפור מהותי מאוד בתחום הכלכלי והחברתי; מן הראוי לברך על כך. עם כל ההסתייגויות – יש כאן שורה ארוכה של הסתייגויות שחברים הגישו אותן, וכפי שאני מכיר הן מוצדקות, אבל עם כל ההסתייגויות, יש כאן ללא ספק מעבר לתפיסת עולם הרבה יותר מוסרית, צודקת ושוויונית.

הניתוק הזה שכל אזרח במדינה ייחל לו במשך כל כך הרבה שנים, הניתוק בין סוגיית הבריאות לפוליטיקה, למפלגתיות, להשקפות עולם, לאידיאולוגיה, להכרעות, להכרעות לא ענייניות שנובעות מאינטרסים ארגוניים, הניתוק הזה התחייב מזמן, וטוב שהוא הגיע. על כך ברכת כל החברים בבית הזה.

צר לי שחבר הכנסת חיים רמון איננו כאן, מכיוון שרציתי להתייחס לאחת מהערותיו קודם לכן. הוא פנה אל הליכוד וביקש: אל תעכבו את החוק ואל תצביעו נגד החוק וכו'. כיוון שאיננו רוצים לגלוש פה להטחות אשמה אישיות – היתה פה מידה מסוימת של התבטאות שאיננה נאותה.

חבר הכנסת חיים רמון, כל חבר בבית הזה יודע, כל אזרח שעוקב אחר המציאות בארצנו יודע, שהליכוד, במשך עשרות שנים, מאז קום המדינה, ראה בחקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי חובה קדושה. זאת היתה תפיסת העולם הקדמונית כמעט של מנחם בגין, זיכרוננו לברכה, של סיעת חרות עם הקמת המדינה, של גח"ל אחריה ושל הליכוד לאחר מכן. כל השנים הופיעה במצע התנועה הלאומית לגונויה הבקשה, הדרישה, אפילו התביעה הבלתי מתפשרת לעשות הפרדה מוחלטת בין ההסתדרות לבין הבריאות.

עד 1977, כל עוד הליכוד היה באופוזיציה, עלתה פעם אחר פעם התביעה הזאת, והיא נפלה. זה לפני הדור שלך, לפני הדור שלי. אנחנו לא צריכים לשאת על מצחנו את קלון העבר, אבל אתה יודע שהמפלגה, מפא"י בעבר, לאחר מכן מפלגת העבודה, המערך, הטילו וטו מוחלט על התפיסה הזאת שלנו מתוך מניעים לא ענייניים. אתם בתוך מפלגתכם באמת יצרתם בתקופה האחרונה לובי חזק, וגם אתם נתקלתם בקיר, בחומה בצורה של אטימות.

זכורה הסצינה המפורסמת של ועידת מפלגת העבודה שבה נאבקתם.

חיים קופמן (הליכוד):

חבר הכנסת הנגבי, אם לא הליכוד, הם לא היו מעבירים את זה.

צחי הנגבי (הליכוד):

כן. באמת, פה לבוא בטענות אל הליכוד – יש בזה מידה מסוימת של צביעות.

יתירה מזאת, גם החוק הזה שאתה, ידידי חבר הכנסת עמיר פרץ, וחבריי בוועדה עבדתם עליו יומם וליל, וכולנו יודעים זאת, גם הוא למעשה, בבסיסו, הצעת חוק שעברה בכנסת הקודמת ביוזמתו של שר הבריאות של הליכוד, בתמיכת הקואליציה אז מול התנגדות של חלק נכבד, אם לא כל מפלגת העבודה וחבריה. ההצעה עברה בקריאה הראשונה לאחר החלטת הממשלה, וסללה את הדרך לפחות מבחינת קביעת הנורמה הציבורית, שממשלה מובילה כאן לחקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. וגם על כל זה, נדמה לי, מגיעה ברכה נאמנה לליכוד.

חיים קופמן (הליכוד):

חבר הכנסת הנגבי, מי שעסק בחוק הזה יצא די טוב. האחד נבחר להיות ראש עיריית ירושלים, והשני – מזכ"ל ההסתדרות.

צחי הנגבי (הליכוד):

החוק הזה מברך את העוסקים בו. אנחנו מאחלים לחבר הכנסת עמיר פרץ שיעלה גם כן במעלות המשרות הממלכתיות.

רבותי, אנחנו אנשי הליכוד נתמוך בחוק הזה. אנחנו נגיש את ההסתייגויות שלנו, ננמק אותן, ניאבק עליהן, אולי נשכנע, כנראה לא. אבל כאשר תגיע עת ההצבעה הסופית, נתייצב כמובן סביב חוק שאנחנו רואים בו התגשמות השקפת עולם שהליכוד צידד בה ונאבק עליה עשרות בשנים.

ידידי חבר הכנסת פרץ, מציקה לנו מאוד העובדה, שאף שהחוק הזה אמור היה, ובמידה רבה הוא אכן משנה נורמה באופן טוטלי, שינוי קיצוני, עדיין אנחנו כבולים באזיקים לאותה יוזמה, לאותו רצון, לאותה משאלת לב של מפלגת העבודה לחוקק את חוק מס הארגון. לנו נדמה, ובשיחות בינינו אנחנו אומרים, שזה אות קלון על כל הבית הזה. אם אף שעשינו את המאמץ, התגברנו על משקעים, הכנסת כולה עתידה להתאחד סביב עמדה בסיסית וצודקת כל כך, עדיין, אף שנעשה את המהפך ונצביע ויהיה פה רוב מוחלט, עדיין החוק הזה איננו עתיד להתיישם ולשפר באופן אמיתי, באופן מהותי, את דמותה של החברה הישראלית עד אשר על-פי סעיף 71 לחוק יחוקק חוק מס הארגון, מס רווחת העובד, לא משנה מה שמו – אנחנו רואים את הקשר הזה כקשר מושחת.

כי מה אנחנו עושים כאן? עוד הפעם אנחנו עתידים לכפות על הציבור, על מיליוני אזרחים, לפתוח את ארנקיהם ולהפריש אחוז אחד שלם ממשכורתם – לאנשים רבים מאוד, אולי לאלפי אנשים זה נתח נכבד מן המשכורת – לטובת ארגון פוליטי. אפשר להציג אותו כארגון עובדים; הוא באמת כזה. הוא נאבק למען העובדים; זו אכן מציאות. אבל זה חייב להיות וולונטרי. אנחנו לא יכולים להסכים ואנחנו לא יכולים לקבל, שהולכים להטיל מס בכפייה. בברוטו הוא 0.8%, בנטו זה מעל 1% ממשכורתו של כל אזרח בישראל שהחוק הזה חל עליו, ללא שהוא יכול להתגונן מול חקיקה כזאת.

הזכיר כאן חבר הכנסת רמון, כדי להצדיק את הצעד הזה, שגם חוק מימון המפלגות – באופן עקיף, ולא ישירות כפי שכאן מוצע לנו – למעשה נגבה ממסי האזרחים, שכולם מתקבצים בקופת המדינה, ותקציב המדינה מממן את המפלגות.

אני רוצה לומר לך, ידידי חבר הכנסת פרץ, כי יש הכרה בבית הזה שגם חוק מימון המפלגות הוא חוק מושחת. ולא לחינם עשו חברים מכל הסיעות בבית הזה מאמץ מוצלח לשים קץ לנורמה של מימון בלתי פוסק של המפלגות, על חובותיהן, על חריגותיהן, מקופת האזרח. גם אם זה נכון שבעבר, במשך הרבה שנים, היה עוול כזה, שכל פעם שאנחנו כמפלגות לא הצלחנו להתמודד עם תקציבינו וחרגנו מעל ומעבר לכל התקציבים המקוריים שהיו לנו, באנו אל הבית הזה וקיבלנו החלטה לממן רטרואקטיבית את הפעילות העסקנית של המפלגות שלנו, הרי היה סיאוב והיו סלידה ובוז בציבור כלפי הנורמה הזאת. ולא לחינם היא שונתה.

היום רק ועדה ציבורית בראשות שופט תקבע אילו עקרונות יהיו העקרונות שעל-פיהם יופעל חוק מימון המפלגות.

אם כן, כפי שהנורמה ההיא כבר שונתה ולמעשה היא הולכת ונמחקת מספר החוקים, כך היינו רוצים לראות גם את מחיקתו של החוק הזה, של המס המוטל או עתיד להיות מוטל על האזרחים.

ידידי חבר הכנסת פרץ, רבותי חברי הכנסת, זה לא מאוחר מדי. מחר נסיים את החקיקה הזאת, ואין כל סיבה שלא נגיע בתוכנו להסכמה לבטל את הכוונה לחוק חוק מס ארגון ולהותיר את הנושא לרצונו החופשי והוולונטרי של כל עובד. אם עובד מעוניין לתקצב ולממן את ארגון העובדים שלו, את ההסתדרות – תפאדל. הוא יעשה זאת מתוך מודעות, מתוך הכרה בחובה שלו לממן מכספו גוף שייאבק על זכויותיו.

אני מקווה מאוד שאנחנו לא נעשה פה צעד, שמצד אחד ישפר באורח מהותי את דמותה של החברה הישראלית, ומצד שני ינציח בצורה חקיקתית, כפי שלא היה עד היום, מצב שבו אנחנו גוזלים כספים מאזרחים קשי יום, אנשים שהולכים לשביתות של ימים ארוכים, של שבועות לעתים, כדי להעלות את משכורותיהם ב-1%, ב-0.5%. הם נאבקים, עומדים בגשמים ועומדים בחמסין ומתחננים למסד: עוד אחוזים בודדים במשכורת שלנו, כי על זה אנחנו יכולים לקום או ליפול. והנה, בהרף עין, בהינף קולמוס, בהחלטה אחת בכנסת, יונף פה גרזן על אחוז שלם מן המשכורת, בלא שום נכונות מצד האזרח.

אני מסיים את דברי בברכה נאמנה לכל החברים שעסקו בחוק הזה. זה חוק חשוב, זה חוק שכולנו כחברי כנסת יכולים להיות גאים על כך שבתקופת היותנו בכנסת הוא עתיד להיחקק בספר החוקים של מדינת ישראל.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. חבר הכנסת דוד מנע.

קריאה:

מי אחריו?

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת אסעד אסעד, רון נחמן ושאול עמור.

חיים קופמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, על רקע ההצלחה של עמיר פרץ אנחנו רוצים שהוא יגיש הצעת חוק להבראת הבורסה.

היו"ר ס' טריף:

הוא לא שותף לבורסה, חבר הכנסת קופמן.

דוד מנע (הליכוד):

הממשלה הזאת תהרוס גם את הבורסה, חיים. הממשלה הזאת תביא הרס לבורסה, לצערי.

קריאה:

אני אובייקטיבי.

היו"ר ס' טריף:

גם אני אובייקטיבי. יש לי שם 2,000 שקל.

דוד מנע (הליכוד):

הם גם יביאו הרס לבורסה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מנע.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, להסתדרות יש קרנות סודיות, ובין היתר יש לה כמה קרנות שהסכומים שהצטברו בהם עולים על מיליארד שקל. איש אינו יודע כמה כסף יש בקרנות האלה. איש אינו מבקר אותן. כולן סגורות. מעל מיליארד שקל ב"קרן שביתה", ב"קרן בניינים", ב"קרן נכסים", ללא ביקורת, ללא השגחה. וההסתדרות הענייה, פושטת הרגל, ממשיכה להתחנן: הזרימו לנו כספים. רק הבוקר אנחנו קוראים בעיתונים על תוספות שכר מפליגות, הרבה מעבר למה שמקבלים במשק והרבה מעבר למה שנחתם עם העובדים.

אתמול דיברתי על נכסים, אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת. היום אחשוף בפניכם דברים נוספים, הוצאות של אותה הסתדרות ענייה, השוחרת כסף.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת מנע, אנחנו רוצים שתבוא אתנו. אני רואה שאתה יודע הכול. אנחנו עוד לא.

דוד מנע (הליכוד):

כשאתה תהיה שם אעזור לך לדעת.

חיים קופמן (הליכוד):

הוא מקבל אינפורמציה של אמת.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

היום יש לך רשימת הקרנות.

דוד מנע (הליכוד):

50 מיליון שקל הוציאו בשנה על פרסום ויחסי ציבור.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

הכול נגדי. הכול נגדי. תראה כמה הייתי שווה להם. 50 מיליון שקל.

דוד מנע (הליכוד):

אומרים שהכול נגד עמיר פרץ. 50 מיליון שקל הוציאו על פרסום ויחסי ציבור. הבוקר דיברו על קרנות הפנסיה שעומדות בפני משבר. ובכן, אדוני היושב-ראש, לכל קרן פנסיה יש איש יחסי ציבור נפרד, באלפי שקלים לחודש. מאות אלפי שקלים – זה תקציב הפרסום של כל הקרנות. עד כדי כך שיושב-ראש האגף לביטחון סוציאלי, האחראי לקרנות האלה, מינה עוד איש יחסי ציבור, שיתאם את עבודת יחסי הציבור של אותן קרנות.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה רוצה שלא יהיה תיאום?

דוד מנע (הליכוד):

דבר נוסף – יש מראיין ברדיו, חבר הכנסת עזרן, אני לא רוצה לומר את שמו, בזמנו הוא היה ב"קול השלום". 350 שקל בשנה שילמו על ראיונות של ראשי ההסתדרות, מאותו תקציב.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

כמה?

דוד מנע (הליכוד):

350,000 שקל בשנה.

אתה זוכר, אדוני, חבר הכנסת פרץ, את קמפיין "המהפכה הבריאה". הוא עלה 10 מיליון שקל. ותראו לאן הגיעו.

בואו נמשיך הלאה. תקציב של מיליון שקל בעבור פרסום והסברה של המחלקה למשק ואחזקה. אתה שומע, חבר הכנסת טמקין? – המחלקה למשק ואחזקה קיבלה מיליון שקל כתקציב לפרסום. פרסום על מה? פרסום של מהדקים?

חיים קופמן (הליכוד):

אולי זה הלך למשרד חקירות?

דוד מנע (הליכוד):

פרסום של בריטטולים? איזה פרסום הם היו צריכים?

ונמשיך הלאה. איגוד העובדים החקלאיים ועובדי העץ – שימו לב לשם – קיבלו 100,000 שקל בשנה ליחסי ציבור, אדוני, חבר הכנסת טמקין. 2 מיליוני שקל קיבלו לפרסום ההסברה להגנת זכויות העובדים הגמלאים.

ובוא נמשיך. ארגון "נעמת", שהוא של ההסתדרות, מקבל 300,000 שקל בעבור פרסומים של ההסתדרות בתוך הירחון של "נעמת".

ובוא נמשיך.

חיים קופמן (הליכוד):

חבר הכנסת מנע, אתה תגרום למשבר בענף הפרסום.

דוד מנע (הליכוד):

בוא נמשיך. 700 מקבלי משכורת יש רק בוועד הפועל של ההסתדרות. יש קרוב ל-4,000 עובדים בכל המערכת בכל רחבי הארץ. תקציב הנסיעות לחוץ-לארץ בשנה של אותם עסקנים מסתכם ב-35 מיליון שקל.

להסתדרות שלושה מכוני מחקר, שלושה מכונים לקשרים בין-לאומיים, הפועלים בנפרד זה מזה, והם הוקמו על מנת לספק תעסוקה לאחדים מראשיהם. יש המכון האפרו-אסיאתי; יש המכון המרכז-אירופי; יש המכון הלטינו-אמריקני.

בנימין טמקין (מרצ):

בזה אל תיגע. יש דברים דרושים.

דוד מנע (הליכוד):

אני לא נוגע בשום דבר שלך.

המס האחיד שנגבה מהעובדים צריך לעבור מההסתדרות לקופת-חולים. מה עושה ההסתדרות? – היא לוקחת 200 מיליון שקל – – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אומר חבר הכנסת שפי, שגם אנשי ליכוד נסעו דרך המכונים האלה.

חיים קופמן (הליכוד):

אבל, שפי, הם קיבלו פירורים, פירורים. אלה היו רק אלה שתמכו בשפי.

דוד מנע (הליכוד):

שימו לב, רבותי חברי הכנסת, קופת-חולים – – –

יוסף עזרן (ש"ס):

את השניצלים קיבל המערך.

דוד מנע (הליכוד):

הרב עזרן, אתה רוצה לשאול משהו? בבקשה.

יוסף עזרן (ש"ס):

אדוני, חבר הכנסת מנע, הזכרת את מיליארד השקל שבקרנות הפנסיה, ואמרת שההסתדרות מתחננת לקבל כסף. קודם כול, הכסף שהיא מבקשת זה כדי שקופת-חולים לא תקרוס. בקרנות הפנסיה יש גירעון אקטוארי. מה הטענה שלך, שניקה את הכסף הזה וניתן אותו – – –

חיים קופמן (הליכוד):

לא, להחזיר לקרנות.

דוד מנע (הליכוד):

אתה יודע, חבר הכנסת עזרן, שלקרנות הפנסיה שזועקות חמס שאין להן כסף, יש 2,500 דונם של קרקע באזור תל-אביב שעוד לא מכרו אותם. לפני שאתם באים לממשלה לבקש תוספת כספית, לפחות תמכרו את הנכסים שלכם. למה אתם לוקחים עוד ועוד מהציבור ששילם לכם ממשכורתו לקרנות הפנסיה? אתם נקלעתם לקשיים משום שהוצאתם מינהליות רבות. לפני שאתם באים לממשלה לבקש עוד כסף, למה לא תצמצמו קודם אצלכם, תמכרו נכסים שלכם ואחר כך תבואו אלינו?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת עזרן, הליכוד העמיד את שמאי כמועמד קבוע – – –

דוד מנע (הליכוד):

חבר הכנסת עמיר פרץ, אתה ודאי רוצה לדעת עוד דברים על ההסתדרות. בוא ואספר לך. ההסתדרות גובה כסף בעבור קופת-חולים. בקופת-חולים יש תוכנית ביטוח ששמה "שתיל", תוכנית ביטוח. הכסף של "שתיל" הוא כסף שנועד לקופת-חולים. ההסתדרות גובה מחברי קופת-חולים את הכסף בעבור "שתיל", כ-200 מיליון שקל, קופת-חולים מעבירה את הכסף להסתדרות, וההסתדרות מחזירה את זה לקופת-חולים – כמובן, אחרי שלקחה את חלקה לתקציבים השוטפים מאותה תוכנית "שתיל" של קופת-חולים.

היו"ר ס' טריף:

אז הם שותלים את הכסף או לא שותלים?

דוד מנע (הליכוד):

הם שותלים את הכסף על פלגי מים.

יוסף עזרן (ש"ס):

אבל בעתו ייתן פריו.

דוד מנע (הליכוד):

הבעיה היא שעתו לא מגיעה, הם תמיד רוצים עוד ועוד כסף.

היו"ר ס' טריף:

כמה כסף מהקרנות האלה הושקע בבורסה?

דוד מנע (הליכוד):

אין לי מושג. אני לא אחראי לבורסה, אני לא משקיע בבורסה. דבר אחד אני יכול להגיד לך על הקרנות האלה: מבקר ההסתדרות קבע, שהכסף שהצטבר בקרנות האלה אינו מושקע בפרויקטים או בדברים רווחיים. על כך ביקר המבקר את הנהלת הקרנות האלה, שאין פיקוח מספיק על הכסף הזה, שהוא כסף ציבורי המושקע בקרנות האלה. את זה אני יכול להגיד לך.

אני אמשך, אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, מה הם אותם תקציבים שעליהם דיברנו. אני ציינתי שנכנס לקופת-חולים כסף מההסתדרות הכללית. ובכן, אדוני היושב-ראש, בוא נעשה חשבון ונמצא ש-2.5 מיליארדי שקלים נכנסים מדי שנה לקופת ההסתדרות מהמס האחד שמשלמים יותר מ-1.5 מיליון חברי הסתדרות. 2.5 מיליארדי שקלים גובים מהאזרחים להסתדרות בעבור קופת-חולים. ההסתדרות גובה את הכסף ומעבירה 1.7 מיליארד שקל לקופת-חולים של ההסתדרות. כלומר, יותר מ-800 מיליון שקל מכספי הציבור נשארים למימון פעולות ההסתדרות.

אם תגידו איגודים מקצועיים – זכותם, כבכל מדינה מערבית, להיות מיוצגים, לפעול פעילות חברתית, תרבותית וחינוכית למען חבריהם. אין בעיה בזה. אבל ברגע שאנחנו סוקרים את הבזבוזים שיש בהסתדרות, את הבזבוזים שמבקר ההסתדרות, שנה אחר שנה, ביקר אותם, ודבר לא נעשה, זכותנו כחברי כנסת לשאול: איפה הכסף? איפה הכסף שגביתם? איפה הכסף שלקחתם? לאן נעלם הכסף הזה? מדוע אתם באים היום ומבקשים עוד ועוד כספים מהממשלה? איפה הכסף, חברים נכבדים בהסתדרות, לאן נעלם הכסף הזה?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת מנע, אם הם יענו לך, תודיע לי. אם תקבל תשובה, תודיע לי.

היו"ר ס' טריף:

תודה.

חבר הכנסת אסעד אסעד – איננו; חבר הכנסת רון נחמן – איננו; חבר הכנסת שאול עמור – איננו.
חבר הכנסת דב שילנסקי – בבקשה, אדוני. אחריו – חברי הכנסת הירשזון, מצא, שטרית ושמאי.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, זה היום השני שאנחנו שורצים בזבל שאליו הכניסה אותנו ממשלה זו. מדי יום ביומו אנחנו בתוך בוך. מדי יום ביומו אנחנו חשים את רוח הדיכאון בעם, שהולכת ומתעצמת.

תרשה לי, אדוני היושב-ראש, בתחילת דברי, לחרוג קצת מהנושא על מנת שנוכל גם להתעלות, אם כי במקרה בדבר עוצב.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הרבי מנחם מנדל שניאורסון, זכר צדיק לברכה, האדמו"ר של חסידי חב"ד, החזיר את נשמתו לבורא.

תמיד הייתי תוהה למה לא עלה כבוד האדמו"ר לישראל, ועדיין אינני מבין זאת. אך לאור גדולת מעשיו, ובפרט שאת הנעשה כבר אין להשיב, אני מציע לכול שלא להתפלפל בנקודה זאת, ועלינו להעמיד לנגד עינינו את צוואתו הרוחנית. הוא היה האדמו"ר של חב"ד. חב"ד – חוכמה, בינה, דעת. את זאת הביאו חסידי חב"ד, בהנהגתו של האדמו"ר המנוח, לכל פינה בתבל. הם פעלו באור ובסתר, ובהרבה מאוד מקרים סיכנו את נפשם בהבאת דבר השם למקומות שבהם לא רק מסוכן היה לחיות ולפעול כיהודי, אלא גם להצהיר אפילו על השתייכות לעם היהודי. הם פעלו בכל תנאי ובכל מצב, כשכבוד האדמו"ר עומד מאחוריהם.

האדמו"ר היה אוהב ישראל, אוהב ארץ-ישראל. האדמו"ר דגל בארץ-ישראל, במולדת בשלמותה, ולאחר שהחזיר את נשמתו לבורא, ודאי שעל כל חסידיו ועל כולנו להתחזק באמונה זו, ובין הגשמת צוואתו הרוחנית להגביר את פעילותנו למען כל גרגיר חול של ארץ-ישראל.

זו אבדה גדולה לעם ישראל, זו אבדה גדולה לחב"ד. תנועת חב"ד היא חזקה, ואני מאחל לה שבמהרה, בקרוב, במהירות האפשרית, היא תתאושש כדי לחדש את פעולותיה ולהתחזק על מנת להגשים את צוואתו הרוחנית של האדמו"ר.

ועתה, אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני עובר מקודש לחול – חזרה לאותו בוך שלתוכו הכניסה אותנו הממשלה הזאת; חזרה לאותו בוך שאליו הכניסו אותנו אנשים טובים, יהודים טובים, שמתוך רצון להעניש את הליכוד, ובמידה רבה בצדק, על כל מיני דברים שלא אפרט אותם עכשיו, בעיקר בגלל המריבות והאינטריגות הפנימיות בליכוד, הם לא בחרו בו. הם רצו להעניש את הליכוד, אבל בסופו של דבר הענישו את עצמם, הענישו את העם. והיום אומרים: הליכוד היה אשם, אבל במה אשמה ארץ-ישראל?

הם העלו ממשלה, שמכל מה שהיא הבטיחה מבחינת חברתית, והיא הבטיחה כל כך הרבה, היא לא הגשימה דבר. לממשלה הזו, ידידי, יש כישורים מיוחדים. אוהו, איזה כישורים יש לה. ואני חושב, איך הם "הצליחו" בתוך שנתיים בלבד להרוס כל חלקה טובה בישראל – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

לא להגזים, לא להגזים.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה יודע? את מרבית החלקות הטובות, לא את כולן.

דב שילנסקי (הליכוד):

ידידי יהושע מצא, הלוואי שהיית צודק והייתי יכול להצטרף לדעה זו. אבל אתה אומר זאת לשם הפשרה – – –

יהושע מצא (הליכוד):

הם עוד לא הספיקו להרוס הכול.

דב שילנסקי (הליכוד):

הם הספיקו, אתה תראה זאת בכל מקום שאליו תפנה. בכל מקום שעליו הם שמו יד תמצא אסון, הרס, הכול מתמוטט. הנה לפתע פתאום אנחנו מדברים על קופת-חולים. והרי זה כלום לעומת התמונה שמתגלה היום בקרנות הפנסיה.

חבר הכנסת בוחבוט, אנשי עמל – – –

אתה צוחק, חבר הכנסת בוחבוט? אתרגם לך פתגם מיידיש: אבא, אתה צוחק? אוי ואבוי לצחוק הזה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אני צוחק – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

לפעמים מגיעים למצב שכבר אי-אפשר לבכות. אתה יכול לבכות על המצב שאליו הגיעו. תראה מה קורה, ואני לא מבין בכלל איך העם לא יוצא לרחובות. תראו מה קורה עם קרנות הפנסיה. נכון, אתם צעירים היום, אבל אלה שיצטרכו היום להושיט יד, חס וחלילה, כי שדדו את קרנות הפנסיה שלהם, היו בעבר צעירים כמוכם היום. בשעתם הם עבדו קשה, אוהו כמה קשה הם עבדו, עוד איך קשה. ההורים שלך עבדו קשה בכל מקום, בבניין עמדו על פיגומים בשמש שצרבה אותם, והידיים היו מיובלות – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

סליחה, קראת בעיתון של אתמול שיש ירידה משמעותית באבטלה?

דב שילנסקי (הליכוד):

– – הם השקו את האדמה בזיעה שלהם. מהכסף שהשתכרו הם חסכו בקרנות הפנסיה, והנה שוב נצטרך לבוא ולהציל את קרנות הפנסיה מכספי קופת המדינה, כי יש שם "ברוך" גדול.

יהושע מצא (הליכוד):

איך הממשלה תציל? מדובר ב-36 מיליארד שקל שחסרים בקופות.

דב שילנסקי (הליכוד):

אינני יודע איך – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

מה אתם עשיתם במשך 15 שנות שלטונכם?

יהושע מצא (הליכוד):

מה עשינו? עוד מעט תגידי: מנחם בגין. זה נוח לכם – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

גברתי הקומוניסטית – – –

יהושע מצא (הליכוד):

– – – 50 שנה אנחנו נאבקים בכם.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אני אומרת שאתם לא בסדר והם לא בסדר.

דב שילנסקי (הליכוד):

גברתי הקומוניסטית, אני מניח שכאשר אני קורא לך גברתי הקומוניסטית את לא נעלבת, כי את מכריזה על עצמך ככזו. נו, זה לא כבוד כל כך גדול, אבל זכותו של כל אדם להיות גא במה שהוא מאמין, אף שלדעתי אין לך במה להתגאות. את מייצגת את המוני העובדים. אתם כולכם הייתם חלק מהם, מפ"ם הסוציאליסטית, מפא"י. בעניין ההסתדרות הייתם חלק מהם. אתם אחראים לשוד הזה, בדיוק כמו כולם.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

לא, מעולם לא היינו – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

גם לכם יש חלק בזה. ועוד היום, גברתי הקומוניסטית, גם עכשיו את יוצאת להגן עליהם?

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אני אומרת: טול קורה מבין עיניך. זה הכול.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני בוודאי לא אשם במה שקרה בהסתדרות. כי מפני שעל מצחי היה כתוב: בית"ר, אצ"ל, "אלטלנה", חרות, לא קיבלתי אף יום עבודה בבניין. עמדתי בתור, ואז היו מגלים את הייחוס שלי, והיו זורקים אותי. יום עבודה לא יכולתי לקבל בגלל הייחוס הזה שלי. ובאותו זמן ישבו כולם ושדדו את המדינה.

אני לא חבר קופת-חולים כללית. אני גא להיות חבר קופת-חולים לאומית. זה גם אחד החטאים שלי, שבגללם נרדפתי. אבל היום אני יכול לעמוד פה על הבמה ובגאווה להגיד: אתם ההסתדרות, קופת-חולים הכללית, תראו איך אנשים בורחים מהקופה שלכם. יהושע ידידי, הרי אתה מכיר את זה. אתה יודע איך אנשים בורחים מקופת-חולים הכללית והולכים לאותה קופת-חולים נרדפת, קופת-חולים לאומית, שנבנתה על-ידי אידיאליסטים, שהחברים שבה הם אנשים כמוני שהיו מוכנים להקריב על מנת להיות חברים בקופה הזאת. זו היתה קופה ענייה, כי היו בה מעט חברים, אבל יכולת לקבל שם שירות טוב, יכולת לקבל שם חיוך, בלי שתהיה שם סתם מספר, וכך ממשיכה הקופה הזאת לפעול. אני סבלתי בגלל חברותי בה, והיום אני מצהיר בגאווה: אני חבר קופת-חולים לאומית.

אבל אני אמשיך הלאה.

היו"ר ס' טריף:

אדוני, בוודאי עוד תהיה לך אפשרות לומר דברים בהמשך הערב – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

ידידי יהושע מצא קרא לי קריאות ביניים, כוונתו היתה טובה, אבל את הזמן הזה חייבים להחזיר לי.

שלמה בוחבוט (העבודה):

— — —

דב שילנסקי (הליכוד):

ידידי-יריבי בוחבוט – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

אני ידיד, לא יריב.

דב שילנסקי (הליכוד):

אמרתי ידידי-יריב.

היו"ר ס' טריף:

יריבי הפוליטי, ידידי האישי.

דב שילנסקי (הליכוד):

אמרתי זאת, התבטאתי נכון. הוא קרא לי קריאות ביניים. הוא רצה ביקורת, אבל אני אינני חייב לסבול. אני צריך לקבל את הזמן. אני מעריך את ההפסקות בשלוש דקות, ואני מבקש לקבל את שלוש הדקות האלה נטו.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש שתיתן לי לדבר – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

אם זה לא יהיה על חשבון זמני, בבקשה.

היו"ר ס' טריף:

קריאת ביניים לחבר הכנסת בוחבוט, בבקשה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת שילנסקי, אני רוצה להגיד לך, שזה עוול לעמוד על הדוכן ולפגוע בקופת-חולים, כאשר ביום שישי היה סקר, ו-89% מהנשאלים חברי קופת-חולים העידו על הטיפול הטוב שהם מקבלים בקופה. קופת-חולים לאומית וקופת-חולים מאוחדת הגישו אתמול בקשה לממשלה לקבל 100 מיליון שקל. אז על מה אתה מדבר?

מאיר שטרית (הליכוד):

מה הם, פראיירים? הממשלה מחלקת כל כך הרבה כסף, אז הם רוצים שהיא תיתן גם להם.

דב שילנסקי (הליכוד):

שמעתי, תקבל ממני תשובה.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש מחבר הכנסת שילנסקי, מכובדי סגן יושב-ראש הכנסת, שימשיך.

דב שילנסקי (הליכוד):

אתה יודע, חבר הכנסת בוחבוט, אני ליטאי. לליטאים יש תכונה דומה לזו של מרוקאים: אנחנו מחליפים את השי"ן הימנית בשי"ן שמאלית. אני מקווה שלא אכשל בלשוני – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

זה כבוד להיות יהודי מרוקאי – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

בוודאי. בוודאי כבוד להיות יהודי ליטאי כמו שכבוד להיות יהודי מרוקאי. אני רק מקווה שלא אכשל בלשוני, ולא אחליף שי"ן בשי"ן במשפט שאני רוצה להגיד לו. על הסקר שעליו הוא דיבר נאמר שזה דבר שקר. הסקר זה שקר. בוא צא אתי לטייל ברחובות העיר, ונעשה אנחנו סקר ונשאל את העם, ואתה תשמע את אשר יגידו.

לי יש פאקט. היושב-ראש הראשון של הכנסת, שפרינצק המנוח, אמר שעובדה היא גם כן פאקט. ויש פאקט: בורחים מקופת-חולים הכללית ומצטרפים ל"מכבי" ומצטרפים ללאומית.

יוסף עזרן (ש"ס):

— — בלי עין הרע, כחבר קופת-חולים לאומית אתה בבריאות איתנה, ואני מאחל לך את זה עד
מאה-ועשרים — —

דב שילנסקי (הליכוד):

תודה רבה.

יוסף עזרן (ש"ס):

— — אני רואה את האנרגיה שלך — —

יהושע מצא (הליכוד):

מסקנה: קופת-חולים לאומית.

דב שילנסקי (הליכוד):

ובכן, אני רוצה את שלוש הדקות שלי, אדוני היושב-ראש — —

היו"ר ס' טריף:

כבר עברו שתי דקות. נותרה לך עוד דקה אחת.

דב שילנסקי (הליכוד):

לא, היו הרבה קריאות ביניים.

שלמה בוחבוט (העבודה):

חבר הכנסת עזרן, הנה אני חבר קופת-חולים הכללית — —

היו"ר ס' טריף:

הנה כבר עברו שלוש דקות. אני מבקש ממך.

דב שילנסקי (הליכוד):

טוב, פשרה – שתיים.

אני רוצה לדבר על הכישורים שלהם בקופת-חולים. ישבתי אתמול הרבה שעות, ניהלתי במשך הרבה שעות את הישיבה, ושמעתי פה על הגירעון של קופת-חולים. שמעתי על 3.5 מיליארדי שקל גירעון בקופת-חולים. יש כאלה שאומרים: לא, אתם מגזימים, 3 מיליארדי שקל גירעון.

חבר הכנסת עמיר פרץ מהצד שלכם מינימליסט גם לגבי ארץ-ישראל – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

לא, הוא היום מהצד של רמון.

דב שילנסקי (הליכוד):

כן, אגיד לך שוב משהו ביידיש: די זעלבע יענטע נאר אנדערש געשלייערט – אותה גברת בשינוי אדרת. אותה יענטע – אתם, רמון, אותה חתונה. הרי כבר ראו את רמון, את החיים החדשים, כבר מתחילים לגלות מי הם. נאמר: בין 1.6 מיליארד ל-2 מיליארדים – איזה סכום – על הסכום שלהם.

באותו זמן, חבר הכנסת מצא יידי, אתה מבקר בשטחי יש"ע ואתה רואה – יש דבר אחד שהם משווים – את יש"ע הם רוצים לייבש, הם שדדו, הם מנעו מיש"ע מיליארד שקל; ובאותו זמן נתנו לקופת-חולים הכללית מיליארד שקל. לקחו מיש"ע ונתנו לקופת-חולים. זה בור ללא תחתית. עכשיו הם נותנים כנראה 800 מיליון שקל, וזה עוד לא הסוף. בור ללא תחתית.

שלמה בוחבוט (העבודה):

נותנים 450 מיליון שקל ולא 800 מיליון שקל.

דב שילנסקי (הליכוד):

לכן, אדוני היושב-ראש, אני רוצה להגיד לך מה המסקנה. במצב הזה אני אסיים כל נאום שלי באותה תפילה למען העם היושב בציון. לנוכח כל אותם דברים המסקנה היא, שהממשלה הזאת חייבת לרדת; כל דקה שהיא תקדים לרדת בה תהיה ברכה לעם ישראל ובוודאי טובה גדולה לארץ-ישראל.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה לחבר הכנסת שילנסקי.

חבר הכנסת אברהם הירשזון. חבר הכנסת יהושע מצא, בבקשה.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני אולי אחרוג מן המקובל, מהנאומים חוצבי הלהבות. הנחתי בצד את הנאום שהכנתי, אומר רק את חלקו, אבל אני רוצה לקרוא כאן מאמר שפורסם הבוקר על-ידי אחד מבכירי העיתונאים בארץ-ישראל, יואל מרקוס. כותב יואל מרקוס בעיתון "הארץ" – – –

רון נחמן (הליכוד):

הסריסים והמסורסים? לזה אתה מתכוון?

יהושע מצא (הליכוד):

סליחה, נא לא להפריע לי.

אני קורא את המאמר לא מתחילתו. "הברפלד כיהן כמזכיר ההסתדרות כ-19 חודשים בלבד, אך שילם את מחיר שגיאותיה המצטברות של העבודה והממשלה בקופת-חולים; ובעיקר שילם את מחיר כישלונו האישי של רבין בפרשת רמון. מי שאשם במצבה של קופת-חולים ובתלאות שנכוננו ל-3 מיליוני מבוטחיה בחודשים הקרובים, אינה אלא הממשלה שנתנה למצב להידרדר עד כאן. אך הכתר כועס על הברפלד במקום שיכעס על עצמו. אילו חי לפני כמה מאות שנים, היה עורף מן הסתם את ראשו בכיכר העיר. כי בחצר הביזנטית שנוצרה סביב ראש הממשלה" – יצחק רבין – "יש צודק אחד, וכל השאר אשמים ולא-יוצלחים. לא כתב זר אחד מופתע באחרונה מהתופעה, שלמרות מדיניות השלום של הממשלה אין היא עולה כפורחת במשאליו דעת הקהל. ההיפך מכך, יש בציבור אווירת נכאים, או כפי שאחד מהם מתאר בעברית העילגת שלו, 'תסמונת דאון'. אנשי רבין מסבירים זאת כמשבר אמצע הקדנציה; כנראה על משקל משבר גיל המעבר. אך אני בספק אם מדובר כאן במצב רוח חולף. המשבר הוא משבר אמון שמקורו בפער הקיים בין היהירות המוקרנת מחצר ראש הממשלה לבין המציאות שבה הכלים העיקריים המקנים ביטחון לאזרח – – –"

אתה מפריע לי, חבר הכנסת רון נחמן.

רון נחמן (הליכוד):

אנחנו ביררנו את הכתבה על הסריסים והמסורסים.

יהושע מצא (הליכוד):

אני יודע, אבל אתה מפריע לי.

"— דיור, פרנסה, בריאות ופנסיה – הולכים וקורסים. את הפירות של עזה-יריחו נראה רק בעתיד הרחוק, אם יהיה לזה המשך. אך בהווה יש הרגשה של אוזלת יד בכל הנוגע לרווחתו של האזרח. עוד אין הוכחה שחוק ביטוח הבריאות הממלכתי יקנה בריאות טובה יותר לאוכלוסייה. אך מה שרואים עתה היא נסיגה לימים האפלים יותר של קופת-חולים. קרנות הפנסיה, מבטח-מבצרם של השכירים לעת זיקנה, קרובות לרעידת אדמה."

רק הבוקר פורסם בכלי התקשורת, שקרנות הפנסיה קורסות ועומדות בחוסר של כ-36 מיליארד שקל. אומרים לנו שההזרמה המיידית להצלת אותן קרנות פנסיה לצורך פנסיה מיידית של מי שנתנו שעות יום ושעות לילה וחיים שלמים בעבודתם היא של 4 מיליארדי שקל. מאין יינתנו הכספים האלה? גזל נוסף שיועבר מקופת האוצר על מנת להציל, ובצדק, פנסיונרים שהשקיעו את חייהם והם עומדים כנראה בפני שוקת שבורה.

אני ממשיך לקרוא: "באזורים רבים המצוקה הכלכלית קשה מנשוא, ומיום ליום הסיכוי להגיע לדיור הופך ליעד קשה להשגה. אלף פרשנויות מלומדות על הבורסה לא ישנו את מה שנראה כסיבה האמיתית למה שקורה בה, חוסר אמון בסיסי בהבטחות הממשלה לשפר את מצב המשק".

כותב יואל מרקוס: "צודקת שולמית אלוני בטענתה ש'העבודה נמצאת במצב של התפוררות'". הוא רק שוכח לציין, ואולי לא ראה זאת לנכון, שההתפוררות בממשלת ישראל, במפלגת העבודה, מקורה לא מעט באותה המרצה של מרצ שהמריצה את רבין.

וממשיך יואל מרקוס: "עם מחלפים לא בונים מדינה". ואכן, אני אוסיף ואומר: עם מחלפים לא מולכים שולל ואף לא מסנוורים עיני אזרחים ממצוקות היום-יום. מה עם מחירי הנסיעה באוטובוסים? יש מחלפים, יהיו מחלפים. אני רוצה להביא נתון אחד: מאז יולי 1992 ועד יולי 1994 עלו מחירי הנסיעה בתחבורה הציבורית בלמעלה מ-33%, זאת מול מדד של 16% בלבד. זו פגיעה בשכבות חלשות, זו פגיעה בשכבות חסרות הכנסה, זו פגיעה בשכבות שמאלצים אותן להוציא הוצאה מעבר ליכולתן עקב התייקרות מחירי הנסיעות באוטובוס.

ממשיך יואל מרקוס: "האשמה נעוצה במידה רבה באופי השלטון שהתעצב בימי מלכותו השנייה של רבין הראשון. החצר מורכבת משני סוגים של יועצי המלך – — —". אני מדלג. הוא "שונא על הסף את כל מי שמשיא לו עצות הנוגדות את דעותיו" — — —". משום כך אנחנו עדים היום לבריחה של יועציו. "המסורסים הם כמובן הנבחרים וראשי העבודה, שהם חברי הממשלה. קשה לזכור" — כותב יואל

מרקוס הבוקר – "ממשלה נבחרת שהיתה כה מחוקה, כה מפוחדת וכה מתרפסת לראשה כמו הממשלה הנוכחית".

אני עובר לסיום מאמרו של יואל מרקוס: "שאף שהם נושאים כולם באחריות קולקטיבית, לאיש מהם אין מושג מה קורה". הכוונה לשרים. "הם אינם שותפים לא באסטרטגיה ולא בטקטיקה, לא בשיקולים ולא בהחלטות הקובעות את גורל המדינה, מלבד כשרבין זקוק לחותמת גומי" שלהם. "וכך בעת הזאת יש מלך בישראל, אך איפה המנהיגות?"

אני אוסיף, אדוני היושב-ראש, שאני לא מקבל את האמירה של יואל מרקוס, כי יש מלך בישראל. אם נקבל אמירה זו, אני אומר, אדוני היושב-ראש: המלך עירום. הממשלה עירומה. היא מגישה הצעת חוק שאנחנו דנים בה היום, הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כאשר בתפאורה של חוק זה יש אותו גזל של כחצי מיליארד שקלים המועברים מהרזרבה של קופת האוצר לצורך חינוי של קופת-חולים שקורסת. אבל, מאין מעבירים את חצי מיליארד השקלים האלה? מאיזו רזרבה? אוי לאוזניים שכך שומעות, אוי לעיניים שקוראות מאין מעבירים אותם. מעבירים אותם מהרזרבה שמיועדת לעלייה; מעבירים מהרזרבה שמיועדת לקליטת עלייה. העלייה פסקה. האם מותר לנו לקחת את הכסף הזה מאותו מקור ולהעביר אותו לקופת-חולים, או שעלינו לעשות להגברתה של העלייה, לחיזוקה של העלייה שכבר הגיעה, ולקליטתה? עולים חדשים שזה עתה הגיעו מרוסיה מחטטים בפחי אשפה, מחפשים פת לחם. והממשלה בחוצפתה, במצח נחושה, לוקחת מאותה רזרבה שמיועדת לעלייה ומעבירה לקופת-החולים. זו פשיטת רגל של הממשלה.

ואשר להסתדרות, אדוני היושב-ראש, אנחנו מברכים על חוק ביטוח בריאות ממלכתי, עשרות שנים נאבקנו למען חוק ביטוח בריאות ממלכתי. עשרות שנים הטחנו כלפי ההסתדרות וטענו נגדה שהיא לא איגוד מקצועי אלא הסתדרות, שהיא המעסיק הגדול ביותר במדינה. והיא עדיין המעסיק הגדול ביותר במדינה, בעלת נכסים אדירים. כשלוקחים את נכסי ההסתדרות ורואים שראשי ההסתדרות אינם מוכנים להוציא מתוכם, מקרבם, מנכסיהם, כדי לתקן ולשפר ולהציל את קופת-חולים, כדי לתקן ולשפר קרנות פנסיה על מנת להצילן, והם מחזיקים בנכסיהם כבקרנות המזבח – אנחנו לא יכולים לתמוך בהסתדרות כזאת, איננו יכולים לתמוך בחקיקה כזאת, אף שאנחנו מברכים עליה, כשעדיין רוצים להמשיך ולהעביר אותם 0.8% שקוראים להם מס רווחת האדם. זה מס גזל שרוצים לקחת מאזרחים כדי להעביר להסתדרות, אותה הסתדרות שקוראת לעצמה "חיים חדשים".

אותם חיים חדשים היו צריכים לקום פה ולומר שלא יהיה עוד מס להסתדרות. ההסתדרות היא וולונטרית, קודם כול תנסה למצות את עצמה מתוך נכסים שצברה במהלך עשרות רבות של שנים.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת מאיר שטרית, בבקשה.

מאיר שטרית (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשית אני מבקש לנצל את ההזדמנות שאני מדבר בדיון הזה כאשר שר הבריאות נוכח כאן. אני רוצה לברך אותו על בחירתו, ולאחל לו הצלחה רבה בתפקיד. אין

לי שום ספק ביכולתו. היא הוכחה בעבר, ואני בטוח שהוא יוכיח אותה גם בעתיד, בעיקר בתקופת המשבר הגדול במערכת הבריאות, כפי שהוא נכנס אליה.

שר הבריאות א' סנה:

תודה.

מאיר שטרית (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, לגבי הנושא עצמו, ההסתייגויות לחוק, ראשית, אני נמנה עם אלה שמברכים בכל לב על חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אין שום ספק שהחוק הזה היה נדרש ורצוי. צר לי שהוא לא הושלם בתקופת הליכוד. ואני שמח שהיום הליכוד היה מרכיב חשוב בהעברת החוק הזה בקריאה הראשונה ובהבאתו לקריאה שנייה ושלישית. ברור לכולם שאילולא התמיכה של הליכוד בחוק הזה בקריאה הראשונה, החוק לא היה עובר כלל את המשוכה הראשונה, מהסיבות הפוליטיות שמנעו עד היום את חקיקתו. לכן, אני חושב שמגיעה ברכה לכל חברי הכנסת שנתנו את ידם לחוק הזה, שהוא חוק חשוב. הוא חשוב לבריאות, הוא חשוב לאזרחים וחשוב לסדר במדינת ישראל.

מטרת החוק הזה היא בעצם ליצור שיפור משמעותי ביותר בשירותי הבריאות בישראל. דהיינו, בפעם הראשונה המדינה מגדירה בחוק מה מכסה ביטוח הבריאות מבחינת שירותי הבריאות לאזרח. והאזרח, תמורת הביטוח הרפואי שהוא משלם, יהיה רשאי לדרוש מקופת-החולים שמבטחת אותו את הכיסוי המלא של ההוצאות הרפואיות שלו על-פי הסל שנקבע בחוק. זו חדשה, כי עד היום הרבה מאוד אזרחים, למרות היותם מבוטחים בקופת-חולים, הרבה מאוד פעמים הם נתקלים, לצערי הרב, במצבים שאומרים להם: שירות הבריאות שלנו מגיע עד כאן; אם אתה צריך טיפול שיניים, תממן את בעצמך; אם אתה צריך טיפול גריאטרי, תשלם על זה בנפרד; אם אתה צריך טיפולים מיוחדים ומכשירים מיוחדים, אתה תשלם את הכסף מעבר לביטוח הבריאות. זה אבסורד שאין כדוגמתו. החוק הזה מסדיר בפעם הראשונה מה האזרח רשאי לקבל תמורת הביטוח שהוא משלם.

החוק גם נועד להביא לכך שכל הכסף שאזרח משלם לביטוח בריאות ילך באמת לבריאות, נטו, ולא ייגזרו ממנו חלקים בדרך. כל אחד גוזר את החלק שלו, כל אחד גוזר את הנתח שלו, לשכות המס, ההסתדרות, כך שעד שהכסף מגיע ממש לבריאות, חלקים נכבדים ממנו הולכים לאיבוד בדרך. עכשיו האזרח יודע שהוא ישלם את הכסף לביטוח בריאות באמצעות הביטוח הלאומי, והכסף כולו אכן יגיע למטרה שלשמה שולם ויינתן לצורך שירותי בריאות. לכאורה זה יוצר תשתית טובה מאוד שתביא לכך שלאזרח יהיו באמת שירותי בריאות יותר טובים.

רבותי, לפי סכום הכסף שאזרחי מדינת ישראל משלמים לביטוח בריאות ממלכתי, ולפי סכום הכסף שהם שילמו עד היום לביטוח בריאות, הם רשאים לדרוש באמת שיפור בשירותי הבריאות.

לצערי הרב, אף שיש בישראל רופאים ברמה שהיא בין הגבוהות בעולם, אף שיש בישראל מכשור רפואי ברמה מן הגבוהות בעולם, ומספר המיטות ל-1,000 נפש הוא לא פחות מאשר במדינות המתקנות בעולם, למרות זאת, לצערי הרב, שירותי הבריאות בישראל רחוקים מאוד מרמת שירותי הבריאות שמקבלים אזרחים במדינות אחרות בעולם, בעיקר בהיותם מאושפזים בבתי-חולים –

בתנאי האשפוז, בגישה ובדרך הטיפול. וחוששני שבהרבה מאוד מקומות, למרות הצוותים הרפואיים, למרות המכשור הרפואי המתקדם, לצערי הרב אזרחים נתונים בתנאים לא אנושיים.

בנימין טמקין (מרצ):

כל הסטטיסטיקות אומרות את ההיפך ממה שאתה אומר.

מאיר שטרית (הליכוד):

אתה טועה. תשאל את האזרחים מה הם חושבים. מדוע להזדקק לסטטיסטיקות? לצערי הרב, יש מקרים רבים שבהם נעשות שגיאות בטיפולים הרפואיים. הדוגמה הבולטת היא של אותו חולה, שרק לאחרונה פורסם שנפסקו לו פיצויים גדולים, שנכנס לבית-חולים לניתוח לב ויצא כרות-רגל, כי כרתו לו את הרגל בטעות. לדאבוני, בבתי-חולים בישראל שגיאות רבות חוזרות על עצמן. ואני מכיר באופן אישי מקרים אחדים כאלה, שקרו בבתי-חולים בישראל.

רמת הציוד הרפואי בהרבה בתי-חולים עדיין רחוקה מאוד מלתת את התשובה האלמנטרית על הצרכים. לצערי הרב, בבתי-חולים רבים כבר מזמן נגמר מלאי התרופות. משתמשים במכשור רפואי זול יותר כדי לחסוך בעלויות, וזאת כשיש ציוד הרבה יותר מתקדם ותרופות הרבה יותר טובות, במחלות מסוימות.

אלה דברים שהדעת אינה סובלת, שאפשר לתקן אותם. ואני באמת מקווה ומאחל ששר הבריאות הנוכחי והמערכת של קופת-חולים ינצלו את חוק ביטוח בריאות ממלכתי כדי להביא לכך שיועמדו עוד אמצעים נטו לתיקון שירותי הבריאות.

צריך לזכור, שהמציאות הנוכחית היא עגומה. החוק הזה נחקק כאשר מערכת הבריאות נתונה במשבר עמוק, משבר שנוצר בגלל גירעון של מיליארדי שקלים בקופת-חולים. ומאליה עולה השאלה: אם יש גירעון כל כך חריף בקופת-חולים במשך שנים, איזו הצדקה יש לזה, למשל, שהמשכורות של הרופאים בקופת-חולים גדולות פי שניים ופי שלושה מהמשכורות של אותם רופאים, באותם מקצועות, באותן דרגות, בבתי-חולים ממשלתיים? לכאורה, על גבי התלוש יש אותו שכר, אבל אם תבדקו מה ההכנסה בכסף נטו לרופא של קופת-חולים לעומת רופא בבית-חולים ממשלתי, תמצאו שמשכורתו של רופא בקופת-חולים גדולה פי שניים ופי שלושה.

רבותי, שלא יהיה בכי בעניין – רופאים בקופת-חולים, בעיקר בדרגות הבכירות, מקבלים משכורות של 20,000 ו-30,000 שקל לחודש; אומנם לא תחת הכותרת של "משכורת" – ואני אחראי למה שאני אומר – כי תחת הכותרת של "משכורת" יופיע אולי בברוטו סכום של 10,000 שקל, אבל הם מקבלים בעבור קיצור תור לניתוחים, שלא מבוצעים כלל, עוד תוספת; ובעבור אחריות לאיזו מרפאה – עוד תוספת. ובבית-חולים ממשלתי הרופא איננו מקבל את התוספות האלה. תשאלו, מאי נפקא מינה? – אם אין כסף לקופת-חולים, אינני מבין מדוע הלארג'יות הגדולה הזאת על חשבון המבוטחים, שאיננה במקומה. ואני אומר לכם: התשלומים האלה הם תשלומים פיקטיביים בבירור. אני מציע למשמרת החדשה בהסתדרות, תהיה אשר תהיה, שתיקח את העניינים האלה לידיים ותיצור סדר, ותשווה, שיקבלו רק שכר אמיתי, בלי תשלומי פיקציות. הבכי של עובדי קופת-חולים עכשיו, כשרצו

לעשות תיקונים בתוך המערכת, הוא בכי לא מוצדק. אולי הוא מוצדק בדרגים של עובדי המשק והאחזקה, אבל ודאי שאיננו מוצדק בדרגים הרפואיים.

בתקופה שחוק ביטוח בריאות ממלכתי נחקק בה הולכים לעשות, לדעתי, עוול נוסף, והוא מס ארגון. להמשיך ולגבות 800 מיליון שקל – על-פי מי שעשה את ההערכה של מס ארגון – כדי לממן את המערכות הפוליטיות בהסתדרות, זה איננו מוצדק נוכח המציאות בקופת-חולים. זה איננו מוצדק, צריך להתנגד לזה, ורצוי לעשות חוק ביטוח בריאות שלא יהיה קשור כלל במס ארגון. מס ארגון צריך להיות חוק נפרד, שעליו צריך להתחולל ויכוח בבית הזה. יש הצדקה לקיומם של ארגוני עובדים, צריך למצוא לזה את המימון ואת דרך המימון הנכונה, בלי קשר כלשהו לחוק הבריאות. חוק הבריאות צריך לעמוד בפני עצמו. המימון לבריאות צריך לבוא מחוק הבריאות, באמצעות ביטוח רפואי, ולעמוד לרשות מערכת הבריאות. מס ארגון, כדי לאפשר לאיגודים המקצועיים לעשות פעולות אחרות – על זה צריך לנהל ויכוח, מה באמת ההסתדרות צריכה לעשות, מה הכסף הדרוש לפעולתה, איך גובים את הכסף הזה, מי צריך לשלם אותו, האם מרצון, האם מתוך כורח. זו סוגיה נפרדת לחלוטין, שאסור שתהיה קשורה לחוק הבריאות.

לצערי הרב, חוק הבריאות הופך להיות בן-ערובה בידי החוק הזה, ואני מקווה שלא כך יהיה. שר הבריאות אמר היום מעל הבמה, וגם חיים רמון המזכ"ל המיועד אמר מעל הבמה, שחוק הבריאות יופעל בלי קשר למס ארגון. אני מקווה שכך יהיה הדבר, ואני מקווה שמס ארגון, אם הוא יוגש כהצעת חוק, יידון בנפרד, לחלוטין, בלי קשר להפעלת חוק הבריאות.

רון נחמן (הליכוד):

אתה מקווה.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני חושב שלליכוד יש עמדה ברורה מאוד בעניין. אני חושב, כדי להוכיח זאת, שמה שצריך לעשות הוא להשלים את החקיקה של חוק ביטוח בריאות, להפעיל אותו הלכה למעשה, ורק אז להביא לכנסת חוק מס ארגון. אז נדע שהמטרות כשרות, ואין על זה ויכוח. לשאלה מאיפה תחיה ההסתדרות עד אז: להסתדרות יש הכלים, האמצעים והנכסים לקיים את עצמה, גם בלי קשר למס הארגון הזה. היא יכולה לחכות בשקט עד סוף השנה הזאת, עד סוף דצמבר, בלי להזדקק היום לחוק מס ארגון, ונבחן את זה בזמנו.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת יעקב שמאי – איננו. חבר הכנסת עמנואל זיסמן, בבקשה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, שמעתי את חברי הכנסת חיים רמון ועמיר פרץ פונים אל חברי הליכוד ואומרים להם: תאמינו לנו, תסמכו עלינו, אנחנו מבטיחים לכם.

דוד מנע (הליכוד):

על כך אומרים: הלך הזרזיר אצל העורב.

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת זיסמן, שמעתי – – –

עמנואל זיסמן (העבודה):

ואני לא ראיתי את פניכם, אבל כששמעתי את זה, חשבתי: ברגע מסוים היה שקט, ואתם באמת מאמינים.

אברהם הירשזון (הליכוד):

ימות משיח, מה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

אם היתה נדנדה בפוליטיקה – זה מה שקרה בחודשים האחרונים.

דוד מנע (הליכוד):

הלך הזרזיר אצל העורב.

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת זיסמן, אתה מתכוון לשינויים שקרו במפלגת העבודה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

חבר הכנסת בני טמקין, אני מתכוון לחוק הבריאות עכשיו.

בנימין טמקין (מרצ):

רק אתם שיניתם את העמדה כל חמש דקות.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני יודע שחבר הכנסת עמיר פרץ מאשר, שמלבד שני סעיפים, שאתה יכול להתנגד להם, וכל יתר הדברים – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

חבר הכנסת טמקין, החלק שנדון היום במליאה הוא גם שלנו. תראה את השמות בוחבוט שלמה ועמנואל זיסמן. מה אתה לוקח את זה על עצמך היום? החוק הוא גם שלנו.

עמנואל זיסמן (העבודה):

חבר הכנסת טמקין, אני מבין ששלחו אותך לכאן על מנת לעקוב.

בנימין טמקין (מרצ):

שלחו?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת טמקין מקפיד לשבת בבית.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אתה היית חבר הוועדה לחוק ביטוח הבריאות – אני מכיר אותך בתור אדם כן וישר – ואתה יכול להעיד שאני לא נתתי יד לא לאובסטרקציות ולא להשחיות ולא לעיכובים, ואני תמכתי בחוק ביטוח הבריאות, מלבד שני הסעיפים.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני, אני. לכן, כשהוא בא לכאן ואומר בפני עם ישראל: לולא היה מהפך, לא היה חוק ביטוח בריאות – הוא משקר בידעין.

רון נחמן (הליכוד):

מי זה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

זה ששואף לפסגה, שכל האמצעים הם כשרים כדי להגיע לפסגה.

רון נחמן (הליכוד):

הוא אמר לשר שחל, שאומר "תאמינו לי", שאם מישהו אומר הרבה פעמים "תאמינו לי", אל תאמין לו.

דוד מנע (הליכוד):

אל תזלזל במה שאמר רון נחמן.

עמנואל זיסמן (העבודה):

ואני שואל אתכם, חברי הכנסת: סעיף 71 מתנה את כניסת החוק לתוקפו בחוק מס ארגון. אף ששמעתי שחבר הכנסת עמיר פרץ עשה הסכם, הסכם פומבי, אתם מאמינים שהוא יעשה הכול כדי שבאוקטובר יהיה חוק מס ארגון והחוק ייכנס לתוקפו?

חבר הכנסת עמיר פרץ היה זה שתמך בפרק של מס ארגון בחוק, ורק לאחרונה הוא שינה את דעתו. זו אמת, חבר הכנסת טמקין?

בנימין טמקין (מרצ):

— — —

עמנואל זיסמן (העבודה):

לא שאתה תמכת בזה. אני שואל אותך: במשך תקופה ממושכת ורצופה לא תמך חבר הכנסת עמיר פרץ בהכללתו של חוק מס רווחה בתוך החוק?

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת זיסמן, אתה יודע שעשינו הכול על מנת שהחוק הזה יעבור. היו כמה חברי כנסת ממפלגתך, לא אתה, שעשו מאמץ רצוף, בשם מישור אחר, למנוע את כניסתו של החוק לתוקף. מה אתה רוצה מאתנו? היתה קבוצה שפעלה בשם מישור אחר למנוע קבלת החוק. כופפו את המפלגה שלך, כופפו את הממשלה, היו מוכנים לשלם את מחיר המהפכה בהסתדרות, ואתה בא עכשיו בטענות אל מישור אחר. מה אתה רוצה? אתה נכנס עכשיו למלחמת העולם השנייה? אנחנו כבר במלחמת העולם השלישית. כבר עברנו את זה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני פונה שוב אליך, חבר הכנסת שמאי, שתצביע מחר בעד ההסתייגות שלי, שהיא הסתייגות שמכלילה את מס רווחת העובד, 0.8%, בתוך החוק, כדי שהחוק ייכנס לתוקפו יותר מהר וכדי שהוא לא יהיה מותנה בחוק מס ארגון, כי אינני בטוח שיהיה חוק מס ארגון.

חוק ביטוח הבריאות חיוני מכל הבחינות. הוא חיוני גם כי הוא יזרים כספים. אני חושב שרבים לא יודעים, ש-4.8% שני בני זוג מגיעים ל-9.6%, וזה במקרים מסוימים בין 20% ל-40% תוספת על מה שמשלמים היום. אני לא מתכוון לחברי "הפועל המזרחי" או לחברים שיש להם — —

דוד מגן (הליכוד):

חבר הכנסת זיסמן, נדמה לי שטעית בחשבון. אמרת פעמיים 4.8%, זה בסך הכול 9.6%. אבל 9.6% זה פעמיים 4.8%, ועל זה צריך עוד להוסיף 1.6%.

עמנואל זיסמן (העבודה):

נכון, 9.6%, וצריך להוסיף על זה 1.6%, וכך מגיעים ל-11.2%. וכאמור, במקרים מסוימים 11.2% הם בין 20% ל-40% תוספת לבריאות.

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת זיסמן, מאיפה לקחו את התקציב של 400 מיליון שקלים להלוואה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני אעדכן את חבר הכנסת עמיר פרץ, חבר הכנסת טמקין. אני אעדכן אותו באופן ישיר. אני עובד אתו באופן ישיר וקיבלתי את מרותו וסמכותו כיושב-ראש הוועדה לחוק ביטוח בריאות.

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת זיסמן, הפראנויה לא צריכה להיות כולה בסכום שיוקדש לבריאות. אני מדבר עם חבר הכנסת עמיר פרץ על משהו אחר. אתה חושב שאני הולך לספר לו מה אתה אמרת?

עמנואל זיסמן (העבודה):

חבר הכנסת עמיר פרץ, אני טענתי שאתה היית בעד הכללת הפרק של מס רווחת העובד בחוק. זמן ממושך יחסית היית בעד זה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

נכון.

עמנואל זיסמן (העבודה):

ואתה שינית את דעתך לאחרונה מסיבות שונות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

נכון.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני פונה אליך, מאחר ששינית את דעתך בנושא הזה, לשקול מחדש ולשנות את דעתך שוב.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אשקול.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני מאמין לך שאתה רוצה שבחודש אוקטובר יהיה חוק מס ארגון, כי אחרת החוק הזה לא ייכנס לתוקפו. ואם הוא לא ייכנס לתוקפו, הוא לא ישיג את היעדים הבריאותיים, גם לא את היעדים הציבוריים, ובוודאי לא את היעדים המימוניים.

היו"ר ס' טריף:

אנחנו מפריעים לכם, קבוצת חברי הכנסת?

רון נחמן (הליכוד):

לא, לא.

דן תיכון (הליכוד):

אולי נגיש לכם עוד מעט כוס קפה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני פונה אליך שתהיה נאמן גם למה שאתה הסברת. ומה שהסברת הוא, שאפשר היה לכלול את הפרק הזה. אם בתקופת המעבר יהיה מס ארגון, אותו מס יוכל לבטל את הפרק הזה. אז החוק יהיה בתוקף. זה גם ידרבן להעביר את חוק מס הארגון.

עד עכשיו לא שמעתי ממך נימוקים משכנעים על השינוי שחל אצלך בנושא הזה. אני ליוויתי את ניהול הוועדה על-ידך. אתה היית עקבי והיית אמין בדעותיך ובעמדותיך. העמדה היחידה שאתה שינית, ואני מאמין לך שאתה רוצה לעשות מאמץ; שמעתי את דבריך, אומנם לא באולם המליאה אלא בחדר השני, כי היתה לי ישיבה דחופה; אתה אמרת מה אתה תעשה באוקטובר. אני מאמין לך שתעשה מאמץ.

אבל אני שואל אותך, מדוע לא תמשיך את מה שהאמנת בו במשך תקופה ארוכה, שזה יהיה כלול ומותנה בחוק? אז זה ידרבן, זה ילחץ, ואם יהיה חוק – הפרק יבוטל. אם לא יהיה חוק, זה יימשך עד שיהיה חוק. אחרת, אנחנו מאשרים חוק שהציבור מחכה לו, שהציבור רוצה אותו. אני מסכים אתך שהציבור רוצה אותו ותולה בו תקוות גדולות. החוק הזה גם יזרים כספים. הכספים האלה ישפרו גם את השירות וגם את תנאי השירות בקופת-חולים הכללית וגם בקופות האחרות.

אחרת, החוק הזה יישאר במקרר תקופה ארוכה. ואתה, למרות רצונך הכן, אינך יודע אילו תמורות, אילו שינויים ואילו תהפוכות עוד יהיו עד חודש אוקטובר ואולי לא יאפשרו להגשים את הרצון הכן שלך.

על חשבון זמני, אני מוכן שאתה תענה לי.

היו"ר ס' טריף:

לא צריך, יש לו זמן משלו.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

יש לי זמן משלי.

היו"ר ס' טריף:

לחבר הכנסת עמיר פרץ יש אשראי.

עמנואל זיסמן (העבודה):

זו הערה מספר אחת.

הערה מספר שתיים – אני מברך את שר האוצר בייגה שוחט ואת השר לקליטת העלייה יאיר צבן, הנמצאים עכשיו בדרכם לברית-המועצות לשעבר בשליחות חשובה מאוד.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

זה לא בסדר שהם לא לקחו אתם את יושב-ראש הוועדה לקליטת העלייה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

זה הפסד שלהם.

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת זיסמן, בכל זאת אולי תענה מאיפה לקחו 400 מיליון שקלים כהלוואה לקופת-חולים? תסביר לחברי הכנסת, מאיפה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

תיכף אדבר על זה.

שני השרים מלווים בתעשיינים, באנשי עסקים, באנשי מסחר. מגמת הביקור היא להגיע לקשרים עם הקהילה היהודית ולהביא לידי כך שתגבר העלייה, ועכשיו היא בשפל יחסי, שתגבר העלייה גם בחוגים מסחריים, שיבינו כי כדאי להם לעסוק במסחר גם במולדת ההיסטורית של העם היהודי, מדינת ישראל.

אבל, אני שואל, הכיצד יכול השר יאיר צבן, באותו מטוס שהוא טס – ואני מאחל להם באמת הצלחה מעומק הלב – שלא להעיר לשר האוצר: איך אתה מעז לממן מימון צודק – – –

דן תיכון (הליכוד):

חבר הכנסת זיסמן, המימון לא צודק, המקור פחות חשוב, האמן לי.

עמנואל זיסמן (העבודה):

— — — לממן מימון צודק את קופת-חולים, ולעשות זאת מתקציב קליטת העלייה, ולא רק מתקציב קליטת העלייה, אלא לממן את זה מסעיפים רגישים וחיוניים ביותר בתחומי החינוך והחברה.

בנימין טמקין (מרצ):

אני לא מבין אותך. ברכת את זה שלקח את הכסף ואתה תוקף את מי שנתן את הכסף. אני לא מבין.

היו"ר ס' טריף:

הוא סיים את דבריו. אמרתי שחבר הכנסת זיסמן סיים את דבריו. תודה רבה. חבר הכנסת טמקין, הוא יושב מאחוריך, אתם יכולים לשוחח שם באולם; אבל אל תפריעו לנו, חבר הכנסת טמקין.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אדוני היושב-ראש, אפשר להתייחס?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת עמיר פרץ, אתה רוצה להתייחס? בבקשה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת זיסמן, אני רוצה לומר לך, לא רק שאינני מתבייש בזה ששיניתי את עמדתי מפעם לפעם, אלא אני אומר זאת בגלוי. מדוע? כי כמה חברים במפלגה מנסים לייחס לי — — —

בנימין טמקין (מרצ):

המפלגה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

מפלגת העבודה. כמה חברים במפלגת העבודה מנסים לייחס לי קיצוניות, כאילו אני אדם קיצוני, שלא הסכים לשום פשרה. והנה, אתה בעצמך בא ואומר, שפעם הסכמתי לזה ופעם הסכמתי לזה, ועכשיו אני מסכים לדבר שונה.

אגיד לך מדוע. מאחר שאתה גם חבר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, אני אזכיר לך, שבפעם הראשונה שעמד כאן שר הבריאות דאז חיים רמון והגיש את הצעת החוק הראשונה, כאשר היא הועברה לוועדה ואנו עמדנו להעלותה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, אני דרשתי משר הבריאות חיים רמון בוועדה בהצבעה האחרונה, ואתה תזכור זאת, שהוא יצהיר כי הצווים לא יופעלו אלא אם יחוקק מס ארגון.

הוא הצהיר על כך, והחוק הגיע למליאה, כפי שהוא מגיע עכשיו.

לאחר מכן התעוררה בעיית ההסתדרות, ועברנו מהלך קשה בוועידה המפורסמת. בא והציע מי שהציע את פשרת בייגה, שהביאה את חוק רווחת האדם. אם אתה זוכר, לפני הוועידה הסכמנו שפשרת בייגה תהיה חלק מהחוק, אבל שהגבייה תהיה באמצעות הביטוח הלאומי ולא באמצעות הקופות. אני מזכיר לך את הפרטים.

לצערי הרב, לא הסכימו לזה. היום, לאחר המהפך שהיה בציבור ואני יכול להשיג את האופטימום, למה להתפשר על מה שהתפשרתי לפני הבחירות? אם הציבור בא ונתן לי את היכולת לעשות דבר טוב יותר מאשר הדבר שהסכמתי לקבלו כפשרה לפני כמה חודשים, בגלל אילוצים פוליטיים, הרי האילוצים הפוליטיים האלה לא קיימים היום. ההסתדרות שכפתה עלינו לקבל אילוצים פוליטיים איננה היום. יש הסתדרות אחרת, האומרת שהיא רוצה דברים אחרים.

מדוע אסכים לפשרה שהיתה גרועה – הסכמתי לה כי קראתי את המפה הפוליטית ורציתי שנעביר את החוק.

לכן היום, במצב הפוליטי החדש, אני רוצה להשיג את המקסימום לגבי החוק הזה. אני מקווה שיהיה חוק ביטוח בריאות בנפרד וחוק מס ארגון בנפרד, ושניהם יבואו לחיים חדשים וטובים במדינת ישראל.

הי"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת עמיר פרץ. כעת תורו של חבר הכנסת האשם מחאמיד. חבר הכנסת האשם מחאמיד איננו באולם. חבר הכנסת תופיק זיאד, בבקשה. יש לך עשר דקות, שתי הסתייגויות.

תופיק זיאד (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני אדבר על בתי-החולים של נצרת. בנצרת יש שלושה בתי-חולים המשרתים את אזרחי העיר והסביבה, בגליל ובמשולש הצפוני, ערבים ויהודים. בתי-חולים אלה הם

ברמה מצוינת, מודרנית, עם צוותים בעלי יכולת גבוהה. בתי-החולים האלה הם מהוותיקים ביותר בארץ, ושניים מהם אולי הוותיקים ביותר. הם הוקמו ופותחו בכספי תרומות מחוץ-לארץ.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת זיסמן. חבר הכנסת זיסמן, זה מפריע לו.

תופיק זיאד (חד"ש):

אמרתי שבתי-החולים האלה בנצרת הוקמו ופותחו בכספי תרומות מחוץ-לארץ, בלי כל עזרה או הקצבה ממשרד הבריאות הישראלי או כל גוף אחר.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת תופיק זיאד, זה לא מדויק. כשהייתי שר הבריאות, בפעם הראשונה הקצבנו כסף לבית-החולים הסקוטי – אתה יכול לבדוק את זה – קרוב ל-700,000 שקל.

תופיק זיאד (חד"ש):

בסדר, 700,000 שקל, אולי מתוך מיליוני דולרים. אני גם אנקוב מספרים.

שלמה בוחבוט (העבודה):

מה עם בית-חולים בעפולה? חבר הכנסת חיים רמון, כשר הבריאות היית צריך לסייע לבית-חולים בעפולה.

תופיק זיאד (חד"ש):

עכשיו בתי-החולים האלה במצב קשה באופן מתמיד. זה הדבר הראשון.

הדבר השני הוא, שבתי-החולים האלה משרתים את חברי קופת-חולים הכללית, אבל קופת-חולים הכללית משלמת רק 70% ממה שהיא משלמת לבתי-חולים אחרים במגזר היהודי, ולא משלמת בזמן, ומצטברים חובות גדולים המאיימים בסגירת בתי-החולים או בצמצום דרסטי בעבודתם.

אביא דוגמה אחת, של בית-החולים של נצרת – כך קוראים לו – או בית-החולים האנגלי. היום במיוחד הוא במצב מאוד קשה, במשבר אמיתי, דווקא בגלל החובות של קופת-חולים הכללית. בית-החולים הזה הוא בית-החולים הגדול ביותר בנצרת והוותיק ביותר בארץ. הוא הוקם לפני 133 שנים, ומקליניקה פשוטה הוא הפך בית-חולים מודרני. יש בו 140 מיטות, ומועסקים בו 400 עובדים. לגבי היקף שירותו של בית-חולים זה – אני מביא לדוגמה רק את שנת 1993: הוא טיפל ב-31,000 חולים בקליניקות שלו; ב-11,000 חולים במשך 34,000 ימי אשפוז; נעשו בו 2,600 ניתוחים, מהם 1,700 ניתוחים בהרדמה מלאה; מספר החולים שעוברים דיאליזה בבית-החולים הוא 25.

הדבר המאפיין את בית-החולים הזה בהשוואה לבית-החולים האחרים בנצרת הוא חדר המיון, שעובד 24 שעות ביממה. חדר מיון זה שירת 26,500 מקרים רק בשנת 1993. חדר המיון הזה עולה הרבה כסף, יש הרבה הוצאות, תרופות, צוותים של רופאים, אחיות ועובדים.

בית-חולים זה, שהוא בית-החולים הגדול ביותר בנצרת ובסביבתה, עומד מול סכנת סגירה.

נוסף על כל המצב שדיברתי עליו יש גם סיבה מיידית, ישירה, והסיבה הזאת היא אי-תשלום חובותיה של קופת-חולים הכללית לבית-החולים הזה.

דן תיכון (הליכוד):

שקופת-חולים תעביר לו כסף. היא קיבלה 485 מיליון שקל.

תופיק זיאד (חד"ש):

חובותיה של קופת-חולים הכללית לבית-החולים הזה מגיעים היום ל-5.3 מיליון שקלים, מהם 3.3 מיליון שקל חובות מצטברים זה שנה וחצי. נוסף על זה הם חייבים 2 מיליון שקל מן החודשים אפריל ומאי השנה. זאת לא הפעם הראשונה, אלא קדמו לה הרבה פעמים אחרות.

העובדים של בית-החולים עוד לא קיבלו את המשכורות של חודש מאי, ואין לבית-החולים מאין לשלם את המשכורות האלה.

אני מקווה שקופת-חולים, שקיבלה 480 מיליון שקל, תקציב סכום נכבד לפחות על חשבון תשלום החובות האלה, דבר שיאפשר לבית-החולים לשלם את המשכורות ולהמשיך בפעולתו.

רון נחמן (הליכוד):

זה לא הולך על זה.

דן תיכון (הליכוד):

תופיק זיאד (חד"ש):

אני מקווה, ואני חושב שהם צריכים ללכת על זה.

רון נחמן (הליכוד):

דן תיכון (הליכוד):

תופיק זיאד (חד"ש):

לכן, אני חושב שכדאי שקופת-חולים הכללית לא תשלם רק 70%. למה היא משלמת רק 70% ממה שהיא משלמת לבתי-חולים יהודיים? למה רק 70%? אני לא מבין את זה בכלל. לכן היא צריכה לשלם 100%, ולא רק 70%.

רון נחמן (הליכוד):

מה עם בית-החולים "שיפא"?

תופיק זיאד (חד"ש):

והיא צריכה לשלם את כל החובות המצטברים.

רון נחמן (הליכוד):

מה עם בית-החולים "שיפא"?

תופיק זיאד (חד"ש):

ובמיוחד לבית-החולים הזה, לבית-החולים האנגלי, כדי להציל אותו ולאפשר לו לשלם את המשכורות ולהמשיך את מתן השירות שלו לנצרת.

רון נחמן (הליכוד):

מה עם בית-החולים "שיפא"?

תופיק זיאד (חד"ש):

תדבר אתה על בית-החולים "שיפא". אני מדבר על בתי-החולים בשטח ישראל.

מיכאל איתן (הליכוד):

הוא מדבר על – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה, עם כל הכבוד, רבותי.

תופיק זיאד (חד"ש):

אני לא רוצה לנצל את ההזדמנות שניתנה לי כדי – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה, חבר הכנסת תופיק זיאד, תרשה לי רגע. אני רוצה להגן עליך, חבר הכנסת זיאד.

תופיק זיאד (חד"ש):

בבקשה.

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש להפסיק עם ההערות האלה. הוא מדבר לעניין, יש כאן בעיות קשות של בריאות בנצרת, הוא מגיב על זה. למה להפריע לו?

תופיק זיאד (חד"ש):

הדבר השני, אדוני שר הבריאות לשעבר ומזכ"ל ההסתדרות לעתיד, זה עניין המע"מ.

אברהם הירשזון (הליכוד):

על זה נאמר: אוי לי מיצרי ואוי לי מיוצרי.

תופיק זיאד (חד"ש):

המע"מ שבתי-החולים של נצרת משלמים הוא 17%, כפי שאתם יודעים. נכון, לפי החוק הם צריכים לשלם.

חיים רמון (העבודה):

כולם משלמים.

תופיק זיאד (חד"ש):

חכה רגע. יש מי שמשלם ויש מי שמשלם על הנייר – – –

רון נחמן (הליכוד):

"כאילו".

תופיק זיאד (חד"ש):

ויש "כאילו", כאילו יש לך טלפון, כאילו יש לך שנת שבתון, כאילו.

רון נחמן (הליכוד):

"הגשש החיוור".

תופיק זיאד (חד"ש):

"הגשש החיוור". יש בתי-חולים בנצרת שמשלמים בפועל את המע"מ.

רון נחמן (הליכוד):

ההצגה הכי טובה בעיר.

תופיק זיאד (חד"ש):

אני לא רוצה להתחיל אתך. אין לי זמן, אני מדבר על דבר חשוב מאוד.

היו"ר ע' עלי:

היות שהיו הפרעות אני נותן לך עוד שתי דקות.

תופיק זיאד (חד"ש):

תודה רבה.

חיים רמון (העבודה):

כשר לשעבר אני מבקש זכויות כמו של שר, להשיב.

תופיק זיאד (חד"ש):

בתי-החולים האחרים במגזר היהודי מקבלים הקצבות גדולות ממשרד הבריאות ומכל מיני גופים ממשלתיים. מההקצבות האלה ומהעזרה הזאת משלמים כאילו מע"מ. זה מקוזז. משלמים את המע"מ על הנייר ומקבלים בפועל הרבה כסף. בתי-החולים בנצרת משלמים בפועל. לא מקבלים, ומשלמים בפועל על כל עבודת הפיתוח. אביא דוגמה עם סטטיסטיקה ומספרים. בית-החולים האנגלי אסף תרומות בשביל עבודות פיתוח ובניין חדש בסך 4 מיליון דולר, והקים את הבניין. כמה הוא שילם מע"מ? – 650,000 דולר בפועל. לא די שהוא לא מקבל ממשרד הבריאות או מכל גוף ממשלתי אחר, אלא גם, כפי שאומרים, מנשק את הקוף ומשלם. הוא גם משלם.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, לא קלטנו.

תופיק זיאד (חד"ש):

אין לך כושר קליטה. מה אני אעשה לך?

זה דבר חשוב מאוד. צריכים לשחרר את בתי-החולים האלה. אין לבתי-החולים האלה ממה להתפתח חוץ מהתרומות מחוץ-לארץ.

אני חושב שהממשלה או משרד הבריאות והמזכ"ל לעתיד וההסתדרות יעשו טובה לא רק לבתי-החולים בנצרת אלא לאזרחי הסביבה, לאזרחי המדינה ולשמה הטוב של המדינה בפתרון הבעיות האלה. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

חיים רמון (העבודה):

אני רוצה להשיב, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת יעקב שמאי. אחר כך אתן לך כמה דקות. אחריו – חבר הכנסת דוד מגן.

יעקב שמאי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, חוק ביטוח בריאות חובה ממלכתי עבר בצורה מאוד מרתונית לפני כארבעה חודשים, בלחץ, בתנאים שלא היו תנאים. אני לא יודע מה היו המטרות. שלא תהיינה טעויות, אני בעד החוק, ואני חושב שזה חוק טוב וחוק חשוב. אבל כשהולכים לעשות מהפכה

במסגרת תשלומי שירותי הבריאות, צריך לראות שבמהפכה הזו לא יהיו חללים בדרך, בוודאי ובוודאי גם לא ציבור המבוטחים.

אנחנו יודעים שיש לנו ארבע קופות-חולים. הגדולה היא קופת-חולים הכללית. אומרים לנו היום, אמרו לנו אז, אומרים לנו את זה לאורך כל הדרך, שמתבטלת הזיקה בין ההסתדרות הכללית לבין קופת-חולים, ואני שואל: איך? זה כתוב בחוק? מישו יכול להראות לי את הסעיף ולהצביע שאין זיקה? במה מתבטלת הזיקה? בכך שבעצם אנחנו נשלם באמצעות הביטוח הלאומי 4.8% משכרנו לטובת שירותי הבריאות. נשאלת השאלה, אם מתבטלת הזיקה, מי הם חברי ההסתדרות? מי קובע את זה? הרי אנחנו יודעים שעד היום היתה גבייה של המס האחיד באמצעות לשכת המס. לשכת המס קיבלה החלטה לקזז את המס הארגוני, הפוליטי, הביורוקרטי, ואת ההפרש העבירה לקופת-חולים. היום אומרים לנו: אין. אז אם אין, אין זיקה? הנה יושב כאן חבר הכנסת רמון, שהיה שר הבריאות, שהביא את החוק, והיום שמעתי אותך כאשר דיברת ואמרת: אין זיקה, מפרידים פוליטיקה מקופת-חולים. לא, כל עוד ההסתדרות הכללית במתכונת הקיימת או במתכונת של מחר תישאר ותשמור בעצם על ההחלטה – מיהו חבר ההסתדרות הכללית, רק מי שמשלם לקופת-חולים הכללית, רק מי שחבר בקופת-חולים הכללית – – –

חיים רמון (העבודה):

לא. אנחנו הודענו שאנחנו מבטלים את זה.

יעקב שמאי (הליכוד):

כרגע זה המצב.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת שמאי, אבל ברגע שייכנס החוק לתוקפו, מי שחבר קופת-חולים לא חבר ההסתדרות. כל אחד יכול להיכנס לקופת-חולים, והקופה לא יכולה לחייב אותו להיות חבר ההסתדרות. כשאנחנו נהיה בהסתדרות – אם אתה תאפשר לנו לעשות את זה – מהרגע שניכנס לא יכפו על חבר ההסתדרות להיות חבר בקופת-חולים. אין זיקה, לא חד-צדדית, לא דו-צדדית, לא כלום.

יעקב שמאי (הליכוד):

אתחיל קודם לגבינו. מאחר שאתם העתקתם את מצע הליכוד וקיבלתם 46% – אנחנו נשארים צמודים למצע הליכוד – תציעו רפורמות, נתמוך בכך. הרי אתם החלטתם להשאיר אותנו באופוזיציה, אתם אלה שמבקשים לבטל את ההסכמים עם המערך שיש לליכוד, אתם אלה שבאים לכפות את דעתכם על רבין כדי לעשות זאת. אנחנו שחקני ספסל בעניין הזה, יושבים בצד. תביאו את הרפורמות להסתדרות – תקבלו את התמיכה שלנו. אין בעיה. נכון, אדוני היושב-ראש?

עכשיו לעניין הזיקה: את הזיקה יכולה לבטל רק ההסתדרות הכללית. כשהחוק הזה מתקבל והזיקה לא בוטלה בהסתדרות הכללית, עדיין, נכון למחר אם החוק הזה עובר, חבר הסתדרות הוא רק מי שחבר בקופת-חולים הכללית. זאת עובדה, אין מה לעשות. כמה שתגידו לא, זו האמת. עם האמת צריך ללכת עד הסוף. אין לומר לציבור חצאי אמיתות.

חיים רמון (העבודה):

אנחנו נכנסים להסתדרות לפני החוק.

יעקב שמאי (הליכוד):

אני לא יודע. בינתיים שמעתי שיש עתירה של סיעת הליכוד לדחות את הוועידה.

חיים רמון (העבודה):

אפילו תתקבל העתירה, ניכנס לפני החוק.

יעקב שמאי (הליכוד):

אני מציין עובדות. אתה אמרת היום שאין זיקה, אמרת כשהיית שר בריאות שאין זיקה. אני אומר, רבותי חברי הכנסת, עדיין קיימת הזיקה.

עוד יותר, אם אני צריך לסמוך על מה שאמרתם, הרי אמרתם דברים. אני רוצה להמשיך בנושא הזיקה. מה קורה? אתם באים ומבקשים היום, כי אתם רוצים לבטל את הזיקה, אבל אתם מבינים את המשמעות של ביטול הזיקה, אתם מבינים שיש לה משמעות כספית; מהי המשמעות הכספית? גם אם תחליפו את הנהגת ההסתדרות הקיימת, אתם צריכים כסף למנגנון שלכם. איך תקבלו כסף למנגנון? – שני פטנטים: 1. מס ארגון; 2. מס רווחת העובד. לא זה ולא זה. זה פשוט להכניס את היד לכיסים שלנו ולהוציא מאתנו עוד כסף כדי שתקבלו אילו החלטות שאתם רוצים.

לעומת זאת, לו הייתם אומרים היום בחוק שאתם מוותרים על מס הארגון, שאתם מוותרים על מס רווחת העובד, אדרבה, בואו נראה מה הדרך. הרי אתם לקחתם את המצע של הליכוד – קחו אותו עד הסוף, לא רק לפני הבחירות, גם יום אחרי הבחירות. בואו ותאמרו, כמו שאמרו אנשי המערך לפני כחודש, כמו שאני אמרתי, כמו שהליכוד אמר, בואו ונמכור את המניות של "כור" ושל בנק הפועלים. קום תכריז שזו המטרה הראשונה שלך. בוא תגיד לנו כמה מאות מיליוני שקלים שוות המניות הללו; כמה שנים מס ארגון יש במניות הללו. יש הערכות שונות.

חיים רמון (העבודה):

שנתיים.

יעקב שמאי (הליכוד):

כבר שנתיים. אם רק המניות הללו נותנות חצי, אז זה כבר לא 0.8%, זה כבר 0.4% לקדנציה.

חיים רמון (העבודה):

איך נממן אותם?

יעקב שמאי (הליכוד):

אני אומר לך.

חיים רמון (העבודה):

איך נממן אותך?

יעקב שמאי (הליכוד):

אותי לא צריך לממן. אתה צריך לממן את המנגנון. ז'אק נריה עבד במשרד ראש הממשלה, הוא הולך להיות יושב-ראש המחלקה המדינית. אותו צריך לממן, לא אותי.

חיים רמון (העבודה):

לא, אותך.

יעקב שמאי (הליכוד):

בוא לא ניכנס לזה כעת, כי אתה לא צריך לממן אותי. במס הארגון יש המס הפוליטי, אין שם תקציב לבחירות, אין שם מימון לבחירות, יש שם תקציב שוטף לאיגודים המקצועיים, לעבודה השוטפת ולבחירות מדי שנה בשנה. אז כמה יהיה? אז תקצץ את 5 מיליוני השקלים. קח אותם. זה הוויכוח?

חיים רמון (העבודה):

זה הוויכוח.

יעקב שמאי (הליכוד):

בחיי, בושה להתווכח גם על זה. אבל כדאי שגם הציבור ידע את האמת. מה הוויכוח, 5 מיליוני שקל? אני אומר שהמס הארגוני יכול להיות 50%, בהנחה שאתה אומר שזה שווה שנתיים, אני אומר שזה שווה ארבע שנים. רק המניות של "כור" ובנק הפועלים שוות לארבע שנים מס ארגון.

חבר הכנסת זיסמן, אתה שומע אותי? חבר הכנסת זיסמן, אתה מדבר על רווחת העובד. הנה יש לי הצעה. חיים רמון הכריז לפני הבחירות להסתדרות שהוא ימכור את הנכסים. הנה, חיים הברפלד אמר לפני חודש, שהוא רוצה למכור את מניות "כור". אמר: לא, אל תמכור, אני רוצה כסף מהמדינה.

פעם אחת מהמדינה 485 מיליון שקל, פעם שנייה מאתנו באמצעות 4.8%. פעם שלישית מאתנו באמצעות ה-0.8%. אחר כך תטילו עוד גזירות.

רבותי, בואו ונאמר לעצמנו את האמת. החוק הזה הוא חוק שצריך לעבור ליטוש, לעבור בדיקה יסודית, כדי שנראה מה הם האלמנטים החסרים.

אברהם בורג (העבודה):

אתה בעד החוק?

יעקב שמאי (הליכוד):

חבר הכנסת בורג, אתה איחרת. אני בעד החוק. חוק ביטוח בריאות הוא דבר חשוב, אבל הוא עבר בלחץ, הוא עבר במכשש למטרות פוליטיות כלליות, ולכן היום רוצים להכניס את היד לכיס שלנו ולהוציא מאתנו עוד כספים. לי יש הצעה. נתתי לחבר הכנסת רמון הצעה, הוא מתעתד להיות מזכיר ההסתדרות, למכור מניות בינתיים. יש לי הצעות נוספות. לא לדחוף את היד לכיסים שלנו.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אתה תתמוך בחיים רמון בהעברת הוועד הפועל לירושלים?

יעקב שמאי (הליכוד):

יש לי אליך בקשה. אני הייתי תמיד בעד ירושלים. כל הצעה שתהיה בעד ירושלים, אני בעד. אני בעד ירושלים בירת ישראל לנצח נצחים.

רבותי, זה אלמנט אחד שחשוב שהציבור ידע אותו; חשוב שאתם, חברי הכנסת שעומדים להצביע, תדעו אותו. נעשתה כאן הטעיה מכוונת. אבל אם היא נעשתה בתום לב, הנה נקודה לגבי הזיקה. בואו ותאמרו לנו מי הם חברי ההסתדרות מחר, אחרי קבלת החוק – אלה שישלמו מס ארגון, חבר הכנסת עמיר?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

כן.

יעקב שמאי (הליכוד):

חבר הכנסת עמיר פרץ, אלה שישלמו את המס הארגוני יהיו חברי ההסתדרות מחר, לפי החוק?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

כן.

יעקב שמאי (הליכוד):

לא ולא. אל תגיד כן כי זה לא נכון. אתה טועה ומטעה. עוד אלמנט.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אין עוד חוק, אתה לא יודע מה יהיה ומה לא יהיה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת עמיר פרץ, כיושב-ראש הוועדה יש לך זכות להשיב. אני מציע שתרשום הערות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

מאחר שאני מייחס חשיבות לחבר הכנסת שמאי, אני משיב לו.

היו"ר ע' עלי:

אני שמח שאתה מעריך אותו. אני מציע שתרשום לעצמך הערות.

יעקב שמאי (הליכוד):

רבותי, עכשיו יש שאלה נוספת: האם החוק הזה הוא באמת חוק שגוזר גזירה שווה על כולם בצורה יחסית, והתשובה היא לא. אתן לכם קבוצה נבחרת של העם. התנועה הקיבוצית, שעשתה רבות למען המדינה במשך 70 שנה, כשהיא נכנסה לקשיים, היא קיבלה 8 מיליארדי שקל. היו טענות שהיא שילמה מס נמוך כמס אחד לקופת-חולים. יש לה היום, אדוני היושב-ראש, העדפה. התנועה הקיבוצית נמצאת היום בגירעון, והחלוקה לנפש או לגולגולת או לחבר הינה בסכומים זעומים ביותר. בעצם אנחנו הולכים לתת כמעט חינוך שירותי בריאות לתנועה הקיבוצית. יש תשובה על העניין הזה? לפי בסיס התשלום של הביטוח הלאומי, מה משלם היום חבר קיבוץ? זאת אומרת, אתם רוצים לבוא ולומר, שאם קודם הם שילמו 100 שקל או 90 שקל או 120 שקל, היום התנועה הקיבוצית תשלם 10 שקלים. וזה יהיה בסדר על בסיס ההכנסה, כי אין להם הכנסה. הם מחלקים את ההפסדים. יש להם מאזנים הפסדיים. הרי אתה יודע את זה. מה אתה צוחק?

חיים רמון (העבודה):

קיבוץ עשיר ישלם הרבה וקיבוץ עני ישלם מעט.

יעקב שמאי (הליכוד):

אני אמרתי דבר לא נכון? אני מודיע לך, שלתנועה הקיבוצית יש מאזנים הפסדיים, וכתוצאה מכך אין רווחים, וכתוצאה מכך החלוקה לנפש היא נמוכה מאוד והתשלומים מזעריים. בבקשה, תגיד לנו היום כמה זה עולה. כמה ישלם חבר קיבוץ ברוך-חיל? מעניין, בבקשה. חשבת? לא חשבת. למה לא חשבת, כי היה צריך למהר, במכבש, מהר. אז למה לממן את התנועה הקיבוצית גם על חשבון קופת-חולים וגם על-ידי המס הארגוני? אלה דברים שכדאי לראות אותם.

יש לי בעיה עם החוק שהסכים לו שר הבריאות הקודם, המזכ"ל המיועד, כך קורא לך ראש הממשלה היום, שבעצם שר האוצר יצטרך לקבוע לנו את סל הבריאות. מה לעשות אם יש שיפור והתקדמות ברפואה, האם שר האוצר יסכים להגדיל את ההוצאה שלו? – לא יסכים. כדאי שגם אתה תסתייג מהסעיף הזה, שזה יהיה רק על דעת שר הבריאות החדש.

אגב, שר הבריאות מר סנה, בהזדמנות זו אני מברך אותך. זו הפעם הראשונה שאני רואה אותך מאז נבחרת לשר. ברכותי.

אני מציע שאתה תהיה היחיד שיוכל לכפות עלינו מה יהיה סל הבריאות שלנו וכמה כסף זה יעלה, בלי שר האוצר.

שר הבריאות א' סנה:

תראה מה כתוב בחוק הבריאות.

יעקב שמאי (הליכוד):

שר האוצר ושר הבריאות. אני ביקשתי שיהיה רק שר הבריאות. תאמין לי שקראתי את החוק.

דבר נוסף. צאו מהעניין הזה של המס הארגוני, תורידו אותו. תורידו את מס רווחת העובד. תעבירו כאן החלטה למכור נכסים. רק לפני שבוע-שבועיים ראיתי בטלוויזיה הישראלית כמה נכסים יש בתל-אביב. החלטתם למכור, בואו תודיעו שמכירת הנכסים תממן את המערכת הארגונית עד שההסתדרות הכללית בהנהגתך, אם תיבחר כמזכ"ל, הרי זה מה שהולך לקרות, חיים הברפלד יתמוך בך, כי רבין תומך בך – אין בעיה, תקבע כבר שלא להטיל עלינו מסים נוספים, למכור את הנכסים, לא לקחת – לא מס ארגון ולא מס רווחת העובד, ועל-ידי כך אתם תמצאו דרכים נאותות לשלם. מי שירצה להיות חבר הסתדרות ישלם מס ישיר כמס ארגון. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת יעקב שמאי.

חבר הכנסת דוד מגן, בבקשה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מבקש לומר כמה משפטים.

היו"ר ע' עלי:

אתה מבקש כמה דקות. ניתן לך אחרי חבר הכנסת דוד מגן. כן, בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כחבר בית-המחוקקים אני רוצה להתריע מפני טכניקות שאנחנו מאמצים בשנים האחרונות, שכן במסגרת הדיון בהצעת החוק המונחת על שולחנו אנחנו גם שוברים שיא חדש.

אני מגנה את התופעה שהממשלה או יוזם אחר מגישים הצעת חוק, ובאותה הזדמנות מציעים לבטל חוקים או לתקן חוקים שלא קשורים לאותה הצעה. אנחנו רואים זאת דרך שגרה באותה הצעת חוק המגיעה מדי פעם במקביל ובצמידות להצעת חוק תקציב המדינה, ואני מדבר על הצעת חוק הסדרים במשק המדינה. בדרך כלל הממשלה מנצלת את הרוב האוטומטי שיש לה – משום שהצבעה כנגד חוק שכזה יש בה משום הצבעת אי-אמון – וכופה על חברי הכנסת, בעיקר מהקואליציה, הר כגיגית. כך מבטלים את חוק ערי הפיתוח, כך מבטלים קצבאות לקשישים, כך גורמים לרפורמות שליליות שלו נדרשה להן הכנסת אחת לאחת, נושא לנושא, בהצבעה חופשית, התיקונים הללו בוודאי לא היו מתקבלים.

דב שילנסקי (הליכוד):

חבר הכנסת מגן, אולי תגיד לי מה הממשלה הזאת כן עושה. תגיד לי דבר אחד שהיא עושה טוב ונכון. תקבל ממני פרס.

דוד מגן (הליכוד):

חבר הכנסת שילנסקי, אתה ידוע כאדם הגון, וגם אני משתדל להיות אדם הגון. הנושא שהזכרתי הוא רעה חולה שהגיעה מבית-מדרשה של ממשלת האחדות הלאומית, ואחר כך מהממשלה שלנו, ממשלת הליכוד, והממשלה הזו ממשיכה ומגזימה בכיוון הזה. האשמה היא של שתי הסיעות הגדולות, ולכן אני מגנה את התופעה, וחושב שיש מקום לתת את הדעת ולתקן את העניינים הללו.

אדוני היושב-ראש, אחרי שהרשינו לתופעה הזאת להשתרש בפעולות החקיקה ובמערכת החקיקה בכנסת, נתקלנו לאחרונה – ודומני שזו תופעה של החודשים האחרונים – בכך שבמסגרת אישור של הצעות חוק אנחנו מתקנים בתיקון עקיף אפילו חוקי יסוד. לא מזמן, לפני כחודש וחצי, היתה כאן הצעה הקשורה להרכב ועדות הכנסת, וכך, בדרך אגב, בקריאה שנייה, מדברים על תיקון של חוק-יסוד: הכנסת. זה עוד לא נשמע. התרעתי על כך בעת הדיון. ההתרעה לא עזרה, וכך העניין נמשך.

היום, בהצעה שהוועדה המיוחדת לחוק ביטוח הבריאות הממלכתי מגישה לנו, חבר הכנסת עמיר פרץ, עם כל הכבוד וההערכה שיש לי לעבודה הגדולה שלך, אתה עלול לרשום תקדים שלא היה בתולדות הכנסת.

אני פונה לסעיף 71. מה אומר סעיף 71? סעיף 71 אומר שאתם, חברי הכנסת – עם ישראל יקראו ביום רביעי, שהכנסת אישרה את חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אבל סעיף 71 אומר לכם, שזו זריית חול בעיניים. אין חוק. סעיף 71 אומר: בשום מקרה, בשום תנאי, החוק לא ייכנס לתוקף לפני 1 באוקטובר, ובוודאי הוא לא ייכנס לתוקף ב-1 באוקטובר, ואף במועד מאוחר יותר, אלא אם כן הכנסת תיכנע להצעת חוק אחרת, שאנחנו לא יודעים מה היא; לא יודעים, לא כתוב מה זה.

במלים אחרות, יש כאן מעשה שעלול להיות מלכודת ומכשול בפני הכנסת. יש כאן ניסיון לבקש מהכנסת לאשר חוק שלא ייכנס לתוקף עם חיקוקו, שלא ייכנס לתוקף ב-1 באוקטובר, המועד שצוין, אלא אם כן הכנסת תתכנס מחדש, תיזום איזה חוק שהוא בחזקת חוק עלום, או תתמוך באיזה חוק שיבוא מטעם הממשלה, ואנחנו לא יודעים מה הוא. אנחנו רק יודעים, שאם הוא יתקבל, הוא יחייב תשלום של 0.8% מהמשכורת כמס ארגון, גם של אזרח שאינו חבר ההסתדרות הכללית, תשלום שיבוא להסתדרות.

הפרדוקס הגדול ביותר הוא, שאם יש עצמאי ויש לו קבוצת עובדים, וקבוצת העובדים הזו מאורגנת כוועד ומויצגת על-ידי מועצת הפועלים, אותו עצמאי ישלם ממשכורתו ומהכנסותיו 0.8%, כדי לתת להסתדרות הכללית את הזכות לעמוד מולו, מעברו השני של המתרס, בכל זמן שיש ויכוח בענייני שכר. יש כאן פרדוקס שאסור לנו להשלים אותו, ויש כאן תקדים, אדוני היושב-ראש, שכדאי שהכנסת תיתן את דעתה עליו, של קשירת חוק בחוק שאין היא יודעת מהו, מה פשרו ומה מהותו.

אם התקדים הזה יעשה, חלילה, למרות ההתרעות, אני חושב שאנחנו פורצים סכר מסוים, והכנסת כבית-מחוקקים עלולה להפוך לחוכא ואיטלולא; לפחות עבודתה.

חבר הכנסת רמון, שר הבריאות לשעבר והמיועד לתפקיד המזכיר הכללי של ההסתדרות הכללית, הזכיר אתמול בנאומו, כי זה 45 שנה מנסים לחוקק את חוק ביטוח הבריאות. הוא רמז, עם קריאות ביניים שנשמעו כאן, כאילו היתה ממשלה בין השנים 1977 ו-1992 שלא מילאה את ייעודה, את תפקידה ואת הציפיות שהיו ממנה בכל מה שקשור בעניין הזה.

צריך להעמיד את הדברים על דיוקם. ראשית, זו ממשלה שנשענה על רוב, נשענה על מפלגה – ואני לא מדבר בנוסח "הגשש החיוור" – ונשענה על רוב קואליציוני המבוסס על השתתפות המפד"ל, אותה מפד"ל הנשענת על "הפועל המזרחי", אותה תנועת "הפועל המזרחי" המקבלת מס גבייה בעבור לשכת המס של קופת-חולים. צריך לברך את המפד"ל היום. נדמה לי שהם עורכים היום בחירות לקראת הוועידה שלהם, ואני מברך את התנועה הדתית הלאומית, את המפלגה הדתית הלאומית. אבל אני מזכיר שלא היתה ממשלה אשר שותפה היתה בה המפד"ל שיכולה היתה לערוך רפורמה בעניין. היתה הזדמנות בימי כהונת ממשלת האחדות הלאומית, בין השנים 1984 ו-1990, אבל בתיקים הכלכליים החזיקו אנשים ואישים פוליטיים אשר היתה להם זיקה להסתדרות הכללית, והעניין לא נסתייע.

בשנים 1990-1992 הממשלה נשענה על רוב שהיה קשור לאותה מפלגה אשר באידיאולוגיה שלה, בקווי היסוד שלה, לא אפשרה את גיוס הרוב הדרוש לנושא הזה.

חבר הכנסת עמיר פרץ, אני מקווה מאוד שתמצא לפני ההצבעה מחר את הזמן ואת התושייה כדי להתמודד עם אותו סעיף 71 ולמחוק אותו. אפשר להתפשר ולומר שתחולתו של החוק ב-1 באוקטובר 1994; התאריך העברי, גם אם זה בשנה הבאה, הוא כ"ו בתשרי התשנ"ה. אפשר לומר זאת. אפשר גם להבין שהמוסד לביטוח הלאומי צריך להיערך ולארגן את כל מערכת המחשוב שלו בכל מה שקשור לעניין הזה.

בשום אופן אסור להשלים עם הקביעה, שהחוק הזה לא ייכנס לתוקף אם הכנסת לא תקבל חוק נפרד אחר. אם אתה מאמין לשותפיו, במסגרת הניסיון למצוא את הפשרה הידועה כפשרת שוחט, שיש להם כוונה לחוקק את החוק הזה בנפרד, אדרבה, מדוע אתה מנסה לכפות אותם, או מדוע הם מנסים לכפות אותך ולקשור אותך לסעיף הזה? תתבסס על האמון הזה, תאמר להם: עד אוקטובר 1994 יש לנו זמן, תביאו את החוק. אבל אין צורך לציין את ההתניה הזאת ולהזכיר אותה בסעיף הזה.

אתמול בישר חבר הכנסת רמון בשורה ואמר כאן במליאה: ביום רביעי יהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אני אומר: הוא צודק, אבל חוק ביטוח הבריאות הממלכתי, שיתקבל ביום רביעי עם סעיף 71 כפי שהוא מנוסח היום, הוא חוק שאינו חוק. הוא חוק שאינו בתוקף, הוא חוק שייכנס לתוקף בסימן שאלה גדול. זה תלוי בהתפתחויות הפוליטיות שתהיינה, בקשרים הבין-סיעתיים וכיוצא בזה.

אדוני היושב-ראש, הואיל והשעון מצלצל אני רק אומר כי בסיבוב הבא, כדי שחבר הכנסת עמיר פרץ יתכונן ואולי יקדים ויענה, בכוונתי להתייחס לסעיף 14 ולהציע שאותם 4.8% ייעשו וייקבעו בשמירת עקרון הפרוגרסיביות, לפי הכנסה נטו לנפש. במלים אחרות: משפחות ברוכות ילדים תצטרכנה לשלם פחות לא רק במספרים הנומינליים אלא גם באחוזים.

היום שמעתי עצת מומחים שביקרו כאן במשרדי בכנסת. הם אמרו לי, שבעלי הכנסות בינוניות עלולים להתעורר יום לאחר שהחוק הזה ייכנס לתוקף ולצעוק: געוואלד, מה פתאום לוקחים מאתנו 900 או 1,000 שקל מההכנסה נטו, כדי לשלם את ה-4.8%, עם ה-0.8%, עם ה-5.6%, או ה-11.2%? – זו הוצאה כבדה מאוד. אך אני לא באתי היום להילחם את מלחמתן של המשפחות בעלות ההכנסות הבינוניות. אני סומך על שיקול הדעת של חברי הכנסת. אבל חייבים להתחשב במשפחות ברוכות הילדים. חייבים לחשב את העלויות ואת התשלומים למוסד לביטוח לאומי לפי הכנסה לנפש. אני מקווה מאוד שתחסוך ממני את העלייה בסיבוב השני, כדי לטפל בעניין הזה, אם תקדים ותאמר שיש בדעתכם לשנות משהו בעניין.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת דוד מגן. חבר הכנסת אברהם פורז, בבקשה.

חבר הכנסת מיכאל איתן הפנה את תשומת לבי לסעיף 126(ז), שלפיו רק לשר או לסגן שר יש זכות להשיב. בינתיים אני מברר את העניין הזה. עד שאברר אותו – נשמע.

מיכאל איתן (הליכוד):

בסעיף 126(ו) כתוב שיושב-ראש הוועדה ישיב למסתייגים. בסעיף 126(ז) כתוב: שר או סגן שר רשאים להתערב בכל שלב של הדיון. מכלל סעיף 126(ז) אתה למד שסעיף 126(ו) לא חל על היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת מיכאל איתן, אני מברר את העניין.

מיכאל איתן (הליכוד):

זה לא הגיוני שאחרי כמה דוברים הוא יעלה וידבר.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת איתן, אתה הפנית את תשומת לבי לסעיף הזה. אני חושב שיש הרבה צדק בדבריך. אני אברר את העניין, ועד שאברר את העניין, בינתיים ננהל את הדיון בהתאם לתור.

חבר הכנסת עמיר פרץ, ביקשתי להעלות אותך לפני כן, בינתיים קיבלתי פתקים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

היו"ר ע' עלי:

יש עניין של תקנון, התקנון מעל הכול.

מיכאל איתן (הליכוד):

אין נוהל שאחרי כל שלושה דוברים הוא ידבר.

היו"ר ע' עלי:

אולי תרשה לי, אני אבדוק בינתיים איך הנוהל. חבר הכנסת מיכאל איתן, בסך הכול אני בא לקראתך. אני אברר את העניין. עד שתהיה לי תשובה, ננהל את התור בהתאם לרשימת הדוברים. בינתיים אני מבקש ממזכיר הכנסת לשאול את יושב-ראש הכנסת איך אנחנו נוהגים בעניין זה. ננהג בהתאם למה שנוהגים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

קודם ביקשתי להעיר הערה לחברך, חבר הכנסת שמאי. אמר לי היושב-ראש: במקום להעיר, תמתין, אני אאפשר לך לדבר.

היו"ר ע' עלי:

אתה צודק, אבל אני מבקש לברר את הנוהל ואת התקנון, ואחר כך אפסוק. בינתיים ידבר חבר הכנסת אברהם פורז, ואחריו – חבר הכנסת מיכאל איתן.

אברהם פורז (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, מגיעות ברכות על החוק הזה לצמד חיים רמון ועמיר פרץ. בואו נהיה גלויי לב. לולא המלחמה המשותפת של שניהם, כל אחד בגזרה שלו, לא היה החוק הזה בא לעולם.

גורמים רבים בעבר ניסו להעביר את חוק ביטוח בריאות ממלכתי. היו ניסיונות רבים לכך.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת עמיר פרץ, חבר הכנסת אברהם פורז מרעיף עליך הרבה שבחים. תשמע, כדאי לך.

אברהם פורז (מרצ):

כדאי לך, חבר הכנסת עמיר פרץ. אני אחד מאלה שכן משבחים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

תחזור על זה.

אברהם פורז (מרצ):

אני אחזור על זה כמה פעמים עד שתגיד די, אני אחזור עד שתגיד מספיק.

ממשלות רבות בעבר, גורמים רבים בעבר ניסו להעביר את חוק ביטוח בריאות ממלכתי ולא הצליחו.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת מיכאל איתן, חבר הכנסת עמיר פרץ, היושב-ראש מזמין אתכם לבדוק את הסוגיה. תבררו את הסוגיה ותחזרו. אני אשמור על תורך.

אברהם פורז (מרצ):

אני רוצה לומר, אדוני היושב-ראש וחברי הכנסת, שבמלחמתם למען חוק ביטוח בריאות ממלכתי נקטו חיים רמון ועמיר פרץ אמצעים לא קונבנציונליים וחריגים. הרי שר שמציע חוק ביטוח בריאות לממשלה, כבר היו דברים מעולם, וגם יושב-ראש ועדה שרוצה לקדם נושא, גם זה לא דבר חדש. אבל מצב שבו שני אנשים פוליטיים, האחד שר והשני חבר כנסת, מוכנים להרחיק לכת עד כדי התמודדות בבחירות נגד מפלגתם ומעין פרישה ממנה וגם ניצחון – זה מה שמאפשר להביא היום את החוק לידי גמר. אלמלא ניצחו חיים רמון ועמיר פרץ בבחירות להסתדרות, עם גורמים אחרים, לרבות מרצ, לרבות ש"ס, החוק הזה היה נשאר תקוע ותקוע ותקוע.

היו"ר ע' עלי:

עם כל הכבוד, אני מסכים לפתיחה שלך. לא בדיוק גם מרצ, אני חושב שהיתה כאן תופעה, בעיקר זה חיים רמון.

אברהם פורז (מרצ):

גם גורמים אחרים. נכון שהיתה צריכה להיות תשתית, ומרצ עשתה לחיים רמון את התשתית, את הארגון וכל מה שצריך, ומי שחולל את המפנה הדרמטי של עלייה כל כך דרמטית בכוח של הגוש הזה, זה בעיקר חיים רמון, על זה אינני חולק. מצד שני, אלמלא התשתית הזאת, היה לו מאוד מאוד קשה לעשות את זה לבדו.

הם ניהלו מאבק לא שגרתי, ואני רוצה לומר שחיים רמון בעצם שיחק, כמו שאומרים, על כל הקופה. בעבר היו מקרים של אנשים שניסו לעשות דברים נגד מפלגתם ולא הצליחו. בן-גוריון ניסה ללכת עם

רפ"י, ולא כל כך הצליח. ד"ש עם ידין – עוד לפני המפולת, בשיא תפארתה, מול מפלגת העבודה המובסת, המושחתת והמסואבת, שבסוף איבדה את השלטון. צריך לזכור, שבשנת 1977 קיבלה ד"ש 15 מנדטים, והמערך – 32 מנדטים. לעשות את הדבר הזה, להוריד את מפלגת העבודה מהשלטון בהסתדרות – זה נראה כמשימה בלתי אפשרית, ורק כתוצאה מהגשמת המשימה הזאת אנחנו מצליחים להעביר היום את חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

חיים רמון צודק בדבר אחד, והוא אמר את זה שוב ושוב. לקופת-חולים הכללית, במתכונת הנוכחית, אין סיכוי לשרוד, זולת אם הממשלה מחליטה, כדבר שבשגרה, להזרים מדי פעם בפעם סכומים אדירים לכיסוי הגירעונות והחובות. לדעתי, המערכת הפוליטית של ישראל היום איננה מוכנה לעשות זאת עוד. אני, בכל מקרה, כחבר ועדת הכספים, הודעתי עוד בפעם הקודמת, שאני מפסיק את המשחק הזה.

ומדוע קופת-החולים הכללית לא היתה יכולה לשרוד במאבק הזה, הדבר ברור. כאשר אנשים משלמים אותו סכום לקופות-חולים אחרות וגם להסתדרות הכללית, אבל בהסתדרות הכללית, כ-30%, אולי קצת פחות, מהכסף הולך למטרות אחרות, ברור שרק מהטעם הזה קופת-חולים הכללית לא יכולה להחזיק מעמד. על זה נוסף, שקופת-חולים הכללית היא קופת-החולים של החלשים בחברה, של העולים החדשים, שהיא פזורה במקומות שאחרים לא נמצאים, במקומות שבהם לא מרוויחים, שבהם האוכלוסייה חלשה, והנה התוצאה.

במשך שנים היתה פה קואליציה מוזרה של מפלגת העבודה עם המפד"ל, קואליציה שהיה לה אינטרס אחד. מאחר ש"הפועל המזרחי" והמפד"ל קיבלו כספים באמצעות המנגנון הזה, וכספים גדולים, היה להם עניין לשמר את המצב הקיים. לכן, מבחינה זו גם כן היה צריך אותו מהפך בהסתדרות.

מובן שעצוב היה לראות את מפלגת העבודה. אחרי שהממשלה בראשות רבין עם שרי העבודה אימצו את חוק ביטוח בריאות ממלכתי, החוק עבר לוועדה, הגיע לקראת גמר, ובסוף, כשהוא הגיע לקראת גמר, משכו והחזירו אותו; שר עשה פיליבסטר – כמעט כל הדברים שלא ייאמנו. בכל זאת אני מניח שמחר, אינני יודע באיזו שעה, אנחנו נגיע לקראת סיום העניין והחוק הזה יעבור.

לי יש בעיה קשה מאוד עם מס ארגון ועם מס רווחת האדם.

סאלח טריף (העבודה):

אם גם לך, אז זה טוב.

אברהם פורז (מרצ):

לדעתי אין בזה צורך. קודם כול, היו פה כמה הצעות של מס ארגון, ואם מישהו רוצה, אני אוכל להסביר בקיצור למה כל מסי הארגון האלה לא יועילו להסתדרות הכללית. לדעתי, כל ההצעות לגבי

מס ארגון וכדומה ייצרו בסופו של דבר מצב שבו איגודים מקצועיים גדולים וחזקים יתנתקו מגוף-על, הם יהיו הסתדרויות מקצועיות נפרדות והם ירצו את הכסף.

אני רוצה לומר, שעם כל הביקורת שהיתה לי על ההסתדרות, זה שיש הסתדרות כללית זה טוב למשק, כי הסתדרות עובדים כללית היא אחראית יותר מאיגודים מקצועיים מיליטנטיים, שכל אחד מהם רואה רק את העניין של עצמו. כשיש גוף-על של עובדים, גוף-העל של העובדים רואה את האינטרסים של כלל הארגונים וממתן קצת את הדרישות. ומי שרוצה דוגמה ברורה למאבק חסר פשרות, קיצוני מאוד, של איגוד מקצועי, יכול לקחת את המרצים במוסדות להשכלה גבוהה.

סאלח טריף (העבודה):

איך תממן את ההסתדרות?

אברהם פורז (מרצ):

מייד אומר לך. שביתת המרצים במוסדות להשכלה גבוהה לימדה, שבלי הסתדרות, המאבק קיצוני מאוד. אפשר לומר, שאילו היו המרצים במוסדות להשכלה גבוהה חברי הסתדרות והיה תיווך של גופי הסתדרות, השביתה הזאת היתה נגמרת בפשרה סבירה יותר.

אני לא מדבר על זה שבעיני חיוב אדם לשלם מס ארגון בכפייה מכוח חוק – זה דבר שלי קשה לבלוע. אבל יש אלטרנטיבות, רבותי חברי הכנסת, והאלטרנטיבה היא באמצעות כלים שקיימים היום, והכלים הם שניים: חוק ההסכמים הקיבוציים עם האפשרות לצו הרחבה ואפשרות לגבות דמי טיפול מקצועי ארגוני ממי שארגון עובדים מגן עליו. שני הכלים הללו קיימים היום בחוק. אתם בוודאי יודעים, שהסכמי תוספת היוקר, למשל, הם הסכמים שנחתמים בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין הממשלה ומרכז השלטון המקומי, בעצם כמעט כל המעסיקים במשק.

סאלח טריף (העבודה):

זה עדיין לא ימנע התנפחות של ארגונים.

אברהם פורז (מרצ):

אני אסביר לך מדוע. אם ייחתם הסכם קיבוצי כללי בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, הממשלה, השלטון המקומי, לבין ההסתדרות הכללית של העובדים דהיום, ובו ייקבעו דמי חבר לארגון, דבר שהוא לגיטימי, ואם ייקבע שהעובדים במקומות הללו ישלמו דמי טיפול ארגוני בשיעור שייקבע, נניח שלושה-רבעים, כי הרי צריך להבין שעכשיו דמי הטיפול הללו הם בעיקר בעבור הגנה מקצועית, הם לא בעבור בריאות והם לא בעבור דברים אחרים, ויהיה צו הרחבה על ההסכם, ודמי טיפול ארגוני מקצועי זה דבר לגיטימי, התוצאה תהיה שהמשאבים שההסתדרות זקוקה להם יעמדו בעינם, וזה יעשה בלי מס.

אני רוצה לומר עוד משהו. אני חושב שהאוצר צריך לתרום משהו לכל הסיפור הזה, מהסיבה הפשוטה הבאה: עובד המשלם דמי טיפול מקצועי ארגוני, או המשלם דמי חברות לארגון עובדים – זאת הוצאה לייצור הכנסה. כאשר עובד שכיר משלם לארגון העובדים שלו, הוא עושה זאת כדי שהארגון יגן על האינטרסים המקצועיים שלו. כיום ההוצאה הזאת איננה הוצאה אצל העובד. זה לא נכון מבחינת פילוסופיית מס, כי העובד משלם זאת על מנת לזכות בהגנה מקצועית. הוא לא משלם את זה כדי לקבל משהו הביתה – –

סאלח טריף (העבודה):

זה לא מוכר.

אברהם פורז (מרצ):

– – ולכן צריך ליצור מערכת שבה הסכומים הללו מוכרים, כדי להקטין את הנטל.

ועכשיו נותר עוד דבר אחרון: הגבייה. הגבייה היא פשוטה. אפשר לעשות את זה באמצעות הביטוח הלאומי. אנחנו צריכים רק תיקון לחוק שיאמר שמעסיק, במקום לשלם היום את דמי החבר ואת דמי הטיפול המקצועי שהוא יכול לנכות אותם, בהתאם לחוק, ישירות לארגון העובדים, והרי אנחנו לא רוצים שלארגון העובדים תהיה מערכת גבייה נפרדת, כי מערכת גבייה נפרדת היא יקרה – אז הביטוח הלאומי יגבה את זה. כאשר המעסיק מדווח על העובדים שלו הוא גם יעביר את הניכוי מכוח ההסכמים. זה התיקון היחיד שצריך להכניס – לאפשר לעשות זאת באמצעות הביטוח הלאומי. ואז הכול נעשה במסגרת חוקית קיימת, לא חוקי כפייה למיניהם, ולדעתי זאת מסגרת טובה יותר, חזקה יותר ויעילה יותר.

כמובן, אני אהיה מוכן ללבן את זה ולהציע את זה לקראת המועד שבו חוק ביטוח בריאות ממלכתי יצטרך להיכנס לתוקף, כי אני מסכים עם הדברים שאמר פה חיים רמון, ובצדק, ששום גורם במערכת הפוליטית במדינת ישראל לא יוכל לשאת את המחשבה, שחוק ביטוח בריאות ממלכתי מוכן, על כל הצווים והתקנות וכל מה שצריך, ורק משום שאנחנו לא הסתדרנו עם 0.8% דמי טיפול מקצועי או מס ארגון, בגלל זה אנחנו פוגעים בבריאות. איש לא יסלח לנו על זה. ומאחר שלא יסלחו לנו, אנחנו גם לא נעשה את זה. כל אחד מאתנו עומד למבחן הבוחרים באיזה זמן שהוא. אני חושב שהדבר הזה יכול לבוא על פתרונו בשיטה הזאת, באמצעים האלה שהצעתי עכשיו.

דבר נוסף ואחרון שאני רוצה לומר הוא לגבי איסור אפליה. אני נאבק כבר תקופה ארוכה, זה שנים מספר, למניעת אפליה בין עצמאים לשכירים בכל תשלומי החובה שלהם. כשאומרים לי שאומנם לעצמאי יש חיסרון כאן אבל הוא מפוצה שם, אני אומר שאלה סידורים לא נכונים. אני רוצה ליישר את הקו. מה שמגיע, תיקחו. מה שמגיע הפוך, תיתנו. אני לא רוצה קיפוח מפה ולא הטבה משם. זה צריך להיות ישר וחלק.

לצערי הרב, החוק כפי שהוא היום יוצר אפליה נוספת נגד העצמאים בזמן הזה – – –

בנימין טמקין (מרצ):

לא יוצר, לא יוצר.

אברהם פורז (מרצ):

נאמר אפוא שהוא משמר את האפליה לגבי עצמאים בנושא התקרות לתשלום. דהיינו, בעוד השכיר ישלם עד פי שלושה משכרו, ישלם העצמאי עד פי ארבעה משכרו. אני יודע שבפני ועדת העבודה – –

היו"ר ע' עלי:

למה? מה הנימוקים לכך?

אברהם פורז (מרצ):

ככה זה. התשלומים לביטוח בריאות יהיו באותה פרופורציה של התשלומים לביטוח לאומי, ואז אצל העצמאים זה עד תקרה של פי ארבעה, ואילו אצל השכירים – עד פי שלושה.

ידוע לי שבועדת העבודה והרווחה נדונה הצעת חוק ממשלתית בקשר להסדרת העניין בביטוח הלאומי. משיחה שהיתה לי עם חבר הכנסת עמיר פרץ, שבמקרה הוא גם יושב-ראש ועדת העבודה והרווחה ולא רק יושב-ראש הוועדה המיוחדת לעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, הבנתי שזה עומד בפני גמר.

אני לא מבקש בעבור העצמאים שום טובת הנאה מיוחדת. אני לא מבקש שהם יקבלו פחות, או שהם יקבלו יותר, או שתיקבע תקרה. אבל צריך להיות דין שווה לעצמאים ולשכירים בכל התשלומים האלה ובכל הנושאים הנוגעים למיסוי.

אני מודה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לך, חבר הכנסת אברהם פורז.

חבר הכנסת פרץ, מה סוכם?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

— — —

דן תיכון (הליכוד):

אין לו זכות לענות.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת דן תיכון, אולי תרשה לי.

דן תיכון (הליכוד):

אין לו זכות. אנחנו נהגנו על-פי התקנון לפני משורת הדין. לא תמצא את זכותו לענות — — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת עמיר פרץ, עלה בבקשה.

חבר הכנסת דן תיכון, אתה צודק. חבר הכנסת מיכאל איתן הפנה את תשומת לבי, אבל בינתיים שניהם נקראו אל היושב-ראש, על-פי בקשתי. שם סוכם, שבלי לקבוע הלכה פורמלית, לאור ההבטחות שניתנו, חבר הכנסת פרץ ידבר דקה או דקה וחצי, ובזה ייגמר העניין. אני מבין שזה גם על דעתו של חבר הכנסת מיכאל איתן. האומנם?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

כן.

היו"ר ע' עלי:

בלי שזה ייצור תקדים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני אשמור לעצמי את הזכות להשיב לכולם מחר.

חבר הכנסת יעקב שמאי, בגללך כל הוויכוח, אז תקשיב – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

ברצינות?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

תקשיב לי לפחות. אני ביקשתי להשיב לחבר הכנסת יעקב שמאי.

רון נחמן (הליכוד):

הוא לא יכול להשיב תוך כדי הדיון.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת יעקב שמאי, אתה טענת טענה מאוד חשובה. חבר הכנסת תיכון, תן לי דקה להשיב לחבר הכנסת שמאי, ואפנה לכם את הבמה.

דן תיכון (הליכוד):

אתה יודע כמה שווה דקה בזמן הזה? זה פריים טיים.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת שמאי, אתה טענת לגבי העניין של האוצר בעניין הסמכות לשנות כללים בגבייה. אני רוצה שתדע – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

שר הבריאות, לא שר האוצר.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אתה טענת שאם לא יהיה כסף, מה יקרה אז. שים לב – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

תן לי להשיב לך.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, יש לו דקה אחת. אני מבקש לאפשר לו לומר את דבריו.

יעקב שמאי (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש להפסיק את הדיבורים ולהקשיב לדבריו.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מבקש ממך לפנות לסעיף 13(5), שבו כתוב: "סכומים נוספים מתקציב המדינה כפי שייקבעו מדי שנה בחוק התקציב השנתי ואשר ישלימו את מימון עלות סל שירותי הבריאות".

בזמן נוח יותר, מחר, אחרי שכל המסתייגים ידברו, אני אשיב לפי הפרשנות של התקנון, אשיב לך ביתר הרחבה.

יעקב שמאי (הליכוד):

כבר סיכמת עם שר האוצר?

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת עמיר פרץ.

חבר הכנסת מיכאל איתן, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת דן תיכון. אחריו – חברת הכנסת לימור לבנת.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, חבר הכנסת אברהם פורז, בראשית דבריך אמרת, שכל השבחים על הבאת החוק הזה לאישור הכנסת מגיעים לחבר הכנסת רמון ולחבר הכנסת עמיר פרץ. זה נכון, אבל שכחת לומר, שהסיעה הגדולה שתמכה בחוק הזה, בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, במשך שנים ובקביעות, והיתה הסיעה היחידה שהלכה עם החוק הזה לאורך כל הדרך – סיעת הליכוד.

והיום עומד כאן חבר הכנסת חיים רמון, שמגיעה לו ברכת יישר כוח על תרומתו למפעל המשותף הזה, ומטיח האשמות בסיעת הליכוד.

חיים רמון (העבודה):

on וחלילה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני חושב שזה לא הוגן, כי כאשר חיים רמון – – –

חיים רמון (העבודה):

on וחלילה.

מיכאל איתן (הליכוד):

תיכף אצטט מהדברים שאמרת אתמול.

חיים רמון (העבודה):

כל מה שביקשתי מסיעת הליכוד זה, שהיות שהיא תרמה כל כך הרבה שנים בחוק הזה – שבקריאה שלישית היא תתמוך בחוק. זה מה שביקשתי.

מיכאל איתן (הליכוד):

נכון. אני רוצה להזכיר לכולנו את ההיסטוריה של החוק הזה. לקריאה ראשונה הוא הוגש עוד בכנסת הקודמת. אבל אז, שותפה בכירה שלנו, המפד"ל, בגלל אותן בעיות קשר עם ההסתדרות, הצביעה נגד. לא יכולנו להעביר את החוק. יכולנו להגיע לחוק הזה בקדנציה הנוכחית אך ורק בגלל העובדה שחיים רמון היה מוכן להצטרף לכל סיעת הליכוד. כשחיים רמון בא עם החוק הזה, נעשה נגדו מעשה מחפיר על-ידי חבריו. כי מה אמר חיים רמון כל הדרך? ערב הבחירות, כמה ימים לפני הבחירות אמר ראש הממשלה בנאום בחירות לפני ציבור גדול של רופאים: צריך להפריד את הבריאות מהפוליטיקה – וקיבל מנדט. הוקמה ממשלה, הוא נתן לחיים רמון את תיק הבריאות, וחיים רמון אמר כל הזמן: אני לוקח את תיק הבריאות על מנת לבצע משימה, העברת חוק ביטוח בריאות ממלכתי – – –

רון נחמן (הליכוד):

זו לא משימה, זו מזימה.

מיכאל איתן (הליכוד):

חיים רמון הביא הצעת חוק לממשלה. הממשלה קיבלה אותה. ראש הממשלה תמך בהצעת החוק; חיים רמון היה אז שליחו. ואנחנו בירכנו על החוק. פתאום ראש הממשלה משנה את דעתו, תוקע לחיים רמון סכין בגב, וחיים רמון בא לסיעת הליכוד ואומר: אני מבקש מכם; אם אתם תתמכו בחוק, יש אפשרות להעביר את החוק. סיעת הליכוד אמרה: אנחנו, בלי חשבון פוליטי, מוכנים ללכת על מנת להעביר את החוק הזה. הרי היה ברור לכול, שלו היתה סיעת הליכוד באותם ימים משתפת פעולה עם גורמים אחרים בבית הזה, קרי, כל סיעת העבודה, למעט חיים רמון, שמואל אביטל ועמיר פרץ – כל סיעת העבודה התנגדה.

דן תיכון (הליכוד):

תאזכר את התרגילים של השרים שחל ושטרית לקבור את החוק כאן.

מיכאל איתן (הליכוד):

בא חיים רמון ואמר לנו בפירוש: בגדו בי.

רון נחמן (הליכוד):

שש שעות הוא עמד על הדוכן ודיבר ומשך את הזמן.

לימור לבנת (הליכוד):

מיכאל איתן (הליכוד):

אני זוכר לא רק אותו. היום השר שטרית איננו כאן. גם השר שחל, שהמציא כל מיני תרגילים עם כל מיני "מאניוורות", איפה הוא? הם אינם. חיים רמון נמצא פה.

לימור לבנת (הליכוד):

— — — המכתב של ערפאת.

אברהם פורז (מרצ):

למה אתה לא מגן על השר שחל?

לימור לבנת (הליכוד):

על מי? על שחל?

דן תיכון (הליכוד):

איך אמר חבר הכנסת פורז? – לא ראיתי שר שעושה פיליבסטר.

לימור לבנת (הליכוד):

מיכאל איתן (הליכוד):

אני רוצה להוסיף ולומר – – –

חיים רמון (העבודה):

מיכאל איתן (הליכוד):

היום מפלגת העבודה מתחלקת לשני חלקים. חלק אחד – אלה שהיו אז שתקנים והיום הפכו להיות דוברים; והחלק השני – אלה שהיו אז דוברים והיום הפכו להיות שתקנים. אני אסביר את הקבוצות. אלה שאז היו הדוברים נגד החוק – היום לא שומעים אותם. ואלה ששתקו אז – פתאום באים היום ואומרים: אנחנו תומכים בחוק, החוק חשוב.

חיים רמון (העבודה):

מיכאל איתן (הליכוד):

אבל להרים יד, להילחם למען החוק – גם השתקנים של אז לא העזו.

חיים רמון אמר לנו אתמול ואף הרים אצבע מאשימה: אתם הסכמתם לתמוך במס רווחת העובד. זו לא אמת, חיים. אני אזכיר לך מה הסכמנו. כאשר היתה מצוקה וסיעת העבודה לא הסכימה, אתה

שלחת – אפילו לא באת בעצמך – את ג'ומס, חבר הכנסת חיים אורון, שהסביר לנו, שלמפ"ם יש מחויבות. אתה והוא אמרתם, שהסיכוי היחיד בעולם להעברת חוק ביטוח בריאות ממלכתי הוא עם הקולות שלהם, כי סיעת הליכוד היא בכיסך, היא בעד חוק ביטוח בריאות ממלכתי. סיעת הליכוד – 32 איש, יש. עליהם צריך לבנות עוד תוספות על מנת להעביר את החוק. ידעת שהחוק הזה יקר לנו. אמרנו לך: איך אנחנו יכולים לתמוך בסעיף שמנוגד להכרתנו? אמרנו לך גם את זאת: אנחנו נילחם –

--

חיים רמון (העבודה):

מיכאל איתן (הליכוד):

אמרנו לך: אנחנו נילחם במס רווחת העובד כאילו אין חוק ביטוח בריאות ממלכתי; נילחם בעד חוק ביטוח בריאות ממלכתי כאילו אין מס רווחת העובד. אמרנו לך, שנעשה את כל הקואליציות האפשריות על מנת להפיל את מס רווחת העובד, אבל בקריאה השלישית נצביע בעד חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

חיים רמון (העבודה):

זה מה שביקשתי עכשיו.

מיכאל איתן (הליכוד):

לכן, לבוא ולומר, שכביכול סיעת הליכוד אי-פעם תמכה במס רווחת העובד – זו לא אמת. אנחנו התנגדנו, ואמרנו גם לחיים רמון שנתנגד. אמרנו: אם תבוא בקריאה שלישית, מאחר שיש לנו נאמנות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי – אנחנו רואים בחוק הזה דבר חשוב. אותה דילמה, חבר הכנסת חיים רמון, עומדת בפנינו גם היום. אנחנו אומרים אותה אמירה. אנחנו נילחם בעד חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כי זה חוק של הליכוד. סיעת הליכוד היא הסיעה הגדולה היחידה שתמכה בחוק הזה, נאבקה למענו, ותרם כוס לחגוג את העברתו.

סאלח טריף (העבודה):

לא כולם.

מיכאל איתן (הליכוד):

עם חיים רמון, שמגיע לו הקרדיט, שהוא וחבריו היו אלה שהיו מוכנים לצאת גם נגד סיעתם למען העניין הצודק הזה. אבל כסיעה, סיעת הליכוד, היא היתה זאת שעל גבה הבסיס של הכנסת, הבסיס הפרלמנטרי שעליו נבנתה כל הפירמידה של מצדדי החוק.

עכשיו אני רוצה לומר דבר נוסף. חבר הכנסת חיים רמון ראוי לשבחים, לפחות בשלב זה, על התחייבויות שהוא נותן, לא על דברים שהוא ביצע. אני אמנה שלוש התחייבויות, שבעיני עולות בקנה אחד עם ההתחייבות הכללית שלו, שגם היא בנויה על אידיאולוגיה עתיקת יומין של הליכוד: הפרדת הבריות מהפוליטיקה.

1. חיים רמון הבטיח שיתקן את הנזק ואת מעשה העוול שגרמה הסתדרות העובדים הכללית לקופת-חולים בכך שלא מילאה את חלקה בהסכם ההבראה ולא שילמה 400 מיליון שקל במהלך הניסיונות לשקם את קופת-חולים. המזכ"ל המיועד הופיע בוועדת הכספים ואמר: על דברתי, אני כמזכ"ל ההסתדרות אפעל לכיבוד החלק הזה בהסכם.

2. המזכ"ל המיועד הודיע, שנכסים שהוברחו מקופת-חולים ונרשמו על שם חברות שלא בשליטת קופת-חולים או על שם חברות בע"מ, המזכ"ל יעשה שכל הרכוש של קופת-חולים שנרשם על-ידי בעלי ההסתדרות למטרות שאינן קשורות לקופת-חולים, לצבור הון ורכוש, הוא יחזיר את הגזלה ויעביר את הכול לתוך קופת-חולים.

3. ההתחייבות השלישית, החשובה מכולן – – –

דן תיכון (הליכוד):

וישלם כל ההתחמקויות ממס שבח.

חיים רמון (העבודה):

אתה אחראי למסים? גם רכוש, גם מסים, אתה רוצה הכול? אין לך גבול?

מיכאל איתן (הליכוד):

ההתחייבות השלישית היא חשובה מכולן, כי לדעתי היא אולי האמיתית ביותר כאשר מדברים על הפרדת בריאות מפוליטיקה. אמר המזכ"ל המיועד, והוא כאן, אני מקווה שאני מצטט אותו כהלכה – הוא אמר זאת בתשובה על שאלתי: אני אפעל לכך שישונה תקנון קופת-חולים. היום יש מצב אבסורדי. אנשים מצביעים להסתדרות, לשמאי או לחיים רמון או לחיים הברפלד, ואוטומטית מי שתומך בשמאי תומך בכמה נציגים להנהלת קופת-חולים או לוועידת קופת-חולים. מה עניין שמאי כמנהיג עובדים לעניין ניהול קופת-חולים?

אנחנו רוצים הפרדה של קופת-חולים מהפוליטיקה, מההסתדרות. קופת-חולים תהיה של מבוטחיה. כל חברי קופת-חולים יוכלו להתארגן וללכת לבחירות. שם תהיינה בחירות. והבחירות יהיו במועד נפרד, נפרדות מהבחירות להסתדרות, ותהיינה התארגנויות שונות. אם המפלגות יחליטו שהן רוצות להתמודד גם בבחירות של קופת-חולים, זאת בעיה. דרך אגב, הלוואי שלא. אבל אני מאמין שהיום, על רקע הבחירות המוניציפליות, על רקע מה שראינו בבחירות האחרונות להסתדרות, הציבור בישראל רוצה הפרדה. והוא ענייני. הוא לא בהכרח יצביע בעבור מפלגה כזאת או אחרת להסתדרות, ואוטומטית – אותו דבר בקופת-חולים. ויכול להיות שתהיה לנו הפתעה אחרת, שיקומו רשימות עצמאיות בקופת-חולים, ויהיו ויכוחים אמיתיים בין חברי קופת-חולים מה לעשות עם התקציבים, מה הם סדרי העדיפויות. תהיה רשימה למען המבוטח, תהיה רשימת מבוטחי הצפון, רשימת מבוטחי הדרום, כל מיני רשימות. הדמוקרטיה הישראלית משוועת לביזור כוחות.

אם זה התהליך, ואם את זה הוא יבצע, אני אמשיך – – –

חיים רמון (העבודה):

זה בתנאי אחד, שתצביעו בעד החוק בקריאה שלישית.

מיכאל איתן (הליכוד):

על זה נדבר. אני רק רוצה לומר, שאם תבצע – – –

חיים רמון (העבודה):

זה לפי ההתחייבות שלכם.

מיכאל איתן (הליכוד):

חבר הכנסת חיים רמון, אם תבצע, תקבל שבחים, לא רק על הבטחות, אלא על מילוין. ואם לא, אנחנו כמובן נעלה כאן פעם אחר פעם ונאמר זאת.

לסיכום אני רוצה לומר משפט אחד: חבר הכנסת חיים רמון, אתה ביקשת חודש אחד, שבו אתה מבטיח לנו הרים וגבעות, הדברים יסתדרו.

חיים רמון (העבודה):

לא הבטחתי ולא כלום. ביקשתי שייטנו לי חודש לנסות.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא מאמין שקופת-חולים צריכה להתנהל על-ידי אדם שהוא איש מפלגה. הפוליטיקה חשובה, אני פוליטיקאי, אבל היא צריכה להיות מוגבלת בהתערבות שלה. הדרג הפוליטי צריך לקבוע את מדיניות הבריאות בישראל. יושב פה שר הבריאות, הוא צריך להיות בדרג הפוליטי. על זה מתמודדים. מתחת לשר הבריאות, כל הגורמים צריכים להיות מקצועיים גרידא. לא יכול להיות, שבראש ארגון שמונה 30,000 עובדים, 3.5 מיליוני מבוטחים, שעוסק בענייני בריאות, שהוא יותר חשוב ממשרד הבריאות, יעמוד איש מפלגה. כי תמיד הוא יהיה בקונפליקט בין האינטרס המפלגתי – – –

חיים רמון (העבודה):

לא יעמוד איש מפלגה.

מיכאל איתן (הליכוד):

יפה.

אני מסיים ואומר: הדרך צריכה להימשך הלאה, הפרדת הבריאות מהפוליטיקה. ואם אתה תעשה את זה, ולא הליכוד, על כך כבר נאמר: צדיקים, מלאכתם נעשית בידי אחרים.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת איתן. חבר הכנסת דן תיכון, בבקשה. אחריו – חברת הכנסת לימור לבנת.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בוא נדבר קצת, אדוני המזכ"ל המיועד, על כמה אירועים. אינני יודע אם יצאת היום מן הבניין ושמעת מה קורה בתחום של קרנות הפנסיה, שאנשים רצים ונותנים הוראה למשוך את הכספים, ופאניקה נוראה נוצרת בעקבות המלצות של איזו ועדה שגם אותה הממשלה הזאת לא היתה יכולה לעשות בצורה מסודרת.

אברהם פורז (מרצ):

— — —

דן תיכון (הליכוד):

בוא נראה, אדוני מזכ"ל ההסתדרות המיועד, מה עושים היום אנשים שחסכו בקופות הגמל 90 מיליארד שקלים, 60% מהצבירה חופשיים למשיכה מחר בבוקר.

אברהם פורז (מרצ):

אבל לא שם הבעיה. "עוצמה" או "תרשיש" בפשיטת רגל? לא. "מבטחים" בפשיטת רגל.

יעקב שמאי (הליכוד):

אבל "עוצמה" – זו לא קרן פנסיה.

דן תיכון (הליכוד):

אני מבקש לאפשר לי להשלים משפט. חבר הכנסת פורז, אני מציע שתיתן לי לדבר, ואחר כך תעיר את הערותיך. כששר האוצר נמצא בדרכו לרוסיה, ברית-המועצות לשעבר, כשהוא מלווה בשר צבן, וכשהנגיד נמצא במרוקו, הסתכלו נא וראו מה קורה בשוק ההון. המצב קשה. הממשלה לא יודעת מה לעשות כשהכול נופל לה ביום אחד.

בואו נראה מה קורה לממשלה בתחום הכלכלי בעצם הימים הללו. בדיוק, זו ממשלה אימפוטנטית, שלא הצליחה במשך שנתיים לבנות דירות. היא מדברת בשם המצוקאים, שר הבינוי והשיכון מדבר בשם המצוקאים, ותראו מה הוא עשה. כל זוג צעיר צריך לשלם היום 70% יותר מששילם לפני שנתיים בעבור הסיכוי לרכוש דירת זכאים. 70%. אתה שומע, חבר הכנסת פורז, איך הממשלה הזאת דאגה למצוקאים?

אני עובר הלאה. על השכר כבר שמעת? על המדיניות החדשה בתחום השכר, לא על הממונה החדש מר קוצ'יק, אלא על השכר, על הסכמי השכר, כבר שמעת? ריבוננו של עולם, מעולם לא היה דבר כזה, ששילמו לכל אחד כמה שהוא רוצה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

דן תיכון (הליכוד):

ואני לא רוצה לדבר אתך, חבר הכנסת פורז, על העלייה. שמעת מה קורה בתחום העלייה? שנת שפל. אם יגיעו 60,000 עולים, נברך על כך.

לימור לבנת (הליכוד):

הוא לא שמע על העלייה, כי אין עלייה.

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת תיכון, אתה נגד השביתות של המרצים? אתה נגד השביתות של העובדים הסוציאליים? תגיד לעובדים הסוציאליים שאתה נגד הסכמי השכר.

דן תיכון (הליכוד):

אתה חושב שאני חירש? יספר כאן חבר הכנסת רמון – כשהרופאים בקופת-חולים רצו לשבות, מיהרו לשלוח להם מכתב בחתימת ידו של שר האוצר, שכל התביעות שלהם נענות אוטומטית. ועוד נדבר בעוד כמה דקות על קריסתה של קופת-חולים, ממה היא נובעת. אבל אני יכול לומר לך, חבר הכנסת רמון, הכול נופל בעצם הימים האלה, הכול קורס.

וכשאני אומר קורס, כשאני אומר שהגענו לקצה הדרך, אינני מצטט את חבר הכנסת דן תיכון, אני מצטט את ראש הממשלה רבין. הוא אמר: הגענו לקצה הדרך, קופת-חולים קרסה-נפלה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מבקש ממך לדייק. הוא אמר שקופת-חולים על הקרשים.

דן תיכון (הליכוד):

הוא לא אמר שקופת-חולים קרסה, אלא שקופת-חולים על הקרשים, והגענו לקצה הדרך עם קופת-חולים.

אברהם פורז (מרצ):

לא צריך ליצור פאניקה – – –

דן תיכון (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, אינני שומע אותך, אבל תן לי לומר לך כמה מלים. לא אני יוצר את העובדות הללו. אני יכול לספר לך סיפור. הנשיאות אישרה לי הצעה דחופה לסדר-היום בעניין המשבר בבורסה. היא אושרה לפני שבוע ביום שלישי, והיתה אמורה לעלות ביום שלישי בלילה. שר האוצר ביקש שאדחה אותה ביום. ביום רביעי הוא פנה וביקש שאדחה אותה לשבוע הבא מפני שהוא עסוק. ביום ראשון קיבלתי ממנו טלפון והוא אומר לי: הרי הבורסה עולה, למה תעלה את המשבר בבורסה? אמרתי לו: הבורסה לא עולה, ואתה תשיב על ההצעה הזאת, כי המשבר באבו, כי אתם לא מבינים מה קורה במשק. שנתיים נישאתם על גלי – – –

חיים רמון (העבודה):

מה עם הבריאות?

דן תיכון (הליכוד):

אנחנו מגיעים לזה.

אברהם פורז (מרצ):

חבר הכנסת תיכון, מי אשם בנפילת הבורסה?

דן תיכון (הליכוד):

את זה תשמע בשבוע הבא. אנחנו נעשה חשבון נפש מי אשם ומי לא אשם, מה עשה כל אחד.

אבל נעבור לענייני בריאות. חבר הכנסת רמון, אני מחזיק בידי את הצעת החוק. תראה מה כתוב בה: היוזמים – חבר הכנסת שלמה בוחבוט, הוא יוזם של החוק, אתה מבין? חבר הכנסת אלי גולדשמידט – הוא יוזם. חבר הכנסת אלי דיין – החוק נקרא על שמו. חבר הכנסת יוסף ונונו – בכלל מחוקק גדול בתחום הזה. וחבר הכנסת עמנואל זיסמן, שעלה אל הדוכן הזה וצעק: אתה שובר את מפלגת העבודה – שובר את מפלגת העבודה.

חיים רמון (העבודה):

מתי הוא צעק את זה?

דן תיכון (הליכוד):

לפני שלושה חודשים.

חיים רמון (העבודה):

זה דווקא מתאים להיום.

דן תיכון (הליכוד):

ראוי לשבח דווקא חבר הכנסת סאלח טריף, שבהיותו סגן יושב-ראש נהג בתבונה ולא נתן לקבור את החוק. חבר הכנסת אברהם יחזקאל, תומך גדול בחוק הזה, החוק קרוי על שמו. יוסי כץ, חבר כנסת שתמך בחוק הזה, והחוק הזה משקף את השקפת עולמו. וחבר הכנסת יורם לס, פרופסור יורם לס –

לימור לבנת (הליכוד):

לזה חכיתי.

דן תיכון (הליכוד):

– – וחבר הכנסת יעקב שפי.

אברהם פורז (מרצ):

למה אתה לא מזכיר אותי?

דן תיכון (הליכוד):

אני לא הזכרתי גם את עצמי.

אברהם פורז (מרצ):

יש חוק איסור הונאה בכשרות, צריך להיות חוק איסור הונאה בחקיקה.

דן תיכון (הליכוד):

אני אציין דווקא את אלה שתמכו, ונתחיל מהסוף להתחלה: חבר הכנסת דדי צוקר, חבר הכנסת אברהם פורז, חבר הכנסת בנימין ומקין, כנראה טמקין, וחבר הכנסת דן תיכון שמלווה את חבר הכנסת רמון מתחילת דרכו ואומר לו: לא ייתנו לך להעביר, אני אגיש את הצעת החוק הזו לזו שלך, וזו תהיה ערובה שהעסק הזה יתקדם עד תומו.

וכואב לי העניין, כי כשיכתבו את ההיסטוריה של חוק ביטוח בריאות ממלכתי, יופיע גם חבר הכנסת אלי דיין ויאמר: זה חוק שלי. כבר עכשיו הם אומרים שזה החוק שלהם. בסך הכול אנחנו כבר מתנגדים לחוק, והם הביאו אותנו – – –

חיים רמון (העבודה):

אם יכתבו ספר, הם לא יזכרו שם לטובה.

דן תיכון (הליכוד):

הם יזכרו.

חיים רמון (העבודה):

הם יזכרו, אבל לא לטובה.

דן תיכון (הליכוד):

ואני רוצה להזכיר לך כמה סעיפים בתקנון – 127, 132; את יושב-ראש הכנסת שקיבל פתאום החלטות אמיצות מאוד איך לדחות את העניין; ואת השר ליבאי, איך הוא המציא סעיף בתקנון, שנתקבל פתאום על-ידי יושב-ראש הכנסת.

אברהם פורז (מרצ):

אפשר להגיש הסתייגות ולמחוק חלק משמות יוזמי החוק?

לימור לבנת (הליכוד):

אפשר לקיים על זה הצבעה עכשיו?

דן תיכון (הליכוד):

ולא סיפרנו עוד על התמרונים של חבר הכנסת שחל – איזו פלפוליסטיקה, איזה סעיפים חדשים בתקנון, איזה תמרון. והוא יבוא לכאן מחר בשעה 11:00 ויגיד: ההישג הגדול ביותר של ממשלת העבודה – חוק ביטוח בריאות עבר. הבטחנו, קיימנו.

אברהם פורז (מרצ):

אין שום חוק המחייב לומר אמת.

חיים רמון (העבודה):

מתנדבים תמיד לא לומר את האמת.

דן תיכון (הליכוד):

אבל אני רוצה לעסוק קצת במצב הבריאות במדינת ישראל. אני חושש מאוד, אדוני המזכ"ל המיועד ואדוני שר הבריאות, שתיטיב לעשות אם תשמע – – –

שר הבריאות א' סנה:

אני מקשיב לך כל הזמן.

דן תיכון (הליכוד):

הבריאות מצויה במצב קשה, קשה מאוד, אין מנוס אלא למנות כונס נכסים. אני לא רוצה לדבר על תוכנית ההבראה – – –

אברהם פורז (מרצ):

כונס נכסים למדינה כולה?

דן תיכון (הליכוד):

לא, לקופת-החולים.

בנימין טמקין (מרצ):

לפי מה שאמרת קודם, צריך למדינה כולה.

דן תיכון (הליכוד):

אני מציע לך, חבר הכנסת טמקין, לא לזלזל במה שאמרת.

בנימין טמקין (מרצ):

אני לא מזלזל.

דן תיכון (הליכוד):

אני מציע לך להטות שכם ולתת כתף כדי לשמוע. במדינה נוצרו בבת-אחת כמה בעיות כלכליות קשות ביותר, ואינני מציע לזלזל, ואינני מציע לך לומר כפי שאמר שר האוצר. כשאמרת לי מעל הדוכן הזה, שמשבר בשוק ההון, בבורסה, משפיע על כל התהליך הכלכלי במשק, כשנשרפים לפתע 60 מיליארד שקלים, היו כלא היו – רק שר האוצר יכול לומר: זה לא משפיע על המשק. רק שר האוצר יכול לחזור לכאן ולומר: השנה שיעור הצמיחה יהיה מעל 7.5%.

בנימין טמקין (מרצ):

זה בדיוק כפי שנוצרים יש מאין 60 מיליארד, בדיוק אותו דבר.

דן תיכון (הליכוד):

אני שמח שלפחות בדבר אחד אתה מסכים אתי.

אני מציע לך שלא להקל ראש במה שקורה בתחום הדיור. הממשלה אינה מצליחה לבנות דירות, והתוצאה המיידית היא עליית מחירי הדירות במדינת ישראל. זה דבר בלתי נמנע. ממשלה זו, על-פי הדוח של שר הבינוי והשיכון, אינה מצליחה לבנות.

אבל אני רוצה לחזור לבעיית הבריאות. אדוני המזכ"ל, אדוני השר, נדמה לי שחלפו שנתיים מאז נטבעו לראשונה המלים: כונס נכסים לקופת-חולים. אין מנוס מן העניין, ונדמה לי שהייתי הראשון כשאמרתי, שלהערכתי המצב בקופת-חולים קשה ביותר, כמעט ללא נשוא, כמעט אי-אפשר להציל את העניין הזה. אמרתי זאת למחרת הבחירות לכנסת, כשהדבר הראשון שעשתה הממשלה החדשה – היא נתכנסה לישיבת חירום ודנה במשבר הקשה שפקד את קופת-חולים. והיה ברור שתהיה תוכנית הבראה. היו 13 כאלה מאז אני חבר כנסת. הגדולות ביניהן ב-1986 – חבר הכנסת רמון זוכר – הבאה בתור היתה ב-1993, גם כן תוכנית הבראה נרחבת, מקיפה, ותולדות תוכניות ההבראה הלוא הן רשומות בדוח מבקר המדינה כמעט מדי שנה בשנה.

אני סבור, שהזרמת כספים לקופת-חולים ללא ניתוח קשה איננה פותרת בעיה. ואינני לא רוצה לחזור לתוכנית ההבראה משנת 1986, אני רוצה לחזור לתוכנית ההבראה מ-1993, אותה תוכנית שלא ידעתי על-אודותיה עד עצם היום הזה, או עד לפני כמה ימים, כשחבר הכנסת רמון אמר: אני כשר הבריאות לא חתמתי על התוכנית, והדבר לא היה ידוע לוועדת הכספים כשבאו לאשר את תוכנית ההבראה.

חיים רמון (העבודה):

היה ידוע, היה ידוע.

דן תיכון (הליכוד):

לי לא היה ידוע. יכול להיות שהיה ידוע למישהו אחר בוועדה, אבל אני לא שמעתי שאתה ברגע האחרון סירבת לחתום. אבל כל תוכנית ההבראה הזאת היתה מבוססת על ממשלה, קופת-חולים, הסתדרות. שלושת המרכיבים הללו – – –

חיים רמון (העבודה):

הבנקים.

דן תיכון (הליכוד):

הבנקים, בוודאי, מייד אדון גם בבנקים. ארבעת המרכיבים הללו נטלו על עצמם את האחריות לחלץ את הקופה ממצוקותיה. אז מינו מועצת מנהלים, דירקטוריון. אתה היית האיש שהציג בפני את אביגדור קפלן, ואמרת שזה מינוי טוב. היו לנו ניסיונות לחפש אנשים אחרים, לא מצאנו, בסוף הגענו לאביגדור קפלן. ויש במועצת המנהלים, בדירקטוריון, אנשים רציניים. אני לא יכול לומר ששמואל פרנקל ודנון וורדיזר אינם אנשים רציניים, והם רק חלק מחברי מועצת המנהלים. אבל מועצת המנהלים הזאת חוזרת מאז 1 בינואר ואומרת: הקופה על הקרשים.

חיים רמון (העבודה):

ממתי?

דן תיכון (הליכוד):

מ-1 בינואר 1994 היא אומרת. כך לפחות הם הודיעו לי, שהם כתבו מכתבים לשר האוצר.

חיים רמון (העבודה):

אתה שמעת ישיבת דירקטוריון שבה הם אמרו את זה?

דן תיכון (הליכוד):

הם אומרים שהם שלחו מכתבים. אני לא שמעתי, אבל הם אומרים זאת.

חיים רמון (העבודה):

אני מודיע לך שלא היה דבר כזה – –

דן תיכון (הליכוד):

אז זה גרוע יותר מאשר חשבתי.

חיים רמון (העבודה):

– – כי הנהלת הקופה שותפה למשבר שהחל בינואר.

דן תיכון (הליכוד):

אבל אני שואל את עצמי, אדוני שר הבריאות: אישרנו את העברת 400 המיליון – אני בכוונה אומר 400 ולא 485 – ואתה באת לוועדת הכספים כדי לשכנע אותה ואמרת: תנו לי קרדיט, תנו לי לצאת לדרך, אני מבקש מימון גישור או הלוואת גישור.

שר הבריאות א' סנה:

זה לא מבצע יחיד של משרד הבריאות.

דן תיכון (הליכוד):

בסדר, בסדר, אני לא אומר את זה, אני הפעם בקטע הרציני.

שר הבריאות א' סנה:

גם אני.

דן תיכון (הליכוד):

אני שואל את עצמי: למה אנחנו צריכים היינו לאשר? איזו זכות מוסרית היתה לנו כחברי ועדת הכספים להעביר את הלוואת הגישור, לאשר את 400 המיליון? הרי איש מחברי הוועדה לא האמין, לרבות חבר הכנסת פורז, שהסכום הזה ימנע את התהליך של התפוררות קופת-חולים וקריסתה. ממה נפשך, ההסתדרות היתה צריכה להעביר 400 מיליון והיא לא העבירה.

קריאה:

— — —

דן תיכון (הליכוד):

עזוב, הוא עוד לא שם.

היו"ר ע' עלי:

מה אתם רוצים ממנו?

חיים רמון (העבודה):

היו"ר ע' עלי:

הוא נאבק בכל המערכת, יצא נגדה, יצא נגד המפלגה, ואתם באים אליו בטענות? מה אתם רוצים?

שר הבריאות א' סנה:

לא באים בטענות, להיפך.

דן תיכון (הליכוד):

ההסתדרות התחייבה, אבל לפחות על-פי דוח-סוארי ועל-פי דוח מבקרת המדינה, ההסתדרות לא העבירה כ-400 מיליון שקלים על חשבון תוכנית ההבראה.

חבר הכנסת רמון, תגיד לנו, למה לפי דעתך ההסתדרות לא העבירה את הסכום של 400 מיליון שקלים? אנחנו רוצים לדעת מה קרה. להסתדרות יש נכסים, להסתדרות יש כסף, להסתדרות יש מניות ב"כור" ששווין כמיליארד שקלים, להסתדרות יש 3% ממניות בנק הפועלים, ששווין 140 – –

חיים רמון (העבודה):

שווין 3.5%. 0.5% זה הרבה כסף. אתה רואה מה זה?

דן תיכון (הליכוד):

נדמה לי אפילו 3.7%, וזה שווה 140 מיליון שקלים.

חיים רמון (העבודה):

יכול להיות.

דן תיכון (הליכוד):

אני שואל את עצמי: למה ציפה מאתנו משלם המסים? – משלם המסים הישראלי אמר לנו: אני מאשר את תוכנית ההבראה משנת 1993. זה חלקו של כל פרטנר, של כל שותף. ארבעה פרטנרים, בנק לאומי לא רצה.

אברהם פורז (מרצ):

אולי צריך להחזיר את ארתור ישראלוביץ'?

דן תיכון (הליכוד):

רק רגע. הוא לא רצה. בסופו של התהליך הגיע בנק הפועלים להסדר עם קופת-החולים – – –

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת דן תיכון, עליך לסיים.

דן תיכון (הליכוד):

עוד כמה דקות.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

מה באמת ההסדר עכשיו? מדברים עשר דקות?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

הוא תיכף יסיים.

דן תיכון (הליכוד):

אני רוצה לתת לך זמן טלוויזיה יותר טוב.

היו"ר ע' עלי:

אני ביקשתי והוא תיכף יסיים. הוא מדבר על חשבוני.

דן תיכון (הליכוד):

אני מסיים, אני מסיים.

בוא נראה, חבר הכנסת רמון, מה עשה כל אחד מארבעת הפרטנרים. הממשלה את חלקה נתנה.

חיים רמון (העבודה):

אני הייתי אז – – –

דן תיכון (הליכוד):

אומרת מבקרת המדינה: הממשלה את חלקה נתנה.

הבנקים – בנק הפועלים – – –

חיים רמון (העבודה):

לא נתן. לא נתן כפי שהיה צריך לתת.

דן תיכון (הליכוד):

לא נתן.

בנק לאומי – – –

חיים רמון (העבודה):

לא נתן.

דן תיכון (הליכוד):

בנק לאומי לא רצה לתת, החליט לפני כמה ימים ללכת לכונס הנכסים. הקופה את חלקה לא ביצעה.
ההסתדרות את חלקה נתנה, אבל – – –

חיים רמון (העבודה):

לא בשלמות.

דן תיכון (הליכוד):

לא בשלמות.

למה? זו החידה הגדולה, זו השאלה הגדולה. ממך אדרוש תשובה על השאלה מדוע ההסתדרות לא נתנה את חלקה.

חיים רמון (העבודה):

מתי אתה רוצה תשובה, עכשיו?

דן תיכון (הליכוד):

עכשיו. אני מוכן לוותר עכשיו – – –

אברהם פורז (מרצ):

חבר הכנסת דן תיכון, אחרי 30 ביוני תקבל תשובה.

חיים רמון (העבודה):

לא, לא. אני יכול לתת תשובה עכשיו, ברשות היושב-ראש.

יעקב שמאי (הליכוד):

— — —

לימור לבנת (הליכוד):

— — —

דן תיכון (הליכוד):

זו השאלה שעליה אנחנו צריכים לקבל תשובה: מדוע לא הפקידה ההסתדרות את 400 מיליון השקלים? והגרוע מכול, מדוע שרים בממשלת ישראל – ידעו שההסתדרות לא מתכוננת לתת, יעצו להסתדרות שלא להעביר את הכסף משיקולים זרים, והם לא עמדו על כך שההסתדרות תמלא את חלקה?

חיים רמון (העבודה):

אתה צועק עלי?

דן תיכון (הליכוד):

לא, אני לא צועק עליך.

יעקב שמאי (הליכוד):

ההסתדרות ידעה שרמון העביר מהממשלה ושהוא יעביר גם מההסתדרות.

חיים רמון (העבודה):

פעם אני בממשלה, פעם אני בהסתדרות – – –

דן תיכון (הליכוד):

אני מאשים את כל ממשלת ישראל במחדל, במתן אישור להסתדרות שלא להעביר את הסכום של 400 מיליון שקלים. השרים באו ויעצו להברפלד: אל תעביר את הכסף הזה. אנחנו נסדר לך את הכסף הזה באמצעות ועדת הכספים.

אלי דיין (העבודה):

זו השמצה.

דן תיכון (הליכוד):

זו לא השמצה. אני מוכן ששנינו נלך מחר למשטרה ונגיש תלונה זה נגד זה.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת דן תיכון, זו השמצה, כי לא היו צריכים להגיד לו שלא להעביר. הוא לא העביר.

דן תיכון (הליכוד):

בסדר.

הנה הגיע השותף שלי לחוק, חבר הכנסת אלי דיין.

היו"ר ע' עלי:

עזוב את זה. הגיע הזמן שתסיים.

דן תיכון (הליכוד):

כאמור, אני עוד ממשיך כשנגיע לחוק. עוד לא הגענו לחוק.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה.

חיים רמון (העבודה):

הוא ביקש ממני תשובה. אני יכול לתת תשובה עכשיו?

היו"ר ע' עלי:

אתה תיתן תשובות בעוד חודשיים, שלושה, ארבעה חודשים, אחרי שתלמד את העניינים. מה תיתן לנו תשובה עכשיו?

תודה לחבר הכנסת דן תיכון.

חברת הכנסת לימור לבנת, בבקשה.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, מה – חבר הכנסת עמיר פרץ יצא? כמה חבל. חבר הכנסת רמון, ידוע לך אם חבר הכנסת פרץ חוזר הנה? היה לי משהו ממש אליו.

חיים רמון (העבודה):

אנחנו באותה סיעה, אבל אנחנו לא שומרים זה על זה.

לימור לבנת (הליכוד):

אתה לא אחראי למעשיו.

חיים רמון (העבודה):

אין ערבות הדדית בינינו. ביטלנו את הערבות ההדדית.

לימור לבנת (הליכוד):

ביטלתם את הסדין הלבן, אין חתימות, הבנתי. אני ממש מצטערת שחבר הכנסת עמיר פרץ לא כאן, כי היה לי דבר ממש אליו.

בהמשך לדברים שאמר כאן קודם ידידי חבר הכנסת דן תיכון, בקשר לקרנות הפנסיה, אני רוצה לפתוח את דברי בזה, אף שאולי לא זה בדיוק העניין של חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

דן תיכון (הליכוד):

זה המשבר הקרוב.

לימור לבנת (הליכוד):

זה לא רק המשבר הקרוב, אלא גם המלצות ועדת-פוגל, שהודלפו ועדיין לא פורסמו באופן רשמי.

אגב, אני התפלאתי. אני פניתי היום לאוצר וביקשתי לקבל את המלצות ועדת-פוגל. נמסר לי שזה יפורסם רק ב-26 בחודש. פתחתי את היומן, הסתכלתי, פתחתי את העיתון של הבוקר, ולא הבנתי מה קורה פה. בכל העיתונים כבר יש הפירוט של ההמלצות, אומנם לא במלואו, אבל זה ישנו. לכן לא כל כך ברור לי העניין.

מכל מקום, אחת מהמלצות ועדת-פוגל מדברת על העלאת גיל הפרישה לנשים לגיל 65. כלומר, נשים שרוצות, יכולות ורשאיות על-פי החוק להחליט לפרוש בגיל 60, קרנות הפנסיה יעלו להן, כמובן כדי לחסוך כספים לקרנות, את גיל הפרישה ל-65.

זו בעיה קשה מאוד. אותן נשים הפורשות מעבודה בגיל 60 שיזכו לקבל את כספן רק בגיל 65, יפסידו את כספן במשך חמש שנים.

אברהם פורז (מרצ):

זה שוויון זכויות. הרי אתן מטיפות לזה כל הזמן.

לימור לבנת (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, אנחנו בעד שוויון. אבל כל זמן שאין שוויון מלא, וכל זמן שנשים נושאות בשני תפקידים, וכל זמן שהחקיקה של הכנסת הזאת הקנתה בחוק אחד בלבד איזו העדפה מתקנת לנשים, המאפשרת להן להחליט אם הן פורשות לגמלאות בגיל 65 או בגיל 60 – – –

אברהם פורז (מרצ):

אני מציע לכן שלא לנקוט את הדרך, שאם את מקופחת שם, את רוצה העדפה פה. גם נשים רוצות לפרוש בגיל 65. נורא משעמם בגיל 60 להיות בבית.

לימור לבנת (הליכוד):

אני מתייחסת ברצינות להערה שלך, חבר הכנסת פורז, ואני מסכימה אתך. הבעיה איננה לגבי אותן נשים שיהיה להן משעמם מאוד בגיל 60 ואותן הזכרת. אתה לא מדבר על פועלות הייצור, אתה לא מדבר על אלה שעובדות בשתי משרות כל חייהן – – –

היו"ר ע' עלי:

הנה חבר הכנסת עמיר פרץ הגיע.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

הלכתי לשתות ואמרו לי שאת רוצה אותי, לכן באתי.

לימור לבנת (הליכוד):

כן, כן, חבר הכנסת עמיר פרץ, אני שמחה שהגעת. מייד אחזור למה שהתחלתי בו, אבל גם אסיים להשיב לחבר הכנסת פורז.

אברהם פורז (מרצ):

גם לגבר זה לא נעים – – –

לימור לבנת (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, תרשה לי. רק נשים עובדות במשרה אחת בחוץ ובמשרה אחת בבית.

אברהם פורז (מרצ):

אולי נחנך את הגברים לבשל, לנקות – – –

לימור לבנת (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, עד שנחנך אותם, בינתיים – אני עונה לך כי אני מתייחסת בשיא הרצינות להערתך, שהיא גם עניינית ורלבנטית, והנושא באמת נמצא בוויכוח. אני רק רוצה להסביר לך את השיטה שלנו.

גברים בדרך כלל לא עובדים בשתי משרות. גבר עובד בחוץ, ובדרך כלל הוא לא אחראי לכל מה שקורה בבית, לניקוי הבית, למשק הבית, לחינוך הילדים, וגם לבן הזוג. זה לא קורה כך בחיים בדרך כלל. נשים עובדות בעצם בשתי משרות, כי יש להן משרה אחת בבית ומשרה אחת בחוץ. אני מדברת על הנשים העובדות בתנאים קשים ביותר, לא על אלה שיושבות בבתי-קפה, שלהן יהיה משעמם בגיל 60. גם הכנסת הזאת קבעה בחקיקה, שניתנת לנשים אלה האופציה לבחור לצאת בגיל 60.

ועכשיו, חבר הכנסת עמיר פרץ, יושב-ראש ועדת העבודה והרווחה, למה ביקשתי את נוכחותך באולם?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

באתי רק בשבילך.

לימור לבנת (הליכוד):

אני יודעת, תודה רבה.

חבר הכנסת עמיר פרץ, אני רוצה להפנות אליך בקשה. כפי שאמרתי קודם, התפרסמו היום חלקית המלצות דוח-פוגל לגבי קרנות הפנסיה, וזה נוגע מאוד לעניין שלך כרגע, גם כיושב-ראש ועדת העבודה והרווחה וגם בכובע השני שלך כראש האגף לאיגוד מקצועי – אני מפרגנת לך את זה בלי שום בעיה, אם כי אני לא מתערבת בעניינים הקואליציוניים. בכל אופן, בין יתר המלצות של ועדת-פוגל לגבי קרנות הפנסיה יש המלצה להעלות את גיל הפרישה מ-60 ל-65, לאלה שרוצות לפרוש בגיל 60; אלה שרוצות לפרוש בגיל 65, אין לגביהן בעיה. זאת, כדי לחסוך סכומים לא קטנים לקרנות הפנסיה. ההצעה הזאת תפגע באותן נשים שרוצות ורשאיות, על-פי החוק הקיים והנוהג עכשיו, לפרוש בגיל 60. היא תפגע בהן, מכיוון שעל-ידי כך הן יפסידו בפועל מכספן.

אני רוצה לפנות אליך ולבקש ממך, מעבר לשני הכובעים האלה שאתה נושא אותם, דווקא בכובעך כיושב-ראש ועדת העבודה והרווחה: לפני קצת למעלה מחודש, לפני חמישה או שישה שבועות, העברתי כאן בקריאה טרומית הצעת חוק שעניינה בדיוק מניעת פגיעה רטרואקטיבית בתנאי מבוססים בקופות הגמל. ההצעה הזאת עברה לוועדת העבודה והרווחה. אני מנצלת את ההזדמנות הזאת כדי לפנות אליך ולבקש ממך לזרז את הטיפול בהצעת החוק, כי עוד לא התחלנו לדון בה בוועדת העבודה והרווחה. זה רק עבר – – –

אברהם פורז (מרצ):

את מציעה שאת הנטל הזה נטיל על זוגות צעירים? הרי מישהו חייב לשלם.

יעקב שמאי (הליכוד):

חברת הכנסת לימור לבנת, זו לא הצעת החוק הראשונה שתקועה במגירה אצל חבר הכנסת עמיר פרץ.

לימור לבנת (הליכוד):

חבר הכנסת שמאי, חברי לסיעה – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

יעקב שמאי (הליכוד):

את תתנצלי – – –

לימור לבנת (הליכוד):

חבר הכנסת שמאי, אני מניחה שההערה שלך היא הערה מבוססת, אבל – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

מאוד.

לימור לבנת (הליכוד):

רק רגע. אבל אני מוכרחה לומר שהצעת החוק שאני מדברת עליה עברה כאן לפני חמישה שבועות. יש הצעות חוק ששוכבות חצי שנה, וגם הרבה יותר מזה, ונדרשות התערבות של יושב-ראש הכנסת או ועדת הכנסת או התכתבות עם יושבי-ראש הוועדות – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

– – –

לימור לבנת (הליכוד):

כך שבעניין הזה אין לי שום טענה לחבר הכנסת פרץ. יש לי בקשה ופנייה בעניין הזה.

יעקב שמאי (הליכוד):

– – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

– – –

לימור לבנת (הליכוד):

אבל אני רוצה להעיר עוד כמה הערות קצרות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מענה לך על זה.

לימור לבנת (הליכוד):

ברשות היושב-ראש. אני לא מנהלת את הישיבה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

מכיוון שאני נותן עדיפות גדולה לחקיקה שמתבצעת על-ידי חברי הכנסת, יעידו חברי הכנסת שהשבוע העברנו ארבע הצעות חוק שלהם בנושא שוויון בעבודה ואי-אפליה בגין – – –

בנימין טמקין (מרצ):

— — —

לימור לבנת (הליכוד):

אבל חברי הכנסת כאן פחות חשובים, חבר הכנסת טמקין.

בנימין טמקין (מרצ):

לא, שהוא לא יגיד רק חברי הכנסת – – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

— — — אני מודיע לך שאנחנו ניתן עדיפות להצעת החוק שלך שנוגעת לפנסיה ואני מקווה שנמצא דרך להתקדם בה, ועם חבר הכנסת שמאי נסתדר.

יעקב שמאי (הליכוד):

— — —

לימור לבנת (הליכוד):

בסדר, תודה רבה.

אני רוצה להעיר עוד כמה הערות קצרות לעניין זה. אגב, אחת מהצעות החוק שהוועדה קידמה דווקא היתה הצעת חוק, שכרגע הונחה על שולחני, להכנה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, של חבר הכנסת יהושע מצא, על ביטוח רפואי לקטינים, ובשבוע הבא היא תובא לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, במסגרת הוראת שעה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

— — —

לימור לבנת (הליכוד):

אני רוצה להעיר כאן, שהצעת החוק הזאת של חברי, חבר הכנסת יהושע מצא, היא הצעת חוק חשובה מאוד. לפי הערכות, יש היום כמעט 100,000 קטינים שאין להם ביטוח רפואי. ואני אומרת את זה לשבחו של יושב-ראש הוועדה, שגם קידם את ההצעה. אבל כאשר אנחנו העלינו את הנושא הזה כאן לפני שנה וכאשר דיברנו עם מי שהיה אז שר הבריאות, והיום הוא חבר הכנסת חיים רמון, אמרו לנו כל הזמן: עוד מעט יהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לא צריך לדאוג, זה או-טו-טו יסתדר. בסופו של דבר, חבר הכנסת מצא היה חכם מאתנו, הוא הציע את הצעת החוק. טוב שיושלמו הליכי החקיקה בשבוע הבא.

מה שברור לי עכשיו – ומזה אני באמת אגיע לסעיף 71 המפורסם – הוא, שגם לאחר שהכנסת תצביע מחר על החוק הזה, ביטוח בריאות ממלכתי, שמונח כאן על שולחנו, עוד לא יהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי. וזאת בעצם ההונאה הגדולה, זו הולכת השולל הגדולה של הציבור כולו, משום שכל עוד – — —

דן תיכון (הליכוד):

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

משהו נורא ואיום.

לימור לבנת (הליכוד):

חבר הכנסת דן תיכון, קשה לי להתגבר על הקולות.

— — — משום שסעיף 71 בחוק קובע, שחוק ביטוח בריאות ממלכתי לא יופעל עד אשר יחוקק חוק מס ארגון. אני מבינה שחבר הכנסת עמיר פרץ מביא מחר את חוק מס ארגון שלו, ויש עוד כמה חוקי מס ארגון שיובאו מחר כהצעות חוק פרטיות. אבל חוק מס ארגון הוא בדיוק אותו חוק שעומד להטיל בחקיקה גורפת מיסוי על כל אזרח, ללא שום קשר להשתייכותו הארגונית, ושנועד לממן כל אותם דברים שאנחנו חושבים שצריך היה להעביר אותם מן העולם.

לכן, יד אחת כאילו מסדרת את חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ומצד אחר, הולכים שוב להכניס את היד לכיס האזרחים ולקחת מכל אחד 0.8%, כדי לממן אותו מונסטר, אותה מפלצת הסתדרותית, אותם פקידים מיותרים, אותן מועצות פועלים שהיה צריך לסגור את רובן המכריע.

חבר הכנסת בני טמקין, מה?

בנימין טמקין (מרצ):

אני רוצה לשאול אותך שאלה.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, עם כל הכבוד, אני לא מסכים. אין עכשיו שאלות.

לימור לבנת (הליכוד):

אני חשבת שאם הוא יקרא קריאת ביניים — — —

היו"ר ע' עלי:

לא, מספיק עם זה.

לימור לבנת (הליכוד):

בסדר, קיבלתי. מקסימום הוא יכול לצעוק לי.

היו"ר ע' עלי:

עזבו את זה.

לימור לבנת (הליכוד):

כן, בסדר גמור.

מעבר לעובדה שהצעת חוק זו לביטוח בריאות, שתאושר מחר, אם אכן תאושר, אני מניחה שהיא תאושר מחר – היא לא תביא מזור ותרופה, משום שכאמור לא יהיה חוק ביטוח בריאות עד אשר יחוקק חוק מס ארגון, שאנחנו נתנגד לו בכל כוחנו, לאורך כל הדרך, כי הוא לא נכון, לא צודק, וכל הסיפור הזה של מס לארגוני עובדים הוא בלוף אחד גדול; שוב מוליכים שולל את הציבור.

אני רוצה להזהיר, שגם בחוק הנוכחי, כמו שהוא, עדיין צריכים לבוא תיקונים רבים, הן לגבי ביטוח רפואי לילדים – הזכרתי את זה קודם, זה לא מספיק – הן לגבי סל הבריאות בכל מה שנוגע לנשים, זה לא מספיק ולא מספק, הן לגבי משפחות חד-הוריות. אתם יודעים, שאחת הבעיות היותר קשות עכשיו היא של משפחות חד-הוריות, שרובן המכריע מטבע הדברים הן, כמובן, נשים שמגדלות את ילדיהן לבדן. אגב, בקרב העלייה מחבר העמים גדול מאוד באופן יחסי מספרן של הנשים שמגדלות את ילדיהן לבדן, מה שנקרא משפחות חד-הוריות, וכתוצאה מהחוק הנוכחי הן ישלמו יותר ממה שהן שילמו קודם. עליהן דווקא יכבידו את העול. ולא רק זה, גם על הנשים העובדות יכבידו את העול. הנשים העובדות אשר גם בעליהן עובדים, ישלמו יותר על-פי החוק החדש שיאושר כאן מחר. ובכן, יש הרבה מאוד עיוותים בחוק כפי שהוא מוצע כאן.

על אף זאת צריך היה לברך על החוק אלמלא היתה בו אותה התניה בלתי הגיונית, בלתי אפשרית, הייתי אומרת בלתי נסבלת, של חוק מס ארגון, חוק שאנחנו בליכוד נתנגד לו, כי אנחנו נתנגד לשליחת יד לכיסי האזרחים כדי לממן כל אותה שחיתות, כל אותם נכסים, כל אותם פקידים מיותרים, כפי שאמרתי; את העיתון "דבר". למה אנחנו צריכים את זה? למה לוקחים את הכסף הזה, כדי לממן את העיתון הכושל הזה, את "דבר"? מי קורא אותו, מי רואה אותו, מי יודע? עיתון מפלגתי בנוסח שכבר פס מן העולם. הלוואי שחבר הכנסת חיים רמון יסגור אותו סוף סוף.

בכל מקרה, אותו חוק מס ארגון הוא חוק שאני מקווה שלא יעבור. תסירו מחר את ההתניה הזאת, תסירו מחר את סעיף 71 המגביל, תקבלו כאן קונסנסוס רחב, מקיר לקיר, למרות מגרעותיו של חוק ביטוח בריאות, וכבר אמרתי שיש לו מגרעות. תסירו את הסעיף הזה, יש זמן עד ההצבעה מחר, ואז יהיה כאן חוק חשוב, היסטורי, בהסכמה רחבה ביותר, ואז ייעשה כאן דבר צודק, ואת הפתרונות לארגוני עובדים צריך למצוא בדרכים אחרות. תודה רבה, אדוני.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחברת הכנסת לימור לבנת. חבר הכנסת בנימין טמקין, בבקשה.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בריאות היא עניין יקר, בריאות היא שירות שמגיע לכל אזרח במדינה מודרנית, במדינה מתוקנת. עם כל הבעיות שיש לבריאות במדינת ישראל, מוכרחים לומר קודם כול לציבור, שמצב הבריאות במדינת ישראל מבחינות רבות טוב מהמצב בהרבה מדינות הנקראות "נאורות", מכיוון שבמדינות האלה חלק מהאוכלוסייה בכלל איננו נהנה משירותי בריאות, ואפשר כאילו לשכוח מהם. את זה צריך לומר לציבור, במיוחד נוכח כל הפאניקה, ההיסטריה ואווירת הקטסטרופה שאנשים שוקעים בה לפעמים בלי לשים לב.

קודם כול, במדינת ישראל, בהשוואה לרבות מהמדינות הנאורות, בכל זאת חלק גדול מאוד מהציבור, גם אלה שהם עניים, גם אלה שהם במצב קשה, גם העולים, גם הפנסיונרים וכדומה מקבלים שירותי בריאות.

שר הבריאות א' סנה:

תוחלת החיים בארץ היא השנייה בעולם, קרוב מאוד ליפן.

בנימין טמקין (מרצ):

באמת חשוב מאוד להזכיר את זה.

לימור לבנת (הליכוד):

זה מזמן שמפלגת העבודה עלתה לשלטון?

בנימין טמקין (מרצ):

לא, לא, בלי קשר למפלגת העבודה. אל תהפכי כל דבר לפוליטי.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שר הבריאות א' סנה:

אברהם פורז (מרצ):

אדוני השר, זה בגלל מערכת הבריאות או למרות מערכת הבריאות?

שר הבריאות א' סנה:

גם וגם.

בנימין טמקין (מרצ):

קודם כול, אני רוצה להזכיר שיש תרומה חשובה מאוד לקופת-חולים הכללית ביצירת המצב הזה, ומי כמוני – – –

לימור לבנת (הליכוד):

גם לסוכנות היהודית – בהקמת מדינת ישראל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, עוד לא אמרתי משפט אחד. אני לפחות מבקש אישור לשאול שאלה.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אני מבקש שלא להפריע לו, אם כי, חבר הכנסת טמקין, אתה תמיד מפריע לאחרים.

בנימין טמקין (מרצ):

לא אכפת לי לענות על שאלות.

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש רק שתרגיש איך זה כשמפריעים לאחרים.

אני מבקש לא להפריע לחבר הכנסת טמקין. הוא מציג את עמדתו, לא את עמדתכם.

לימור לבנת (הליכוד):

עכשיו, אפילו הוא יתחנן, לא נפריע לו.

בנימין טמקין (מרצ):

מצב זה הוא גם תוצאה מקיומה של קופת-חולים הכללית, וכל מי שבא להשוות בין קופת-חולים הכללית לבין הקופות האחרות צריך לזכור, שהקופות האחרות יש להן אוכלוסייה יותר חזקה, יותר עשירה, יותר צעירה, וקופת-חולים הכללית לוקחת על עצמה אוכלוסיות קשות, יותר עניות, יותר חולות, יותר זקנות, פנסיונרים ועולים.

לימור לבנת (הליכוד):

יותר דתיות, יותר לא משלמות, יותר מפד"ל.

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת טמקין, קרא את דוח מבקר המדינה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת רון נחמן, לא להפריע לו.

בנימין טמקין (מרצ):

נושא הבריאות במדינת ישראל סובל בשנים האחרונות מהידרדרות קשה, שהיא תוצאה של כמה גורמים ביחד.

רון נחמן (הליכוד):

כאן כתוב – – –

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת נחמן, אתה מצטרף לבא-גד עכשיו עם הספר?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת רון נחמן, סלח לי, עם כל הכבוד, אני מבקש ממך להפסיק. כשתעלה לדבר תגיד כל מה שתרצה, ואני אשמור שלא יפריעו גם לך.

בנימין טמקין (מרצ):

יש עובדה שאי-אפשר להתכחש לה. יש עובדה, שמאז עלה הליכוד לשלטון היתה ירידה מתמדת בהשתתפות הממשלה במימון הבריאות במדינת ישראל, ירידה מתמדת שנמשכה גם בממשלות הליכוד הלאומי, אבל התחילה ב-1977, עם עליית הליכוד לשלטון.

לימור לבנת (הליכוד):

מה היה קורה אם לא זה? היינו מקום ראשון בעולם עם תוחלת החיים, היינו מתמוטטים, מה היינו עושים?

יעקב שמאי (הליכוד):

יש לך חור בידע.

בנימין טמקין (מרצ):

שום חור בידע.

יעקב שמאי (הליכוד):

המס המקביל שינה באמצעות הביטוח הלאומי, ההכנסות של קופת-חולים הכללית גדלו באופן משמעותי. כדאי לך לבדוק זאת.

בנימין טמקין (מרצ):

אני חוזר ואומר, חבר הכנסת שמאי, השתתפות הממשלה במימון הוצאות הבריאות הלאומיות הולכת ויורדת מאז 1977 באופן עקבי. נכון הוא שהסיבה לקריסה בקופת-חולים איננה מצויה רק בחוסר תמיכה של הממשלה. היא גם תוצאה של ניהול כושל וניהול פוליטי על-ידי המערכת ההסתדרותית במשך שנים רבות, וחוסר היכולת של המערכת הזאת להתאים את עצמה לזמן. זאת הסיבה, בין היתר, לכך שהמערכת ההסתדרותית הזו סבלה וסובלת מכישלון בלתי רגיל שאנחנו באנו לשנותו, והציבור בא לשנות גם במערכת הבחירות האחרונה. מערכת הבחירות האחרונה רצתה לשנות את המערכת ההסתדרותית הזאת, וזה מה שהציבור עשה. הוא לא רצה לתת אמון בליכוד, הוא נתן אמון בכוח שבא לשנות את ההסתדרות בלי להרוס אותה.

מה שצריך לעשות, והציבור צריך לדעת את זה, צריך לנקוט צעדים מספר שכולם חלק ממערכה אחת, וכל אחד מהצעדים האלה הוא חיוני לטיפול בבריאות במדינת ישראל: צריך להעביר את חוק ביטוח בריאות, על מנת להבטיח כיסוי אוניברסלי לכל אזרחי מדינת ישראל עם סל בריאות שמגיע לכל אזרחי מדינת ישראל. חוק הבריאות הזה איננו מושלם, הוא בסיס לשינויים בעתיד, אבל הוא הבסיס שיאפשר לנו לעשות את המהפכה שהיתה דרושה כבר שנים רבות, בגלל ההידרדרות הזאת שדיברנו עליה, חבר הכנסת לנדאו. הממשלה צריכה להגביר את תמיכתה בבריאות, לא יעזור דבר. הבריאות היא דבר יקר, והממשלה צריכה להשתתף במימונה, בלי שום ספק, ולהעלות את אחוז התמיכה של הממשלה בהוצאה על הבריאות הלאומית. קופת-חולים צריכה להשתתף על-ידי כך שהנכסים שלה יועמדו למכירה וכדומה, לצורך השתתפות. גם העובדים בקופת-חולים, שתלויים בפרנסתם במערכת הבריאות הזו, גם הם צריכים לתרום מצדם. גם הנושים, הבנקים, החברות הגדולות שמוכרות תרופות ודברים אחרים לקופות, גם הם צריכים להשתתף במאמץ הלאומי שאנחנו צריכים לקיימו היום.

ההסתדרות שאו-טו-טו, עוד מעט, אם רק אותה מערכת שנאחזת על חשבון האזרחים של מדינת ישראל, שאיננה רוצה לקבל את התוצאות של הבחירות, איננה רוצה לקבל את ההכרעה של הציבור – או-טו-טו נדע, סוף סוף, וכל הציבור בישראל ידע סוף סוף מה הנכסים שיש בידי ההסתדרות. אין שום ספק שההסתדרות צריכה להשתתף באופן משמעותי, כיוון שהיא ספגה מן הבריאות במשך שנים. כיוון שהיא קלטה מן הבריאות כסף במשך שנים, עכשיו היא צריכה להחזיר למערכת הבריאות על-ידי מכירת נכסים, וסוף סוף נגלה לציבור את הסוד הזה, הסוד הכמוס הזה, הסוד האנטי-דמוקרטי הזה, כי הציבור לא ידע מה הם אותם נכסים שבידי ההסתדרות. גם המבוטחים יצטרכו להשתתף במאמץ. מי שלא אומר שכל המרכיבים האלה הם מרכיבים אינטגרליים וחיוניים – עוסק בדמגוגיה, הוא מנסה למכור לציבור דבר שאיננו נכון.

אין פתרון לבעיות הבריאות של ישראל בלי השתתפות ממשלתית, בלי השתתפות של ההסתדרות, בלי השתתפות של קופת-חולים, בלי השתתפות של הנושים. כל אלה צריכים להשתתף, וכל אחד צריך לתת יד לזה. אני קורא לליכוד, למשל, שיאפשר מעבר מהיר של השלטון, לא רק למפלגת העבודה. הציבור צריך לדעת, שיש ניסיון של סבוטז' על-ידי הליכוד, לנסות ולמנוע קיומה של ועידה בזמן, שתאפשר למזכ"ל החדש להיכנס לשלטון בהסתדרות, על מנת שיוכל לעשות את הדברים שכולם יודעים שצריך לעשותם. אני פונה להם שיורידו את הערעור הזה על קיומה של הוועידה, כי זה סתם סבוטז', שלא נותן דבר לציבור המבוטחים ולציבור החולים במדינת ישראל.

אני קורא גם לאותם גורמים במפלגת העבודה שלא למדו דבר ולא שכחו דבר, לא רצו ללמוד לפני הבחירות, ניסו לכופף את הממשלה, את הכנסת ואת הציבור, והיום מנסים לכופף גם את ראש הממשלה ונאחזים בשלטון – – –

אלכס גולדפרב (יעוד):

איך ייראו החיים החדשים בהסתדרות?

בנימין טמקין (מרצ):

החיים החדשים כבר התחילו. אתה יודע למה, חבר הכנסת גולדפרב? כי היום, מחר, יתקבל חוק ביטוח בריאות ממלכתי, מפני שהיו חיים חדשים ויש חיים חדשים.

אלכס גולדפרב (יעוד):

השאלה היא אם יחזיקו.

בנימין טמקין (מרצ):

יהיו חיים חדשים בהסתדרות, כי אנחנו נהיה נתונים לביקורת פומבית ולא יהיו עוד כל הסודות האלה וכל העניין הזה שבהסתר, ונפתח לכל הציבור.

עכשיו אני רוצה להעלות דבר אחרון, וכיוון שזו ההזדמנות האחרונה שלי לדבר על הנושא, אני מבקש ממך לתת לי לדבר על נושא חשוב, והוא נושא מס הארגון.

שמעתי את חברת הכנסת לבנת, שבינתיים הלכה, היא לא מבינה למה אזרחים שאינם חברים באיגוד המקצועי צריכים להשתתף בהוצאות של האיגוד המקצועי. היא מבינה, למשל, למה המעסיקים צריכים לקבל – ואתם יודעים על מה אני מדבר – 5 מיליארדי שקל עידוד השקעות הון.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת טמקין, היות שבאים להחליף אותי, אני מבקש להעיר דבר אחד: כיוון שאני יושב כאן כיושב-ראש, אני לא רוצה שיתקבל רושם מוטעה, שיש עניין של שתיקה בהסכמה. אני לא מבין למה פנייה לבית-משפט או לרשות שיפוט היא בבחינת סבוטז'. יש חוקה, יש סדר, יש חוקים. אני לא קובע כרגע עמדה בעניין זה. בית-המשפט יקבע ויפסוק את פסיקתו. לבוא ולהצהיר על סבוטז', אני חושב שזה פשוט לא הוגן. לבוא לנצל את הבמה הזאת בלי שמישהו ישיב לך ולהתיז בוץ בפני אנשים שלא נוכחים כאן ולומר, עצם העובדה שפונים לבית-משפט לקיים חוקה, לקיים תקנון של ארגון וולונטרי, זה סבוטז'?

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, קודם כול, אתה עדיין יושב-ראש ברגע שאתה אומר את הדברים האלה, ואני לא יודע אם זה הדבר שאתה צריך לעשות.

היו"ר ע' עלי:

סלח לי, עם כל הכבוד.

בנימין טמקין (מרצ):

אמרת את דעתך.

היו"ר ע' עלי:

אולי תרשה לי. הערת כאן הערה. תסלח לי, עם כל הכבוד לך, כשעומד כאן על הדוכן חבר כנסת ומנצל את רשות הדיבור לדבר נגד גורמים שאינם נוכחים באולם, חובתו של היושב-ראש להעיר על כך.

בנימין טמקין (מרצ):

אני הבנתי אותך, תדבר בבקשה.

היו"ר ע' עלי:

חובתו של היושב-ראש להעיר על כך. זו לא רק זכותו, חובתו של היושב-ראש להעיר על כך. כך אני חושב.

בנימין טמקין (מרצ):

עם כל הכבוד ליושב-ראש, ועכשיו אני מדבר אתו כחבר כנסת, כי ברגע הזה הוא קם מן המושב. עם כל הכבוד, נאמרים מעל דוכן הזה דברים הרבה יותר קשים, כאשר לא יושב אף אחד פה. ואני לא אחראי לכך שחבר הכנסת יעקב שמאי יושב כאן או לא יושב. אגב, אם אתה כבר התבטאת, אתה חלק מהמערכת הזאת גם כן. השאלה היא מאוד פשוטה – לא אם יש לך זכות ללכת לבית-משפט או אין לך זכות ללכת לבית-משפט. השאלה היא אם אתה מעוניין בכך שיהיה מעבר מהיר בשלטון בהסתדרות, כי הכול מבינים שכל המבוטחים מחכים לכך שיהיה פתרון לבעיה של קופת-חולים, ומותר לפנות למפלגה במדינת ישראל שתימנע מניצול של תקנון.

היו"ר ע' עלי:

אתה מדבר על זכויות. אתה מקשקש. יש תקנון, יש חוקה להסתדרות. ובסך הכול מבקשים כאן שהתקנון והחוקה יישמרו. מה האבסורד הזה?

בנימין טמקין (מרצ):

תסלח לי. אילו יכולת להראות לי – – –

היו"ר ע' עלי:

תרשה לי רגע – – –

בנימין טמקין (מרצ):

תן לי לסיים את המשפט. אני אתן לך. אילו הראית לי, חבר הכנסת עובדיה עלי, סיבה אחת לטובת הליכוד. אתה יודע מה, מסיבות פוליטיות, אילו הראית לי סיבה אחת טובה. מה הליכוד יכול להרוויח, אפילו פוליטית?

היו"ר ע' עלי:

אני לא נכנס לוויכוח אתך.

בנימין טמקין (מרצ):

מה זאת אומרת אתה לא נכנס לוויכוח? זה הוויכוח.

היו"ר ע' עלי:

אני לא נכנס לוויכוח. אני לא חלק של מערכת, אני לא חבר הסתדרות, אני לא חבר הוועד הפועל. הערתי הערה אחת בלי לקבוע עמדה. הסיעה פנתה לנצל את זכותה ולשמור על החוקה. אם זה טוב או לא טוב, זה עניין אחר. זה סבוטז' למה זה סבוטז'?

בנימין טמקין (מרצ):

אבל על זה הוויכוח. אני אמרתי, חבר הכנסת עובדיה עלי, עם כל הכבוד, תן לי להגיד משפט. החלפת כובע, עכשיו תן לי לדבר. אבל תן לי משפט אחד ותשמע את המשפט הזה.

אף אחד לא בא לערער על זכותך לגשת לבית-משפט. לא היה מדובר על שאלות של לגיטימיות לגשת לבית-משפט או לא. מבחינה פוליטית-מעשית, מה זה עושה למבוטחים, מה זה עושה לבריאות במדינת ישראל, כאשר דוחים את העניין הזה ומנציחים את השלטון של מפלגת העבודה בהסתדרות? גם ראש הממשלה רוצה תהליך מהיר, גם אתם רוצים בסופו של דבר שיהיה מעבר מהיר, על מנת שלפחות תהיה לך כתובת, יהיה לך עם מי לדבר. מה מרוויח הליכוד מזה? אם ייתנו לי סיבה אחת, אני מוכן להבין. אפילו סיבה פוליטית אני מוכן להבין.

אני לא רואה את הסיבה הזאת, ואני פונה לליכוד. עכשיו האווירה טובה. אם פגעתי במישהו, אני מוכן להתנצל. אני רק מבקש מהליכוד להבין, לטובת העניין, על מנת שתהיה כתובת.

רון נחמן (הליכוד):

למה הליכוד?

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת נחמן, אתה כנראה לא מבין במה מדובר. בסך הכול מדובר בדבר פשוט. היו בחירות בישראל, הציבור רצה שינוי.

רון נחמן (הליכוד):

אבל, לפי החוק.

בנימין טמקין (מרצ):

תן לי, אבל לא שמעת כלום. היו בחירות בישראל, הציבור רצה שינוי.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אני רוצה לשאול אותך, אני עליתי עכשיו. יש פה רשימה ארוכה, הלילה ארוך, אני מבקשת כל איש בתורו, ונא לא להפריע. חבר הכנסת טמקין, אני שואלת עכשיו את המזכיר, מכיוון שעליתי לפני שלוש דקות, האם זמנך כבר תם. הוא אומר שמזמן.

בנימין טמקין (מרצ):

נו, באמת, זה קרה לכמה חברי כנסת.

היו"ר א' סלמוביץ:

בסדר, אבל אנחנו פה מאוד מקפידים.

בנימין טמקין (מרצ):

ביקשתי מהיושב-ראש, והוא יעיד, שייתן לי לדבר מלה על מס ארגון. הוא נתן לי.

אלי דיין (העבודה):

זה כבר עשר דקות.

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת, אני לא מסכימה לזה.

בנימין טמקין (מרצ):

זו הפעם האחרונה שאני מדבר על החוק הזה לפני ההצבעה, ואני מבקש לסיים את דברי בנושא מס ארגון, ולא נתת לי להגיד משפט שלם בנושא.

אלי דיין (העבודה):

תהיה לך הזדמנות כאשר יביאו את חוק מס ארגון.

סאלח טריף (העבודה):

חופשי וללא כפייה.

בנימין טמקין (מרצ):

סליחה, לא שמעת את עמדתי, כי הפסיקו אותי כל שנייה. אני חושב שאיגוד מקצועי חזק, כללי, העוסק לא רק בהגנת העובד, הוא דבר חיוני בחברה מודרנית, ובגלל זה מוצדק שיהיה מס ארגון.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין.

סאלח טריף (העבודה):

בכפייה.

בנימין טמקין (מרצ):

סליחה, תשמע מה שאני אומר. גם מי שאין לו רכב משלם מסים לתחבורה, אם חושבים שתחבורה היא דבר חיוני. גם מי שאין לו ילד, ישלם מסים לחינוך, כי חושבים שהחינוך חיוני. אני חושב שחיוני שיהיה לעובדים בישראל, חבר הכנסת דיין ממפלגת העבודה, חשוב שיהיה – – –

סאלח טריף (העבודה):

לא הייתם שותפים בהסתדרות. לא עשיתם כלום.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת סאלח טריף, חברי הכנסת, אני מבקשת.

בנימין טמקין (מרצ):

מה קרה?

היו"ר א' סלמוביץ:

מי שרוצה, שישב במליאה. אי-אפשר לנהל כך.

בנימין טמקין (מרצ):

אני רוצה להזכיר, שתנועתי היתה באופוזיציה בהסתדרות במשך כל השנים.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, נא לסיים.

סאלח טריף (העבודה):

איפה היה דב פלד?

בנימין טמקין (מרצ):

ומתוך עמדה – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, חברי הכנסת, תפסיקו את זה שם. חבר הכנסת מנע. חבר הכנסת סאלח טריף. חבר הכנסת טמקין, אני מבקשת לסיים. זה בלתי אפשרי. אני נותנת לך הגנה, אבל נא לא לנהל דו-שיח כזה.

יעקב שמאי (הליכוד):

אמרו לי שאתה רוצה לשבור חוקה ומאשים אותי.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת שמאי, נא לשבת.

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת שמאי, ביקשתי ממך להישאר ויצאת. כנראה פחדת – למה יצאת?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת שמאי, נא לשבת. חבר הכנסת סאלח טריף, נא לשבת.

בנימין טמקין (מרצ):

למה יצאת? תשב, אני מוכן להתחיל מחדש.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אתה לא תמשיך את זה עכשיו.

בנימין טמקין (מרצ):

מה האינטרס שלכם לדחות את ועידת ההסתדרות?

היו"ר א' סלמוביץ:

אני לא אתן לכם לדבר.

בנימין טמקין (מרצ):

מה האינטרס שלכם לדחות?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אני מדברת אליך. מה זה פה? מה הוויכוח הזה, מה הסגנון הזה?

יעקב שמאי (הליכוד):

אתם צבועים.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת שמאי, אני לא מסכימה לסגנון הזה.

יעקב שמאי (הליכוד):

תלמד אותי.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת שמאי, נא לשבת. אני קוראת אותך לסדר בפעם הראשונה. זה בלתי אפשרי.

יעקב שמאי (הליכוד):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת שמאי, איזה מין סגנון זה?

בנימין טמקין (מרצ):

מכיוון שחבר הכנסת שמאי מייצג עכשיו חצי ממה שהוא ייצג לפני חודש, הוא צריך לצעוק כפול. אם כך תמשיך, תצטרך לצעוק שלוש פעמים את מה שאתה צועק עכשיו. הדרך הזאת לא נתקבלה על-ידי הבוחרים, מה לעשות.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, נא לסיים.

יעקב שמאי (הליכוד):

צבוע שכמוך.

בנימין טמקין (מרצ):

תסביר לי. בשביל איזה אינטרס אתה מנסה עכשיו לדחות?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין.

בנימין טמקין (מרצ):

כואב לי שביחד עם המנהיגות הישנה של ההסתדרות אתה מנסה לדחות את הכרעת הבוחר בישראל. אתה, עם המנהיגות הישנה של ההסתדרות – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, חבר הכנסת טמקין.

יעקב שמאי (הליכוד):

אל תלמד אותי.

אלי דיין (העבודה):

אל תשמיץ את המנהיגות של ההסתדרות.

בנימין טמקין (מרצ):

תסלח לי, נדמה לי ששמעתי – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

אתם יכולים להפסיק את הביזיון הזה?

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת שמאי, נדמה לי ששמעתי את ראש הממשלה היום ברדיו, והוא לא אמר דברים שונים ממה שאני אומר היום.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, חבר הכנסת טמקין, חשבתי שסיימת את דבריך.

אלי דיין (העבודה):

אל תשוויץ.

יעקב שמאי (הליכוד):

היו"ר א' סלמוביץ:

מה קורה פה?

דוד מנע (הליכוד):

מפלגה של צבועים.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, חבר הכנסת טמקין.

אלי דיין (העבודה):

חבר הכנסת טמקין, הם לא פה, הם לא יכולים להתגונן.

בנימין טמקין (מרצ):

מה זה? עברתם לליכוד?

היו"ר א' סלמוביץ:

מה קורה פה?

בנימין טמקין (מרצ):

— — — אני רואה שאתם — — —

אלי דיין (העבודה):

אל תשמיץ אותם.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אני מבקשת ממך. אתה תקשיב לי?

בנימין טמקין (מרצ):

רגע, אתה עברת לליכוד?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אתה יורד עכשיו מהדוכן. חבר הכנסת טמקין, מה קורה פה? אתה סיימת את דבריך. מה זה הוויכוח הזה? אני לא מסכימה לזה.

לימור לבנת (הליכוד):

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת לימור לבנת.

בנימין טמקין (מרצ):

חברת הכנסת לבנת, אני שמעתי את כל הנאום שלך, בניגוד לך. שמעתי את שמאי. ביקשתי ממנו להישאר פה בשביל להתווכח אתי, אבל הוא יצא. מה לעשות? כנראה הוא לא רצה לשמוע אותי.

קריאות:

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אני מדברת אליך.

יעקב שמאי (הליכוד):

— — —

בנימין טמקין (מרצ):

למה אתה מגן על הברפלד? למה אתה מגן על — — —

דוד מנע (הליכוד):

מפלגה של צבועים. צבועים שכמותכם.

יעקב שמאי (הליכוד):

אתם רוצים הכול מהר.

בנימין טמקין (מרצ):

מה הקשר הזה בין הליכוד ובין מפלגת העבודה? איזה מין דבר זה?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, מה קורה פה? אתה לא מקשיב לי? אתה לא מקשיב לי?

סאלח טריף (העבודה):

עוד נראה אותך עם תאוות השלטון בהסתדרות.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אני רוצה שעכשיו תפסיק לדבר לרגע.

בנימין טמקין (מרצ):

מה זה "תפסיק לדבר"?

היו"ר א' סלמוביץ:

עד שאעשה פה סדר, אתה תפסיק לדבר. אני מנהלת פה את הישיבה.

דוד מנע (הליכוד):

מפלגה של צבועים. מרצ צבועים.

אלי דיין (העבודה):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת דיין.

יעקב שמאי (הליכוד):

בוש והיכלם.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת דיין, חבר הכנסת אלי דיין, אני מבקשת להפסיק את זה.

חבר הכנסת טמקין.

בנימין טמקין (מרצ):

אני רוצה לסיים, אם ייתנו לי לומר משפט אחד קצר.

היו"ר א' סלמוביץ:

משפט לפי חוקי התחביר העברי. משפט אחד. נקודה.

בנימין טמקין (מרצ):

אני בטוח שחלק מהאנשים שיושבים עכשיו, אני מקווה בטעות, בצד הזה, אבל הם שייכים לשם, אני מקווה שהם יבינו, שכאשר יגיע מס הארגון – – –

יעקב שפי (העבודה):

בנושא הזה זו לא טעות.

בנימין טמקין (מרצ):

כאשר יגיע עניין מס ארגון, אתם תשבו שם ואני אשב שם, ונצביע ביחד, ואני יודע מי לא יצביע ביחד. כוונתנו לא היתה ואיננה להרוס את ההסתדרות. כוונתנו היתה לשנות – – –

לימור לבנת (הליכוד):

להרוס, לשלוח יד לכיסי הציבור.

בנימין טמקין (מרצ):

כוונתנו היתה לשנות. אלה שרצו להרוס את ההסתדרות קיבלו 15%.

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת, האם אתם מוכנים להפסיק את זה? מה זה פה?

סאלח טריף (העבודה):

מס ארגון חופשי. לא צריך לחייב את הציבור. אתם בהשקפה חופשית, אז עד הסוף.

בנימין טמקין (מרצ):

מאיפה אתה יודע את ההשקפה שלי?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טריף. חבר הכנסת טמקין.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה יודע את ההשקפה שלי. מה העניין?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, מספיק עם שיטת ההתגרות הזאת. משפט אחד, ולסיום. נתתי לך, היה פה שקט. אני מבקשת להפסיק להתגרות ולסיים במשפט וזהו.

בנימין טמקין (מרצ):

אני לא מתגרה. אמרתי בנושא מס ארגון, אצביע בעד מס ארגון שיאפשר את קיומה של הסתדרות כללית כאיגוד מקצועי שמגן על העובדים במדינת ישראל. למעסיקים יש הכוח משלהם, ולחברה מודרנית דרוש איגוד מקצועי חזק ופעיל.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת בני טמקין.

אני מזמינה את חבר הכנסת עוזי לנדאו. אחריו – חבר הכנסת רון נחמן.

יעקב שמאי (הליכוד):

בני טמקין, אתה צריך להתבייש.

בנימין טמקין (מרצ):

היו"ר א' סלמוביץ:

אני מבקשת להפסיק את זה.

קריאות:

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת. חבר הכנסת שמאי. נא לשבת. נא להפסיק את זה. שיהיה פה שקט עכשיו. חבר הכנסת לנדאו, בבקשה.

אלי דיין (העבודה):

זה לא הפרלמנט היפני.

עוזי לנדאו (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, חבר הכנסת טמקין, חבר הכנסת טמקין – – –

בנימין טמקין (מרצ):

קראו לי לשנייה אחת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני מבקש שתשים לב, מה בעצם אמרת. הנה, יש הליך תקין בהסתדרות, והולך חבר הכנסת שמאי והוא סבור שמשוהו בלתי תקין. מה עושים במדינה דמוקרטית? – פונים לבית-המשפט. מה מציע לנו כתגובה נציג "חיים חדשים בהסתדרות" מעל הבמה הזאת, חבר הכנסת טמקין? – זה סבוטז'. פונה חבר הכנסת לבית-המשפט, אומר חבר הכנסת טמקין: זה סבוטז'.

בנימין טמקין (מרצ):

בשביל מה?

היו"ר א' סלמוביץ:

נא לא לענות עכשיו. הוא לא מדבר אליך. הוא מדבר אל הכנסת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שתי תוצאות יש לדיון הזה בבית-המשפט.

בנימין טמקין (מרצ):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, זה לא דו-שיח אתך.

עוזי לבדאו (הליכוד):

חבר הכנסת טמקין, קודם צעקת מכאן. אחר כך צעקת שם. עכשיו אתה צועק כאן.

בנימין טמקין (מרצ):

היו"ר א' סלמוביץ:

אתה לא תשיב לו עכשיו. אתה לא תשיב עכשיו. חבר הכנסת טמקין.

עוזי לבדאו (הליכוד):

חבר הכנסת טמקין, אולי תקשיב רגע? אני הקשבתי לדברך בלי להפריע לך פעם אחת.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה צודק.

עוזי לבדאו (הליכוד):

שתי אפשרויות יש למה שיחליט השופט: אפשרות אחת – שחבר הכנסת שמאי טעה ואז לא קרה שום סבוטז', כלשונך. אפשרות אחרת – – –

דוד מנע (הליכוד):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת מנע, אתה רוצה לאפשר לי לנהל את הישיבה?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אפשרות אחרת – השופט יחליט שחבר הכנסת שמאי צדק. אם כך יחליט בית-המשפט, פירושן של דבר שההצעה, התרגיל, ה"דיל", שהציעו "חיים חדשים בהסתדרות" הם הסבוטז' של החוקה.

בנימין טמקין (מרצ):

מה עם החולים? מה עם המבוטחים?

היו"ר א' סלמוביץ:

נא לא לנהל דו-שיח עכשיו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אם לדבר על נורמות חדשות שצריך לקיימן, יש לברך על הפנייה של חבר הכנסת שמאי לבית-המשפט.

בנימין טמקין (מרצ):

היו"ר א' סלמוביץ:

נא לא לנהל דו-שיח. הוא מדבר מעל הדוכן. חבר הכנסת טמקין, לא אסבול זאת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני רוצה לומר לך, חבר הכנסת טמקין, איך עושים פוליטיקה? איך מנהלים דברים? אתם, חיים חדשים, יצאתם להסתדרות בתעמולה, בססמה שאומרת שאתם מוכנים לנהל משא-ומתן עם כל אחד והכול פתוח. אתם דבר חדש. אין עליכם הגבנון של מפא"י ההיסטורית, שהליכוד הוא בחוץ, הליכוד יוק. הסתיימו הבחירות. מה אומר חיים רמון? – שום קואליציה עם הליכוד. קואליציה רק עם מפלגת העבודה. אף אחד לא מדבר עם יעקב שמאי. מגיעים לוועידה, ועל מה אתה מתמרמר? – שיעקב שמאי נוקט צעד עצמאי. אפילו לא נועצת בו, אפילו לא דיברת אתו. ואתה אומר על צעדיו סבוטז'?

אולי הייתי ממתין, אילו קיבלת עוד שתי דקות דיבור, ושומע, שמא אתה בעצם אומר שהברפלד מממן את התביעה המשפטית של שמאי. אין גבול לדברים.

בנימין טמקין (מרצ):

לא הייתי אומר זאת. אתה לא מכיר אותי. לא הייתי אומר בחיים שלי דבר כזה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

בסדר, בסדר, בני, מותר גם טיפה להתלוצץ מעל הבמה הזאת.

עכשיו לעצם העניין – קושרים חבר הכנסת פורז, אתה ואחרים, כתרים לחבר הכנסת רמון ולחבר הכנסת עמיר פרץ על העברת החוק הזה, שבוודאי יעבור מחר. אני לא רוצה להשכיח מלב הציבור שהגוף העיקרי, חוט השדרה העיקרי הנושא את החוק הזה הוא סיעת הליכוד. התופעה של רמון ופרץ היא תופעה צדדית במפלגת העבודה, היא תופעה שלא הצליחה לעבור במפלגת העבודה. הסיבה לכך שהחוק עובר היא מלחמתו העקבית של הליכוד על החוק הזה. גם כאשר רמון מעביר ומציע בהיותו שר – – –

בנימין טמקין (מרצ):

למה הציבור לא הבין זאת בבחירות להסתדרות? למה הוא נתן את הקולות למישהו אחר?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, אתה סיימת את נאומך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת טמקין, במדינה דמוקרטית נתונה לכל אחד האפשרות לטעות. אם חלקים מן הציבור אינם מוותרים על האפשרות למצות את הזכות לטעות – קורה שרמון מגיע לרוב בהסתדרות. נו, מה לעשות?

אני מבקש להזכיר לכולנו, שגם כאשר חיים רמון, בהיותו שר הבריאות, הציע את החוק הזה, הוא לא הציע ניתוק גמור של הפוליטיקה מהבריאות. בנוסח המקורי של החוק אומנם קופת-החולים איננה יכולה לחייב את מי שפונה אליה להיות חבר הסתדרות, אבל מעבידים יכולים ותאגידים יכולים. אלמלא תיקונו של הליכוד, במאבק חריף בוועדה, שהביא להכנסת סעיף 4(ד), האומר שגם מעביד לא יתנה עבודה בתנאי כלשהו – היתה נותרת זיקה בין הפוליטיקה ובין הבריאות. ועדיין גם בסעיף הזה צריך שיבואו תיקונים.

הליכוד מציע ניסוח חדש באחת ההסתייגויות, ניסוח האומר שלפני סעיף קטן (ג) בסעיף 4, יבוא: איגוד מקצועי, ארגון, תאגיד או מעביד, לא יתנו חברות בהם או עבודה בהם בתנאי כלשהו הקשור להשתייכות לקופת-חולים. במלים אחרות, אנחנו באים להסיר כל ספק, שבחוק הזה אסור שתהיה כל התקשרות, כל התחייבות, כל הכפפה או כפייה של אדם לרצון פוליטי מסוים.

הסוגיה השנייה היא הסוגיה של מס ארגון. הנה עומד כאן חבר הכנסת טמקין, ושוב חסרונו ניכר, הרי הוא שופך אש וגופרית על מי שאינם פה, וכאשר צריכים להשיב לו הוא איננו.

מה אומר חבר הכנסת טמקין – וגם הסיעה שלו והשר רמון הציעו את מס ארגון? כל ההבדל בין מס ארגון ובין המס האחיד זה בשיעור הפרוטקשן. מן המס האחיד עברו בין 28% ל-30% למנגנון הפוליטי של ההסתדרות. כאשר יהיה מס ארגון, מחצית מהסכום הזה תעבור, 14%. קודם היתה שחיתות כזו, עכשיו תהיה שחיתות כזו.

לימור לבנת (הליכוד):

על מי הפרוטקשן הזה מגן?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אומר לך על מי. הבוקר דיבר משה כהן, גזבר מפלגת העבודה, ב"גלי צה"ל". התפרסמה אתמול ידיעה, שבגלל המכה שקיבלה מפלגת העבודה בבחירות להסתדרות, ירדו מקורות המימון הנובעים אליה מההסתדרות, כלומר מן המס האחיד. לכן, היא חייבת לקצץ בכיבודים והיא תהיה חייבת לקצץ ולסגור סניפים.

לימור לבנת (הליכוד):

אני לא מאמינה. מקופת-חולים לקחו כסף למפלגה?

עוזי לנדאו (הליכוד):

כן. רבותי, אומר הגזבר משה כהן נרו יאיר: תקציב מפלגת העבודה – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

הליכוד לא קיבל כסף?

עוזי לנדאו (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, אני שמח לראות את הוויכוח הערב, אני מבקש להשתתף בו מכאן.

גברתי היושבת-ראש, אני מבקש לומר בעיקר לידידינו ממפלגת העבודה, ובעיקר לנציגות אינקוגניטו של מרצ המופיעה כאן, ומגלגל חבר הכנסת טמקין את עיניו לשמים ואומר: מוכרחים מס ארגון, מוכרחים הסתדרות. מה אומר משה כהן, גזבר מפלגת העבודה? הוא אומר, שתקציב מפלגת העבודה בנוי משני מרכיבים, מימון מפלגות והמסים העולים מן ההסתדרות.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

ואיך הליכוד?

עוזי לנדאו (הליכוד):

חברת הכנסת גוז'נסקי, מי שמשלם מס בריאות רוצה בריאות, לא רוצה הסתדרות.

סאלח טריף (העבודה):

הרי אתה יודע שלא רק מפלגת העבודה, גם הליכוד קיבל מימון מפלגות להסתדרות.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת סאלח טריף, אתה צודק, גם הליכוד קיבל. מה אתה בעצם מציע לי? כדי שהיד שלכם תוסיף לקבל הרבה גם בעתיד, תרחץ היא את היד שלנו שתקבל מעט. אני מציע דבר פשוט, להפסיק את מוסר הגנבים הזה, להפסיק לחלק כספי בריאות למטרות פוליטיות.

סאלח טריף (העבודה):

בסדר, אני מקבל את מה שאתה אומר.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

עוזי לבדאו (הליכוד):

חבר הכנסת טריף, מה שאני מציע הוא להפסיק את הנוהג הפסול הזה. אני, אם כן, שומע הסכמה של חבר הכנסת סאלח טריף להצביע בעד ההסתייגות שלנו בסעיף 71, ויש סדרה של הסתייגויות, כאשר ההסתייגות אומרת שהחוק הזה ייכנס לתוקפו מייד, בלי קשר למס ארגון.

סאלח טריף (העבודה):

אני בוועדה הצבעתי בניגוד – – –

עוזי לבדאו (הליכוד):

אני חייב לציין את העובדה, שגם בהצבעה המכרעת, חבר הכנסת טריף בא והצביע כפי שצריך.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

עוזי לבדאו (הליכוד):

חבר הכנסת אלי דיין, בקריאות הביניים גם אתה אמרת שגם הליכוד קיבל. בסדר.

אלי דיין (העבודה):

למען ההגנות.

עוזי לבדאו (הליכוד):

למען ההגנות, ולמען הגינות כפולה, סופר הגינות, בבחינת נלך מחיל אל חיל, בוא תצטרף להצעה שלנו לבטל את מס ארגון, כדי ששום סיכוי לא יהיה לשחיתות.

אלי דיין (העבודה):

איך יעבדו הוועדים?

עוזי לבדאו (הליכוד):

אני אומר לך איך עובדים ארגוני עובדים. הנה, לפני כחודשיים מפרסמת "נעמת", שבראשה חברת הכנסת לובלסקי, מודעה.

לימור לבנת (הליכוד):

עכשיו היא נשיאת "נעמת".

עוזי לבדאו (הליכוד):

נשיאת "נעמת", נשיאת כבוד של "נעמת"; רוחה שורה על "נעמת". "נעמת" שואבת השראה מחברת הכנסת לובלסקי. אבל הדבר החשוב לענייננו הוא, ש"נעמת" מפרסמת כרוז, מודעות, בעשרות אלפי שקלים, לפני כחודשיים, ובכרוז הזה קוראים לתמוך במדיניות השלום של הממשלה. "נעמת" היא ארגון שמס הארגון, אם יחוקק, חלקו יועבר אליה, כדי שהיא תעסוק בסוגיות נשים, כל מה שקשור בקידום נשים, בסיוע ליציאת נשים לעבודה, בשוויון נשים. מה לזה ולתהליך השלום?

סאלח טריף (העבודה):

נושא השלום זה חלק מהעלייה של תנועת הנשים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת סאלח טריף, יש נשים שסוברות שהתהליך הזה הוא תהליך שמוביל למלחמה. תפקידה של "נעמת" אינו להשתמש בכספים המיועדים לבריאות על מנת לקדם מדיניות ממשלתית. זה לא תפקידה.

חבר הכנסת אלי דיין, אני שומע, אם כן, מצליל תשובתך, שאתה תצביע בעד ההסתייגות שלנו. אתה תצביע נגד מס ארגון?

אלי דיין (העבודה):

אין חשש כזה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת אלי דיין, אתה דיברת לפני כמה דקות בשם ההגינות.

גברתי, אני רוצה להזכיר – שוב חבר הכנסת טמקין איננו – שלא יהיה ספק: קראו לזה בהתחלה מס רווחת האדם. כרגע מבקשים לקרוא לזה מס ארגון. יכולים לשנות את השמות כרצונם. למען השם, עזבו את השמות וקראו לילד בשמו. זה לא מס וולונטרי. לו היתה ההסתדרות ארגון וולונטרי, בבקשה. זה מס שעומדים לכפות על הציבור. כאשר היה חיים הברפלד, חיים הקודם, מאות מיליוני שקלים, יותר מ-400 מיליון שקלים בשנה עברו להסתדרות. 'בוא חיים החדש, שוב יעברו כסכומים האלה להסתדרות. היו בחירות, הלך הזרזיר המנצח אצל העורב המפסיד ויחד ממשיכים אותו הליך פסול, חוק מס ארגון. זה חוק של מפריחי יונים שפסולים לעדות. דבר כזה, אסור שיכירנו מקומו במדינה מתוקנת. הליכוד יעשה כל דבר, ראשית כדי לסכל את הצעת החוק של מס ארגון כאשר תגיע. ואם, חלילה, היא תעבור, אנחנו נעשה הכול כדי לסלק אותה מספר החוקים של מדינת ישראל.

כמה זמן נותר לי, גברתי?

היו"ר א' סלמוביץ:

לא נותר. אתה כבר שתי דקות אחרי הזמן.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני רק אציין שני ראשי פרקים, שאבקש לשוב אליהם ביתר אריכות מאוחר יותר בדיון.

היו"ר א' סלמוביץ:

יש לך, ברוך השם, עוד 25 הסתייגויות.

עוזי לנדאו (הליכוד):

כאשר אגיע להסתייגויות אדבר, אבל עכשיו, היות שהיה ויכוח די ער, תרשי לי – לא יותר מאשר חצי דקה – להזכיר שני נושאים שעליהם אני רוצה לדבר מאוחר יותר ולהרחיב. נושא אחד הוא אפליית העצמאים. החוק הזה מפלה את העצמאים. מי שהם מפרנסים קטנים, חשמלאים, אינסטלטורים, בעלי חנויות, בעלי עסקים קטנים, ישלמו יותר מס בריאות ומס ארגון. הליכוד עתיד לצאת בחריפות ובחמת זעם כדי להגן על הסקטור הזה.

הסוגיה השנייה, אומרים שהחוק טוב. אין שואלים כמה יעלה החוק ומסתירים זאת מן הציבור. אין מחדדים בפניו את העובדה, שמאות אלפים ישלמו עשרות אחוזים יותר כדי לקבל, בחלק מן המקרים, שירותי בריאות גרועים ממה שיש לציבור עכשיו. הליכוד ייאבק על מנת שהאנשים ישלמו לא מעבר למה שהם משלמים עתה, ישלמו בעבור מה שהם מקבלים. אבל על כך – מאוחר יותר. תודה רבה, גברתי היושבת-ראש.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת עוזי לנדאו. אני מזמינה את חבר הכנסת רון נחמן. אחריו – חבר הכנסת יגאל ביבי.

סאלח טריף (העבודה):

אני מבקש, כל חברי הכנסת שאיבדו את תורם, ראוי שתיתני להם, אבל אחרי – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת סאלח טריף, יש פה בקשה מיוחדת מיושב-ראש הכנסת.

סאלח טריף (העבודה):

זה נושא שחוזר על עצמו. זה לא יכול להיות.

היו"ר א' סלמוביץ:

אבל יש פה התחייבות שלו כלפיו. חבר הכנסת סאלח טריף, אתה גם סגן יושב-ראש הכנסת וזה לא מתאים לך.

סאלח טריף (העבודה):

אני רוצה להעיר, שהיושב-ראש כתב שם להקפיד על הסדר.

היו"ר א' סלמוביץ:

אבל היושב-ראש כתב פה מכתב לתת לחבר הכנסת רון נחמן לדבר, מה אפשר לעשות.

סאלח טריף (העבודה):

אין לי בעיה. אני רוצה שחבר הכנסת רון נחמן ידבר, אבל אחרי שאנחנו, שעומדים בתור, נסיים את דברינו.

רון נחמן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אני מודה לסגן היושב-ראש סאלח טריף. לו היה סגן היושב-ראש סאלח טריף מכבד את דברי יושב-ראש הכנסת בזמן שהוא יושב כאן במליאה, הוא לא היה צריך לקום עכשיו ולדבר. אני אומר את הדברים האלה לך כאן מעל הדוכן, ואתה תעיר ותתלונן. אני לא רוצה שתפריע לי כרגע לדבר.

גברתי היושבת-ראש, אני מבקש להתחיל בדברים שלי.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת סאלח טריף, אתה לא יכול להעיר עכשיו. אתה תגיב כשהוא יגמור לדבר. הוא כבר התחיל לדבר.

סאלח טריף (העבודה):

אבל היושב-ראש נתן לי הנחיות והלכתי לפיהן.

היו"ר א' סלמוביץ:

יש פה בקשה מיוחדת של יושב-ראש הכנסת. הוא כתב פה מכתב שאני אאפשר לו לדבר.

סאלח טריף (העבודה):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת סאלח טריף, אף אחד לא מתכוון להשמיץ אותך, אבל יש פה עובדות שאתה לא יודע.

סאלח טריף (העבודה):

יש עובדות מצחיקות, שיושב-ראש הכנסת לא יכול לתת הנחיות – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

תפנה אליו. אני מכבדת את מה שהוא ביקש.

רון נחמן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, קודם כול אני מודה מפה ליושבת-ראש על העמידה שלה בהתאם למה שאמר יושב-ראש הכנסת. אני מצטער על שמי שהיה לפניך כאן בתפקיד הזה לא כיבד את הוראותיו ובקשותיו של יושב-ראש הכנסת. אם הוא רוצה לעשות משהו, יגיש בבקשה את התלונה שלו למי שצריך. זה לא שייך לדיון כאן היום. אני מצטער שכך נוהגים וכך זה הולך, אבל אני שמח שקיימת את מה שביקש יושב-ראש הכנסת.

לגופו של עניין, אני מחזיק ביד את דוח מבקרת המדינה, דוח מס' 44. בדוח הזה, שרק לפני ימים מספר הוגש והונח על שולחננו, כתוב בעמוד קלד: בסקירה שהכין משרד הבריאות במרס 1993

בנושא חוק ביטוח בריאות ממלכתי, מובאות דוגמאות לאי-הצלחתה של לשכת המס לגבות את המגיע לה כדלהלן: 1. על-פי פרסומים של קופת-חולים הכללית, כ-70% ממבוטחיה משלמים כ-80 שקלים בחודש, כלומר הקופה מגדירה כ-55% מאוכלוסיית המדינה כמעוטי הכנסה. ברור שנתון זה סותר את כל הנתונים הידועים המתייחסים לרמת ההכנסה של אוכלוסיית ישראל. הוא גם מלמד, שעניים כביכול משלמים סכומים דומים לאלו שמשלמים מעוטי היכולת באמת.

2. בלשכת המס ובלווייניה – לוויינים – כמו לשכת המס של "הפועל המזרחי", רווחת, גם בשנת 1993, שיטת הגבייה הבודדת. על-פי שיטה זו מתנהל בחלק מהמקרים משא-ומתן בין לשכת המס למבוטח על גובה התשלום שהמבוטח ישלם, בלי שהתשלום יהיה כרוך בדיווח אמת על הכנסת המבוטח.

עומדים כאן צדקני הדור, כל אותם אנשי מרצ, חיים חדשים, ומספרים לנו מי אשם בחובות של קופת-חולים. אני אגיד לכם מי אשם בחובות של קופת-חולים. אומרת זאת מבקרת המדינה בדוח מס' 41, שנת הדוח 1990. אני קורא את הדוח. אותם דברים שמופיעים ב-1994 כבר נאמרו ב-1986. אומרת מבקרת המדינה: הבנקים יפרסו 95 מיליון דולר שהם חייבו במשך שנת 1985 את קופת-חולים בגין ריבית. הפריסה הזו היא ויתור מצדם על כמחצית ריבית היתר שהם חייבו את קופת-חולים, שנאמדה ב-100 מיליון דולר.

בסעיף אחר אומרת המבקרת: קופת-חולים תעביר לממשלה, או לגוף מטעמה, נכסים בשווי של 50 מיליון דולר, ותמורתם יוקטן חוב קופת-חולים. החוב לא הוקטן, לא העבירו נכסים.

אני קורא את הדוח של ארבע שנים לפניו, משנת 1986, ואנחנו היום ב-1994 ואני מחזיק בדוח 1994. שום דבר לא השתנה. ומי אשם בעניין הזה? – הממשלה.

ובכן, חברי חברי הכנסת, אם לא תהיה הפרטה של ההסתדרות, במקביל להפרטה של חברות ממשלתיות, אנחנו לא נגיע לעולם לסדר, כמו שצריך מבחינת המינהל התקין. אנחנו רוצים בריאות נטו. אני כאיש ליכוד, חבר הכנסת הכללית, מבקש בריאות נטו. לא רוצה מס ארגון, לא רוצה מס רווחת האדם, לא רוצה את כל התרגילים שעושים מאחורי הגב כדי לקחת כסף שלך, משלם המסים, שלך, גברתי היושבת-ראש, אם את חברה בהסתדרות, של 3.5 מיליוני מבוטחים; לקחת את הכסף בצורה של גנבה, ובדלת האחורית להכניס את הכסף להסתדרות. ההסתדרות רוצה לגבות כסף? בבקשה, מחבריה באיגוד המקצועי. אבל אי-אפשר לעשות צחוק מהכנסת וממדינת ישראל.

הרי בינואר הגישו את הצעת החוק, ומפלגת העבודה התנגדה. מדוע התנגדה? עשו ועידה, קם חיים רמון, אז שר הבריאות, ועל מה הוא דיבר? פה מעל הדוכן ראינו ושמענו אותו מדבר, וגם במפלגת העבודה. הוא דיבר על הלווייתנים. מה קרה ללווייתנים? – הם נהיו סרדינים, דגי רקק. חבר הכנסת דיין, הם נהיו טאטעלעך. איך אמרת על טאטעלעך? ראש הממשלה נותן פקודה, טראח, והטאטעלעך מצביעים. כך אמרת אתה, לא אני.

אלי דיין (העבודה):

לא ראש הממשלה. אני נתתי פקודה.

רון נחמן (הליכוד):

אתה נתת פקודה. אתה אמרת: ראש הממשלה פקד, ואתם תראו אותם – כמו טאטעלעך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

כל הפוגלים יצביעו.

רון נחמן (הליכוד):

אני רוצה לומר לך, חבר הכנסת דיין, שאתה צדקת, הטאטעלעך השתפנו.

אלי דיין (העבודה):

הם הצביעו כמו טאטעלעך.

רון נחמן (הליכוד):

לא רק שהצביעו כמו טאטעלעך – – –

לימור לבנת (הליכוד):

חבר הכנסת אלי דיין, מה זה טאטעלעך?

אלי דיין (העבודה):

טאטעלעך זה ילדים טובים.

רון נחמן (הליכוד):

לא רק שהצביעו כמו טאטעלעך, תראה איך גם מחר – כמו טאטעלעך. תראה, 15 שנה הליכוד ניסה להעביר חוק ביטוח בריאות ממלכתי – – –

בנימין טמקין (מרצ):

למה לא מאמעלעך, למה דווקא טאטעלעך?

רון נחמן (הליכוד):

במשך 15 שנה, מי הפריע להעביר את חוק ביטוח הבריאות הממלכתי? הרי היינו בממשלות עם המערך, היינו בממשלות עם מפלגת העבודה, ממשלת ליכוד לאומית.

בנימין טמקין (מרצ):

נחמן, נחמן – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת טמקין, מה הן השיטות האלה? אני לא מסכימה לזה.

רון נחמן (הליכוד):

במשך 15 שנה, מה קרה? מי הכשיל את החוק הזה? אותה מפלגת העבודה, מפני שקיבלה פקודה מההסתדרות, שלא הסכימה להעביר את החוק. וצדק חבר הכנסת מיקי איתן. עד שחיים רמון בנאום הלווייתנים שלו הוכיח שכאן נמצאים דגי רקק, סרדינים, שפנים, שפני הגולן, עד שהוא הוכיח זאת, החוק לא ניתן היה להעבירו.

ולכן, יושבים השפנים, ועם ישראל יראה אותם, יראה איך השפנים האלה מקבלים הוראה מהאימפרטור. האימפרטור נתן פקודה, הטאטעלעך מתייצבים, השפנים משתפנים, ומה יראה מחר עם ישראל? הוא יראה את כולם "לימין שור" ומצדיעים. גמרנו את הסיפור. זה מה שיקרה.

לימור לבנת (הליכוד):

אפשר לשאול אותך כמה הסתייגויות יש לך, כדי שנדע כמה זמן – – –

רון נחמן (הליכוד):

יש לי עוד שעתיים וחצי לדבר.

היו"ר א' סלמוביץ:

יש לו עוד 30 הסתייגויות, מלבד אלה.

רון נחמן (הליכוד):

יש עוד 32 הסתייגויות, אני בוודאי – –

היו"ר א' סלמוביץ:

30, 30. שתי הסתייגויות אתה מסיים עכשיו.

רון נחמן (הליכוד):

– – אדבר עמוק אל תוך הלילה. אני מתכוון לדבר היום עוד שעתיים וחצי, וזאת רק ההתחלה.

חבר הכנסת דיין, מקננת בי מחשבה, שמא ציבור המבוטחים הפך להיות כלי משחק במאבק הפוליטי בתוך מפלגת העבודה. היום היא דומה לאותה גברת שהולכת עם ומרגישה בלי. איך זה יכול להיות שחיים רמון יושב בכנסת כחבר סיעת מפלגת העבודה, אבל הוא מחוץ למפלגה וההסתדרות? האם זה לא נקרא ללכת עם ולהרגיש בלי?

מה אני מציע לך? תודיעו לחברי "חיים חדשים", אם "חיים חדשים" נמצאים בתוך המחנה או מחוצה לו. אי-אפשר להחזיק את המקל בשני הקצוות.

אלי דיין (העבודה):

בזה אני מסכים אתך.

רון נחמן (הליכוד):

אני חושב שהלקח הזה הוא רע מאוד מבחינה פוליטית. צריך להחליט איפה אנחנו נמצאים. לא יכול לבוא איש במערכת הפוליטית ולהגיד שהוא מחזיק את המקל בשני הקצוות. ולכן אני קורא – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

למה זה לא יכול להיות? הנה, חבר הכנסת גוטמן חבר סיעת מולדת – –

רון נחמן (הליכוד):

אני רוצה להעיר את תשומת לבך, חבר הכנסת דיין, לדבר נוסף. חבר הכנסת דיין, שים לב. לפי דעתי, מפלגת העבודה נמצאת כרגע במצב קשה ביותר. אם היא תמנע כסף מחיים רמון להפעלת הקופה, יאשימו אותה בפגיעה ב-3.5 מיליוני חברים מבוטחים. מה עושה חיים רמון בצורה מתוחכמת? הוא נהיה שם מגן העמלים. הוא נהיה איש האיגוד המקצועי, והוא ירכב היום על גבם של 34,000 עובדי קופת-חולים ועובדי ההסתדרות, וב-16 ביולי 1994, אם הממשלה לא תזרים לו עוד מיליארד שקל, הוא יפעיל את כל אותם מאות אלפי עובדי ההסתדרות או חברי ההסתדרות נגד הממשלה.

אני לא מבין את המשחק של ראש הממשלה בעניין, אלא אם כן יש לו חשבון עם שמעון פרס. יכול להיות שבמסגרת המאבקים בין רבין לשמעון פרס רבין לא שוכח שבסיס הכוח של שמעון פרס היה בהסתדרות. ואולי זאת עכשיו ההזדמנות לחסל את בסיס הכוח של שמעון פרס. אבל למה אנחנו, המבוטחים, צריכים לסבול כאשר שני גופים מתגוששים בתוך אותה מפלגה, מכסחים זה את זה? למה המבוטחים שזקוקים לניתוחים לא יוכלו לעבור את הניתוחים? מדוע מי שזקוק לטיפול רפואי, לא יקבל אותו? ולמה אני, אתה ואת וכל אזרחי מדינת ישראל צריכים לשלם מס פוליטי כדי לקבל בריאות נטו? אני לא מסוגל להבין את הדברים האלה.

ומכאן, גברתי היושבת-ראש, מייד אסיים, אני רוצה לומר, שהבעיה שאנחנו רואים היום, מעבר למאבקי הכוח הפוליטיים האלה, שייכנסו היום בין מפלגת העבודה, בתוכה ובינה ובין חבריה, היא שאלת האמינות.

כפי שהממשלה הזאת שיקרה לעם ישראל בקשר למכתב של יאסר ערפאת בנוגע לירושלים, וזו היתה התרחשות בלתי רגילה מבחינת חוסר האמון והאמינות, גם כלפי האינטליגנציה של הציבור בתחום המדיני – אנחנו רואים אותו זלזול, אותו חוסר תשומת לב לדעתו של הציבור גם בתחום החברתי-הכלכלי.

הממשלה אמרה לפני כמה חודשים, בחודש ינואר: החוק הזה לא יעבור, והוא לא עבר. השר שמעון שטרית עשה כאן פיליבסטר של שש שעות כדי למנוע אז את העברתו של החוק מטעם הממשלה. מה קרה מחודש ינואר עד חודש יוני? ראו בבחירות שזה לא טוב ציבורית, ולכן אומרים: בואו ניתן את החוק במתכונת כזאת, אבל כאילו. לכן יש סעיף של התניה.

אני מציע לחברי הכנסת ממפלגת העבודה, אם אתם מדברים אמת, כפי השם של רשימתכם, ואתם מבקשים שיעבור חוק ביטוח בריאות נטו לטובת הציבור, אני מציע לכם דבר אחד קטן: בואו נוריד בקריאה השנייה ובקריאה השלישית אותו סעיף הקושר את החוק הזה עם החוק שנקרא מס ארגון, או קודם – מס רווחת האדם.

בואו נתאחד כאן אולי פעם אחת באמינות כלפי הציבור, באופן שאומר: חוק נטו כפי שהליכוד רצה 15 שנה, 20 שנה, 40 שנה מאז קום המדינה, ובגלל הקשר בין המערך – – –

אלי דיין (העבודה):

אתם סיכמתם עם רמון לתמוך בסעיף הזה – – –

רון נחמן (הליכוד):

לא סיכמנו. אני מודיע לך שלא החלטתי כיצד אני מצביע.

אלי דיין (העבודה):

– – – לתמוך בהסתדרות.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת רון נחמן, בבקשה לסיים.

רון נחמן (הליכוד):

אני מסיים. חבר הכנסת אלי דיין, בתור ראש הקואליציה בכנסת, יש עוד הזדמנות עד הקריאה השנייה והקריאה השלישית, אני פונה אליך ואומר: למען ציבור החולים המבוטחים, לא רק בקופת-חולים אלא בכל קופות-החולים, לך עדיין לא מאוחר לצאת בצורה אמיתית, לא להגיד שיש לנו חיים חדשים, והם יקשרו את הקשרים ויגידו: אנחנו הצלנו את המדינה. אנחנו צריכים לבוא ולומר היום: חוק בריאות נטו. הממשלה צריכה להגיש את הדברים האלה בצורה מסודרת, אמיתית ונכונה. אם כך נעשה, אולי יש סיכוי להבריא את קופת-חולים. תודה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת רון נחמן.

אני מזמינה את חבר הכנסת יגאל ביבי – איננו; חבר הכנסת אבי יחזקאל – איננו. אני מזמינה את חבר הכנסת אלי דיין, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת טלב אלסאנע, ואחריו – חבר הכנסת סאלח טריף.

אלי דיין (העבודה):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, קודם כול תודו בדבר אחד, חברי חברי הכנסת מהליכוד: הממשלה הזו התחייבה לחוקק חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ומחר היא מחוקקת אותו. ניסיתם במשך 15 שנה לחוקק חוק ביטוח בריאות ממלכתי שיבטיח שכל אזרחי המדינה יהיו מבוטחים, ולא עלה בידכם הדבר מסיבות אלה ואחרות. אני לא נכנס לסיבות, אבל אני מדבר פה על התוצאה. נעזוב עכשיו את כל הוויכוחים. מחר יהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ומשרד הבריאות יכין את המועצה הציבורית ויכינו תקנות, ואנחנו נעשה מאמץ שהחוק הזה ייכנס לתוקף ב-1 באוקטובר שנה זו, או לכל המאוחר ב-1 בינואר 1995.

אמר חבר הכנסת לנדאו, ואני מסכים אתו, שיש פה כמה דברים שצריך לשפר ולא להעלים אותם, כי, לצערי, עקב כל העניין הזה של מס ארגון והזיקה והגבייה נפגע הדיון המרכזי במהות החוק. אבל היום אין דרך חזרה.

אני מזכיר קודם כול את האפליה בקשר לעצמאים. יש לחסל אותה כליל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

תצביעו בעד ההסתייגות שלנו?

אלי דיין (העבודה):

אנחנו מתחייבים, ואני מודיע לך זאת על דעת שר האוצר, שבנושא העצמאים והשכירים יהיה שוויון, כי הולכים לתקן שההכנסה החייבת של שכיר תהיה גם-כן פי ארבעה מהשכר הממוצע במשק, וזה יחול גם על העניין הזה.

אני מסכים אתך, ואני התרעתי במשך כל הדיונים בחוק שצריך להיזהר ולא להטיל עול על הציבור, כי כל המדינה היום שמחה שיש חוק ביטוח בריאות ממלכתי. השאלה מה יהיה כשיננו מתלוש המשכורת 5.6%. ואין הנחה לאשה עובדת, ואין עוד ביטוח משפחה. הרבה משפחות עלולות לראות בתלוש המשכורת שמורידים להן יותר – 200 שקל, 300 שקל לשני בני הזוג, שבסך הכול משכורתם לא גבוהה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

מה "לא גבוהה"? מהעשירון השביעי ומעלה.

אלי דיין (העבודה):

אני מדבר על אשה עובדת שמשתכרת 3,500 שקל ברוטו. אמרתי, בואו נצמצם את זה עד למשכורת כזאת. היום היא משלמת 50% ומחר היא תשלם 100%.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

ההוצאה המשפחתית היום הרבה יותר גבוהה.

אלי דיין (העבודה):

אני אומר לך שזה לא נכון. מנתונים שבדקנו באופן מקצועי, ואני לא מגן על העשירים ואני לא מגן על בעלי האמצעים, אני רוצה להגן על האשה השכירה שיש לה הוצאות בחינוך, שיש לה ילדים במעון; אני בכלל בעד הכרה בהוצאות האלה של המעון, החינוך וכו'.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

בוא נעבוד על זה ביחד.

אלי דיין (העבודה):

נכון, אנחנו עובדים. הגשתי הצעת חוק בעניין זה. לכן יש להיזהר פה מאוד.

בקשר למס הארגון, אני אומר שחוק ביטוח בריאות צריך להיות נטו. כך היה צריך להיות. ובמקביל יש לעבוד על חוק מס ארגון. אולי בזה יש חילוקי דעות בינינו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אלי דיין (העבודה):

אני אגיד לך למה. אני מאמין שחייב להיות ארגון עובדים כללי יציג במדינת ישראל. זה לא רק לטובת העובד, זה לטובת המדינה. מה מאפיין את ארגון העובדים בארץ, שנקרא ההסתדרות, עם כל הביקורת שיש עליו? מצד אחד הוא מגן על העובדים, ומצד שני יש לו אחריות של הגנה על משק המדינה. דע לך, לממשלה – ותשאל שרי אוצר של הליכוד – ראינו מה קרה עם המרצים באוניברסיטאות כשלא היתה ההסתדרות. אנחנו רואים מה קורה עם כל מיני ארגוני עובדים שאינם נשמעים להסתדרות. כשיש הסתדרות יש אחריות. אגב, ערכו מחקר – – –

לימור לבנת (הליכוד):

למה ההסתדרות לא הגנה על העובדים הסוציאליים כאשר הם שבתו?

אלי דיין (העבודה):

זה לא טוב, אם היא לא הגנה עליהם. היא היתה חייבת להגן עליהם. זה היה בין השמשות.

אני רוצה לומר דבר נוסף. דעו לכם שערכו מחקר – מדוע הצליחה התוכנית הכלכלית של שמעון פרס ומודעי בתחום הפחתת האינפלציה, והתשובה היא: משום שהיתה ההסתדרות אחראית שהסכימה להקפיא את שכר העובד, לא לבקש תוספת. ראו את טובת המדינה, טובת משק המדינה, הפחיתו משכרם, וזה הביא להצלחה של 400% לשנה לפחות. אנחנו רוצים שתהיה ההסתדרות כללית שתעסוק גם בנושאים אחרים, של חינוך, פנסיה, הגנה על הגמלאים והפנסיה שלהם וכו'.

לכן, אל תתקפו. הרי גם אתם, הליכוד, חברים בהסתדרות, בזמנה בסיעת תכלת-לבן. אתם רוצים לשמור על ההסתדרות. כשיביאו חוק מס ארגון, אני באמת רוצה שזה יהיה מס ארגון טוב, מתקדם, שאינו עושק לא את הארגון הזה ולא את הארגון האחר, לא את הארגון של ההסתדרות "הפועל המזרחי" ולא של "פועלי אגודת ישראל". זה מה ש"חיים חדשים בהסתדרות" צריכים להביא, ולא בגלל נסיבות קואליציוניות אלה ואחרות בהסתדרות להביא מס ארגון שיעשוק חלק מארגוני העובדים.

לכן, רבותי חברי הכנסת, זה אחד ההישגים של הממשלה – שיהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אבל צריך לדאוג שסל הבריאות יעודכן, שלא ייווצרו פערים חברתיים. בשנה האחרונה שמענו גם מפי חבר הכנסת רמון ואחרים הרבה השמצות על המערכת הזו של הבריאות. אני רוצה שתדעו, זו אחת המערכות הטובות ביותר בעולם. הלוואי שבחינוך היינו מגיעים להישגים כמו שהגענו בבריאות. כמעט אין פערים חברתיים בבריאות. יש פערים בשוליים, אם מישהו רוצה איזה ניתוח פלסטי, משהו מיוחד. אבל עניים ועשירים משלמים סכומים לא גדולים יחסית ומקבלים את הטיפול הטוב ביותר, המתקדם ביותר. וההוצאה הלאומית לבריאות היא סבירה, 7.3% מהתוצר הלאומי הגולמי. באמריקה הגדולה, 35 מיליון אנשים אינם מבוטחים. והיום הילארי קלינטון נאבקת כדי להגיע למצב שיהיה חוק בריאות שיבטח את כולם, גם את העשירים, גם את העניים. לנו אין היום פערים בבריאות. אני מקווה שגם בחינוך יהיה כך.

הממשלה הוסיפה 30% לתקציב החינוך. שתפעל לכך שלפחות בשליש מבתי-הספר החלשים יהיו רק 30 תלמידים בכיתה, כדי להגיע להישגים. כי, לצערנו, עדיין יש בתי-ספר ששום תלמיד בהם לא מגיע לבגרות.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

זאת הממשלה שלך. תפנה אליהם.

אלי דיין (העבודה):

אתם קיצצתם בחינוך במשך שנים.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

לא. כל דבר אצלנו היה טוב מכפי שהוא היום. ויעידו על כך אוכלוסי מדינת ישראל. מתגעגעים לימים שלנו.

אלי דיין (העבודה):

לא. בחינוך, לצערי – – –

דוד מנע (הליכוד):

חבר הכנסת דיין, האם אתה יודע בכמה עלה מספר העניים השנה?

אלי דיין (העבודה):

חברת הכנסת בלומנטל, את יודעת מה ההבדל בין הליכוד לעבודה? ההבדל הוא, שאנחנו מסוגלים לבוא ולהודות בדברים לא טובים, בדברים שלא השגנו.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

מפני שאתם מסוכסכים ביניכם. בוודאי.

לימור לבנת (הליכוד):

אלי דיין (העבודה):

אמר לי חבר כנסת אחד מהליכוד, ואינני רוצה לנקוב בשמו, ותאמינו לי שהוא בכיר מאוד: הטוב אצלכם בתנועת העבודה הוא שאתם מסוגלים להעביר ביקורת עצמית גלויה, כדי לרפא. אנחנו חוששים, אומרים: שקט, לא לדבר, וכו'. באמת.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

לימור לבנת (הליכוד):

אלי דיין (העבודה):

לכן אני אומר: אנחנו השגנו הישגים בחינוך, הנהגנו קצבאות ילדים, צמצמנו את האבטלה, אנחנו מחוקקים חוק ביטוח בריאות. עוד לא הנהגנו יום לימודים ארוך בערי פיתוח ובשכונות, עוד לא צמצמנו את מספר התלמידים בכיתות, עוד לא פתרנו את בעיית העניים, חבר הכנסת מנע, המספרים גדלו, וזה חמור ביותר.

דוד מנע (הליכוד):

זה כבר לא ממשלת הליכוד.

אלי דיין (העבודה):

נכון, אני מסכים אתך, חבר הכנסת מנע. שרת העבודה והרווחה אורה נמיר – וכולנו מאחלים לה כאן בריאות ורפואה שלמה ואריכות ימים – הביאה עכשיו תוכנית לצמצום ממדי העוני. זה לא מספיק, כי, לצערי, מספר העניים כנראה גדל, על-פי דוח הביטוח הלאומי שעומד להתפרסם. והפערים

החברתיים לא הצטמצמו. זו אחריות שלנו כממשלה. ראש הממשלה אמר דבר חשוב. הוא אמר, שלא פתרנו את בעיית הדיור, את מצוקת הדיור, וזאת אחריות שלנו.

זה ההבדל בינינו. אנחנו רוצים לתקן את זה עד שנת 1996, כדי לבוא לציבור ולומר לו: את זה הבטחנו ואת זה עשינו. ואנחנו נחוקק חוק ביטוח בריאות, חוק פנסיה, יום לימודים ארוך, צמצום האבטלה, סילוק כל הקרוונים ופתרון בעיות הדיור והמצוקה. אנחנו באמצע הקדנציה. אני מודיע לכם, שבשבוע הבא תהיה ישיבה של חברי הקואליציה עם ראש הממשלה, ואנחנו נאמר מה ההישגים ומה לא השגנו. השגנו דברים בתחום המדיני – – –

אסעד אסעד (הליכוד):

חבר הכנסת דיין, אתה אומר ששירותי הבריאות בארץ שווים לכולם. אתה גר באשקלון. האם השירות הרפואי שמקבל תושב אשקלון בבית-החולים "ברזילי" הוא כמו השירות הרפואי שמקבל תושב ירושלים בבית-החולים "הדסה"? הדוח האחרון של מבקר המדינה אומר, שהמכשור בחדרי הניתוח בבית-החולים "ברזילי" לא הוחלף מאז שנת 1966. האם לזה קוראים שירותי בריאות שווים לכולם?

אלי דיין (העבודה):

אני מסכים אתך. לשמחתי, בשנים האחרונות, גם בתקופתו של השר אולמרט כשר הבריאות – – –

אסעד אסעד (הליכוד):

אני לא מדבר על תקופות. אני מדבר על הבריאות.

אלי דיין (העבודה):

אני מסכים אתך. יש התקדמות רבה בחדרי הניתוח בבית-החולים "ברזילי"; גייסנו הרבה תרומות מחוץ-לארץ, גם הממשלה השתתפה, וגם שרי הבריאות אולמרט ורמון נתנו עדיפות לאשקלון ולנהריה, ועכשיו גם שר הבריאות סנה, כדי לחזק את הפריפריה. אבל אני מסכים אתך שצריך לבנות חדרי ניתוח חדשים.

אני רוצה לסכם את דברי. אני מציע לחברי בליכוד לשקול את הצבעתם מחר. לדעתי, בעניין הזה צריך להיות קונסנסוס. לא טוב שתצביעו נגד חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אני רוצה לעוץ לכם עצה. תצביעו בעד חוק ביטוח בריאות ממלכתי בקריאה שלישית, וכשיגיע הנושא של מס ארגון, נדון עניינית איזה מס ארגון אנחנו רוצים.

לימור לבנת (הליכוד):

אז אולי אתם תסכימו לוותר על סעיף 71, תצטרפו להסתייגות שלנו, ובכך נגיע באמת להצבעה קונסנסואלית.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אלי דיין (העבודה):

הרי את יודעת שזה לא ריאלי. לכן אני מציע לכם לשקול את הצבעתכם מחר. לא טוב, בנושא חוק ביטוח בריאות ממלכתי, שגם אתם דגלתם בו במצע שלכם ורציתם לחוקק אותו, אבל היו לכם בעיות קואליציוניות ואחרות, לא טוב שבנושא הזה תצביעו נגד. אני מציע לכם שתשקלו מחר בסיעת הליכוד: אם לא תתקבלנה ההסתייגויות שלכם, תשקלו להצביע ככנסת אחת. לדעתי זה אירוע חשוב. ויחד ניאבק לשיפור החוק, להגנה על האשה העובדת, לפטור לגמלאים שמקבלים הבטחת הכנסה, כדי שלא יחיו מתחת לקו העוני. וכשיבוא חוק מס ארגון, נדון בו לגופו של עניין.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת אלי דיין.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר א' סלמוביץ:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושבת-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחה היום על שולחן הכנסת –

הצעת חוק אזורים חופשיים לייצור בישראל, התשנ"ד–1994, שהחזירה ועדת הכלכלה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

כן הונחה לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה, הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 39) (תיקון מס' 4), התשנ"ד-1994. תודה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לסגנית מזכיר הכנסת.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר א' סלמוביץ:

אני מזמינה את חבר הכנסת טלב אלסאנע; הוא איננו. אני מזמינה את חבר הכנסת סאלח טריף. בבקשה. אחריו – חבר הכנסת יורם לס, ואחריו – חבר הכנסת סילבן שלום.

סאלח טריף (העבודה):

גברתי היושבת-ראש, מכובדי חברי הכנסת, בוויכוח הניטש היום על אישורו של חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כולם באים עם הרבה טענות ומדברים גבוהה גבוהה, אבל חברים מעטים מתייחסים לגופו של עניין, לחוק הבריאות עצמו. משום שכולנו כאן מנסים להתחשבן פוליטית על העבר, על ההווה ועל העתיד, שוכחים דבר אחד חשוב – שהכנסת הזאת מחוקקת את אחד החוקים הטובים ביותר, אחד החוקים החשובים ביותר לתושבי מדינת ישראל. ובעיני זה הדבר החשוב ביותר. כי אין דבר חשוב יותר מהבטחת בריאותו של הציבור, והבטחת בריאותו השוויונית.

חבר הכנסת אלי דיין, שדיבר לפני, אמר שבתחום הבריאות לא היו בעיות ולא היו אפילו. אבל אנחנו יכולים להצביע על הרפואה השחורה שהחלה להתפשט בשנים האחרונות, על הרפואה המיוחדת לאנשים עשירים, לאנשים בעלי יכולת, ועל הסבל הרב שסבלו תושבים רבים במדינה, אנשים עניים, קשי-יום, שלא יכלו לעשות ניתוחים ולא יכלו לשלם למרפאות פרטיות, לרופאים מיוחדים וטובים, ולכן סבלו מאוד. אין כאב חד יותר מהסבל הרב הזה, ואיש לא יכול היה להתחלק בו אתם.

קופת-חולים עשתה עבודה אדירה, וצריך לומר את זה, עם כל הביזיונות של הניהול הכושל של ההסתדרות במשך הזמן, חבר הכנסת שמאי, ושל כל מי שניהל את קופת-חולים עצמה. היא עשתה עבודה אדירה בתחום הבריאות, היא נתנה בריאות במקומות הכי נידחים, היא נתנה תרופות, היא נתנה טיפול רפואי בבתי-החולים, היא הקימה בתי-חולים ועשתה עבודה אשר אנחנו צריכים היום, כאשר אנחנו באים לחוקק חוק שעולה כסף, להגיד: כל הכבוד למה שקרה עד עכשיו, עם כל הגירעונות, עם כל הבעיות ועם כל מה שמתלווה לכך.

איני יכול שלא להזכיר ולומר שמפלגתי שלי אכן טעתה, אבל תנועת העבודה, במשך שנים, במה שהיא עשתה בתחום הזה מאז הקמת המדינה ועד היום, בתחום הבריאות, בתחום מתן השירות לאזרח, פשוט עשתה עבודה במשך שנים רבות, כאשר הממשלה עצמה לא נכנסה ולא עשתה את העבודה – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

על חשבון החולים. הם זללו בהסתדרות, ואתה יודע את זה. 3 מיליארדי שקל גירעון.

סאלח טריף (העבודה):

חברת הכנסת נעמי בלומנטל, אני רוצה לומר לך, ש-3 מיליארדי שקל חובות – נכון שזה נובע גם משום שההסתדרות לקחה חלק, אבל זה גם משום שהיה שם ניהול לא כל כך תקין, ומשום שהשירות הבריאותי עולה יותר כסף ממה שקופת-חולים קיבלה מההסתדרות. היום אמר יוסי תמיר, מנכ"ל הביטוח הלאומי, שהגידול ב-800 מיליון עד מיליארד שקל שיבוא עקב גביית המס על-ידי הביטוח הלאומי, לא יהיה רק משום שההסתדרות לקחה לה חלק מהכסף הזה, אלא משום שהביטוח הלאומי ידע לכסות אוכלוסיות שבעבר לא גבו מהן, חבר הכנסת עוזי לנדאו, כמו פנסיונרים, כמו אחרים שלא גבו מהם. אתם יודעים כמוני וכמו כל האחרים, שלא יהיו עוד הנחות לכל מיני גורמים, כולם ישלמו על-פי הכנסתם. אם צריך לתקן תיקונים יסודיים בחוק הביטוח הלאומי, בחוק מס הכנסה, כדי להביא לכך שגם חוק ביטוח בריאות יהיה שוויוני לכולם על-פי הכנסתם, צריך לעשות את זה.

לכל אלה המלעזים אני רוצה לומר: כל הכבוד הראוי לוועדה שטיפלה בחוק הזה במשך תקופה ארוכה, וגם לעמיר פרץ שפעל באופן עקבי. אני לא יכול לשכוח גם את חיים רמון, עם כל ההכרזות ועם כל מה שהוא עשה ואמר – ואני שמעתי אותו יותר מפעם אחת – שהחוק הזה יחוקק ואין מנוס ממנו כדי להבטיח בריאות תקינה במדינה. היינו עדים במשך שנים, חבר הכנסת פורז, לשביתות, לבעיות, לגירעונות. אתה ואני אישרנו לא פעם אחת, לדאבון הלב, תוכנית להבראת הקופה. הבאנו אנשים מקצועיים, מה לא עשינו? וזה לא הלך.

קברניטי ההסתדרות אנשי מפלגת העבודה טעו בכך שהם לא נתנו יד לראש הממשלה, כי ראש הממשלה סבר מההתחלה שצריך להביא את החוק הזה, אף שזה עולה לממשלה כסף. הרי אנחנו יודעים שלפי החוק הזה הממשלה תצטרך להפריש כסף לסל הבריאות החדש שיינתן, הרי כולנו יודעים זאת, ואין ממשלה שאוהבת לתת כסף. אבל מתוך הכרה ברורה שפעם אחת לתמיד צריך לתקן את העניין הזה, גם הממשלה ומי שעומד בראשה, ראש הממשלה, הובילו לידי כך שאכן יהיה חוק ביטוח בריאות. את העובדות האלה צריך לשים על השולחן, משום שכל אחד היום מתהדר בכך שהוא הביא חוק ביטוח בריאות. בסוף, כל הכנסת תתהדר בכך שיש חוק בריאות.

מכאן אני רוצה לעבור לנושא הבא – הסכנות בחוק הבריאות. אוי ואבוי לנו, עם כל הציפיות שיש בציבור הישראלי מחקיקתו של החוק הזה, אם לא נביא לידי החלתו המיידית האפשרית – ואני שמח ששר הבריאות יושב כאן – כדי להביא להשפעה מהירה ככל האפשר של החוק הזה על בריאותו של הציבור. יש לנו ויכוחים על מס הארגון, גם בתוכנו, בתוך מפלגותינו שלנו, משום שאני, כמו חבר הכנסת פורז, סבור שצריך הסתדרות חזקה, אבל אני רוצה הסתדרות חזקה כגוף-על של העובדים,

שהעובד – ואני מצטט את חיים רמון – יהיה גאה להיות חבר בהסתדרות הזאת. הוא יעשה את זה מתוך בחירה, מתוך רצון, לא מתוך כפייה. אני לא רוצה מס ארגון בכפייה, אני לא רוצה שאדם אשר לא ירצה להיות חבר בארגון הזה, נחייב אותו במס גם אם הוא לא חבר. אני חושב שבעניין הזה יהיו לנו לא מעט ויכוחים, וזה לא צריך לעכב את החלתו ותחילתו של חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

לימור לבנת (הליכוד):

זה מה שקבעת בסעיף 71, חבר הכנסת סאלח טריף.

סאלח טריף (העבודה):

אני מקווה מאוד, חברת הכנסת לבנת, שלא יאוחר מ-1 באוקטובר – אלא אם כן יש בעיות אדמיניסטרטיביות שמחייבות עוד חודש או חצי חודש, וזה לא משנה – החוק הזה יתחיל לפעול.

לימור לבנת (הליכוד):

זו לא התניה.

סאלח טריף (העבודה):

לא התניה. אני הייתי נגד הלינקג', אני הצבעתי בוועדה, זה היה ברור לי לחלוטין.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

חבר הכנסת טריף הצביע בוועדה נגד התניה – אני מוכרחה לציין אותך לטובה – נגד עמדת סיעתו. כל הכבוד.

דוד מנע (הליכוד):

סאלח טריף (העבודה):

אני מבקש ממך, חבר הכנסת דוד מנע: לפעמים תלמד איך לפרגן לחברים שלך, גם אם הם לא מסיעתך.

דוד מנע (הליכוד):

למה לא?

סאלח טריף (העבודה):

כל אחד ידע איך הוא מצביע, ואני הבעתי את עמדותי ואת דעתי, כי זה מה שאני חושב.

אני רוצה לומר שאכן, עם כל הבעיות שיש היום בהסתדרות, בקופת-חולים, אני מאמין לחיים רמון. הוא התחייב בוועדת הכספים, התחייב כלפי הציבור, שיפרע את 400 מיליון השקלים שההסתדרות צריכה להחזיר לקופת-חולים עד סוף השנה. הוא יעשה את זה, ואני מאמין לו, ואני קורא לו כמזכ"ל החדש של ההסתדרות, עם כל ההנהגה החדשה: מה שלא תיקנו בעבר ינסו לתקן בעתיד. ואני גאה, חברי הכנסת של הליכוד, שגם אם עשינו טעויות, עשינו מעשים גדולים, ויצאו מתוכנו כאלה שגם ידעו לתקן את המעוות.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת סאלח טריף.

אני מזמינה את חבר הכנסת יורם לס – איננו; חבר הכנסת סילבן שלום – איננו; חברת הכנסת יעל דיין – איננה; חבר הכנסת עובדיה עלי, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת חיים קופמן, אחריו – חבר הכנסת גון שגב, ואחריו – חברת הכנסת נעמי בלומנטל.

עובדיה עלי (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, ראשית אני מבקש כאן להזכיר לחברי הבית, חבר הכנסת פורז, שהליכוד תמיד ראה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי אחד מעיקרי מצעיו. בבסיס המצע של הליכוד תמיד עמד חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

אברהם פורז (מרצ):

זה נכון, אתם הייתם תמיד שבויים בידי המפד"ל.

עובדיה עלי (הליכוד):

במשך עשרות שנים השתוקקנו להעביר את החוק הזה, לחוקק אותו, אבל לא הצלחנו לעשות זאת גם כשהממשלה היתה ממשלת ליכוד בראשות הליכוד, בשל התנגדות השותפים הקואליציוניים מהמפלגות הקטנות הדתיות – מפד"ל, אגודת ישראל ואחרות. לנו לא צריך להטיף מוסר מה חשיבות החוק הזה.

כשאני ישבתי כאן על כס היושב-ראש ושמעתי את דברי חברי מפלגת העבודה על חוק ביטוח בריאות ממלכתי, פשוט צחקתי בלבי. לא יכולתי לבטא זאת כיושב-ראש הישיבה, אבל אין אצלכם בכלל גבולות לצביעות, אין גבולות לצביעות של חברי מפלגת העבודה.

בואו נזכיר לעצמנו מה קרה במרוצת החודשים האחרונים.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

רגע, מה עם מרצ? לא חבר הכנסת פורז, עליו לא מדברים, אבל האחרים?

עובדיה עלי (הליכוד):

בדרך כלל חברי מרצ היו בעד החוק – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

הם מאוד נאמנים לאידיאולוגיה של ש"ס.

עובדיה עלי (הליכוד):

ודאי שחבר הכנסת פורז, היושב כאן, תמיד תמך בחוק הזה, ולא צריך להטיף לו גם-כן.

יעקב שמאי (הליכוד):

חבר הכנסת עלי, חבר הכנסת פורז יצביע היום בעד מס ארגון, כדי לתת חלק מהמימון הזה לש"ס בהסתדרות. נכון, חבר הכנסת פורז?

אברהם פורז (מרצ):

כשנגיע לגשר נעבור אותו.

יעקב שמאי (הליכוד):

אבל זה נכון?

אברהם פורז (מרצ):

מה פתאום? ש"ס תקבל את המימון לפי חלקה.

עובדיה עלי (הליכוד):

חבר הכנסת שמאי, אנחנו נגיע גם לנושא של מס ארגון.

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי וחברות הכנסת, אני מבקשת להפסיק.

עובדיה עלי (הליכוד):

אני מבקש מכם מאוד שלוש-ארבע דקות, כדי לגמור כמה נקודות. אם תרצו אחר כך להעיר או לשאול שאלות, אני אשמח להשיב.

אני מבקש להזכיר, שהליכוד לא רק היה בעד החוק, מי שהגיש את הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי כבר בקדנציה הקודמת היה שר הבריאות לשעבר, ראש עיריית ירושלים דהיום, חבר הכנסת אולמרט.

לימור לבנת (הליכוד):

תאחל לו רפואה שלמה.

עובדיה עלי (הליכוד):

אתמול איחלתי לו רפואה שלמה, ואני אמשיך לאחל לו רפואה שלמה. אני מאחל רפואה שלמה גם לשרת העבודה והרווחה הגברת נמיר.

אבל, חבר הכנסת פורז, צריך לזכור ולהזכיר לציבור, שמי ש"פספס" את קבלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי היה מפלגת העבודה, ובראש ובראשונה ראש הממשלה רבין. בואו נזכור מה נעשה בוועידה, איך הוא נכנע למנגנון המסואב של ההסתדרות נגד חיים רמון. כדאי לזכור מדוע חיים רמון בכלל פרש מהממשלה, מדוע פרש מתפקידו כשר הבריאות. הוא עשה זאת בשל עמדת מפלגת העבודה נגד חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

והנה, פתאום היום כל הצבועים האלה נזכרו והם מדברים בעד חוק ביטוח בריאות ממלכתי. והם עוד מעזים ברוב חוצפתם להטיף לנו מוסר. לנו צריך להטיף מוסר? אנחנו תמכנו כל השנים ללא כל תנאי בחוק ביטוח בריאות ממלכתי. כשחיים רמון הציג את החוק הזה כשר הבריאות, ולאחר מכן כחבר הכנסת, תמכנו בעניין הזה בכל מאודנו, בכל לבנו, ללא כל תנאי.

לכן, קודם כול, את העובדה הבסיסית הזאת כדאי שכל אחד מחברי הכנסת יזכור. כדאי שגם הציבור יזכור זאת, ויזכור את כל התהפוכות שעבר החוק הזה, עם כל הצביעות וההתנהגות הפשוט מבישה של הממשלה ובראשה ראש הממשלה מר רבין.

אני פשוט עומד תמה, כמה מניפולציות יכולה הממשלה לעשות סביב חוק. נדמה לי שסביב העניין הזה אפשר לכתוב ספרים שלמים.

דב שילנסקי (הליכוד):

לגבי הממשלה הזאת אל תהיה תמה על שום דבר. היא כבר עברה את כל הגבולות.

עובדיה עלי (הליכוד):

אפשר לכתוב סדרה של ספרים עבי כרס על כל המניפולציות שנעשו כאן ועל שימוש ציני בתקנון ועל שימוש ציני ביכולת המניפולטיבית נגד שותפים קואליציוניים. הנושא הזה כל כך ידוע, שמיותר להמשיך ולפרט.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני כבר שאלתי היום ולא קיבלתי תשובה, אולי תענה לי אתה. תראו לי דבר אחד שהממשלה הזאת עשתה נכון.

אברהם פורז (מרצ):

היא יצאה מעזה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היא עוד מעט תיכנס.

עוזי לבדאו (הליכוד):

היא מתחה ביקורת על רמון.

דוד מנע (הליכוד):

חבר הכנסת שילנסקי, שאלת שאלה טובה. אבל מי יענה לך? אין מי שיענה לך.

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת, אני מבקשת לא להפריע.

עובדיה עלי (הליכוד):

חברי הכנסת, אני מבקש להישאר צמוד לנושא של חוק ביטוח בריאות ממלכתי המונח לפנינו. גם הזמן מעיק ואי-אפשר לסטות. אפשר כמובן לדבר על נושאים רבים, אבל אני מבקש להישאר צמוד למסגרת החוק.

לימור לבנת (הליכוד):

עובדיה עלי (הליכוד):

אני מבקש לומר גם לחבר הכנסת פורז וגם ליתר חברי הבית, שהליכוד תומך גם היום בחוק ביטוח בריאות ממלכתי. אני חושב שחברי הליכוד כולם, פה-אחד, היו מצביעים בעד החוק הזה – אני לא יודע מה יעשו כעת – אלמלא נקודות תורפה אחדות שהוכנסו ברגע האחרון משיקולים פוליטיים, מלחצים פוליטיים של גורמים כאלה ואחרים.

יש כאן קודם כול רעה חולה אחת שנקראת סעיף 71. אני מתכוון למס הארגון. אבל מעבר לנושא של מס הארגון, שאחר כך אייחד לו משפטים אחדים, אני רואה בזה פגם חמור מאוד מבחינת החקיקה – חוק שמתקבל כעת ותחולתו מותנית בקבלת חוק אחר, שאיש כלל לא יודע מהו. עושים מין מעשי קונדס לא מובנים. אני לא מבין איך בכלל אפשר לקבל חוק ולהתנות את קבלתו בקבלת חוק אחר שאיש לא יודע מהו, איזה נעלם; חוק שהוא בבחינת נעלם, שאיש לא יודע מה טיבו – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

שיש בו התניה.

עובדיה עלי (הליכוד):

אולי תרשי לי, אני מאוד מבקש, זה מאוד מפריע לי כרגע. אתם לא מאפשרים לי רצף של מחשבה כדי להסביר נקודה שבעיני היא מאוד מרכזית וחשובה מעבר לנושאים האחרים.

אברהם פורז (מרצ):

מאחר שאני הנציג היחיד של הקואליציה כעת באולם המליאה, ואני שקט, חבריך חושבים שהם צריכים להפריע לך.

עובדיה עלי (הליכוד):

אני אגיד לך מה קורה. אחרי שתמכתי בחוק, וכנראה אמרתי כמה מלות שבח לחיים רמון, זה מפריע לחברים שלי. אבל אני רוצה להיות הוגן, ומה שמגיע – מגיע.

עם זאת, אני מבקש להצביע על כמה נקודות תורפה. חבר הכנסת פורז, אני מבקש ממך, כחבר ועדת החוקה, חוק ומשפט, להסביר לי, האם באמת גם אתה רואה בזה פגם חמור מבחינת מהלך של חקיקה?

אברהם פורז (מרצ):

עובדיה עלי (הליכוד):

אני חושב שיש כאן פגם חמור מבחינת החקיקה, לקבל חוק ולהתנות את התחולה שלו בקבלת חוק אחר, שאיש אינו יודע מה טיבו.

לכן קודם כול צריך להבהיר את הבעיה הזאת ולטפל בה בעוד מועד. אחרת, אין כל משמעות לחוק שאנחנו מקבלים. הוא בבחינת חספא בעלמא, הוא בבחינת חרס שבור. מה המשמעות של החוק הזה?

עכשיו אני מבקש להתייחס לכמה נקודות בחוק עצמו. ראשית, נושא מס ארגון.

יעקב שמאי (הליכוד):

לפני שאתה נכנס לחוק, אני רוצה לשאול לגבי המשלמים את מס הארגון, אילו זכויות זה מקנה להם?

לימור לבנת (הליכוד):

אברהם פורז (מרצ):

יעקב שמאי (הליכוד):

זה לא נכון.

עובדיה עלי (הליכוד):

אתם מאוד מפריעים לי, ואני לא יכול — — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת, חבר הכנסת שמאי, חבר הכנסת פורז, זה מפריע לנואם. אי-אפשר כך.

עובדיה עלי (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, אני חושב שמס הארגון הוא דבר חמור מאוד. והחומרה שאני רואה בכך היא לא רק מבחינת התשלום, אם כי 0.8% מההכנסה זה סכום די גבוה. אבל מעבר לעניין הזה, עצם הכפייה בגביית מס ארגון לא מובנת לי. כל מי שרוצה להשתלב ולהתארגן ולבקש מאיזה איגוד מקצועי להגן עליו, ייגש לאיגוד הזה וישלם מס ארגון בצורה התנדבותית. מדוע לכפות על העובדים במדינת ישראל, באמצעות הממלכה, בחקיקה, לשלם מס ארגון?

הכפייה הזאת היא דבר שאני לא מקבל אותו, בשום פנים ואופן. ובשולי הדברים אני אומר, אם כבר ישלמו מס ארגון, דבר שאני מתנגד לו בכל תוקף, ואתנגד לו גם בהצבעה, ויש לי גם הסתייגויות המבקשות לבטל את הסעיף הזה; אבל אם כבר הנושא הזה יעבור בניגוד לדעתנו, אני חושב שמרבית חברי הליכוד הם נגד מס הארגון, אולי רובם ככולם.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אין אפילו צדיק אחד בסדום של הליכוד שיצביע בעד.

עובדיה עלי (הליכוד):

אבל, אם בכל זאת יתקבל מס הארגון, אני מבקש לתמוך בעמדה שלך, חבר הכנסת פורז, שלפחות זאת תהיה הוצאה מוכרת מבחינת מס הכנסה. לא יעלה על הדעת, שעובד שמשלם מס ארגון, שבא להבטיח את זכויותיו, שהנושא הזה לא יוכר כהוצאה מוכרת במס הכנסה. לכן, אם כבר זה נתקבל, נצטרך במקביל לבדוק ולבחון את השאלה איך אפשר להביא לכך שהנושא יוכר במס הכנסה.

אני מבקש לגעת בראשי פרקים בנקודות אחדות המעיקות עלי. ראשית, נושא העצמאים. יש כאן איזה קיפוח מתמשך, אפליה לא מובנת ולא במקומה. מדוע עצמאי צריך לשלם פי ארבעה, כלומר יותר מאשר שכיר? אצלו התקרה תהיה פי ארבעה מהשכר הממוצע במשק, בעוד אצל שכיר רק פי שלושה מהשכר הממוצע במשק. באים ואומרים שהנימוק, ההסבר לכך הוא, שגם היום הוא מופלה לרעה. זה הסבר? אם יש מצב של אפליה וקיפוח כיום, והעצמאים קופחו שנים רבות בצורה לא מובנת, לא צודקת ולא הוגנת, באים היום ומחוקקים חוק ואומרים: גם בחקיקה אנחנו נפלה אותם לרעה, והקיפוח המתמשך הזה ימשיך; איזו הצדקה מוסרית יש לכך? מה ההיגיון בכך? מדוע אתם עושים זאת? מדוע להמשיך ולקפח את העצמאים, מדוע?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

כי הם עצמאים.

עובדיה עלי (הליכוד):

הנושא הרביעי שאני מבקש לגעת בו הוא נושא קופת-חולים. הבריאות במדינה במצב קשה, במשבר. מנסים ליפות את התמונה, ושמעתי כאן חברים אחדים, בעיקר ממפלגת העבודה, שעלו כאן לדוכן ושיבחו ופיארו את שירותי הבריאות שניתנים. קודם כול, צריך להחזיר אותנו למציאות. הבריאות נמצאת במשבר עמוק, קופת-חולים לא רק בפשיטת רגל, אלא גם בפשיטת יד. אז מה החוכמה? הקופה נמצאת היום בגירעון מצטבר של 3.6 מיליארדי שקל, ואולי זה לא הסוף; זה מה שהם מצהירים כרגע, וכל רגע המספרים משתנים. כל שנה צוברת הקופה חובות של למעלה ממיליארד- וחצי שקל, והיא שולחת את ידה לכיסים של משלם המסים. מדי שנה בשנה בא משלם המסים ונותן ומעניק לקופת-החולים של ההסתדרות מאות מיליוני שקלים. מה החוכמה שקופת-חולים כזאת תמשיך בכלל ותיתן שירותים?

ההסדר להבראת קופת-חולים קבע שיהיו ארבעה גורמים שישתתפו במימון קופת-חולים. אנחנו בעד מתן סיוע לקופת-חולים, אבל בתנאי שהכסף לא ילך לבזבז על מנגנונים, על מנגנונים פוליטיים, על עסקנים פוליטיים, על ניהול כושל, על ניהול בזבזני. אם נותנים סיוע, שילך נטו לבריאות, לשירותי הבריאות של המבוטחים, של הלקוחות. אבל יש ארבעה גורמים שצריכים לסייע כאן יחדיו: הממשלה, קופת-חולים, ההסתדרות והנושים, קרי: הבנקים.

וראו זה פלא, הכול מסייעים, הכול משתתפים. הגורם היחיד, שהוא בעל העניין, לא משתתף ולא נותן את חלקו. מדוע ההסתדרות וקופת-חולים לא משתתפות בכיסוי הגירעונות? ראה דוח מבקר המדינה מס' 43, ראה כל ההערות שהיו בוועדת הכספים בעניין זה. מדוע הן לא מורידות שכבות שומן? מדוע הן לא מצמצמות את המנגנון?

אברהם פורז (מרצ):

חבר הכנסת רמון אמר שהן ישתתפו.

עובדיה עלי (הליכוד):

בבקשה?

אברהם פורז (מרצ):

חבר הכנסת חיים רמון הצהיר פה לא אחת, שכאשר הוא ייכנס לתפקידו, ההסתדרות תשתתף.

עובדיה עלי (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, אני בכלל לא רוצה להתייחס להבטחות ולאמירות של חבר הכנסת חיים רמון.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

זה לא נכון שהן לא השתתפו.

עובדיה עלי (הליכוד):

חבר הכנסת חיים רמון, עם כל הכבוד, הוא לא מזכ"ל ההסתדרות. אין לי שום טענות אליו בעניין זה. עד עכשיו, בנושא חוק ביטוח בריאות ממלכתי יש לי רק שבחים להרעיף עליו, לשבח אותו. אין לי שום טענות. הטענות לא מופנות אליו. אבל לגופו של עניין יש כאן נכסים ששוויים מיליארדי דולרים – לא מיליארדי שקלים, מיליארדי דולרים – ואני לא מתייחס רק למועדונים ולרשימת ההיכלות ובתי-הקולנוע, שהביא אותה אתמול בפירוט חבר הכנסת דוד מנע כאן מעל הדוכן. יש כאן מגרשים, קרקעות כאבן שאין לה הופכין, ללא שימוש, במקומות הכי יקרים במדינת ישראל, והם קיבלו אותם מתנה מהממשלה. מה, הם הלכו וקנו קרקעות? הם קיבלו מתנות. מדוע לא יממשו את הנכסים האלה? מדוע הם צריכים לשמור מכל משמר על קרקעות במרכז הארץ? למה? הם שומרים על מאות דונמים במקומות היקרים ביותר. אני כבר לא מדבר על מה שחבר הכנסת שמאי דיבר, על המניות ב"כור" ובמקומות אחרים, על בנק הפועלים, אבל יש כאן נכסים לא שמישים. הם נאחזים בנכסים האלה כמו אדם הנאחז בקרנות המזבח. מדוע? וכולם שותקים. אבל מה, אני אגיד לכם, זה נוח לבוא ולשלוח יד לכיס של משלם המסים וכל הזמן לקבל כסף ממשלם המסים במדינת ישראל.

אברהם פורז (מרצ):

עוזי לנדאו (הליכוד):

אל תצביעו לחוק מס ארגון. אתם הסכמתם לזה.

יעקב שמאי (הליכוד):

שאלתי שאלה את חבר הכנסת רמון: כמה – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת שמאי, חבר הכנסת שמאי, להזכירך, עומד פה נואם על הדוכן.

אברהם פורז (מרצ):

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת, אני מבקשת להפסיק את זה. חבר הכנסת פורז.

עובדיה עלי (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, אני סבור, שכדי להביא את קופת-חולים למצב של הבראה, כדי להבריא אותה וכדי להביא את ההסתדרות למצב שתקיים את חלקה בהסכם ההבראה, צריך למנוע ממנה היום את האפשרות הנוחה הזאת, לשלוח יד כל פעם לכיסו של משלם המסים, וצריך למנות כונס נכסים לקופת-חולים, אין מנוס מכך, רק כונס נכסים יכול להציל אותה. יש להתנות בצורה חד-משמעית כל סיוע אפשרי לקופת-חולים אך ורק בכך שגם ההסתדרות תמלא את חלקה, שקופת-חולים תמכור נכסים וההסתדרות תמכור נכסים ותמלא את חלקה בהסכם הזה. ולא, אנחנו נותנים כאן פרס לאנשים שעושים מעשים שלא יעשו, ויש מצב של חוטא נשכר. כל הגורם הבזבזני והמסואב הזה יוצא נשכר מהתנהגות חסרת אחריות של הממשלה. אסור, בשום אופן, לתת ולו שקל אחד בלי להבטיח שההסתדרות תמלא את חלקה בהסכם הזה, וגם היא צריכה לשלם את מה שהיא אמורה לשלם.

אני מבקש להזכיר לכל חברי הכנסת, שהחוק הזה הוא בעצם גורם מכביד על השכירים במדינת ישראל. הם ישלמו הרבה יותר ממה שהם משלמים היום. לא רק העשירונים העליונים ישלמו הרבה יותר, והם ישלמו כל חודש מאות שקלים יותר ממה שהם שילמו עד היום, אלא גם העשירונים בעלי ההכנסה הבינונית ישלמו יותר ממה שהם שילמו עד היום למס האחיד, ואני חושש שהם ישלמו יותר ויקבלו סל שירותים ברמה יותר נמוכה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

נכון.

עובדיה עלי (הליכוד):

עד היום מבוטחים של קופות-חולים אחרות, כמו "מכבי" – ודיברתי על כך אתמול באריכות – קיבלו סל שירותי בריאות ברמה נאותה ושילמו פחות ממה שמשלמים לקופת-חולים הכללית, והקופה שמרה על איזון תקציבי, ללא גירעונות, בשל ניהול נכון, ניהול לא פוליטי, ניהול ענייני, מקצועי, רציני, לא בזבזני, יעיל, חסכוני. אני חושש, שאותם מבוטחים יקבלו סל שירותים ברמה יותר נמוכה ויצטרכו לשלם בעדו הרבה יותר כסף.

יש פגמים אחדים בחוק, ואמרתי שאני רואה את הפגם החמור ביותר בסעיף 71, שמתנה את קבלת החוק בחקיקת חוק שאיש אינו יודע את טיבו. הפגם השני הוא מס ארגון בכפייה, וזה דבר חמור ביותר, מיותר, ואנחנו מתנגדים לו. יש סעיפים נוספים הקשורים בתשלומים שאני רואה בהם הכבדה מיותרת. יש שאלות הקשורות לסל תקציב ולסל השירותים, שבעצם ייקבעו מאוחר יותר על-ידי שר האוצר, בשל אילוצי תקציב. הפגמים האלה הם פגמים חמורים, וחשוב לתקן אותם בעוד מועד, עוד לפני שהחוק יאושר בקריאה שלישית.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת עובדיה עלי. אני מזמינה את חבר הכנסת חיים קופמן – איננו באולם; חבר הכנסת גזן שגב – איננו באולם.

חברת הכנסת נעמי בלומנטל, בבקשה. אחריה – חברת הכנסת תמר גוז'נסקי, ואחריה – חבר הכנסת חיים אורון.

לימור לבנת (הליכוד):

בסיבוב הבא מתחילים מהאמצע?

היו"ר א' סלמוביץ:

את הסיבוב הבא מתחילים לפי סדר. מי שיימצא פה, ידבר.

לימור לבנת (הליכוד):

מהסוף להתחלה או מההתחלה לסוף?

היו"ר א' סלמוביץ:

תמיד מההתחלה לסוף.

לימור לבנת (הליכוד):

לא, יהפכו את זה.

היו"ר א' סלמוביץ:

מה זאת אומרת "יהפכו את זה"?

לימור לבנת (הליכוד):

אתמול התחילו מהתחלה לסוף – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

על-פי סדר הופעתם, זה מה שכתוב פה. בסיבוב הבא כל מסתייג ינמק מחצית היתרה. בבקשה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, שוב אנחנו כאן עם חוק ביטוח בריאות ממלכתי. והאמת היא, בוועדה חשבנו תקופה ארוכה מאוד שהחוק טוב. ואומנם הליכוד בזמנו, כאשר שר הבריאות לשעבר לשעבר, אליעזר שוסטק, הניח בשנת 1981 את החוק על שולחנה של הכנסת והוא עבר בקריאה ראשונה, אומנם דובר על חוק טוב. הרי הליכוד, לא כמו מפלגת העבודה והשותפים שלה, הוא הרבה יותר ממלכתי והוא חשב להתנער מכל שיקולים פוליטיים ובאמת ללכת לטובת ציבור המבוטחים, לטובת ציבור התושבים, לטובת אזרחי מדינת ישראל.

עיינתי מעט בחוק שעבר אז בקריאה ראשונה, ואומנם ההנחה היתה, הרצון העז ביותר היה להעביר את החוק הטוב ביותר. אבל מאז, כידוע, עברנו גלגולים מגלגולים שונים. כאשר ישבנו בוועדה לחקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, הכול נראה טוב יותר, אבל אני רק רוצה לספר לכם מעט מן החוויות שעברו עלינו בוועדה.

הוועדה ישבה לעתים ימים ולעתים ימים ולילות. לעתים שבועיים לא היתה ישיבה ולעתים שבוע היו ישיבות גם ביום וגם בלילה. וכל כך למה? משום שהתקיימו פריימריס בתוך מפלגת העבודה, בין חיים הברפלד לבין עמיר פרץ. עמיר פרץ כיושב-ראש הוועדה רצה לקנות לו בוחרים וקולות, ולכן הוא חשב שיהיה זה נכון להביא את חוק ביטוח בריאות לקריאה ראשונה במהירות המרבית, כדי למשוך את הבוחרים. ואז, ללא שום שיקול אנושי או שיקול לטובת אלה שרוצים להיות מבוטחים, רצנו ריצת

אמוק עם החוק. למה? כי היו פריימריס בין חיים הברפלד לבין עמיר פרץ. זה מה שהיה במשך הזמן הזה.

זאת אומרת, אם היום באים ומציגים לכם כאילו הכול לטובתכם, הכול לטובת החולה, לטובת זה שרוצה להיות בריא, זה שרוצה להיות מבוטח, הרי מתברר שלא הוא. היו שיקולים זרים בפעילות של הוועדה, ואל יציגו לנו היום את כל השיקולים כשיקולים נקיים ממטרות פוליטיות למיניהן, וזה מה שעומד במהותו של החוק הזה, לצערי הרב, והסעיף האחרון יבוא ויצביע על כך, ואני עוד אגיע לסעיף הזה.

פונות אלי נשים. פנתה אלי, למשל, שולה מזרחי. שולה מזרחי באה ואומרת: אני משתכרת 2,980 שקלים. בעלי, יעקב, משתכר 4,080 שקלים. זה לא הרבה, נכון? זה לא המינימום שבמינימום, אבל היום השכר הממוצע עומד, פחות או יותר, על 3,600 שקלים. אז אדון מזרחי משתכר 4,000 שקלים, מעט, מעט, לקנות כמה ספרים לילדים לבית-הספר זה עוד מספיק, לנעליים בקושי, רק בשנה הבאה. ושולה משתכרת 2,980 שקלים, וזה הכול ברוטו. היום שניהם עובדים ומשלמים לביטוח בריאות 345 שקלים. אבל, משיעבור חוק ביטוח בריאות ממלכתי כפי שהוא מופיע כאן, כאילו הטוב ביותר, אדון וגברת מזרחי וילדיהם היקרים ישלמו לא 345 שקלים, אלא עם מס הארגון – 395 שקלים. זאת אומרת, משפחה שמשתכרת מעט, יחסית מעט, יש להם יחד ברוטו 7,000 שקל, תשלם כל חודש 50 שקלים יותר.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

כמה משפחות כאלה יש בישראל?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

זה הרוב בישראל.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

כמה משפחות כאלה יש?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

חברת הכנסת גוז'נסקי, בוועדה הציגו לנו נתונים, ומסתבר שהנתונים האלה שגויים, ואומר למה. משום שכאשר עושים ממוצע של הכול, יוצא כאילו האוכלוסייה לא תשלם יותר. אבל לא הביאו בחשבון אנשים שונים שהיום לא משלמים מאומה, והגיעו למין ממוצע כללי. היום מסתבר בדיעבד, שכל הנתונים שהוצגו לנו, שכביכול הובאו מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ואומנם הובאו, אבל הרבה מאוד מרכיבים לא הובאו בחשבון, לא היו נכונים. זאת התמונה האמיתית.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

לך יש נתונים אחרים?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

כן. אני מודיעה לך, יש לי פה נתונים, ואני קוראת אותם אחד לאחד.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

מאיפה הנתונים?

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת גוז'נסקי, אני מבקשת.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

מלבד משפחת מזרחי, יש משפחה אחרת, שמצבה טוב יותר. אני מוכרחה לומר, מצבה קצת יותר טוב, לא הרבה. זה סכום שאנחנו רוצים איכשהו לשלם גם בעבור הנעליים הפעם; אנחנו רואים את משפחת אדרי. הגבר, מר שלמה אדרי, משתכר 5,550 שקלים, ואשתו, שולה אדרי, משתכרת יותר ממנו – 7,000 שקלים. זאת אומרת, היום הם משלמים יחד 538 שקלים. אבל משייכנס החוק החדש, חוק ביטוח בריאות ממלכתי בתוספת מס הארגון, הם ישלמו 714 שקלים. משמע, עלייה של כ-27%. הסכומים האלה לא בשמים. נכון שזו לא משפחה שחיה מתחת לקו העוני, אבל עדיין זו משפחה ישראלית ממוצעת.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

המשפחה הזאת נמצאת בעשירון התשיעי.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

לא. חברת הכנסת גוז'נסקי, האמיני לי, זה לא העשירון התשיעי ולא העשירי. העשירון התשיעי והעשירון העשירי לא צריכים את החוק הזה בכלל. הם יכולים להרשות לעצמם, כשהם רוצים, לשלם

לכל רופא שהם רוצים, לפנות לכל בית-חולים שהם רוצים. הם לא צריכים את החוק הזה כלל. זה נכון שהחוק הזה לא עושה אתם צדק, משום שהוא מכריח אותם לשלם כפול ולקבל הרבה פחות. לא אכנס לזה עכשיו. תיכף ניכנס לסל השירותים שהחוק הזה מציע, שהוא הסל הנמוך ביותר.

באו כאן לפשרה. כשאנחנו בוועדה אמרנו: יש שירותי בריאות, למשל של קופת-חולים "מכבי" או של קופת-חולים "מאוחדת" או של קופת-חולים לאומית, שסל השירותים שלהן טוב יותר משל קופת-חולים הכללית, אמרו לנו: לא, יכול להיות שהם יותר טובים, יכול להיות שהם נותנים לאזרח יותר. הכול נכון. אבל אתם תקבלו רק את סל השירותים של קופת-חולים הכללית. זאת עובדה, וכך זה מופיע בחוק. זאת אומרת, מראש אנחנו אומרים לכל אלה שמבוטחים בקופות-החולים האחרות ולא בקופת-חולים הכללית: אתם תקבלו פחות.

אבל יש עוד כמה בעיות עם החוק הזה, ואני לא אדבר על שאר המשפחות שאמורות לשלם יותר על-פי החוק הזה. אני אתייחס לסעיף אחר. יש לנו פה לוח עזר לחישוב המס האחיד בגבייה מרוכזת, מהוועד הפועל, מלשכת המס המרכזית של ההסתדרות, של קופת-חולים. מה הם באים ואומרים? יש איזה מס אחיד שולי. מהכנסה של 1,785 עד 4,500 ש"ח, מדובר על מס אחיד של 5.6%. אבל משכר גבוה יותר, המס בהרבה מקרים נמוך יותר, וזה בממוצע. כלומר, מה באה המציאות והראתה? המציאות באה והראתה: יכול להיות שבא אדם פלוני ואומר לקופת-חולים: תשמע, זה יקר לי מדי, אם אתה לא תיתן לי הנחה, אני עובר לקופת-חולים אחרת. ואז קופת-חולים הכללית, שלא רצתה להפסיד אותו מבוטח פנטסטי, באמת נתנה לו הנחה.

אבל זה לא יוכל להתקיים. מסתבר שיש הרבה מאוד, הרבה מאוד מן האוכלוסייה, שלא לדבר על הקיבוצים, שלא לדבר על עוד אוכלוסיות שמשום מה הן פרוטקציונריות במערכת ומשלמות פחות, בוודאי פחות מ-4.8%, אבל משלמות פחות מאשר אוכלוסיות אחרות באותה דרגת שכר. אז אולי בחוק הזה לא תהיה אפליה, כי הכול ישלמו את ה-4.8% פלוס מס ארגון 0.8%, ועליו עוד נדבר. היו הרבה מאוד קבוצות ויחידים שקיבלו הנחות שונות, לפעמים אולי מתוך התחשבות בכל מיני מצבים. זה לא יהיה עוד.

האנשים אולי לא מבינים את זה, ויש אם כך בעיה קשה מאוד. החוק בא ואומר: מס יוטל עליך, מס חדש כמו מס הכנסה, עוד 5.6%. 4.8% – זה הרבה כסף. אבל עוד 0.8% יילקח על-ידי אותה ממשלה נלוזה שתכניס את היד הארוכה שלה לתוך הכיס שלך, למה שאתה השתכרת. לוקחת לך 0.8%, ואתה לא יודע למה. לקחה בחוק. למה? ממי? מישהו יודע איפה הכסף?

אני רואה שהחוק הזה לא מעניין את מפלגת העבודה. את הממשלה החוק לא מעניין. סיעת רם יצאה בשצף קצף ואמרה: אני אביא לכם את הבריאות הטובה ביותר. אנחנו נבחן אותה. נראה איפה אנחנו נעמוד בעוד חצי שנה, ואולי פחות מזה. איפה הם? אולי מישהו מוכן להגיד לי. סליחה, רמון. איפה רמון? איפה עמיר פרץ? מישהו ראה אותו? אולי נחפש אותו במדור לחיפוש קרובים. אני רוצה לדעת. אולי ראש הממשלה – – –

פיני בדש (צומת):

בהסתדרות.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

בדיוק. בוא נדבר גם על הקואליציה.

דב שילנסקי (הליכוד):

איפה הקואליציה?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

זה זמן טוב מאוד. אנחנו נצביע אי-אמון בממשלה שלא מעניין אותה חוק בריאות. גם חברי סיעת העבודה, שהגישו מאות הסתייגויות לחוק הזה, ואני מחפשת אותם.

לימור לבנת (הליכוד):

הם טאטעלעך.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אנחנו קוגלגרים, או רק רון נחמן, והם טאטעלעך. או, מה אמר רבין? איפה רבין?

רון נחמן (הליכוד):

שפני הגולן. הוא אומר: תצביעו – השפנים נעמדים בשורה. למה גולן? בגולן יש שפנים מסוג מיוחד.

פיני בדש (צומת):

שפני הסלע.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אנחנו מחזירים אותם לסורים עכשיו? או שלא כדאי לריב עליהם. תראו את צומת, כל הכבוד. מגינים על בריאות העם. מביאים הנה נציגות נכבדת. אבל כל הקואליציה? יש לך מה לומר, חבר הכנסת מנע.

דוד מנע (הליכוד):

את יכולה לתת קטע של סטנד-אפ.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

סטנד-אפ של הממשלה. חכו, תיכף נביא את רבין. הוא עכשיו מכין לו חליפה. יעני בגדי המלך החדשים.

פיני בדש (צומת):

קראת את הכתבה ב"הארץ"?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

בדיוק אתמול קלעתי לדעת חכמים וחשבתי לעצמי מה עושה רבין עכשיו. מעניין, אנחנו יושבים עם ההסתייגויות שלנו כאן. ומה אומרות ההסתייגויות? לשם מה אנחנו עומדים כאן ומדברים? כדי להראות טבלאות שיראו לתושבים שהם הולכים לשלם יותר, שאולי יהיה להם פחות בריאות. זאת סכנה מסוימת. אבל רבין תופר לו עכשיו חליפה שקופה, יעני בגדי המלך החדשים, כדי שלא נראה את האמת שמסתתרת גם מאחורי החוק הזה.

היו"ר א' סלמוביץ:

את ארבע דקות אחרי הזמן.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

בסדר גמור. אני מאמינה שאיש כרגע לא יסתום את פי, כי הלוא הסותמים אינם. נמצאים פה באמת שמנה וסולתה. בכל אופן אני מבינה שבהמשך הלילה אני אוכל להמשיך ולספר את מכמניו של חוק זה. בעיקר נתייחס למס הארגון, שביחס אליו אנחנו לא יודעים בדיוק לאן הולך הכסף.

לימור לבנת (הליכוד):

אם נהיה אתך.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אני מצרה על כך.

היו"ר א' סלמוביץ:

אני אמרתי שהיא תעשה את זה באין מפריע.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

תודה רבה. אנחנו נתראה בהמשך הערב.

לימור לבנת (הליכוד):

מחר נתראה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחברת הכנסת נעמי בלומנטל. אני מזמינה את חברת הכנסת תמר גוז'נסקי, אחריה – חבר הכנסת חיים אורון, ואחריו – חבר הכנסת חיים רמון.

דב שילנסקי (הליכוד):

איפה הם? איפה כל ה"חיימים"?

היו"ר א' סלמוביץ:

בהסתדרות, בהסתדרות.

פיני בדש (צומת):

החיים החדשים הלכו לישון.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, כיוון ששעות הלילה מעוררות את חברי הכנסת לבדיחות הדעת, אני רוצה לומר שהדיון, לדעתי, הוא בנושא רציני. לכן, מי שעומד על הבימה ומביא נתונים, צריך להתייחס לעצמו ולאכסניה הזאת בכבוד ולא לזרוק סתם מלים לרוח.

חוק ביטוח בריאות שמונח לפנינו, לאחר שדנו בו ביסודיות, אני חושבת שהיום הוא יביא לכך שלמעלה ממחצית האוכלוסייה תשלם פחות, וזו אותה מחצית אוכלוסייה של חסרי האמצעים, של אלה שמשתכרים שכר מינימום, של אלה שמשתכרים פחות מהשכר הממוצע במשק.

חברת הכנסת בלומנטל, רק הבוקר הונחו לפנינו נתונים על הכנסות בחודש אפריל 1994. את לא היית בישיבה. דנו בנתונים שהונחו לפנינו על הכנסות באפריל 1994; את לא היית בישיבה. אני רוצה לומר לך, שבעשירון התשיעי, השכר הגבוה ביותר הפנוי הוא פחות מ-7,000 שקל למשפחה – למשפחה. לכן, הדוגמאות שלך נוגעות באמת לעשירונים הגבוהים, והם ישלמו – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

זה ה"ברוך" הגדול.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

והם ישלמו יותר.

דב שילנסקי (הליכוד):

ומה עם מס ארגון?

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אנחנו מדברים עכשיו על מס הבראות. תיכף נגיע למס הארגון. יש במדינת ישראל בעיה חריפה מאוד של פערים חברתיים, ופערים חברתיים מעמיקים וקטוב חברתי מעמיק. וזה בא לידי ביטוי גם

ברמת שירותי הבריאות. כמו שאמרה חברת הכנסת בלומנטל: מי צריך בכלל ביטוח בריאות. האנשים האלה בכלל קונים את שירותי הבריאות, הם לא צריכים ביטוח. משלמים הכול cash money, לא צריך לדאוג להם. יש כאלה במדינת ישראל. במדינת ישראל יש כאלה שהולכים לרפואה פרטית. אבל זה כמובן המיעוט. ויש בעיה גדולה בפערים בשירותי הבריאות. והבעיה הזאת של הפערים בשירותי הבריאות הלכה והעמיקה בשנים האחרונות.

דב שילנסקי (הליכוד):

חברת הכנסת נעמי בלומנטל איננה, לכן אני מרשה לעצמי לקרוא קריאת ביניים. את אמרת שחברת הכנסת נעמי בלומנטל אומרת: מי צריך בכלל ביטוח בריאות; הרי היא לוחמת כל הזמן.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אדוני, חברת הכנסת בלומנטל אמרה, שאלה שהם בעשירון התשיעי והעשירי לא צריכים את החוק, כי הם משלמים הכול. להיפך, עוד יכריחו אותם לשלם גם בשביל החוק וגם לרפואה הפרטית. תסתכל אחר כך בפרוטוקול. חבל לנו לבזבז את הזמן.

דב שילנסקי (הליכוד):

— — — כי היא דואגת לחלשים.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

חברת הכנסת בלומנטל דואגת לכל מיני דברים, רק לא לחלשים. על כך אני מוכנה להעיד בתור מי שישבה אתה בוועדה לחוק ביטוח בריאות. לא לזה היא דואגת בכלל. כשעלתה המלה שוויוניות בוועדה, מי שקפץ וצעק "לא, לא, לא", היה חברת הכנסת בלומנטל. לכן, בוא נעזוב את זה עכשיו.

הבעיה היא כזאת: אנחנו הגענו למצב שבו הפערים החברתיים הגיעו גם למערכת הבריאות, ואנחנו נתקלים במצב שקופת-חולים הכללית וגם קופת-חולים לאומית – ובהקשר זה שתייהן במצב זהה, אדוני, שתייהן במשבר, בחובות – לא יכולות, מה שנקרא, לגמור את החודש. הקופות האלה – גם הכללית וגם הלאומית – הגיעו למצב הזה משום שהן הפכו להיות קופות-חולים של קשישים, של עניים, של מקבלי שכר מינימום, של מקבלי שכר נמוך, ומשום שבעלי האמצעים התרכזו בקופה אחרת, כידוע לך. והחלוקה הזאת לא היתה מקרית, משום שאדם חסר אמצעים, קשיש חולה, לא יכול היה להיכנס לקופת-החולים ההיא.

החוק הזה בא לשנות את המצב הזה, וזה אחד הדברים הגדולים בו, אחד הדברים החשובים, שנותן בחירה חופשית ומאפשר לכל אזרח, או לכל תושב במדינת ישראל, ללכת לכל קופה, וכל קופה תצטרך לקבל אותו. אבל גם בזה יהיו מגבלות, ואני לא בטוחה אם אכן הסעיף הזה יתבצע כלשונו. הרבה תלוי, לדעתי, במשרד הבריאות ובפיקוח על קופות-החולים, שאכן הסעיף הזה יתבצע.

לכן, מי שצועק היום, למשל, על כך שמעבירים לקופת-חולים הלוואה בסביבות 500 מיליון שקל, ואולי יעבירו גם לקופת-חולים לאומית איזה סכום, מי שצועק על כך, שוכח ומעלים את העובדה, שגם הממשלה הקודמת וגם הממשלה הזאת העבירו ומעבירות מיליארדים למעבידים ומשחררות אותם מתשלום מחצית חובם לביטוח הלאומי. השנה זה מסתכם ב-4 מיליארדי שקל. לא שמעתי פה את חברי הכנסת של הליכוד מציעים לבטל את הסעיף הזה, או אולי לקצץ ממנו מיליארד שקל, לקחת את מיליארד השקלים שניתנים למעבידים ונכנסים לכיסיהם הפרטיים במקום לשלם לביטוח הלאומי – וזה לכל המעבידים, לא חשוב אילו, לפי מספר העובדים שלהם – להעביר אותו מיליארד שקל לקופת-החולים ולחלץ אותן מהמשבר. לא שמעתי הצעה כזאת. אדרבה, בואו נתאחד על הצעה כזאת. בואו נגיש הצעה כזאת ונציל את שירותי הבריאות.

לא יעלה על הדעת שקופת-חולים הכללית תגיע ב-1 באוקטובר, או ב-1 בינואר, כשייכנס החוק לתוקפו, כשעל גבה הגבנון הזה של החוב, ויגידו לה: רוצי. היא לא תוכל לרוץ, היא לא תגיע לשום מקום אם לא יימצא פתרון לחוב.

היו עיוותים, וכבר דיברו על כך, והיו בעיות ניהול, וכבר דיברו על כך. אבל מי אשם בכך? המבוטחים? המבוטחים אשמים בבעיות הניהול? אם צריך להחליף הנהלה – צריך להחליף הנהלה. אם צריך לשנות סדרים – צריך לשנות סדרים. אבל המבוטחים אשמים? הם צריכים לשלם יותר? שירותי הבריאות שלהם צריכים להיפגע? האם הם ניהלו את קופת-החולים?

לכן, אני חושבת שמשרד הבריאות, משרד האוצר והממשלה כולה חייבים, עד כניסת חוק ביטוח בריאות לתוקפו, למצוא פתרון אמיתי לחובות של קופת-החולים – ואני אומרת ברבים, קופת-החולים – שיש להן חובות. זאת כדי להגיע למצב שכולם יתחילו, כל הקופות האלה, במצב זהה של העדר חובות, והולכים הלאה. יש לכם הסכום. יקבלו מביטוח לאומי את הכספים וינהלו את מערכת הבריאות. אחרת, אני חוששת מאוד ש-3-4 מיליוני מבוטחים יהיו במצב חמור ביותר גם לאחר קבלת החוק.

אני רוצה גם להוסיף, שכל ההבראה הזאת תהיה בדרך שלא תפגע לא במבוטחים ולא בעובדים של קופת-חולים.

אשר לנושא שהוא בוויכוח, נושא מס ארגון – אני גאה על כך שבחברת המונחת בפניכם אני מופיעה כיחידה שהגישה הסתייגות בנושא הזה; זה מופיע בעמוד 72, למי שזה מעניין אותו. אני גם היחידה שהגישה הצעה שהחוק לא יאסור זיקה חד-צדדית לפי תקנון ארגון העובדים. אני רוצה להדגיש את הנושא הזה.

שמענו פה הרבה מלים בגנותה של ההסתדרות. אילו היה לי פנאי, הייתי מוסיפה דברי ביקורת רבים בנושא ההסתדרות, ניהולה, גם הניהול שלה כאיגוד מקצועי וגם הניהול של קופת-חולים. יש לי הרבה לומר על הפערים בתוך ההסתדרות ועל האפליה שהיתה בתוך ההסתדרות. אני יכולה לומר, ששירותי הבריאות שנתנה ההסתדרות במרכז הארץ אינם כמו השירותים שהיא נתנה בפריפריה. ושירותי הבריאות שנתנו ההסתדרות הכללית וקופת-חולים הכללית לאוכלוסייה הערבית הם בושה וחרפה.

אבל אחרי כל הביקורת הזאת, יש מצב שבו אני תוהה, האם מה שחשוב יותר לליכוד זה בריאות הציבור, או חיסול ההסתדרות והאיגודים המקצועיים. ההתקפה על חולשות ההסתדרות היא דבר אחד, וההתקפה על האיגודים המקצועיים ועל ההסתדרות בכלל היא דבר אחר. בהקשר זה נכנס מס הארגון. לו היינו נמצאים במצב שבו אנחנו עוסקים בבריאת העולם, אנחנו מתחילים מאפס, לא היה כלום ועכשיו אנחנו מתחילים, נעשה חוק ביטוח בריאות ונקים איגודים מקצועיים – זה היה מצב שונה. אבל אנחנו לא מתחילים מאפס. אנחנו מתחילים ממצב שבו במשך למעלה מ-70 שנה מערכת הבריאות העיקרית במדינת ישראל היתה חלק מההסתדרות, לטוב ולרע. זו עובדה היסטורית. אנחנו, רוב אזרחי מדינת ישראל, שילמנו מס אחיד להסתדרות, שהתחלק אחר כך בין המס שהלך לאיגודים המקצועיים ולפעולות אחרות ובין החלק של המס שהלך לבריאות. היום, במדינת ישראל, האיחוד הזה, השילוב הזה, נפתח על-ידי חוק ביטוח בריאות.

מה אנחנו יכולים לעשות כרגע? האם אנחנו צריכים, כפי שהציעו כאן באופן כאילו דמוקרטי, לומר להסתדרות: את יודעת מה, תלכי עכשיו, תתארגני, תקימי איגודים? ומה יקרה בינתיים לאיגודים הקיימים? הם ייעלמו? אני חושבת שמי שמציע זאת אולי באמת רוצה שהאיגודים ייעלמו. חולשותיהם – זה דבר אחר. צריך לתקן אותם ולעשות אותם יותר לוחמניים. לכן צריך כיום חוק, כתקופת מעבר לכמה שנים, ואני לא יודעת לכמה שנים, עד שהאיגודים המקצועיים יוכלו לעמוד על רגליהם, ולא להפיל אותם, ולא למוטט אותם. לכן נחוץ חוק שיחול על כל השכירים. גם היום יש חוק מס ארגון, שחל על אותם שכירים שאינם חברי ההסתדרות הכללית, והם משלמים 1% משכרם לארגון היציג. אני בעד חוק – ואנחנו מניחים הצעת חוק כזאת – שיחול על כל השכירים, יחול על עצמאים אם הם חברים בארגון עובדים, והתשלום יהיה ישירות לארגון היציג על-ידי המעבידים, ללא כל קשר לקופות-החולים. אני חושבת שלא נחוץ להעביר זאת דרך קופות-החולים. לא, אין שום צורך בכך. ייגבה המס הזה ויבטיח את קיומם של האיגודים המקצועיים.

אני חושבת שזה אינטרס של מדינת ישראל ושל החברה הישראלית.

לכן אני חושבת, שכאשר אנחנו מתווכחים היום על חוק ביטוח בריאות, אני לא שמחה על ההתניה הזאת. אבל אני חושבת, שאם יהיה לנו חוק ביטוח בריאות, שאפשר לשפר ולתקן אותו – ועל כך נדבר בסיבוב הבא – ולא יהיו לנו איגודים מקצועיים, ולא תהיה לנו הגנה של איגוד מקצועי על עובדים, יכול להיות שלעובדים תהיה אפשרות להגיע לקופת-חולים, אבל לא יהיה מי שיגן על שכרם; לא יהיה מי שיגן עליהם מפני המגמה הברורה של שחיקת השכר; לא יהיה מי שיגן עליהם מפני הניסיונות של האוצר לפגוע בזכויותיהם. היום דובר, למשל, על פגיעה בזכות הנשים לבחור בין פרישה בגיל 60 לפרישה בגיל 65. לא יהיה מי שיילחם נגד פיטורין. מי יעשה את כל הדברים האלה אם לא יהיו איגודים מקצועיים?

לכן, מס ארגון זה לא איזו הטלת מעמסה, לא איזו תוספת כדי לדכא את העובדים, אלא, לדעתי, בתנאים הקיימים, כפי שהם נוצרו במדינת ישראל, זאת תוספת חשובה ביותר. תודה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחברת הכנסת תמר גוז'נסקי. אני מזמינה את חבר הכנסת חיים אורון – איננו; אני מזמינה את חבר הכנסת חיים רמון – איננו; אני מזמינה את חבר הכנסת בנימין נתניהו – איננו.

אנחנו עוברים כעת לסיבוב השני והאחרון. אני מבקשת להזכיר, שבסיבוב הזה, כל מסתייג יוכל לנמק את מחצית היתרה של ההסתייגויות שלו.

אני מזמינה את חבר הכנסת דב שילנסקי. הוא צריך לעלות הנה כדי לנהל ישיבה, אחר כך נמשיך לפי הסדר.

חבר הכנסת דב שילנסקי, אתה מנמק כעת שלוש הסתייגויות, דהיינו במשך 15 דקות.

דב שילנסקי (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, ראשית, אני רוצה להודות לך מאחר שעוד מעט את צריכה לסיים את ניהול הישיבה, אחרי שישבת שעות רבות. אני יודע כמה זה קשה, ואת הסכמת לשבת עוד קצת לפני שאני עולה להחליף אותך, כדי שאוכל לומר את דברי. אני מודה לך על החברות ועל המאמץ שאת עושה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה.

דב שילנסקי (הליכוד):

מדברים יומיים על ההסתדרות. מרוב עצים לא רואים את היער, מרוב דיבורים כבר לא יודעים מה קורה פה.

תרשי לי, גברתי, במלים מספר להביא את העובדות ואת ההיסטוריה. ההסתדרות, או יותר נכון קופת-חולים הכללית, פרנסה במשך הרבה שנים את ההסתדרות. בעצם, לאנשים לא היתה ברירה, הם היו חייבים להיות חברים בהסתדרות. עד היום זה כך, אבל היום, ברוך השם, תקופת החושך שבה הם שלטו בכול, עשו מה שהם רצו והגוש הלאומי היה קטן וחלש, תקופת החושך הזו עברה. אם אדם רצה לקבל עבודה, לא היתה לו ברירה אלא להיות חבר הסתדרות וחבר קופת-חולים הכללית, ועיקר ההכנסות היו להסתדרות אשר עסקה בפוליטיקה ובמפלגתיות. אם אני מדבר על מפלגתיות, אלה לא המפלגות של התנועה הלאומית אלא של מה שנקרא השמאל. קופת-חולים פרנסו את ההסתדרות.

תנועת החרות והתנועה הליברלית היו תמיד נגד. המשכנו להיות נגד כשהתאגדנו באיגוד של גח"ל ואחר כך הליכוד. אנחנו אמרנו תמיד: מה הקשר בין פוליטיקה ומפלגה לבריאות – אלה שני דברים נפרדים, אין קשר בין האחד לאחר. הרפואה לא צריכה להינתן לפי מפלגות, והמפלגות לא צריכות לחיות על חשבון הבריאות. הבריאות של העם, אסור שהיא תיפגע בגלל ענייני המפלגות, בגלל המשאבים. אדם נרשם לקופת-חולים על מנת לקבל שירות בריאות כשהוא זקוק לו, והכסף, באחוזים גדולים מאוד בעבר, היום הם קטנים יותר אבל גם היום הם גדולים מאוד, הלך להסתדרות הכללית.

אלה שנקראים שמאל, שהם כאילו צריכים לדאוג להמוני העמלים, לעובדים, אלה עד הרגע האחרון לחמו ולא נתנו להעביר את החוק הזה. לפתע פתאום הופיע בשמי השמאל כוכב, וכולם התאחדו במסגרת ההסתדרות. אך זה שינוי, "הבורז'ואה" של הכנסת, ואני לא אומר את זה לשם קנטור, כך הם מציגים את עצמם בהשקפתם. זו לא השקפתי, זו השקפתם. זה לגיטימי. "הבורז'ואה" התאחדו להסתדרות עם הסוציאליסטים של מפ"ם. קום התנערה עם חלכה, עם עבדים ומזי רעב עם הבורגנים, במלוא מובן המלה.

הם לוחמים בשביל המוני העם, אוי ואבוי. לו היו אבות מפ"ם יוצאים מהקבר – לא נמנית עמם, אומנם התחנכתי במידה מסוימת בארץ-ישראל העובדת, אבל מצאתי את דרכי בתנועה הלאומית אחרי שהגעתי להכרה עצמית, אך אני מכבד ומעריך את אלה שקיבלו את האידיאולוגיה של עמל ועבודה ברצינות, ואני מכיר את כל ההתפתחות – לו קמו מקברם, הם היו מבקשים תיכף להיכנס ולקבור את עצמם קילומטרים עמוק עמוק באדמה, שלא יהיו בקרבת אלה שנושאים את שמם לשווא. הם האמינו בארץ-ישראל העובדת, הם האמינו בארץ-ישראל, הם היו ציונים, ואלה מחקו את הכול.

הצעת החוק שאנחנו דנים בה עכשיו יסודה בהצעות חוק ביטוח בריאות ממלכתי פרטיות של חברי הכנסת; הן גרמו להתפתחות הזאת. המערך, עד הרגע האחרון ניסה להכשיל את החוק. במרס 1994, גברתי, ישבתי על הכיסא הזה, ניהלתי את הישיבה, ופה עמד השר שטרית מטעם מפלגת העבודה, הוא עמד על הבמה למעלה משש שעות על מנת לעשות כל מאמץ להכשיל את החוק. הוא עמד על הבמה בשם הממשלה. אנחנו, הליכוד, אני יכול להגיד גם צומת, יעוד, המפלגות הלאומיות, זו משאת נפשנו לגמור פעם אחת ולתמיד עם המפלגתיות הזולה, עם יצירת הקשר בין פוליטיקה לבריאות. ואז הם באים ושמים לנו את היד על הצוואר ואומרים: אנחנו נאפשר לכם להעביר את חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אבל אנחנו צריכים להתפרנס. אתם רוצים לקחת את העטינים מאתנו, שלא נוכל עוד ליוק מהפרה החולבת הזאת, קופת-חולים? תנו לנו כסף, אנחנו זקוקים לו. יש לנו פקידים, יש לנו שותי תה, יש לנו כל מיני קומבינציות, מאיפה ניקח, איך נתקיים? אם אתם לא תיתנו לנו את הכסף בצורת מס ארגון, החוק הזה לא יהיה חוק. הם בוודאי יצביעו מחר בעד החוק, יש להם רוב וברוב הזה הם גם יכניסו את הסעיף, שלא יהיה ביטוח בריאות ממלכתי עד שיחוקקו חוק שכל אזרח צריך לשלם מס ארגון. אפילו אם עד היום הוא לא שילם להסתדרות, הוא יצטרך לשלם להסתדרות בצורה עקיפה.

דיברה פה חברת הכנסת גוז'נסקי הקומוניסטית. כבר אמרתי לה, שכאשר אני אומר לה "קומוניסטית", היא לא צריכה להיעלב. כשאומרים לי "אתה איש ליכוד", אני גא בזה. ואם אני אומר על מישוהו שהוא קומוניסט, חבר המפלגה הקומוניסטית, הוא צריך להגיד לי תודה. זו צריכה להיות מחמאה בשבילו. אינני מתכוון להעליב אותה בזה. זה הזיהוי שלה. ובכן, היא עמדה על הבימה ואמרה שרוצים לחסל את האיגודים המקצועיים.

לא ולא. אנחנו בעד הפועלים. אנחנו בעד העובדים. אנחנו בעד זה שיהיה מי שיגן עליהם. אני חבר הסתדרות עובדים לאומית, גאה להיות חבר הסתדרות לאומית, ואני אשלם ואשלם בכל תקופה ובהתנדבות לארגון שמגן עלי, לא כחבר כנסת, אלא כעורך-דין או כבעל עיסוק אחר שבו אעסוק אי-פעם. זה ארגון שמגן עלי, החברות בו היא וולונטרית. עובדים במפעלים התארגנו, והם משלמים וישלמו, וזה ברור. אבל להכריח את כולם לשלם כסף להסתדרות הכללית?

אני רוצה לתקן אולי תמונה לא נכונה שנוצרה בדיונים שהתקיימו כאן לגבי חלק מסוים, לגבי העובדים האמיתיים של קופת-החולים הכללית. אנחנו לא רוצים לפגוע בכם. אנחנו רוצים להיטיב עמכם. אנחנו רוצים להיטיב את תנאי העבודה שלכם. יש בקופת-החולים הכללית עובדים מצוינים, יש רופאים מצוינים, אחים, אחיות, לבורנטים ועובדים מכל גוני הקשת המקצועית.

אני נוהג לבקר לעתים קרובות בבתי-חולים במסגרת תפקידי, אני מבקר גם ידידים ומכרים. עם ידידי המנוח שמחה הולצברג, ידיד נפש וצדיק גדול, ביקרתי שם פעמים רבות, וראיתי גם את עובדי הניקיון העובדים קשה מאוד. האם הם גרמו למשבר בקופת-חולים? לא. למשבר בקופת-חולים גרמו הפקידים והפקידות שהיו שם ולא היה להם קשר עם העבודה של קופת-חולים. האחד היה מרכז סניף מפא"י פה, והשני היה מרכז סניף מפא"י במקום אחר, רשמו אותם כעובדים של קופת-חולים, לפעמים הם באו, לפעמים באו להחתיים כרטיס, או באו כדי להראות קצת נוכחות, אבל את כל הזמן שלהם הם הקדישו למפלגה.

וכמה כספים של קופת-חולים הלכו לבחירות לכנסת, למען מפלגת העבודה, כפי שהיא נקראת היום? עבודה, מפ"ם, הכול אותו דבר. העובדים שם מצוינים, ואנחנו לא זו בלבד שאיננו רוצים לפגוע בהם, אנחנו רוצים להיטיב עמם. הרי הם סובלים יותר מכולם מהתנאים בקופת-חולים. אנחנו רוצים שכל הכסף ילך לקופת-חולים, שהעובדים יוכלו לקבל את משכורתם בכבוד, שיהיו להם תנאים יותר טובים.

ראיתם כמה קשה עובדות האחיות, איזה מחסור בכוח אדם יש בבתי-החולים של קופת-חולים; כמה הן סובלות כאשר חולה מצלצל ובמקום שלוש אחיות יש שם רק אחות אחת, והיא לא מספיקה להיענות לכל החולים הקוראים לאחות. והרי אלה אחיות רחמניות, כפי שקראו להן פעם, והלב שלהן כואב. עובדי קופת-חולים, אנחנו רוצים לשפר, ונשפר את מעמדם ואת תפקודם.

איך נוצר גירעון כזה בקופת-חולים? איך? מדובר במיליארדים. מדי פעם מתגלים דברים חדשים, והיום שמעתי פה על גירעון מצטבר של 5 מיליארדי שקל. מעניין, איך זה קרה? ואיך הם מצליחים תמיד להסתיר את זה? יש בידי נתונים שאני יכול לאשר באמצעותם את הדברים שאני אומר, אבל לא יהיה לי הזמן לעשות זאת. כאשר פרס היה ראש הממשלה, במסגרת האיחוד הלאומי, צצה פתאום קופת-חולים עם גירעונות, וכיסו לה את הגירעונות. בתקופות אחרות הם הסתירו את הגירעונות. כשרבין נהיה ראש הממשלה הם שוב קפצו והצביעו על גירעונות, כי הם יודעים שכאשר פרס-רבין נמצאים בשלטון, מפה ומשם יכוסו הגירעונות. הם אמרו: נעשה גירעונות, תבוא הממשלה שלנו, פרס-רבין יהיו בשלטון ויכסו לנו את הגירעונות.

למה לקחת מהכיס הציבורי? ידידי חבר הכנסת מנע, למה לקחת ממך? למה לקחת מהקצרנית שעובדת קשה? למה לקחת מעובדי הכנסת שעובדים קשה? למה לקחת מאנשים שעובדים בשדה, מאנשים שעובדים בשמש הקופחת, מאנשים שעובדים בגשם? הרי להסתדרות יש נכסים, ואני הכינתי לי – – –

פיני בדש (צומת):

אתה יודע שתושבים מתקשרים כל הזמן אל הסדרן ומודיעים על נכסים שיש להסתדרות – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

אני יודע. בדיוק כאשר עמדתי להיכנס לאולם כדי לדבר אמרו לי שטלפן אזרח שרוצה להודיע לי על נכסים שיש להסתדרות, אבל לא יכולתי לדבר אתו בטלפון כי מיהרתי להיכנס לאולם.

פיני בדש (צומת):

יכולים עכשיו לאסוף מידע בעניין זה. אפשר לבקש מהציבור להתקשר ולמסור מידע, ולרשום את כל הנכסים שיש להסתדרות.

דב שילנסקי (הליכוד):

וכמה נכסים יש לה שאנחנו לא יודעים עליהם כלל. חבר הכנסת פיני בדש, העצה שלך טובה מאוד, שאזרחים באמת יטלפנו ויגלו את הנכסים, והם יודעים.

אבל יש גם דברים שאנחנו יודעים עליהם. קחו לדוגמה את בנק הפועלים, בשביל מה צריכה ההסתדרות את בנק הפועלים, או "סולל-בונה", או "תנובה"? ידידי פיני בדש, אתה יושב-ראש רשות מקומית, מעורה בציבור. ידידי מנע, אתה הרי חורש את הארץ, חורש את המדינה, גר ברמת-גן, אתה מכיר ויודע כל שביל ובא במגע עם אזרחים. אולי תסביר לי, ידידי מנע, אדם עמל, חבר הסתדרות, מה יש לו מזה שלהסתדרות יש "כור", או "סולל-בונה"? מה יש לו מזה? האם אתן, גבירתי, קיבלתן גרוש אחד יותר בשל העובדה שלהסתדרות יש "תנובה", או האם קיבלתן תוצרת "תנובה" במחיר יותר זול?

"סולל-בונה" בנתה בתים מפוארים, לוקסוס. האם בשביל הפועלים היא בנתה אותם, או בשביל הגבירים? אתה, חבר הסתדרות, האם אתה יכול לקנות דירה שבנתה "סולל-בונה" בגרוש אחד פחות? מה יש לך מזה?

יש גירעונות, בזבזתם כסף, תמכרו נכסים ותכסו את כל הגירעונות. למה אני חייב לכסות את הגירעונות? כל חיי נלחמתם בי, רדפתם אותי, קיפחתם אותי. אני חייב לשלם, לכסות לכם את הגירעונות? והרי את גודל הגירעון האמיתי אנחנו לא יודעים.

חיים חדשים. יש בידי הרבה נתונים שהתכוננתי לקרוא מהם, אבל אני פשוט חייב לקצר, כי היושבת-ראש באדיבותה –

היו"ר א' סלמוביץ:

זה בסדר, אני מוכנה ברצון רב.

דב שילנסקי (הליכוד):

– – יושבת כבר שעות רבות, ואני צריך להחליף אותה. אני מתחשב גם בעובדי הכנסת המסורים, הנאמנים והטובים, שיושבים שעות על גבי שעות, ואני רואה שהם נופלים מהרגליים, מתמוטטים, וצריך להתחשב גם בהם.

אני מצטער שאני חייב לדלג על כל הנתונים שהבאתי לכאן ועל הציטוטים מדוח מבקרת המדינה.

אני רוצה לסכם במה שהתחלתי בדיון הזה. התחלתי בדיון אתמול, כשדיברתי בסיבוב הראשון על התרמית הגדולה. אני חושב שעוד לא היתה במדינת ישראל תרמית כזאת כפי שקמה התרמית על-ידי חיים רמון ומרעיו. חיים רמון, אני זוכר בכנסת הקודמת איך הוא לחם על מנת שהליכוד לא יוכל להעביר את חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הוא היה יושב-ראש סיעת המערך בכנסת. הוא ניהל את כל המאבק, את כל המלחמה. לפתע פתאום זה טוב בשבילו. פוליטיקה. הוא אמר: למכור נכסים. יש שני חיים רמון – חיים רמון לפני הבחירות, חיים רמון אחרי הבחירות. לפני הבחירות להסתדרות – למכור נכסים. עכשיו הוא רוצה לשבת על הקופה השמנה. יש פרה ושמה מדינת ישראל, וצריך לחלוב, והוא רוצה להתיישב על העטינים של אותה פרה. ועמיר פרץ אמר שצריך עכשיו להזרים מינימום מיליארד שקל לקופת-חולים.

פיני בדש (צומת):

הגירעון הצפוי השנה הוא 1.6 מיליארד שקל, שנת 1994.

דב שילנסקי (הליכוד):

כן, שמענו את הנתונים. אתה מבין, ידידי חבר הכנסת פיני בדש, מה שהם אמרו לפני הבחירות – הכול השתנה בזמן קצר. איך הם לא מתביישים. כל כך מהר. מה הם חושבים, שכל האזרחים פה הם אנשים חסרי הבנה, מטומטמים, כבר שכחו מה אמרו לפני הבחירות?

פיני בדש (צומת):

איזה בחירות? זאת השאלה.

דב שילנסקי (הליכוד):

הבחירות להסתדרות. שכחו מה שאמרו לפני הבחירות לכנסת. אמרו שפה לא תהיה מדינה פלשתינית, לא נרד מרמת-הגולן; אבל מה שאמרו רק עכשיו, לפני חודש, לפני הבחירות, איך הם שכחו. אני חושב שהברפלד היה צדיק לעומתם.

גברתי היושבת-ראש, אני אסכם את דברי ואגיד דבר אחד: יש להציל את עם ישראל מהשלטון הזה של כל ה"חיימים" לסוגיהם. אני מתכוון ה"חיימים" ה"הברפלדים" ה"רמונים" ה"אורונים", הם כולם

יחד דייסה אחת. הם עלו לשלטון במדינה ושוחטים את ארץ-ישראל. מבחינה חברתית הורסים כל חלקה טובה.

גברתי חברת הכנסת לימור לבנת, מה שנפעל יותר, מה שנעשה הכול מהר יותר על מנת להוריד אותם, נביא מהר יותר את הישועה לעם ישראל, כי השלטון הזה חייב לרדת.

לימור לבנת (הליכוד):

אמן.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת דב שילנסקי.

אני מזמינה את חבר הכנסת צחי הנגבי – איננו.

חברי הכנסת, אני רוצה להזכיר שזה הסיבוב האחרון. כעת כל אחד גומר לנמק את כל יתרת הסתייגויותיו.

אני מזמינה את חבר הכנסת אריאל ויינשטיין – איננו. חבר הכנסת דוד מנע, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אסעד אסעד. חבר הכנסת מנע, אתה תנמק, בבקשה, חמש הסתייגויות, על כל הסתייגות חמש דקות, דהיינו 25 דקות.

דוד מנע (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, דומה שהציבור, מרוב דיבורים בנושא של מס ארגון או מס רווחת העובד, לא יודע במה מדובר, ואני חושב שהגיע הרגע שנסביר אולי לכולנו מה נעשה בעבר ומה מתכוונים לעשות בעתיד.

היום לשכות המס גובות מס אחיד מכספים ממשכורתו של העובד ומעביר אותם להסתדרות. חוק ביטוח בריאות ממלכתי, שבא לעשות מהפכה ולהפריד את הבריאות מהפוליטיקה, כפי שהבטיחו אנשים מסוימים, מפריד בין כל נושא הבריאות לבין כל נושא הפוליטיקה. מאחר שהליכי חקיקת החוק הזה יסתיימו היום או לכל המאוחר מחר – חוק זה מבטל את כל הנושא של המס האחיד, שהרי לפני החוק הזה גם מי שלא היה חבר בארגון עובדים, אפילו לא היה חבר הסתדרות, גבו ממנו מס ארגון. והיום, על-פי החוק, לכאורה לא יגבו ממנו. אלא מאי, לחוק ביטוח בריאות ממלכתי מצמידים חוק נלווה נוסף, והוא חוק מס ארגון, וכופים על העובד לשלם 0.8% ואפילו 1% ממשכורתו למס ארגון על מנת לתפעל את גלגלי המערכת הארגונית המקצועית שלו.

בארצות חוץ מקובל, שהאיגודים המקצועיים מייצגים את העובד – מייצגים אותו מבחינה מקצועית, דואגים לאינטרסים, דואגים לשכר, דואגים למצבו הסוציאלי.

והיום, למה הולך הכסף הזה? – להחזיק את מוסדות ההסתדרות. ומה הם מוסדות ההסתדרות? אני אגיד לכם מה הם מוסדות ההסתדרות – ממשלה בתוך ממשלה, דבר שאין כדוגמתו בעולם. במשרד התעשייה והמסחר יש המועצה לצרכנות, שדואגת לצרכן כצרכן – בהסתדרות יש הרשות להגנת הצרכן, משרד מקביל למשרד הממשלתי; במשרד העבודה והרווחה יש האגף להכשרה מקצועית – בהסתדרות יש רשת "עמל". בשביל מה ארגון מקצועי או איגוד מקצועי, שדואג לאינטרסים של העובד, צריך לקיים מערכת מקבילה למערכת הממשלתית?

לכאורה באה ההסתדרות ואומרת: אנחנו רוצים לדאוג לעובד שממנו אנחנו גובים מס ארגון. אני רוצה לשאול אתכם, אנשי ההסתדרות, אתם שבניתם מפלצת רבת זרועות – בנק הפועלים שהוא בנק של הפועלים, האם הפועלים נהנים מהלוואות זולות יותר לעומת הלוואות מבנק לאומי או מבנק דיסקונט? מה ההבדל בין בנק הפועלים לבין בנק דיסקונט או בנק לאומי? הרי בנק הפועלים הוא בנק ששייך לפועלים. האם הפועל העברי מקבל הנחה גדולה יותר ב"משביר לצרכן" לעומת ה"שקם"? ו"המשביר לצרכן" הוא של ההסתדרות, של הפועלים. הוא מקבל הנחות יותר גדולות? או ב"כור"? האם עובד של "כור" נהנה מעצם עבודתו ב"כור" שהיא של חברת העובדים של ההסתדרות, של הפועלים? האם תנאי עבודתו יותר טובים? אז מה זה ההסתדרות?

אנשים שרצו חיים חדשים אמרו: בואו נפריד בין בריאות לפוליטיקה. והנה, מצד אחד הפרידו בריאות מפוליטיקה, ומצד שני רוצים להכניס את הפוליטיקה בדלת האחורית.

ומי אמר שזה רק 0.8%? אולי זה יגדל?

במה עוסק ראש הממשלה בימים טרופים אלה, כשהכנסת דנה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי? – הוא מקפיד להזהיר את מזכיר מועצת פועלי תל-אביב, מר גרשון גלמן: אם תגיע להסדר עם הליכוד, אתה תעוף ממפלגת העבודה. ראש ממשלה, בוש וחרפה. בימים אלה, למה הוא דואג? גרשון גלמן חותם הסכם עם הליכוד – אלה דאגות של ראש ממשלה.

דיברו על קרנות הפנסיה, שבתוך שבע-שמונה שנים יאכלו את הכספים שצברו, בשל ההוצאות שלהן. ואת זה לא אומרים למבוטחים. אבל מחפשים פתרון, כמו שחיפשו פתרון למס ארגון. בקרוב בוודאי יעלו את סכומי הפרשות של העובדים והמעבידים, כדי לכסות על הגירעונות של קרנות הפנסיה, בדיוק כמו מס ארגון או מס רווחת העובד.

ביקשתי שיכינו בעבורי טבלה של השפעת התשלומים של מס רווחת העובד או מס ארגון, כמה יצטרך לשלם היחיד אחרי שיחילו את החוק הזה, ומה ההבדל בין היום ובין מחר. לדוגמה, יחיד שהכנסתו עד 2,800 שקלים, משלם היום 132 שקלים מס אחיד; משפחה משלמת 217 שקלים. על-פי החוק החדש, כולל מס הארגון, המשפחה תשלם 268 שקלים והיחיד ישלם 134 שקלים. דוגמה נוספת היא של אנשים שמשכורתם עד 3,800 שקלים בחודש. היחיד שישלם עד היום 156 שקלים, ישלם מחר 182 שקלים. משפחה שמשלמת היום 271 שקלים, תשלם מחר 364 שקלים. כלומר קרוב לשליש

יותר. ואת זה לא מסבירים לאנשים. אנשים חושבים שאנחנו דנים על מס ארגון בלי לדעת מה ההשלכות של אותה חקיקה על הכיס של כל אחד ואחד מציבור המבוטחים.

חבר הכנסת רמון אמר, ואני מצטט מהעיתון: ארגון כמו הסתדרות המבוסס על כפייה – גזר-דינו מוות. ובכן, אדוני מזכ"ל ההסתדרות העתידי, מה עם הצהרתך מהעבר? אמרת שארגון כמו הסתדרות שמבוסס על כפייה, גזר-דינו מוות. והיום אתה מנסה להעביר באמצעות חבריך מרשימת "רם" מס ארגון שהוא כפייה. אז איפה ההצהרות שלך מלפני הבחירות?

אני מחזיק בידי את הצעת חוק מס ארגון, של חבר הכנסת עמיר פרץ, מספר שתיים ברשימתו של רמון. הצעת החוק הזאת, העומדת להיות מוגשת מחר לכנסת, אומרת: מעביד חייב לשלם דמי טיפול מקצועי, ארגוני, וכדומה. חייב. האם זו לא כפייה, אדוני מר רמון? במה שונה אתה מהברפלד? במה שונה אתה מהנהגת ההסתדרות שרצית להחליף אותה? לא לחינם אומרים אנשים שעוד יתגעגעו להברפלד, כי הברפלד לפחות איננו צבוע כמוך, מר רמון, וכמו חבריך לרשימת מרצ.

גם חבריך ממרצ הגישו הצעה למס ארגון, שתבוא מחר לדיון בכנסת. מה הם אומרים בדברי ההסבר להצעתם? אוי לאוזניים שכך שומעות. הם אומרים: הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי מערערת בהתערבות הזו ביחסי עבודה, את יציבותה של מערכת יחסי העבודה. האם אתם שומעים, אנשי תנועת שינוי, האנשים הליברלים שמרכיבים את מרצ? הצעת החוק מסכנת את המשך קיומה כמערכת יחסים מאורגנת וקיבוצית. אתם, אנשי שינוי, חברי מרצ, שרבים חבריכם מארגוני העצמאים, אנשי המקצועות החופשיים, אתם מגישים מחר לכנסת הצעת חוק בולשביקית, הצעת חוק שבאמצעות אחרות עברה וחלפה מהעולם. זאת הצביעות שלכם, בדיוק כמו של מנהיגכם המדומה.

ועוד אומר חבר הכנסת עמיר פרץ בהצעת החוק שלו: המעביד ינכה משכרו של העובד את סכום דמי הטיפול ששילם, לפי אותם סעיפים שדיברנו – 0.8%. ומי ששכרו גבוה יותר – 0.9%. וזה מגיע עד 1%. אני שואל אתכם: האם זו רפורמה? אני מצטט עוד מדברי ההסבר: העובדים במקום עבודה מאורגן ואינם חברים בהסתדרות הכללית משלמים היום מס ארגון באמצעות מקום עבודתם. לכן, מכיוון שחוק ביטוח בריאות קובע, שהמס האחיד מפסיק להתקיים, חייבת הכנסת לחוקק חוק שיחול על כלל השכירים במשק. כלומר, חוק ביטוח בריאות ממלכתי עושה רפורמה ומבטל את המס האחיד. אז חייבים להשלים את החוק הזה בחוק מס ארגון, שיחייב את כל המעסיקים לשלם בעבור העובדים, אפילו אם הם לא חברים בארגון זה או אחר. כלומר, מחייבים אותם.

אני רוצה לומר לעובדי קופת-חולים ולעובדי מוסדות קופת-חולים, בתי-החולים והמרפאות: אני חבר קופת-חולים. עובדי קופת-חולים הם עובדים טובים, עובדים מסורים. האחיות, עובדי המשק, הרופאים, כולם עושים את עבודתם באמונה. אבל הרשו לי לומר לכם, אחי ואחיותי עובדי קופת-חולים: משתמשים בכם כמכשיר. אתם לא נהנים מההוצאות הללו. על גבכם מנהלים פוליטיקה. אנחנו בעד העובדים, אנחנו בעד סיוע לעובדים, אנחנו בעד העלאת רמתם של העובדים. אבל מכל אותם כספים אינכם נהנים. כי הממשלה שמנהלת את תוכנית ההבראה של קופת-חולים, זו ממשלה כושלת, זו ממשלה שלא תסייע לכם, זו ממשלה שתבטיח לכם הבטחות, אבל בסופו של דבר לא תיהנו ולו מדבר אחד באותה תוכנית.

אדוני שר האוצר, היום, כשהכנסת דנה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, החוק החשוב הזה, החוק שקשור במאות מיליוני שקלים, מצאת לך זמן לנסוע לרוסיה עם שר הקליטה, בראש משלחת – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

הוא לא שומע אותך. הוא לא כאן.

דוד מנע (הליכוד):

אני יודע. הוא הרי נסע הבוקר לרוסיה. מצאת לך זמן לנסוע היום לרוסיה, עם שר הקליטה, בראש משלחת של 100 אישי משק. אדוני היושב-ראש, לפני שבועות מספר ביקר ברוסיה סגן נשיא ארצות-הברית מר אל גור. הוא ביקר ברוסיה ביקור דומה לזה של שר האוצר. אני רוצה לצטט מאמר יפה מהיום, של מר סבר פלוצקר מ"ידיעות אחרונות": כשסגן נשיא ארצות-הברית אל גור בא למוסקבה, הגיעו אותו שמונה מנהלים בכירים של תאגידים אמריקניים ידועים. וכאשר שר האוצר הישראלי נוסע לרוסיה, הוא לוקח עמו 100 מנהלים בכירים, עם שר הקליטה. הם נוסעים לכבוש את הכלכלה הרוסית שעודנה כושלת, עם 100 מנהלים. מה שטוב לארצות-הברית של אמריקה, כמובן איננו טוב לישראל. כי שר האוצר הישראלי חייב לנסוע עם משלחת של 100 אנשי כלכלה. מיהו סגן נשיא ארצות-הברית אל גור לעומת בייגה שוחט? והיום, במקום להיות פה בכנסת בדיון החשוב הזה על חוק ביטוח בריאות ממלכתי, נוסעים שר האוצר ושר הקליטה לרוסיה להיפגש עם יהודים, להיפגש עם אנשי עסקים מדומים, נסיעת שווא, כי שום דבר לא יצא ממנה. ואפילו לא יגבירו את העלייה לארץ, לא יגבירו את מספר העולים שמגיעים ארצה.

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, ההסתדרות לא תשתנה. רשימת "חיים חדשים" לא תשנה את ההסתדרות. נכסים לא יימכרו. תוכניות הבראה שסוכמו עם קופת-חולים לא ייושמו. וכל שקל שמאשרת ועדת הכספים לקופת-חולים הוא שקל שיורד לטמיון. הוא כמו אקמול לחולה אנוש.

טוב יעשה שר האוצר, טוב יעשה שר הבריאות החדש, אם ימנו מייד מפרק לקופת-חולים. לקופת-חולים יש נכסים אדירים, אף אחד לא חשב להיפטר מהם. הם יחסכו בתרופות לחולים, הם יסגרו מרפאות בעיירות פיתוח, אבל מגרשים לא ימכרו. הם יסגרו מר"מים – מוקדים רפואיים מרכזיים – בדרום הארץ ובצפון הארץ, אבל את בניין המינהלה של קופת-חולים הם לא ימכרו. הם לא יצמצמו בעובדים, הם לא יצמצמו שכר. רק היום כתוב בעיתון, ואני מצטט את מה שאומרים העובדים: נתנו לנו יותר ממה שביקשנו. סוג אחד של עובדים אומר, נתנו לנו יותר ממה שביקשנו, גם הכללת רכיבים שונים בשכר המשולב. ואני מצטט עוד מהעיתון: ולחגיגה הצטרפו אחרונים שאר העובדים הפארה-רפואיים. ומי יממן את כל זה? הציבור.

העובדים הם עובדים מסורים, ואסור לפגוע במשכורתם. אבל אני אומר לכם, ראשי קופת-חולים: אם אתם תפגעו בבריאות של הציבור, אם תצמצמו תרופות, אם תסגרו מרפאות ותמשיכו בהסתאבות שלכם כמוסד, הציבור יתקומם נגדכם. עזבו אתכם למעלה מ-300,000 מבוטחים. מדוע? משום שאתם מסואבים, משום שאתם לא דואגים לרווחה ולפרט, משום שאתם דואגים להתרחב ולהתעשר התעשרות דמיונית, אבל לא דואגים לפרט. זאת הצביעות שלכם, אתם מנהלי קופת-חולים, זאת הצביעות שלכם, אתם אנשי ההסתדרות, אשר בניתם מפלצת ואתם אינכם יכולים היום להשתלט עליה ומבקשים עוד מוועדת הכספים. יהודים רחמו רחמו, עוד מאות מיליונים. הכול על מנת לסגור חורים, לסגור פרצות, כאשר אתם בורחים מרגע האמת, מהרגע שבו תצטרכו למנות כונס לקופה הזאת, מהרגע שבו תצטרכו לפטר עובדים כפי שהתחייבתם, לצמצם בעובדים, פוחדים מהרגע שבו תצטרכו למכור את הנכסים כפי שהתחייבתם וכפי שחתמתם.

שר האוצר התחייב בבג"ץ שהגשנו, חבר הכנסת חיים קופמן ואני, לפני שלושה שבועות, שעד סוף המושב הזה, עד סוף יולי, הוא יצטרך להביא לאישור ועדת הכספים של הכנסת 180 מיליון שקל שהעביר בחודשים האחרונים לקופת-חולים. זה נוסף על 485 מיליון אשר אושרו לקופת-חולים לפני ימים מספר בוועדת הכספים של הכנסת.

לו הייתי יודע שהסכומים האלה יפתרו את הבעיה, הייתי בא ואומר: אני מוכן לסייע לאזרח. אבל אני יודע שסכומים שהולכים לקופת-החולים, חלק גדול מהם ילך להמשך סבסוד ההסתדרות על מגנוניה השונים. ו"חיים חדשים", יסתבר שהם חיים ריקים מתוכן, ורמון הוא לא חיים, ולכן אנחנו כאן, כאנשי הליכוד – – –

פיני בדש (צומת):

חיים שכאלה.

דוד מנע (הליכוד):

אנחנו, אנשי הליכוד, נצביע מחר בגאון נגד המס הבולשביקי, נגד מס הכפייה, כדי שאזרח ישלם באופן וולונטרי לארגון שבו הוא חבר – ולא להגדיל במיליוני שקלים את הקופות של אותם ארגונים פיקטיביים, של אותה הסתדרות פיקטיבית. אתם יודעים אילו סכומים יגבו מניכוי 0.8% ממשכורתו של עובד כאשר בהסתדרות חברים 1.6 מיליון חברים? אתם יודעים אילו סכומים אדירים אלה? מה יעשו אתם? אם כך מדוע לגבות, מדוע לכפות על העובד לשלם אותו מס ארגון?

כשתעלו אתם, אנשי השמאל, מחר בכנסת את מס הארגון, באותו רגע תתגלה הצביעות שלכם, באותו רגע תגלו שאתם בין הבודדים בעולם שנשארו בולשביקים, שהבולשביזם שעזב את ברית-המועצות לא עזב את מדינת ישראל. כל השנים הייתם בולשביקים וגם היום תהיו בולשביקים, אף שניסיתם להפיח חיים חדשים. אלה חיים מזויפים, ומחר יהיה המבחן שלכם.

תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה לך. אני מרשה לעצמי להגיד לך גם תודה רבה בשם עובדי הכנסת, שקיצרת בחמש דקות. כל מי שיקצר, אני מראש מודה לו בשם כל עובדי הכנסת, שהם באמת טובים, מסורים, נאמנים ועובדים קשה, והם כבר – כמו שאומרים בלשון עממית – נופלים מהרגליים.

אני מזמין את חבר הכנסת אסעד אסעד. יש לו עוד 22 הסתייגויות, משמעות הדבר 110 דקות, שעה ו-50 דקות, והוא תורם לרווחתם של עובדי הכנסת בזה שהוא איננו. אם כן, יש לי הכבוד והעונג להזמין את – –

דוד מנע (הליכוד):

יש לי הרושם שפה הוא לא יתרום לרווחתם של העובדים. לפי כמות הניירות הוא לא יתרום לרווחתם של עובדי הכנסת.

היו"ר ד' שילנסקי:

— — חבר הכנסת רון נחמן, שנותרו לו רק 30 הסתייגויות, שזה 150 דקות, שזה שעתיים וחצי.

פיני בדש (צומת):

אין לו בעיה, הוא בלאו הכי לא יכול לנסוע עכשיו לאריאל.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת — — —

היו"ר ד' שילנסקי:

לאריאל, אתה אומר, זה מסוכן לנסוע בלילה, הוא בלאו הכי כבר לא ייסע. אם אתה אומר כך, אתה לא מכיר את רון נחמן, הוא נוסע לאריאל ביום ובלילה, ובכל זמן ובכל מצב.

רון נחמן (הליכוד):

יש לי בעיה היום. אחרי שישבנו בוועדת הכנסת והיועץ המשפטי לממשלה החליט — — —

היו"ר ד' שילנסקי:

זה על חשבון זמנך. אני כבר מפעיל את השעון, אבל אני רוצה להגיד לך: השעון שלי עובד רק על שעה, לכן אצטרך לכוון פעם שעה, עוד פעם שעה, ואחר כך חצי שעה. השעון מופעל, אתה יכול לספר מה שאתה רוצה עכשיו על היועץ המשפטי, זה על חשבון זמנך.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, היום הציג היועץ המשפטי לממשלה בוועדת הכנסת את חוות דעתו בקשר לחסינות חברי הכנסת בשטחי יהודה ושומרון. כזכור לך, אדוני היושב-ראש, ראש הממשלה מאוד התרגש מכך שאתה ישבת יחד עם חבר הכנסת חנן פורת בבית-הכנסת ביריחו, ואז בשידור טלוויזיה מאוד מאוד חזק, הייתי אומר, הודיע ראש הממשלה, שהוא לא מסכים שחבר הכנסת שילנסקי וחבר הכנסת פורת יעשו פרובוקציות בשטח האוטונומיה, ה-PA – Palestinian Area. אתם עשיתם מעשה חמור ביותר, חבר הכנסת שילנסקי וחבר הכנסת פורת, בכך שנכנסתם לתוך שטח האוטונומיה והתמקמתם בבית-הכנסת ביריחו. ואמר ראש הממשלה: זו שערורייה והפקרות, ואנחנו נטפל בכך. וראינו את הטיפול: על המקום שולחים, תיכף ומייד, את שליחי המדינה ומנסים להגביל את חברי הכנסת בתפקידם ובפעילותם היומיומית. והיום הוגשה בפנינו חוות דעת והתקיים עליה דיון.

חשוב להסביר: חוות הדעת של היועץ המשפטי לוועדת הכנסת עדיין איננה פסק-דין של בג"ץ, עדיין איננה. מזל שיש לנו גם בתי-משפט, כי על חוות דעתו של היועץ המשפטי יתקיים דיון בוועדת הכנסת, וועדת הכנסת תדון בכובד ראש מה הן זכויותיהם של חברי הכנסת שמסתובבים בשטחי יש"ע. איפה החומרה בדיון הזה? צריך להסביר גם לעם ישראל, כדי שידע את הדברים. הרי הבעיה היא לא רק חבר כנסת. אם במדינה בולשביקית, במשטר בולשביקי, במשטר מונרכי, משטר יחיד היום במדינת ישראל, בא ראש הממשלה ושולח את שלוחיו לכל מיני מקומות – למנוע הפגנות, למנוע חופש ביטוי, למנוע אפשרות להתבטא, למנוע מהאדם הפשוט לבטא את עצמו במדינה חופשית – אם הגרזן מונף על ראשיהם ועל ראשי חברי הכנסת, נבחרי הציבור, לאן הגענו?

והדבר המסוכן ביותר, אדוני היושב-ראש, מה יקרה לפי תוכנית אוסלו של עזה ויריחו? הרי עם ישראל לא מתעמק בפרטי הסכם אוסלו. למען האמת, אני חושב שגם רבים כאן בכנסת לא קראו את החוברת העבה. כי שם היה כתוב, שבתוך כמה חודשים, עזה תחילה ויריחו תחילה ילכו ויתמשכו ויתפשטו על פני כל יהודה ושומרון.

פיני בדש (צומת):

ועד ירושלים יגיעו אחר כך – – –

רון נחמן (הליכוד):

על-פי ההגדרה שאש"ף מבין אותה, לא מה ששר החוץ שמעון פרס מסביר, לא מה שמסביר שר הבינוי והשיכון פואד בן-אליעזר, אפילו לא מה שאומר השר שחל, המתאם בין הכנסת לממשלה; חשוב להבין איך הערבים מבינים את העניין, לא מה אנחנו אומרים.

לצערי, אני מאמין היום לערפאת וליוסי ביילין יותר מאשר לראש הממשלה ולשר החוץ. אין לי ברירה, מה שערפאת וביילין אומרים מתממש.

פיני בדש (צומת):

הם אומרים אותו דבר.

רון נחמן (הליכוד):

נראה שהם סוגרים את העניינים קודם.

ומה אומר הסכם אוסלו? הוא אומר דבר פשוט. בפרקי זמן קבועים, ב-13 בספטמבר חותמים, ב-13 בדצמבר מהר מהר צריך לחתום על ההסכם. הוא נחתם באפריל. אבל אחרי זה יש בחירות למועצת האוטונומיה, ואש"ף יקבל מה שנקרא בהסכם, את ה-כלומר, תחום השיפוט on the west bank and Gaza. כאשר הם יקבלו את האחריות לתחום השיפוט של כל יהודה ושומרון, כלומר מעפולה ובית-שאן בצפון, דרך טול-כרם, קלקיליה, אזור חדרה, נתניה, כפר-סבא, ראש-העין, ואם נלך דרומה לקריית-גת, בית-גוברין ועד לכיוון באר-שבע; כאשר יעמדו החיילים של ערפאת – אני לא קורא להם שוטרים, זו גם-כן אחת מההונאות הגדולות – כאשר הם יעמדו שם על הגבעות החולשות על בית-שאן, עפולה, חדרה, נתניה, קריית-גת, באר-שבע ומיתר; כאשר הם יראו את החיילים של ערפאת, אלה שהוברחו מלבנון, אלה שבשנת 1982 ו-1983 גורשו מלבנון, חוזרים על-ידי ממשלה יהודית כמנצחים, כצבא מנצח לפלשתינה; כשהם יעמדו על הגבעות האלה, אז ייכנס לראש של הציבור, אז ייכנס לתודעה שלהם מה גודל הסיכון שישראל לקחה על עצמה.

ונשאלת השאלה: מה תהיה אז פסיקתו של היועץ המשפטי לממשלה? איך בכלל ניתן יהיה לנסוע מהקאנטרי-קלאב בתל-אביב, דרך כביש "דרך חיים" – חבר הכנסת לנדאו, שמת לב?

עוזי לנדאו (הליכוד):

שמתי לב.

רון נחמן (הליכוד):

מהקאנטרי-קלאב דרך כביש "דרך חיים", דרך צומת-ירקון, ומצומת-ירקון עד לצומת כפר-קאסם, ומצומת כפר-קאסם עד לצומת-תפוח, ומצומת-תפוח למעלה-אפרים ולבקעה, איך אז ייסעו התושבים לאורך הכביש?

מילא, יריחו זה גוש אחד סגור, אז אפשר להגיד שבתוך הגוש הזה הסגור אין מעורבות יהודית-ישראלית. אבל, כאשר כל שטחי יהודה ושומרון יהיו אזור אחד שכולו אוטונומיה, על-פי השיטה של הממשלה הזאת, מה יקרה אז?

הרי מבחינת ההיגיון הצרוף זה טרור built in. כי הערבים אומרים: כל עוד נמשך הכיבוש on the west bank and Gaza, לפי פרשנותם west bank זה יהודה ושומרון והשכונות של ירושלים שסופחו לה אחרי מלחמת 1967; כל עוד כך המצב, יימשך הטרור. ואם יימשך הטרור, מי ישלוט בין יישוב ליישוב? הצבא של ערפאת?

אדוני היושב-ראש, שאלתי את האמריקנים בארצות-הברית: האם אתם סומכים ובוטחים ביאסר ערפאת שהוא ישמור עליכם? אמרו לי האמריקנים: מה פתאום? למה? האם אתם תהיו מוכנים להפקיר את ביטחונכם בידיהם של אותם חיילי אש"ף? כך שאלתי את האמריקנים, והם אמרו לי: מה פתאום, אנחנו השתגענו? שאלתי אותם: אם כך, למה אנחנו?

והרי בעזה היום, על כל שבעה תושבים יש שוטר אחד. אני חושב שזו העיר הכי שמורה בעולם. חבר הכנסת פני בדש, כמה שוטרים יש בעומר?

פני בדש (צומת):

היה לי חצי שוטר ולקחו גם אותו.

רון נחמן (הליכוד):

חצי שוטר? בעומר, אומר חבר הכנסת פני בדש, היה חצי שוטר וגם אותו לקחו. לעומת זאת, ביריחו על כל שבעה ערבים שגרים שם יש שוטר אחד. 14,000 ערבים שגרים שם ו-2,000 שוטרים. איך אומרים הערבים? "וואלה, חראם".

פני בדש (צומת):

מעמידים אותם כל חמישה מטרים כדי לכוון את התנועה.

רון נחמן (הליכוד):

הדברים האלה מסוכנים ביותר. פתחתי כאן בשאלה, מה יקרה בתוך כמה חודשים ביהודה ובשומרון, התקדים, אם יתבצע, ואני עוד מקווה שוועדת הכנסת תדחה את חוות הדעת, כי היא מבוססת בעצם על הסכם אוסלו, שהוא הסכם פוליטי; אז מתוך הסכם פוליטי רוצים להוציא מסקנות משפטיות? נו, בסדר, אם רוצים כך, צריך לעשות הסכם פוליטי טוב יותר.

אם הממשלה תמשיך בדרך שהיא הלכה בה ותגיע להמשך ההסכם על בסיס העקרונות והתקדימים של אוסלו, כפי שבוצע וכפי שפורסם, לפי דעתי הממשלה הזאת תגרור את מדינת ישראל לקטסטרופה. לזה אין כיסוי משפטי.

אם לחבר כנסת אין חסינות שהוא נהנה ממנה לפחות בתוך תחומי מדינת ישראל, בתוך תחומי "הקו הירוק", מה יגיד האזרח הפשוט? לפי חוות הדעת של היועץ המשפטי, יכול לבוא קצין, והוא אומר קצין בכיר, שיחליט שהשטח הצבאי הוא סגור. למה הוא סגור? יש כמה סיבות. נסיבות ביטחון, ובין הסיבות גם הפרת הסדר הציבורי או שמירה על הסדר הציבורי. נו, מה אני יכול להגיד?

בא ערבי, יורה באשה בהיריון על הכביש, הורג אותה, רוצח אותה. הציבור שבסביבתו קרה האסון הזה מתפרץ בצדק על אוזלת ידה של הממשלה, ואז יבוא קצין ויגיד: כדי לשמור על הסדר הציבורי, אנחנו שמים אתכם בגטו, בחזרה ליישוב. ויבוא חבר כנסת וירצה להיכנס, יגידו לו: לא, זה שטח צבאי סגור, אתה לא יכול להיכנס. למה? כי יש סכנה להפרת הסדר הציבורי.

ויביאו חברי כנסת כמו דב שילנסקי וחנן פורת ואחרים לבקר בכל מיני מקומות; על-פי ההסכם יגידו להם: לא, אתם לא יכולים להיכנס. נכון, כתוב בהסכם שאפשר להיכנס ביריחו, בעזה, בכל מיני מקומות יש מקומות קדושים, אבל זו כבר לא טריטוריה ישראלית.

אז יועץ משפטי של ממשלת ישראל בא ואומר היום למדינת ישראל שיש כאן מערכת של יחסי חוץ בין שתי מדינות; וזו אוטונומיה, או שזו מדינת אש"ף? פעם אחת צריכים לבוא ולהגיד את הדברים.

זאת אומרת, דרך חוות דעת משפטית למד הציבור לדעת שאנחנו הקמנו במו ידינו את מדינת אש"ף. אז איך יכול לבוא ראש הממשלה ולומר שאנחנו לא קבענו ולא החלטנו על מדינה פלשתינית? הרי יצרת אותה. היום חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה אומרת את זה בעצם. נוצרה מדינת אש"ף יש מאין על-ידי מדינת ישראל, מדינה יהודית, ראש ממשלה וממשלה של יהודים. הם הקימו כאן בארץ-ישראל את מדינת אש"ף. הרצל הקים בחוץ-לארץ, בבזל, את מדינת היהודים, וכאן היהודים מקימים את מדינת אש"ף.

אדוני היושב-ראש, ברצוני להזהיר אותך, בפעם הבאה שתלך לאותו מקום, לבית-הכנסת "שלום על ישראל" ביריחו, אני חושש מאוד שלא יהיה לך שלום על ישראל.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת רון נחמן, לכל דבר יש מחיר. לשבת על הכיסא הזה ולנהל ישיבה, להיות סגן יושב-ראש הכנסת, זו זכות גדולה וכבוד גדול, אבל לכל דבר יש מחיר.

אני מנוע מלהמשיך את דברייך ביחס לחסינות וביחס להתייחסות האישית. אני מודה לך שהתייחסת לזה. בשבילי זה כבוד גדול, עם חסינות או בלי חסינות, לבקר בכל שטח בארץ-ישראל.

אבל אני מסתפק בזה ואני מודה לך. הייתי רוצה, אילו ישבתי עכשיו באולם, להמשיך בקריאת-ביניים באותה רוח. אבל כאשר אני יושב פה, אני מנוע מלהתייחס. זה המחיר שצריך לשלם בשביל הכבוד.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, ברשותך, אני רוצה לומר לך דבר אחד. חשובה מאוד הדוגמה האישית שאנחנו נותנים גם לציבור, וברגע שאתה נהגת כפי שנהגת ובאת לומר: כאן אחיזתנו, המקום הזה שנקרא בית-הכנסת "שלום על ישראל" הוא שטח של יהודים מדורי דורות, נתת דוגמה אישית.

In the Bible there is the promised land to Israel. Occupied territories, לא יהודים, נוצרים, אומרים –

הארץ המובטחת לישראל, ואת זה אומרים נוצרים. אנחנו במו-ידינו מקעקעים את הזכות שלנו. כל הזמן שמענו: לא בזכות הכוח, אלא רק בכוח הזכות, וגם את הזכות הזאת רוצים לחתוך לנו? ומי עושה את זה, קלינטון, נשיא ארצות-הברית? חס וחלילה, אין שום לחץ אמריקני, הכול בא מבית.

אז יישר כוח, אדוני היושב-ראש, על מה שעשית ובוודאי על מה שתעשה.

ואני אגש עכשיו לנושא.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה, אבל תרשה לי עוד הערה. אני עושה את זה למען חבר הכנסת פני בדש וגם למען חברת הכנסת נעמי בלומנטל. שניהם לא אשמים שהם נולדו מאוחר. לא, להיות צעיר זו גם לא בושה. לכן, פשוט על מנת להרחיב את השכלתם, אני מעיר הערה זו. כשהזכרת את "דרך חיים", התייחסת ואמרת: חבר הכנסת לנדאו, האם אתה שם לב, אני אומר "דרך חיים". אז אולי למען חברי הכנסת הצעירים אני אגיד למה התייחסת. אם הם יודעים זאת, ישמעו פעם נוספת, ואם לאו, טוב שאגיד להם.

חבר הכנסת רון נחמן התייחס לחבר הכנסת עוזי לנדאו, מאחר ש"דרך חיים" נקראת על שם אביו המנוח, חיים לנדאו, שהיה חבר – – –

רון נחמן (הליכוד):

שר התחבורה.

היו"ר ד' שילנסקי:

היה חבר – – –

רון נחמן (הליכוד):

אצ"ל.

היו"ר ד' שילנסקי:

היה חבר מפקדת האצ"ל, זה קדם לתפקידו כשר התחבורה, והוא היה חבר הכנסת מהכנסת הראשונה עד לכנסת התשיעית, ואחרי זה הוא היה שר התחבורה. בשבילי ובשביל רבים הוא היה גם מורה דרך. ולכן חבר הכנסת רון נחמן התייחס והפנה את תשומת לבו של חבר הכנסת עוזי לנדאו, ואני חושב שהוא גאה להיות בנו של חבר הכנסת והשר וחבר מפקדת האצ"ל חיים לנדאו.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

וירשה לומר שבנו הולך יפה מאוד בעקבותיו ואף מרחיב את נעליו.

פיני בדש (צומת):

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אחרי שבירכנו את כולם והסברנו את "דרך חיים", אני מקווה שאכן "דרך חיים" תשמור על השם ותמשיך את החיים והקשר בין תל-אביב ובין בקעת-הירדן, כי הרי ציניות גדולה מזו לא יכולה להיות. אותו ראש ממשלה שהבטיח שלא ירד מרמת-הגולן ושבקעת-הירדן היא חלק ממדינת ישראל וגוש-עציון וירושלים הרים סביב לה, אותו ראש ממשלה מתקפל ומתקפל ומתקפל, ואין לזה סוף. יש לי רק לקוות שיפסיק באיזה שלב להתקפל.

אבל, לצערי הרב, אדוני היושב-ראש, יש לנו בעיה. בעיתון "הארץ" יש היום כתבה מאת העיתונאי יואל מרקוס ושמה "הסריסים והמסורסים", והייתי רוצה לקרוא את הדברים, מכיוון שהם מביאים בפני הציבור, בחדות של הבחנה, את תמונת המצב, מה קורה בחצר המלך יצחק רבין. ברשותך, אדוני, אני רוצה לקרוא קטעים מספר מתוך אותו מאמר, כי חשוב פעם אחת לגלות את המסווה, להסיר את מעטה ההונאה. לא כל מה שרואים בטלוויזיה זו אמת. הייתי אומר שלטלוויזיה היום נכנס חומר מטעם, לטלוויזיה היום לא נכנס חומר – גם זה מטעם, ויש צנזורה, ואתם תראו בטלוויזיה שבכל פעם שמישהו יוצא ומבקר את ראש הממשלה ותוקף את ראש הממשלה ואת הממשלה, ברגע שיש תופעה כזאת, היא לא מופיעה על המסך. רק בשידור חי. אי-אפשר להכניס שום דבר שבא לפגוע או להציג בפני הציבור את המפגעים שהממשלה הזו עושה.

כותב העיתונאי יואל מרקוס: "אחרי שהשתחרר מבית-החולים, הביע חיים הברפלד אכזבה על שראש הממשלה לא התעניין במצבו, לא ביקר אותו ולא דרש בשלומו בטלפון אפילו פעם אחת. 'כל חיי הפוליטיים לא ראיתי דבר כזה', אמר האיש שגם הפסיד את הבחירות וגם ארבע מאצבעות רגלו, עקב מחלת הסוכרת. השגיאה כולה היא כמובן של הברפלד", כותב יואל מרקוס. "אילו במקום לשכב בבית-חולים היה עורך קוקטייל, ומגוון בין אורחיו אופנאית צמרת, ספרית צמרת, סוחר צמרת, תעשיין צמרת וכמה עיתונאים מטעם – הוא היה מקבל לא רק טלפון, אלא גם את הזוג המלכותי בכבודו ובעצמו לערב שלם.

"מלכותי אמרנו? ובכן, אין זו פליטת קולמוס. חווינו בארץ משטרים שונים ומשונים: היה לנו משטר חצי משיחי, משטר חצי בולשביקי, משטר חצי בלגניסטי, משטר שכולו עממיות ומשטר שכולו הדר זבוטנינסקי. אך עוד לא היה לנו משטר שכה מתקרב למונרכיה כמו משטרו של רבין. אבל בניגוד למלכים של ימינו, שרובם דמויות סמליות העטויות במדים מצועצעים, רבין רואה עצמו כמי שנמשח לשלטון יחיד, כמו המלכים בימי קדם.

"הברפלד כיהן כמזכיר ההסתדרות כ-19 חודשים בלבד, אך שילם את מחיר שגיאותיה המצטברות של העבודה והממשלה בקופת-חולים, ובעיקר שילם את מחיר כישלונו האישי של רבין בפרשת רמון. מי שאשם במצבה של קופת-חולים ובתלאות שנכונו ל-3 מיליוני מבוטחיה בחודשים הקרובים, אינה אלא הממשלה שנתנה למצב להידרדר עד כאן. אך הכתר כועס על הברפלד, במקום שיכעס על עצמו. ואילו חי לפני כמה מאות שנים, היה עורף מן הסתם את ראשו בכיכר העיר, כי בחצר הביזנטית שנוצרה סביב ראש הממשלה יש צודק אחד, וכל השאר אשמים ולא-יוצלחים.

"לא כתב זר אחד מופתע באחרונה מהתופעה, שלמרות מדיניות השלום של הממשלה, אין היא עולה כפורחת במשאל דעת הקהל. ההיפך מכך: יש בציבור אווירת נכאים, או כפי שאחד מהם מתאר בעברית העילגת שלו, 'תסמונת דאון'. אנשי רבין מסבירים זאת כמשבר אמצע הקדנציה. כנראה על משקל משבר גיל המעבר. אך – אומר יואל מרקוס – "אני בספק אם מדובר כאן במצב רוח חולף. המשבר הוא משבר אמון שמקורו בפער הקיים בין היהירות המוקרנת מחצר ראש הממשלה לבין המציאות שבה הכלים העיקריים המקנים ביטחון לאזרח – דיור, פרנסה, בריאות ופנסיה – הולכים וקורסים. את פירותיה של עזה-יריחו נראה רק בעתיד הרחוק, אם יהיה לזה המשך. אך בהווה יש הרגשה של אוזלת יד בכל הנוגע לרווחתו של האזרח.

"עוד אין הוכחה שחוק ביטוח הבריאות הממלכתי יקנה בריאות טובה יותר לאוכלוסייה, אך מה שרואים עתה היא נסיגה לימים האפלים ביותר של קופת-החולים. קרנות הפנסיה, מבטחם-מבצרם של השכירים לעת זיקנה, קרובות לרעידת אדמה. באזורים רבים המצוקה הכלכלית קשה מנשוא, ומיום ליום הסיכוי להגיע לדיור הופך ליעד הקשה להשגה. אלף פרשנויות מלומדות על הבורסה לא ישנו את מה שנראה כסיבה האמיתית למה שקורה בה: חוסר אמון בסיסי בהבטחות הממשלה לשפר את מצב המשק. צודקת" – אומר יואל מרקוס – "שולמית אלוני בטענתה ש'העבודה נמצאת במצב של התפוררות'. עם מחלפים לא בונים מדינה.

"האשמה נעוצה במידה רבה באופי השלטון שהתעצב בימי מלכותו השנייה של רבין הראשון. החצר מורכבת משני סוגים של יועצי המלך: הסריסים והמסורסים. הראשונים, הסריסים, הם עוזריו הקרובים של רבין שלמדו על בשרם כי רק אמירת הן מחזקת את מעמדם – yes, prime minister – באשר ראש הממשלה שונא על הסף את כל מי שמשיא לו עצות הנוגדות את דעותיו. עושי דברו, למרות היותם פקידים, מפילים את חתיתם על שרים ונבחרים. לא בימי מפא"י הזכורים לשמצה ולא בימי בגין שנחשב לחצי אליל, לא היתה חצר כה מניפולטיבית בכל הנוגע לתקשורת, כה בלתי

סובלנית לביקורת וכה כוחנית במישור האישי והפוליטי". "והמסורסים" – כותב יואל מרקוס – "הם, כמובן, הנבחרים וראשי העבודה".

תסתכלו כאן כרגע, כל הספסלים ריקים. קומו מסורסים, איפה אתם? מדוע אני לא רואה אתכם? קומו עם חלכה, איפה אתם?

פיני בדש (צומת):

הם לא יכולים, הם מסורסים.

רון נחמן (הליכוד):

קומו מסורסים. עד כדי כך סירסו אתכם?

"המסורסים הם, כמובן, הנבחרים וראשי העבודה, שהם חברי ממשלה. קשה לזכור" – אומר יואל מרקוס – "ממשלה נבחרת שהיתה כה מחוקה, כה מפוחדת וכה מתרפסת לראשה כמו הממשלה הנוכחית. קברניטי האומה מחולקים לכמה קטגוריות: אלה שרבין חב להם, אך אינו מתחשב בהם. אלה שאינו סובל אותם, אלה שאינו מעריך אותם, אלה שהוא מזלזל בהם, ואלה שבשמחה היה מעביר מתפקידם אילו כושר החלטתו היה זהה לכושר זלזולו בחבריו לשלטון. והמכנה המשותף לכולם: שהם נושאים כולם באחריות קולקטיבית, ולאיש מהם אין מושג מה קורה. הם אינם שותפים לא באסטרטגיה ולא בטקטיקה, לא בשיקולים ולא בהחלטות הקובעים את גורל המדינה, מלבד כשרבין זקוק לחותמת גומי. וכך בעת הזאת יש מלך בישראל, אך איפה המנהיגות?"

אני חושב, רבותי חברי הכנסת, שהכתבה הזאת צריכה לשמש אור אדום בפני ראש הממשלה והממשלה. הוא מנתח באזמל חד כתער מה מתרחש היום במדינה.

אדוני ראש הממשלה, אפשר לרמות חלק מהעם כל הזמן, אפשר לרמות את כל העם חלק מהזמן, אי-אפשר לרמות את כל העם כל הזמן. כל הזמן אי-אפשר לרמות את כולם. גם אם תיקח את השלטים בצמתים – דרך אגב, לאן הם נעלמו? אני זוכר תאריכים שהיו שם על השלטים – כך וכך מיליונים של שקלים וזה וזה תאריך הסיום של אותו מחלף, אותו כביש. לאן נעלמו כל הפרחים האלה? אני אגיד לך לאן: הלכו הכספים לקופת-חולים, ילכו הכספים לקיבוצים, ומה שייוותר ילך לקרנות הפנסיה. סדר העדיפויות. אי-אפשר לרמות את כל העולם כל הזמן, אדוני ראש הממשלה.

היום אנחנו דנים בנושא של קופת-חולים. ראיתי דבר מדהים. הוצאתי כאן בספריית הכנסת את דוח מבקר המדינה מס' 41. אני רואה שהפרשה חוזרת על עצמה במשך שנים. כל הזמן מדברים על קופת-חולים, על הסכמי הבראה. כאן קופת-חולים מתחייבת לשלם הלוואה, הבנקים ילוו 95 מיליון דולר, קופת-חולים תמכור נכסים של 50 מיליון דולר. הממשלה תעניק לקופת-חולים 25 מיליון דולר. ההסתדרות תעניק לקופת-חולים 15 מיליון דולר. איפה? שום דבר לא בוצע. ואנחנו הולכים הסדר אחרי הסדר, ופתרון אין.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת רון נחמן, אם תרשה לי רק רגע, למען הסדר הטוב. ראשית, אני רוצה להגיד לחבר הכנסת מיכאל איתן, שהגיע בריצה, בסערה, כרגיל – אתה יכול בניחותא. לחבר הכנסת רון נחמן יש עוד הרבה זמן.

עכשיו יש לי פה בקשה אליך, ותרשה לי להתערב, אף שמאוד מיהרת, אבל אם תסכים מתוך חברות, קיבלתי פה פתק מחבר הכנסת אריאל ויינשטיין, שקראו את שמו ולא היה נוכח, והוא מנמק שהיה פקק בגשר מבשרת-ציון והוא הגיע במיוחד מתל-אביב. יש לו שתי הסתייגויות – עשר דקות. אני מניח שאתה מסכים, בחברות טובה, בהתחשב בנימוק שזה לא סתם איחור, שהוא יהיה לפניך.

מיכאל איתן (הליכוד):

יש לי שלוש הסתייגויות.

פיני בדש (צומת):

חשבתי שהם הגיעו יחד במונית של משמרת לילה.

רון נחמן (הליכוד):

תוסיף לי חמש דקות בשביל זה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתן לך את הדקות שעכשיו גזלתי.

הסדר יהיה, קודם חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, ואחריו – חבר הכנסת מיכאל איתן. חבר הכנסת מיכאל איתן הגיע בריצה כדי לדעת, האם הוא יכול לצאת לעשר דקות, רבע שעה, לשתות קפה.

רון נחמן (הליכוד):

כן, גם יותר מזה.

היו"ר ד' שילנסקי:

בכל אופן, חבר הכנסת מיכאל איתן, המכונה מיקי, אם אתה רוצה לצאת להתרענן לרבע שעה, אתה יכול.

מיכאל איתן (הליכוד):

מה רשימת הדוברים אחרי חבר הכנסת רון נחמן?

היו"ר ד' שילנסקי:

אחרי חבר הכנסת רון נחמן ידבר חבר הכנסת ויינשטיין, שתי הסתייגויות שהן עשר דקות, ואחר כך אתה. לכן אני פונה אליך.

מיכאל איתן (הליכוד):

ואחרי?

היו"ר ד' שילנסקי:

לא, סליחה. כשאמרתי שאחרי חבר הכנסת ויינשטיין תהיה אתה, הכוונה היא, אם חבר הכנסת הירשזון לא יהיה, וחבר הכנסת מצא לא יהיה, וחבר הכנסת שטרית לא יהיה, וחבר הכנסת שמאי לא יהיה, וחבר הכנסת זיסמן לא יהיה, וחבר הכנסת מחאמיד לא יהיה, וחבר הכנסת זיאד לא יהיה, אז תהיה אתה. אבל בהתאם למכשיר שיש לי פה, ומנהלת לשכת יושב-ראש הכנסת המסורה והנאמנה, רות קפלן, עוקבת אחריו ומודיעה לי שכל אלה לא יהיו, כנראה אתה תהיה אחרי חבר הכנסת ויינשטיין.

מיכאל איתן (הליכוד):

אי-אפשר לדעת, יש פקקים במבשרת. יכול להיות שיגיעו.

היו"ר ד' שילנסקי:

אם הם יגיעו, יגיעו.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, הנה לפני כמה דקות נכנס חבר הכנסת אריאל ויינשטיין לאולם ואימת את מה שאמרתי קודם לגבי כל הבלופים של הכבישים. הוא נתקע בגשר שבונים בכניסה למבשרת. אנחנו כבר שנתיים, מחצית הקדנציה, ועכשיו חבר הכנסת אריאל ויינשטיין לא יכול היה להגיע לכנסת כי יש פקקים. אם היום ב-00:15 היה פקק, מה יהיה מחר בבוקר? הרי גשר אחד כבר נפל שם, מחלף שפירים, אם אני לא טועה. גשר אחד נפל. נהרגו כמה אנשים. דרך אגב, הקימו ועדת חקירה, ואין אשמים. אני לא יודע מי משלם על הנזק, מי משלם על הרשלנות. אני מחפש את האשמים.

ובכן, הממשלה הזאת, כפי שאמרתי, יוצרת מצב של אי-אמון בין האזרח לבינה, חוסר אמון מצד האזרח כלפיה. כאשר אני לוקח את דוח מבקרת המדינה מ-1990, שבו היא סוקרת את נושא קופת-חולים, ההסדרים מ-1986, אני רואה תופעה מדהימה. אני רואה שבמרס 1986 התקבלה בדיון שהתקיים בלשכת ראש הממשלה הצעת מר גדיש כבסיס לפתרון הבעיות הכספיות של קופת-חולים. בסוף אותו חודש החליטה הממשלה על פריסת החובות של קופת-חולים. זה היה ב-1986. נו, בסדר, מי היה ראש הממשלה אז? בגין? – לא. שמיר? – לא. מי היה ראש הממשלה במרס 1986? – שמעון פרס. בזמן ממשלת האחדות הלאומית שמעון פרס היה בקדנציה הראשונה, חצי קדנציה ראש ממשלה. תראה איזו תכונה מאוד מאוד מעניינת יש לאותם אנשי מפא"י – אני קורא להם אנשי מפא"י ולא מפלגת העבודה – כאשר הם מגיעים לשלטון הם מחוברים לעטינים של המדינה, לעטינים של האוצר, של הפרה החולבת הזאת. כי מי שהיה ראש הממשלה ב-1986, הוא כבר עשה את ההסכם.

הסכם ההבראה של קופת-חולים, שום דבר לא יצא ממנו, ואנחנו עומדים בפני שבר ומפולת של קופת-חולים שמונה שנים לאחר מכן. וגם היום, מי עומד בראש הממשלה? בוגר אחדות העבודה, יצחק רבין. ומי הוא שר החוץ? בוגר מפא"י שמעון פרס. ומאיפה בסיס הכוח של שמעון פרס, מתל-אביב? לא. מחיפה? לא. מבאר שבע? לא. בסיס הכוח הפוליטי שלו – מתוך ההסתדרות.

נראה שמר רבין, בוגר אחדות העבודה, לא יכול לקבל מצב שבו שמעון פרס, בוגר מפא"י, יש לו בסיס כוח יותר חזק. כי הרי רבין מזלזל במפלגה. הוא מסתכל על המסורסים ומזלזל בהם. והוא מנסה לשבור את הכוח של שמעון פרס ומחנהו. הוא עושה את הכול כדי לשבור את ההסתדרות. אני לא מוציא מכלל תכנון שראש הממשלה תמך וזירז את חיים רמון לצאת החוצה ובשני ראשים לקחת את השלטון בהסתדרות ובמכה אחת לצוד שתי ציפורים – להגדיל את הרוב של מחנה השמאל, מרצ ומפלגת העבודה בהסתדרות ולחזור לימי ההגמוניה של מפא"י. מה זה הגמוניה? שלטון ללא מצרים, שלטון ביחיד, בלי ביקורת. מי זה בג"ץ? מי הם השופטים? מה זאת הכנסת? מי הם הפוגלים? מה פתאום אתם מפריעים לי לשלוט? איך אמר יואל מרקוס, המונרכיה.

הציפור השנייה – לחסל את מחנה פרס. ואנחנו רואים תופעה בלתי נורמלית. יושב מי שהיה שר הבריאות ובישיבות ועדת הכספים של הכנסת תקף את אנשי ההסתדרות, תקף את אנשי קופת-חולים בצורה כל כך בוטה, בצורה כל כך חזקה – אפילו אנחנו, חברי הליכוד, לא היינו כל כך נחרצים בדעתנו, יכול להיות שלא ידענו וגם היום איננו יודעים מה גודל המשבר, מה גודל החובות, מה גדולה השחיתות ומה גודל ההפקרות.

הרי מעל הדוכן הזה אמר חבר הכנסת עמיר פרץ שבהסתדרות שולטת מאפיה. נראה שהציבור בחוש הבריא שלו מרגיש שמשוהו לא בסדר שם. ואז הלכנו לבחירות להסתדרות, ואמרתי שאינני מוציא מכלל אפשרות, שראש הממשלה ביכר לצוד שתי ציפורים – גם לחסל את פרס ומחנהו וגם להביא לידי שליטה של מחנה השמאל.

מצד שני, קורה מצב הרבה יותר מעניין. כי אותה ממשלה ואותה מפלגה שבועידתה דחתה לפני חמישה-שישה חודשים אותה הצעת חוק – היום היא באה לאשר אותה. משהו קרה. אז היא לא רצתה, כי היא פחדה מההסתדרות. אז היא לא רצתה לנתק את הזיקה ולהעביר את התשלומים ואת הגבייה מההסתדרות לביטוח לאומי, לא רצתה לנתק בין החבר לבין הקופה. מה קרה מאז? קרה משהו. פתאום תפסו.

יש סקרים שכל יום בודקים תחזית מזג הסקר. כל יום מוציאים את האצבע, שבשבת, מה אומר הציבור היום. והציבור אומר שהוא לא אוהב את ההסתדרות, והציבור לא רוצה פוליטיקה בבריאיות, והציבור אומר – אנחנו רוצים בריאות נטו. אז איך נותנים לעם בריאות נטו כשהוא רוצה את הבריאות והוא לא רוצה את הפוליטיקה? ממציאים פטנט. תמיד יש כיסוי משפטי. קודם דיברנו על חסינות חברי כנסת. תמיד מוצאים את הכיסוי המשפטי. נותנים את הכיסוי ואומרים: או.קיי, בסדר, בואו נעשה חוק, שהוא יטפל בנושא הבריאות בדיוק כפי שהיתה ההצעה הקודמת, אבל נכניס עז קטנה. מה העז? נקשור אותו עם חוק נוסף, חוק מס ארגון. ואז מה? נתנה את כניסתו של חוק ביטוח הבריאות לתוקף בכך שיתקבל גם חוק מס הארגון. ואם הוא לא יתקבל, אז לא יהיה חוק בריאות? ואם הוא לא יתקבל, מה אז יקרה? מה יהיה גורלם של 3.5 מיליוני המבוטחים? לאן הם ילכו?

שמעתי את התשובה של ראש הממשלה אתמול. אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, אולי שמת לב אתמול לתשובתו של ראש הממשלה באחת מהופעותיו הפומביות. שאלו אותו: מה יהיה בקופת-חולים ב-15 ביולי? כזכור לך, בוועדת הכספים, בניגוד לעמדתנו, תמכנו בהעברת כסף לקופת-חולים כדי שלא לפגוע במבוטחים. אבל לא בצורה מופקרת, לא בצורה חסרת אחריות ולא בצורת הלוואה – נותנים הלוואה לגוף שהוא פגר מבחינת החזר התשלומים. הרי הוא לא מסוגל להחזיר את התשלומים, הוא במצב של כונס נכסים. הסכמנו, חברי הליכוד, שאנחנו נתמוך בהעברת הכספים לקופת-חולים, לא בתקן של הלוואה אלא בתקן של כסף שצריך להעביר בעבור החולים תמורת בקרה, התייעלות וכן הלאה, עם תוכנית הבראה כמו שצריך, כאשר אנחנו רואים את התוכניות כבר מ-1986.

אמרנו שאנחנו לא מוכנים להעביר את הכסף בלי שיתמנה מייד, לאלתר, כונס נכסים, משקם. איך אמר חבר הכנסת גדליה גל – משקם, ואני אומר מפרק, לקופה; לפרק אותה ולהפריד אותה ולאפשר לה מפרק כמו שהיה ב"אל על" – 13 שנה "אל על" פועלת במצב של כינוס נכסים – כי זו הדרך היחידה להציל את הקופה.

ומה אמר אתמול ראש הממשלה? ראש הממשלה אמר: אנחנו נתנו את העזרה לקופת-חולים, יש הנהלה חדשה, יש מפלגה חדשה "חיים חדשים", הם צריכים לקחת את השלטון. כאשר הם ייקחו את השלטון, זו האחריות שלהם. Pass the baby. לראש הממשלה יש תכונה מאוד מעניינת – הכישלון יתום. אתה, את, כולכם, אתם אחראים לכישלון. אני, ראש הממשלה, מה פתאום? אני אחראי? מה פתאום אני אחראי. הוא, את, אתה, אתם. אני, ראש הממשלה, אחראי לכישלון, מה פתאום?

אדוני ראש הממשלה, קראת מה שכתב עליך יואל מרקוס היום?

מיכאל איתן (הליכוד):

מה הוא כתב?

רון נחמן (הליכוד):

הוא כתב על ראש הממשלה, כבר קראתי את הכתבה הזאת, לגבי מצבה של המונרכיה בישראל.

אני רגיל לזריקת האחריות מצדו של ראש הממשלה. גם בשיא האינתיפאדה, בפרשת המכות, בפרשת המשפט של יהודה מאיר, גם במשפט ההוא נאלם ראש הממשלה. אני שמעתי אותך אצלך בחדר, בלשכה שלך בתל-אביב אומר לי ועוד לכמה אנשים בחדר: נתתי להם הוראה לשבור את הידיים והרגליים. אתה אמרת את הדברים והסתכלנו עליך, וישבו אתך קציני צבא בכירים, ושאלנו אז את השאלה, לא הבנו טוב: מה, לשבור את הידיים ואת הרגליים? הסתכלנו על ראש הממשלה ולא האמנו למשמע אוזנינו. וחזר ראש הממשלה ואמר: כן. אני מעדיף שישברו לו את הידיים ואת הרגליים מאשר שימות מכדורים. וכאשר היה המשפט של יהודה מאיר, כל הצמרת מלמעלה עד למטה, משר הביטחון ומטה אמרו: אנחנו נתנו הוראות לשבור ידיים ורגליים? אנחנו? לא הבינו אותנו למטה, אותו חייל.

אני רגיל לזה שהאחריות היא של מישהו אחר. יש היום ביזיון של אסון צאלים. יכולים להסביר אלף פעם שאי-אפשר להכניס את המשפחות לבית-משפט. יכולים לבוא ולומר שהחומר חסוי. יכול להיות שזה נכון, אבל ציבורית זה מסריח. מכיוון שהציבור לא מבין מה יש להסתיר מפני משפחות שיקיריהן נהרגו, הלכו לעולמם באסון כזה. אני לא יודע מה היה שם. אין לי מושג, אינני חבר בוועדת החוץ והביטחון. אבל אני מסתכל על התהליך, על הפרוצדורה. לא די שהצדק ייעשה, נאמר, צריכים שהצדק ייראה. מה אנחנו רואים? פאשלה – זה שלך, ביזיון – זה שלך, כישלון – זה שלכם. אבל ההצלחה היא שלי.

אתם זוכרים את פרשת החטיפה של דיראני? הופיע ראש הממשלה מול עם ישראל, ובמסיבת עיתונאים נתן את כל התשבחות לצה"ל. ראיתי אותו מופיע בשידור חי בטלוויזיה מול כל רשתות התקשורת של כל העולם. ואמרתי לעצמי, איזה צבא נהדר יש לנו. איזה מבצע עצום עשו.

אבל מדוע ראש הממשלה, אחרי שהוא נתן את התשבחות לצה"ל, לא שם נקודה, סימן קריאה, וסגר את מסיבת העיתונאים? מדוע הוא היה צריך להשתלח בימין הקיצוני, במתנחלים? מדוע הוא היה צריך להגיד, שצה"ל הוא צבא של כיבוש, שהיום עוסק בפעולות האמיתיות שלו, ולא רודף אחרי ילדים בעזה? מדוע בשעה כה חגיגית לעם ישראל, שנכח לדעת איך הצבא הנהדר שלו, מפקדי הצבא המעולים והחיילים, מבצעים מבצע אדיר, וחטפו אותו איש? אני לא יודע מה יוצאו ממנו, אם כן יוצאו, או לא יוצאו. אבל הצבא עשה פעולה יוצאת מן הכלל. מדוע לא להגיד באותו רגע דברים על כך?

במקומך, יצחק רבין, אני הייתי אומר: אני קורא לכל הציבור להתלכד מאחורי הממשלה, אני קורא לכל הכנסת לשבח בשעה קשה זו, להתלכד ולעמוד ביחד מול הסכנות המאיימות על ישראל. כך היה עושה מנהיג. הוא היה קורא לאיחוד השורות. במקום זה אתה, בפלגנות, בהסתה, הלכת ו"טראח" תקפת את כל המגזרים שלא מוצאים חן בעיניך, וניסית לסכסך בין ציבורים במדינת ישראל. כך מתנהג ראש ממשלה שלי? שלך? יש גם איזה מעמד לראש ממשלה. הוא לא רק ראש מפלגה.

אני חוזר לעניין הזה: יש לנו בעיה של אמון. אני אישית לא מאמין למה שאתה אומר. אתה תמצא תמיד את הסיבות לצאת ממה שאמרת. כך אמרת ברמת-הגולן, וכדאי שכל יום תשמע את הנאום שלך ברמת-הגולן. כך אמרת לנו בפגישה אצלך, במשרד, שאתה לא תדבר עם ערפאת, אלא רק עם אנשי השטחים. איך אמרת? – הפרדה בין אש"ף-תוניס לאש"ף-שטחים. אמרת על רמת-הגולן; ומה אתה עושה? אמרת שלא תרד, ואתה מביא את הנסיגה מרמת-הגולן. אמרת לגבי בקעת-הירדן: הירדן הוא הגבול הביטחוני. איך הוא יהיה גבול ביטחוני? מה, אנחנו עושים צחוק מהחיים? איך הוא יהיה גבול ביטחוני? בשיטת "יריחו תחילה" הוא יהיה גבול ביטחוני? הוא לא יכול להיות.

אמרת שלא תדבר עם ערפאת. לא רק דיברת אתו, חתמת. ואם תרצה לברוח מהחתימה שלך – העולם ייתן לך? קלינטון, ארצות-הברית, האו"ם – ייתנו לך?

אמר יוסי שריד, ואני מאמין לו: הממשלה הזאת יוצרת מצבים שאין מהם חזרה, כי הם פוחדים. יוסי שריד, בצדק, אומר: אני לא יודע אם הממשלה הזאת תמלא את ימיה, לכן אנחנו צריכים לעשות עובדות בשטח. דרך אגב, במשך 15 שנה ממשלות הליכוד פעלו עם מפלגת העבודה. את קריית-ארבע לא הקים מנחם בגין ואת קדומים לא הקים שמיר. כזכור לך, מישוהו אחר הקים אותן. אלה היו ממשלות גם בראשותך. את מעלה-אפרים ואת מעלה-אדומים, עם כל הכבוד, אפילו דוד לוי לא הקים. אתם התחלתם את זה.

אבל במשך 15 שנה שבהן אתם פעלתם, בחלק גדול מהתקופה, מ-1984 ועד 1992, ישבתם בממשלה הזאת. האמינות שכל כך טיפחת אותה – בנה לך אותה ראש הממשלה שמיר. אנחנו אמרנו כל הזמן, כמי שמכירים אותך, שכל התדמית, ההופעה הביטחונית שלך היא פסאדה, היא לא נכונה. יצא המרצע מן השק. מי חתם על ההסכם עם אש"ף ועם ערפאת? שמיר? יגאל אלון היה חותם את החתימה הזאת? אתה חתמת אותה. לכן קשה לי להאמין בדברים הללו.

אני חוזר לקופת-חולים. כפי שאמרת, לגבי המצב בקופה – קשה לי להשתחרר מהרושם, שעשית מהלך מתואם עם חיים רמון. אבל יש בעיה, כי אם חיים רמון יקבל היום מיליארד שקל, וזה מה שיביא לו חוק ביטוח בריאות ממלכתי, מיליארד שקל לתקציב של קופת-חולים, על בסיס שנתי, הוא יבוא לציבור ויגיד: אני בנית את קופת-חולים מחדש, הבטחתי, עזבתי את הממשלה, התפטרתי, אני אמין. והציבור יאמין לו יותר מאשר לך. וזה יחזור אליך כבומרנג. החברים שלך כבר מבינים, לרבות השרים שיושבים סביב שולחן הממשלה. הם מבינים שהיום גורלם הפוליטי בסכנה. לכן הם מרמים לקראת מה שיהיה. אם תכניס להם גם את חוק מס הארגון – עוד 300-400 מיליון שקל ייכנסו, לא לקופת-חולים, אלא להסתדרות.

זה פלא שכל מיני גורמים וגופים כבר מקימים לעצמם איגודים מקצועיים, כדי לקבל את ה-0.8%? מה שיקרה הוא, שאלה שרוצים לטרפד את חיים רמון, אומרים: בואו נאשר לו בוועדת הכספים של הכנסת 400 מיליון שקל בהלוואה. אומרים לו: קח את הכסף, אבל נחתוך לך את הרגליים. זה בעצם מה שאומרים לחיים רמון. חיים רמון מבין זאת ואומר: 400 מיליון, זה לא מספיק לי, אני רוצה מיליארד.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אפשר לקרוא קריאת ביניים?

רון נחמן (הליכוד):

כן.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

"אין לי".

רון נחמן (הליכוד):

אין לי. ואז מגייסים עוד הפעם את היועץ המשפטי לממשלה ומספרים לנו בוועדת הכספים, ומפרסמים יום קודם לכן, שעל-פי חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה אי-אפשר להעביר לקופת-חולים יותר מ-400 מיליון. למה לא 800 מיליון, כפי שביקש חבר הכנסת עמיר פרץ? – כי היועץ המשפטי לממשלה נתן חוות דעת.

אתה רואה שוב איך מגויס כל גורם במערכת, כדי לתת את הגיבוי לאיזה מהלך פוליטי.

ראש הממשלה רוצה לעזור לחיים רמון. יכול להיות שבדרך הזאת הוא מחסל שתי ציפורים במכה אחת. אבל אותם מסורסים, שעליהם כתב יואל מרקוס, כל המסורסים פתאום תפסו שחיים רמון מסכן את הקיום הפוליטי שלהם והחליטו: בואו נפיל תיק על חיים רמון, נחסל אותו ונגמור את הסכנה, נחסל את הסכנה שצפויה לקיומנו הפוליטי. הם עושים דבר מאוד מעניין. הם נותנים הלוואה, שתספיק עד 15 ביולי 1994. 15 ביולי כבר מתקרב.

פיני בדש (צומת):

זה במקרה הטוב. כל פעם יוסיפו עוד יום ועוד יומיים.

רון נחמן (הליכוד):

15 ביולי 1994. שאלתי היום את עמיר פרץ: עמיר, מה יקרה ב-16 ביולי? ראש הממשלה אתמול אמר: אני אחראי עד 15 ביולי 1994.

פיני בדש (צומת):

רון נחמן (הליכוד):

הוא אמר: אחרי 15 ביולי 1994, זו בעיה של סיעת "חיים חדשים בהסתדרות", לא שלי. אבל אומר עמיר פרץ היום את מה שאמר חיים רמון בשבוע שעבר: אם תעשו לנו את הדבר הזה וכו'. איך הוא אמר לנו ביום שישי בוועדה? – תן לי אשראי, ולא ייתנו לו את האשראי. אז אומר חבר הכנסת פרץ: אנחנו נשבית את כל המשק.

הנה, אני מזהיר כאן את 3.5 מיליוני המבוטחים של קופת-חולים, ואני מזהיר את הציבור, שלא ירמו אתכם, שלא יספרו לכם סיפורים, המאבקים הפוליטיים על הירושה במפלגת העבודה התחילו עכשיו, על הגב של כולנו. אם הממשלה הזאת, ששומרת על עצמה וחבריה, מבחינת הישרדות פוליטית, מנסה לפגוע בחיים רמון, והוא, למען ההישרדות הפוליטית שלו, ישיב מלחמה שערה – זה יהיה באמצעות העובדים, על גב העובדים ועל חשבון הציבור.

אדוני היושב-ראש, ביקשתי כבר הרבה פעמים במשך השנתיים כאן בכנסת, שכשם שאנחנו, סיעת הליכוד, תומכים בהפרטת נכסי המדינה, אנחנו נפריט את נכסי ההסתדרות. אני פונה לכל מי שצופה במשדר הזה: האם יש למישהו ידע איפה נמצא רכוש ההסתדרות? ואני חוזר ומדגיש: לא רק ההסתדרות, לא בית הוועד הפועל, לא ארלזורוב ולא מקומות נוספים, מועדונים וכן הלאה. אני מדבר על נכסים שנמצאים בידי חברת העובדים, בידי חברת "שיכון עובדים", שקיבלה קרקעות רבות במדינת ישראל במשך עשרות שנים. כל הרכוש הזה והנכסים האלה חייבים ללכת, בגלל האחריות של ההסתדרות כארגון גג, לחברת העובדים, לבנקים, לכול.

אותו גוף חייב לשתף את עצמו בכיסוי הגירעונות של הקופה, של קרנות הפנסיה ושל הקיבוצים, לא לקחת את אדמות הקיבוצים שהן אדמות מדינה, המדינה תמכור אותן, ובכסף של האדמות של עצמה תכסה את החובות של צד ג'. למה הדבר דומה, אדוני היושב-ראש? כאילו ישבת על האדמה של המדינה, המדינה לקחה את הקרקע שלך ומכרה אותה כדי לחלק לנושים את החובות שלך. איזה מין דבר זה? המדינה מוכרת אדמה שלה כדי לשלם את החובות של הקיבוצים? והציבור לא יודע. הציבור צריך לדעת. היום אני קורא בעיתון על ועדת-פוגל לגבי קרנות הפנסיה, שהממשלה חייבת להזרים למעלה מ-6 מיליארדי שקל לקופות הפנסיה. מדוע? הקיבוצים, כמה זה, 5 מיליארדים?

פיני בדש (צומת):

הם הפסידו את זה במניות.

רון נחמן (הליכוד):

ואני מדבר על קופת-חולים. חוץ מ-1.6 מיליארד שקל, יש עוד גירעון צבור של 5 מיליארדים. מאין יבוא הכסף הזה? הוא יבוא מהכיסים שלנו, של האזרחים. ואני פונה כאן לכל אזרח ששומע את השידור: אם יש לכם אינפורמציה, אנא העבירו אותה לכנסת, העבירו אלינו. די לשטות בציבור.

צריכים להפריט את כל נכסי ההסתדרות והגופים הקשורים אליה. חיים רמון הבטיח זאת. נראה מה הוא יעשה כשייכנס לתפקידו.

אבל לא רק ההסתדרות, זה אולי כמה מיליארדים, אומרים 2-3 מיליארדים בדולרים; יש יותר מזה, יש הרבה יותר. רק הקרקעות שבידי חברת העובדים הן בהיקפים של מיליארדים. אני לא ידעתי, למשל, שבית אמות משפט שייך להסתדרות דרך חברה-בת של חברה-בת, עד שהיתה כתבה בעיתון "מעריב" על כך שיש חברת אחזקות ששמה "אמות", והחברה הזאת השכירה את המבנה הזה, בית-כור, כדי שלא לאבד את הנכסים לאיזו חברה חדשה, והחברה החדשה משכירה את המבנים ואת המשרדים לשוכרים. אבל מי הבעלים? הבעלים נשארו אותם בעלים ותיקים, ההסתדרות והגופים שלה, כמו תמנון גדול עם אלף זרועות. מספרים לנו שזו אגודה עות'מאנית ואתה לא יכול לחדור לתוכה. עכשיו יש הצעת חוק שמבקר המדינה יתחיל להיכנס לגופים הללו.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לומר, שלו התקבל חוק ביטוח הבריאות במתכונתו כפי שהוצעה על-ידי ממשלות הליכוד – מאז 1977, כל ממשלות הליכוד ניסו להעביר את חוק ביטוח הבריאות הממלכתי, ומי שהכשיל את החוק היה מפלגת העבודה ולא אחר. במשך כל השנים, כיוון שהם נשלטו על-ידי מפלגת העבודה בהסתדרות וקיבלו הוראה מהקרמלין הישראלי לא למכור את הנכסים, לא לעשות קופת-חולים עצמאית, לא לפרק את הזיקה, לא להעביר את הגבייה למקום אחר, במשך כל אותן שנים הם התנגדו להעברת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. זה היה אולי הדגל הגדול ביותר של הליכוד, ומפני שסיעת המפד"ל, אשר היתה שותפה במשך שנים, אני קורא בעיתונים, להסכמים מלפני 70 שנה – וכבר אמרה על זה מבקרת המדינה שאלה הסכמים עם קבוצות של לוויינים שאין להם מקום במשטר מתוקן של שוויוניות – בגלל ההליכה של המפד"ל ביחד עם מפלגת העבודה, הליכוד לא היה מסוגל להעביר את חוק ביטוח הבריאות. הדבר הטוב היחיד שיצא מכל היציאה הזאת של חיים רמון הוא, שבאמצעות חיים רמון אולי אנחנו נקבל חוק ביטוח בריאות.

אבל הבעיה שלנו היא, שבציניות האופיינית למפלגת העבודה, היום כולם פתאום תומכים באותו חוק שלפני שישה חודשים הם פסלו אותו. כל זה בגלל השיטה של "הבה נתחכמה". לא די בכך שנאשר את חוק ביטוח הבריאות הממלכתי, אנחנו גם נאשר את חוק מס הארגון, וחוק מס הארגון נותן כאן, לפי הטבלאות שנמצאות בידי, כמה נתונים מעניינים. יש לי כאן טבלה שעשתה "להב", לשכת ארגוני העצמאים, וחשוב לדעת שלפי המסמך הזה, מי שישלמו את כל המחיר של תוספת מיליארד שקל לקופת-חולים יהיו קודם כול בעלי ההכנסות הנמוכות והבינוניות. לפי הכנסה של 2,800 שקל כיום, יחיד ישלם 132 שקל ומשפחה שילמה 217 שקל. על-פי החוק – יחיד ישלם 134 שקל, תוספת של 2 שקלים, ומשפחה תשלם 268 שקל, 24 שקל תוספת. מי שמשלם 3,800 שקל, ישלם במסלול המשפחתי תוספת של 34 שקל; 5,900 שקל – ישלם 38 שקל תוספת. ופיזור התשלומים של תושבי מדינת ישראל מתוך כך שהביטוח הלאומי מקיף אנשים רבים יותר, משלמי מסים רבים יותר, יגרום לכך שתהיה גם תוספת בעצם של מס שהיום אי-אפשר לגבות אותה דרך לשכת המס.

מיכאל איתן (הליכוד):

זה טוב.

רון נחמן (הליכוד):

זה טוב מאוד.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אנחנו שואלים אם אתה לא עושה פיליבסטר נגד האופוזיציה.

רון נחמן (הליכוד):

לא, לא. אני כבר מסיים. היות שבאת מתל-אביב ונתקעת בגשר של מבושרת, אני אתן לך זכות קדימה. אתה יודע שיכולתי לדבר שיעתיים וחצי, אבל אני לא אדבר, כי אני צריך להתחשב בקולגות שלי מהאופוזיציה.

מיכאל איתן (הליכוד):

סליחה. צריך לברך את חבר הכנסת ויינשטיין שעבר השבוע את הגשר בשלום, הוא לא נפל.

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, אני מצטרף לברכותיו.

פיני בדש (צומת):

אם מע"צ אמרה שהיא לא צריכה היתרי בנייה מהרשויות המקומיות, אז נופלים גשרים.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מפנה את תשומת לבך, השעון עובד מקסימום שעה. הפעלתי אותו לשעה. גמרת שעה אחת, יש לך עוד שעה וחצי.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש התייעצות סיעתית. אנחנו לא יודעים אם לבכות או לצחוק.

רון נחמן (הליכוד):

אני מודה ליושב-ראש על כך שהעיר את תשומת לבי שנותרה לי עוד שעה וחצי לשאת את דברי.

פיני בדש (צומת):

תראה איזו נאמנות מצד חברי הליכוד שיושבים פה.

רון נחמן (הליכוד):

אני כבר דיברתי על המסורסים ועל שפני הגולן.

היו"ר ד' שילנסקי:

כל מה שאתה אומר עכשיו, זה על חשבון זמנך.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

חבר הכנסת רון נחמן נצמד אלי בהסתיוגויות.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, קודם כול אני מצטרף לברכותיו של חבר הכנסת איתן לחבר הכנסת אריאל ויינשטיין, שעבר בשלום את הגשר של מבשרת, ולא נפל עליו הגשר. בימים כאלה צריכים להיות זהירים כשנוסעים בדרך. אתה יודע שיש ברכת הדרך כשאתה יוצא לדרך. במצב של הכבישים היום אין שום ודאות שלא ייפול עליך גשר ולא יימצא האחראי לכך.

פיני בדש (צומת):

זה כמו לזכות בטוטו.

רון נחמן (הליכוד):

הדבר הזה מחייב זהירות יתירה.

אני רוצה לקרוא את שיעורי דמי הטיפול המקצועי, מס ארגון שיהיה. שימו לב איך מנסים "לסבן" את עם ישראל. הכניסו בהצעת החוק סעיף שנקרא מס רווחת העובד. איפה החוק הזה? הוא נעלם. לא רווחה ולא עובד, נעלם. במקום זה, תרגיל מתוחכם, עוד הפעם על-פי חוות דעת משפטיות, הכניסו מס חדש, מס ארגון. אני שואל את האנשים קשי היום, את השכירים, ואחר כך אשאל גם את העצמאים: למה אתם תשלמו כסף להסתדרות? למה אתם תשלמו מס ארגון? האם לא תשלמו מספיק לקופת-חולים? בשביל מה התרגיל הזה, לשלם גם לקופת-חולים בשביל בריאות נטו, וגם מס ארגון בשביל אותו גוף, בשביל ההסתדרות, שאת הנכסים שלה אינה מוכרת, שאת כל האורגנים שלה אינה מבטלת, שלא קיימה – על-פי דוחות מבקרת המדינה – את כל אותם הסכמי ההבראה? כמה הסכמים היו, אריאל?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

12.

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת איתן, כמה הסכמי הבראה של קופת-חולים כבר היו?

מיכאל איתן (הליכוד):

אינני זוכר.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

12.

רון נחמן (הליכוד):

12 הסכמי הבראה, והחולה כבר נהיה חולה סרטן.

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה, תרשה לי לתקן. 13 הסכמי הבראה. אם אינני טועה, עכשיו זה הסכם ההבראה ה-14.

רון נחמן (הליכוד):

או 13 או 14 הסכמי הבראה – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

אגיד לך מנין אני יודע. אני הכינתי נאום, כי היו לי עוד שש הסתייגויות, והכינתי נאום של חצי שעה. אני לא יודע מי ולמה מחקו לי שש הסתייגויות – – –

רון נחמן (הליכוד):

זה בוודאי מההסתדרות, שמו את היד בפנים והורידו לך.

היו"ר ד' שילנסקי:

כנראה אחד הסגנים עשה זאת, אני רוצה להאמין – מתוך טעות אנוש. כך אני רוצה להאמין. במסגרת הנאום שלי, שקיצרתי אותו כדי מחצית, מחצי שעה לרבע שעה, כי כך כתבו פה, התכוננתי למסור נתונים שהצביעו על 13 תוכניות הבראה, ועכשיו זו התוכנית ה-14.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, יש בידי טבלה ובה כתוב, שדמי טיפול מקצועי ינוכו, מס ארגון, בשיעור של 0.8% עד שכר של 2,320 שקל לחודש, ומ-2,320 עד 6,470 – תוספת מס ארגון, שיעור של 1%. ואני שואל: מדוע? מדוע את, אתה, אנחנו, צריכים לשלם את זה? מדוע אנחנו צריכים לשלם מס ארגון?

אומרים שישלמו בהתאם לדרגת השכר הקובעת לצורך הביטוח הלאומי. בשביל מה אנחנו צריכים לשלם את זה? רוצים איגודים מקצועיים – שיממנו את עצמם. מדוע אנחנו השכירים צריכים לעשות את זה? ומה יגידו העצמאים? הרי העצמאי הוא מעביד, מעסיק, והוא משלם מס ארגון כנגד עצמו?

יש כאן בכלל חוסר שוויון בנושא הזה. הבסיס של תשלום המס, גם של המס האחיד, בסיס השכר של השכיר שונה מזה של העצמאי. אני מחזיק בידי את הצעתם של ארגוני העצמאים. לשכת ארגוני העצמאים בישראל קוראת לחברי הכנסת לתמוך בהסתייגות הקובעת איסור אפליה בחישוב מס הבריאות בין העצמאי לשכיר, כדי למנוע הגשת בג"ץ נגד הפעלת החוק.

ארגוני העצמאים דחו הצעת פשרה של האוצר לקבוע שיעור מופחת בתשלום מס הבראות, מאחר שנוצרה אפליה של שכירים בעלי הכנסה נמוכה. לפי "להב", הלשכה של העצמאים – הטבלאות של קופת-חולים מוכיחות, כי התשלום הממוצע היה פחות מ-4% מהשכר, ולא 4.8% כפי שניתן בחישובים של האוצר. וכאשר הם עשו את השקלול המעודכן, מרבית המשפחות המבוטחות יצטרכו לשלם 50% יותר בעבור מס הבראות.

הם דחו פשרה ששר הבראות יפחית את תקרת התשלום לעצמאים. הוא אמר, שבמקום 4.8%, ישלמו העצמאים פחות. יש הבדל, התקרה של השכיר כיום היא פי שלושה, ואמרו שהתקרה של עצמאי תהיה פי ארבעה. יש כאן אי-שוויון בין השכיר ובין העצמאי. השכיר – פי שלושה, העצמאי – פי ארבעה. יש כאן דברים שעומדים בסתירה לסעיף הראשון של החוק, לשוויון.

אבל הבעיה שלנו היא בנושא האמינות. איך באים אל הציבור, מה מספרים לו? כמו שבתחום המדיני סיפרו לו שאין מכתב על ירושלים, והסתבר שיש איזה מכתב וצריך לנסוע לנורבגיה ולבקש משר החוץ, שהלך לעולמו, שהוא ייתן הוראה לשחרר את המכתב. ופתאום התברר שיש יותר ממכתב אחד, ואף אחד כבר לא יודע כמה מכתבים. אמר פה שר החוץ: יש הרבה מכתבים, אני צריך להראות את כל המכתבים?

אם אני לוקח, על בסיס הקבלה, מה שנעשה בקופת-חולים, אני יכול לספר לכם, רבותי חברי הכנסת, שבישיבה עם קופת-חולים בשבוע שעבר ניסיתי לקבל מאנשי לשכת המס את הנתונים של התפלגות הגבייה. רציתי לדעת, הגבייה של מיליארד ו-900 מיליון שקל, איך היא מתפלגת בין שכבות, קיבוצים, "הפועל המזרחי" וכל מיני אינטרסנטים אחרים שמשלמים ולא משלמים; אני רוצה לדעת את המכפלות, ולקחת את סך כל המכפלות ולשאול איך הם הגיעו לסך כל הכנסה, ומה הם הכללים שלפיהם אתה מקבל הנחה ואת לא מקבלת. ועוד אני רוצה לשאול: מדוע את כן מקבלת את ההנחה, ואתה לא; ומה הם הקריטריונים, באיזו צורה הם נקבעו, מי קבע אותם ומתי.

רבותי חברי הכנסת, לא יכולתי לקבל דבר. שום דבר. לא נקבל שום נייר עם פירוט הדברים. לכן, מבחינת הצגת הנתונים היום על-ידי הביטוח הלאומי, יש בחוק הזה יתרון גדול: הציבור ידע מה השכר, מה השיעור שלו ומה הבסיס שעל-פיו נקבע מס הבראות.

אבל, למעשה היום שמים על תושבי מדינת ישראל תוספת למס הכנסה. אם אתה חבר הסתדרות, אתה תשלם את המס האחיד. אם אתה חבר קופת-חולים, אתה תשלם את המס האחיד לפי השיעורים האלה. אבל אם אתה לא חבר קופת-חולים, יורידו ממך 0.8% וייתנו את זה לפי חלוקה בין הקופות. איזה מין דבר זה? לקחת כסף שלך, בניגוד לרצונך, כאשר אתה רוצה בריאות נטו, ולהכריח אותך להחזיק הסתדרות נטו. אני לא רוצה. ואם אני אעבור מקופה לקופה, לא אשלם 0.8%? על-פי החוק, אין ברירה.

אני רוצה לומר לכם, רבותי חברי הכנסת, ביום שישי ישבנו בוועדת הכספים, וקופת-חולים הציגה את המסמך שנקרא הפעלת קופת-חולים כללית במשטר חירום בתקופה המתחילה ביום 9 ביוני 1994 ומסתיימת ב-24 ביולי 1994, והיא קוצרה עד ל-15 ביולי 1994.

יש כאן כל מיני הנחות יסוד. כתוב פה: הסכמי השכר יופעלו במלואם. עם הסכמי השכר המופעלים במלואם, לא יעזור ההסדר הכספי שנמסר עכשיו לקופת-חולים, כי הוא הולך לתשלומים של השכר.

כתוב פה: אף שברור כי אין לקופה מקורות לשלמם בהמשך שנת 1994. כלומר, מראש הקופה נכנסת להתחייבות שהיא לא תוכל לעמוד בה, כי היא לא תוכל לשלם זאת. איך אמר ראש הממשלה? – אחרי 15 ביולי, זו הבעיה של "חיים חדשים", לא שלי.

כתוב פה: הסכמי השכר יופעלו במלואם לכל העובדים, לרבות הרופאים, אף כי ברור שאין לקופה מקורות לשלמם בהמשך שנת 1994. חשוב שהציבור ידע זאת. כאשר הקופה תקרוס – שידעו מדוע היא קרסה.

וכתוב כאן דבר חמור עוד יותר: תוספת השכר שהובטחה לעובדי המינהל והמשק על-ידי המזכ"ל היוצא ולא אושרה על-ידי הממונה על השכר, לא תופעל בשלב זה. הממונה על השכר יבוא בדברים עם יושב-ראש ועד העובדים הארצי על מנת למצוא פתרון הולם. כלומר, חתמו הסכמים מתחת לשולחן, והממונה על השכר תפס את זה. ועכשיו עיכבו את ביצוע ההסכמים הללו, כי אלה הסכמים לא-חוקיים. ואז צריכים להיכנס למשא-ומתן, ובינתיים, בשלב זה לא מפעילים אותם. אבל אם יגיעו במשא-ומתן להחלטה שכן מפעילים, תהיה תוספת חובות לקופת-חולים.

כתוב כאן בסעיף ג': תוכנית החירום תוצג לפני נציגויות העובדים לאחר אישורה בממשלה – היא אישרה – והם התחייבו שלא לשבות בתקופת הפעלת הקופה במשטר חירום.

האם אתה, אדוני יושב-ראש ועד העובדים של קופת-חולים, נתת הסכמה והתחייבות שלא לשבות בתקופת החירום? אני רוצה שתיתן על כך תשובה לכנסת לפני שמאשרים את הכול.

אני רוצה לומר מה כתוב בסעיף ד'. שימו לב מה זה – במדינת חוק, במדינה דמוקרטית. כתוב שקופת-חולים לא תשלם לספקים עד 31 ביולי תשלומים שמקורם באספקת מוצרים ושירותים עד ל-9 ביוני 1994. כתוב כאן, שמומלץ לשקול את האפשרות להוציא צווים המחייבים אספקה שוטפת. תסתכלו מה זה: חייבים כסף, הממשלה, ההסתדרות, ויוציאו לספקים, אזרחים במדינת ישראל שמספקים את הסחורות לקופת-חולים – זה יכול להיות ספק קטן או ספק גדול – צווים המחייבים אספקה שוטפת. כלומר, מומלץ לשקול אפשרות להוציא צווים שמחייבים אותם ספקים לתת סחורה לפושט רגל. ועושים זאת מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, או מכוח חקיקה אחרת. הרי זו שערורייה.

וכאשר באו לממן אותם 400 מיליון שקלים, מאין מימנו את הסכום הזה? – מתקציבי העלייה. הנחת היסוד היתה, שיגיעו 100,000 עולים, ואחרי חצי שנה יודעים בוודאות שיגיעו רק 60,000. כבר אמרתי בוועדת הכספים ואני אומר כאן: יש שתי אפשרויות, אין שלישית. אם הממונים על הכנת תקציב המדינה לפני שישה חודשים באו לכנסת ואמרו: התקציב בעבור עלייה מבוסס על 100,000 עולים, אלו הנחות היסוד שלנו, ולכן יש כאן סכום הכסף הזה המיועד לעלייה, ובאותו יום הם ידעו שלא יגיעו 100,000 עולים אלא רק 60,000-70,000 – הרי יש כאן מעשה הונאה. ואיש מאותם עובדי משרד האוצר אינו יכול לרחוץ בניקיון כפיו ולומר שפעל בתום לב. בחוק שירות המדינה (משמעת) יש סעיף שאומר, שאם מישהו פעל שלא בתום לב, לא תהיה לו הגנה.

אני אומר שזאת אפשרות אחת, שאם ידעו זאת, זה מעשה של הונאה. יש לבחון את העניין הזה. ועל הכנסת וועדת הכספים לדרוש הסבר איך בתוך חצי שנה, מתחזית של 100,000 עולים מגיעים לתחזית ולביצוע של 60,000.

האפשרות השנייה היא, שזו היתה טעות, ואז זו רשלנות ממדרגה ראשונה. מי ייתן את הדין על כך?

ומאילו כספים לקחו? משעות לימוד של בתי-ספר יסודיים. לקחו את התשלומים האלה מעולים חדשים, מתקציבים לבריאות, מתקציבים לשיכון, מתקציבים לחינוך. כל הכספים האלה נלקחו מהרזרבה כביכול של סעיפי העלייה. זה דבר חמור ביותר. הציבור לא יודע את כל הדברים האלה. הוא צריך לדעת את זה.

יש פה עוד סעיף שבו כתוב: התזרים המוצג במסמך מניח, ש-180 מיליון השקלים שהעביר שר האוצר לקופת-חולים לפני כחודשיים, לא דרך ועדת הכספים, אלא בלי אישור של ועדת הכספים – אותם 180 מיליון אינם מקוזזים.

אני קורא את המסמך הזה, קורא את הדוחות של מבקרת המדינה משנת 1990, משנת 1994, ואני שואל את עצמי: באיזו מדינה אנחנו חיים כאן? האם אין דין ואין דיין? אין סדר ואין חוק? כל אדם שהיה מנהל את העסק הפרטי שלו בצורה כזאת, כבר מזמן היה פושט רגל. האם מישהו היה מהסס לתבוע בבית-משפט למנות לו כונס נכסים? כאן לא רוצים למנות כונס נכסים או מפרק. ולמה לא רוצים למנות כונס נכסים או מפרק? כבר אמר שר המשפטים דוד ליבאי, שאם ימונה מפרק לקופת-חולים, דברים שהיום יכולים להסתיר אותם – על-פי החוק הפלילי לא ניתן יהיה להסתירם.

ואז, בסיטואציה כזאת, מתחת לפני השטח פתאום יצוצו ויעלו כל השחיתויות שחבר הכנסת עמיר פרץ דיבר עליהן, על המאפיה. ואז הרבה מאוד אנשים יעמדו במצב בלתי אפשרי. אתה יודע איפה זה יתחיל, איך יודע איפה זה ייגמר. יכול להיות שזה יהיה עם שר הבריאות הנוכחי, יכול להיות שזה יהיה עם שר הבריאות הקודם. יכול להיות שזה יהיה עם מזכיר הסתדרות קיים, יכול להיות שזה יהיה עם מזכיר הסתדרות עתידי. יכול להיות שזה יהיה עם שר כזה או שר אחר, או איש אוצר כזה או אחר. אבל הדברים האלה הם חמורים ביותר. וגם כאן מנסים להסתיר את האמת מהעם.

לכן אנחנו, סיעת הליכוד, אמרנו ותבענו: אנחנו נתמוך בעזרה לקופת-חולים, ובלבד שימונה לאלתר מפרק לתקופה מוגדרת לקופת-החולים. אתמול אמר ראש הממשלה: אחרי 15 ביולי, בעיה של "חיים חדשים", אם לא תהיה ברירה, יהיה כונס נכסים. אז למה לא תעשה את זה היום – בשביל לזרוק את התיק על חיים רמון, על עמיר פרץ, על חיים אורון? לפי דעתי, בכל הדברים האלה יש חוסר תום לב.

אני רוצה לגעת בנושא של אמינות הממשלה. אתם עמדתם כאן מעל הדוכן הזה בשנים 1990-1992, ויום יום, שעה שעה, קראתם נגד ממשלת הליכוד: מושחתים, נמאסתם. קראתם כל הזמן תיגר על ממשלת הליכוד, שבמעשיה ובמחדליה הביאה את המדינה לאסון.

רבתי חברי הכנסת, לו אריק שרון לא היה בונה אותם שיכונים, לא היו היום דירות בבאר-שבע ובמעלות, בכרמיאל ובאשקלון. ולו ממשלת הליכוד לא היתה משקיעה את הכספים האלה, לאותם אנשים לא היה איפה לגור. איך נאמר בכתבה בעיתון? – בכירי משרד השיכון אומרים: מזל שהיתה ממשלת הליכוד ואריק שרון בנה את מה שבנה. מזל שאהוד אולמרט הכין את חוק הבריאות, שהשר שבא בעקבותיו, חיים רמון, לקח ואימץ אותו. הוא ישב אתנו בסיעת הליכוד וביקש שנתמוך בחוק, כי הוא ידע שרק עם סיעת הליכוד, ועם עוד כמה חברים שלו, עריקים מהמפלגה, ניתן יהיה להעביר את החוק. זה אותו חוק ששנים רצינו וחלמנו להעבירו, ולא יכולנו בגלל הבלוקדה, בגלל המצור שעשתה

מפלגת העבודה. הרי מי הכתיב לוועידת מפלגת העבודה את ההחלטה שלה? ההסתדרות. למה יצא חיים רמון עם "נאום הלווייתנים" שלו החוצה? כבר אמרתי: איזה לווייתנים? דגי רקק, אפילו לא סרדינים. הלווייתן גדול, זה הדג הגדול ביותר. איפה הם? אפילו לא סרדינים. יש ברבונות, אבל זה אפילו לא ברבונות, זה דגי רקק. המלך מסתכל, ואתה רואה שפתאום האוויר יוצא, ולא רואים אותו, הוא נעלם. פתאום אצבע יוצאת ומצביעה בעד. אין שום חוט שדרה, אין כלום. איך אמר יואל מרקוס? המסורסים.

אני מדבר על האמינות של הממשלה. מעל הדוכן הזה תקפו את ממשלת הליכוד. מה לא אמרו? ההיסטוריה עוד תשפוט, וההיסטוריה תראה מי צדק ומי לא צדק, מי היה בסדר ומי לא היה בסדר. כבר היום יודעים מי מושחת ומי איננו מושחת. לך היום, תעבור בציבור ותשאל כל אדם ואדם: למה אתה מצוּבֵּר? למה אין לך מצב רוח? הרי הכול פורח, חזון המזרח התיכון של שמעון פרס, התמונות של הכלכלה הנהדרת. אז למה צנחה הבורסה היום? הכול בסדר. שפכו מיליארדים על דיור, אז למה אין דיור? הבריאות חשובה מאוד. צריך לשמור על קופת-חולים ועל ההסתדרות. אז למה היא קורסת? השכונות – אסון. אי-אפשר לעשות שם שום דבר, אי-אפשר לחיות בשכונות האלה. הבטחנו שנטפל בהן. תעברו בשכונות ותשאלו מה עשיתם, מה קרה. למה תושבי השכונות מסתכלים עליכם כמי שנמצאים על הירח? כי אתם מנותקים מהעם. איפה אוטובוס המנהלים, אוטובוס השרים, אוטובוס הטיולים? לאן הם נעלמו? הרי לכל מקום שתגיעו היום בארץ יקבלו אתכם בבוז. לא יאמינו לכם. הציבור לא טיפש. אי-אפשר לרמות אותו כל הזמן.

הדבר החשוב ביותר הוא נושא רמיסת שלטון החוק. לא יכול להיות מצב שבו ממשלה תרמוס ברגל גסה את זכויות האזרח. אני אחזור ואומר פעם אחרי פעם – כשעלה מנחם בגין לשלטון, מה הוא עשה, מעבר לשיקום שכונות; אתם זוכרים איך צחקו עליו כשרצה לגייס כסף דרך החברה למדליות. אבל הוא עשה את שיקום השכונות. הוא עשה את השלום עם מצרים. הוא עשה הרבה שינויים מהפכניים בתחום החברתי והכלכלי בישראל, הרבה שינויים בתחום המדיני.

אבל אילו הייתי יכול לומר מהי המהפכה שמנחם בגין עשה במדינת ישראל ב-1977, כשעלה לשלטון – הוא עשה דבר חשוב מאוד: הוא החזיר את הכבוד לאזרח הישראלי. הוא החזיר את הכבוד לכל אחד ואחד מהתושבים. הוא נתן לו את הכבוד – איך אומרים הגששים – שמגיע לו. הוא לא רמס אותו, הוא לא היה יחיר, הוא לא התייחר, הוא לא דיבר בשחצנות, הוא לא אמר אני ואפסי עוד. מנחם בגין לימד אותנו פרק בהליכות "הצנע לכת", איך תטפח את הציבור ואיך תתייחס אליו.

וכאן אנחנו רואים ממשלה בולשביקית שברגל גסה רומסת את האזרח. היא רומסת אותו בכל תחום ותחום. אתה לא יכול לקבל שום יחס מהשלטון הזה, כי ההתנשאות, השררה והשרירות הגיעו עד לראש. קחו את הכתבות על מה שקורה בלשכת ראש הממשלה – פקיד הולך, פקיד בא. תקראו את המחמאות, מה הולך שם ומדוע. תבינו שכל המערכת מושפעת ממה שקורה למעלה.

העניין הזה של המושחתות והשחיתות ילווה את הממשלה הזאת עד שתוציא את נשמתה ותעלה לעולם שכולו טוב. העניין הזה שנקרא מינהל תקין, תרבות שלטון, טוהר מידות, נשכח מהממשלה הזו בפרק זמן של שנתיים. הציבור לא טיפש, הציבור רואה ושומע, והציבור מבין. הוא לא יודע את כל הפרטים. גם אנחנו, חברי הכנסת, לא יודעים את הכול. הציבור לא צריך להיות נבון, גם אנחנו לא יודעים. אני לא יודע כמה מדווחים לשרים, אבל הציבור חש בחושים הבריאים שלו שמשוהו רקוב כאן, משוהו רקוב. איך אמר שקספיר? – משוהו רקוב בממלכת דנמרק. זה זז מדנמרק לנורבגיה, זה הגיע דרך אוסלו. לא יעזור שום דבר לאיש מאלה שיושבים היום בממשלה. התווית הזאת: מושחתים, נמאסתם; מושחתים, לכו, פנו את הדרך – הססמה הזו תלך ותגבר ותהיה נחלתו של כל הציבור.

אדוני היושב-ראש, אני מבקש להוסיף נקודה בעניין בתי-החולים. אומרים, איך זה לקופות-החולים האחרות אין בתי-חולים ולקופת-חולים יש כתשעה בתי-חולים. אני מציע לשואלים שיפסיקו להיתמם. קופת-חולים נוסדה לפני קום המדינה; היתה מדינה שבדרך, היה משרד הבריאות שבדרך, שקיבל מהמדינה בדרך כספים, לאחר קום המדינה, ובאמצעותה נבנו בתי-חולים. שום קופת-חולים אחרת לא יכלה לקבל אותם כספים. והכספים שהוזרמו מממשלת ישראל בדרכי עקיפין ובדרכים ישירות, באמצעותם נבנו כל אותם בתי-חולים. היום באים כמה חכמים ואומרים: תיקחו את בתי-החולים, ניפטר מהם ונכסה את הגירעונות. זו הלאמה של בתי-החולים. יכול להיות שנצטרך גם להגיע לכך, ייתכן שנצטרך להגיע להלאמה של כל קופות-החולים אחרי 15 ביולי.

ידידי חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, ברשותך, תרשה לי לסיים?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

יש לך עוד שעה וחצי. מאחר שאני הייתי בסיטואציה כמו שלך, והחברים ביקשו ממני לסיים, יש גבול ואני עשיתי את זה. בשם היושב-ראש וחברי הכנסת שכאן, אשמח מאוד אם תסיים.

רון נחמן (הליכוד):

ובכן, ידידי חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, אני מתחשב בבקשתך ואני אסיים, אדוני היושב-ראש, את דברי לערב זה – –

היו"ר ר' אדרי:

אני מבין שעד עכשיו דיברת אל האופוזיציה.

רון נחמן (הליכוד):

אני מדבר כל הזמן אל הקואליציה, שאיננה קיימת, לא רואים אותה, חוץ מאדוני היושב-ראש; אני שמח שאתה לפחות נמצא כאן, כי אתה עזבת את עיסוקיך באמצע המשא-ומתן עם ש"ס – לצרפם לממשלה – ומצאת זמן לשבת כאן כרגע. אני רוצה לומר לך, ידידי חבר הכנסת רפאל אדרי, כל זמן שלא יגמרו את הסיפורים בהסתדרות, ש"ס לא תצטרף לממשלה. היא לא תצטרף, כי הברית שבינה לבין אריה דרעי וחיים רמון תישאר כזו – להחזיק את כל האופציות פתוחות; אנחנו לא משחררים שום דבר מהיד. ולכן אני מעריך מאוד את המאמצים שלך לשכנע את ש"ס להצטרף לקואליציה. אני לא מאמין שש"ס תיכנס לקואליציה עד שיפתר הנושא בהסתדרות. אני מקווה שאני צודק, אבל גם אחר כך הם לא ייכנסו לקואליציה.

אדוני היושב-ראש, החוק הזה כפי שהוא מובא היה חוק טוב בבסיסו, אילו עמד עצמאי, אילולא היה קשור בחוק מס ארגון. אינני יודע כרגע מה תהיה החלטת הסיעה שלנו לגבי מחר. אבל, אם אצטרך להצביע גם בשביל החוק הזה – – –

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

לגבי היום, היום.

רון נחמן (הליכוד):

כן, היום. אם זה יהיה, יהיה לי קשה מאוד להצביע, והייתי אומר עם אינטגרטי, בהכרה מלאה שזה הדבר הטוב ביותר שאנחנו עושים. אני חושש, שהעז הזאת שהושתלה כאן, של חוק מס הארגון, תביא בעצם לטרפוד כל העסק, ואני מקווה שאתבדה. אני מקווה שהחולים לא ייפגעו. אני מקווה שהמבוטחים ימצאו את התרופות ואת הניתוחים ואת הטיפולים הרפואיים בלי בעיות, ולא יצטרכו להשתמש בהם אחר כך לצורך משחקים פוליטיים ומאבקי כוח בתוך מפלגת העבודה.

אני קורא לחיים רמון: חיים, או שתצא ממפלגת העבודה ותשמש דוגמה, או שתצטרף למפלגת העבודה. אי-אפשר להחזיק את המקל בשני הקצוות, ללכת עם ולהרגיש בלי. לא יכול להיות דבר כזה – מה שנקרא טוהר מידות של הפוליטיקה, של המפלגתיות, של הכנסת. אתה לא יכול לשבת כאן בסיעת העבודה ולשבת במקום אחר בסיעה אחרת. תחליט. אם הלכת בדרכך של אמינות – תמשיך בה; אם לא תעשה את זה – אתה לא אמין. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת רון נחמן, על שוויתרת על כשעה ורבע מהזמן שהוקצב לך. אני חושב שעשית את זה ביעילות ובכשרון בזמן כל כך קצר.

אני מזמין את חבר הכנסת אריאל ויינשטיין. אדוני, בבקשה.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אם רק תרשה לי להעיר שני דברים.

היו"ר ר' אדרי:

בבקשה.

דב שילנסקי (הליכוד):

א. נמסר לי שגברת יעקבוביץ, שמאזינה וצופה בטלוויזיה, שלחה לי פקס בעת שניהלתי את הישיבה ורצתה שאני אתייחס לפקס הזה. אבל, לצערי, יש פה הרבה פקסים, וכנראה לא היה מי שיקבל אותם והפקס לא הגיע אלי. אני מבקש סליחה מהגברת יעקבוביץ, שלא יכולתי להתייחס אליה, כי הפקס פשוט לא הגיע. לכן, אם היא צופה בשעה כזאת – אנחנו בוודאי מכבדים ומעריכים את כל הצופים, גם את הגברת יעקבוביץ – אבל לא היה אפשר להתייחס לפקס שלה, פשוט טכנית הפקס לא הגיע לידיים שלי.

ב. בעת שניהלתי את הישיבה התייחס חבר הכנסת רון נחמן לישיבתי בבית-הכנסת ביריחו. אני מאוד מודה לו על ההתייחסותו לדברים, אבל כאשר אני ניהלתי את הישיבה לא יכולתי להתייחס לדברים. כשאני יושב פה אני יכול לקרוא קריאת ביניים. מנהל ישיבה ממלכתית, כפי שאנחנו יודעים, לא רשאי להתייחס לדברים.

רק תרשה לי להגיד לחבר הכנסת רון נחמן, בקשר לדברים שהוא אמר על היועץ המשפטי: שום יועץ משפטי ושום אדם לא יוכל ואין בכוחו למנוע את זיקתי לארץ-ישראל כולה, ליריחו ולכל שעל אדמה של ארץ-ישראל. הייתי שם ונהיה שם, ובעזרת השם כולנו נהיה שם, הן חברי כנסת והן אחרים.

תודה רבה עוד הפעם על ההתייחסות, ותסלח לי שלא הגבתי בזמן שישבתי שם, כי אז, כיושב-ראש הישיבה, הייתי מנוע מהתייחסות לכל דבר שהוא במסגרת של ויכוח בין-מפלגתי. פה אני יכול להגיב, כשאני יושב שם – אני ממלכתי.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת שילנסקי, גם על האדיבות שלך כלפי הגברת יעקבוביץ, שוודאי הקשיבה לכל מלה שאמרת. אנחנו מעריכים מאוד – שיש כאלה שבשעה כזאת צופים בדיון בכנסת.

אדוני, חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת דב שילנסקי.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני כבר דיברתי. לפני שעליתי לנהל את הישיבה, על מנת שאוכל לנהל, הקדימו אותי.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך על התיקון.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חבר כנסת נכבד, אני מתפעל מהיצירתיות של חבר הכנסת רון נחמן. ביקשתי את רשות הדיבור – ואני יודע שהשעה מאוחרת, אדוני היושב-ראש, ואנחנו כרגע לבד כאן – כדי להגיב ולהתייחס לקריאה אחת שהיתה בעת הנאום שלי בסיבוב הקודם בהסתייגויות, של אחד מחברי הכנסת הנכבדים ממפלגת העבודה. אני לא אזכיר את שמו, משום שאני מתכוון להתפלמס אתו והוא איננו כאן.

כשהוא עלה לאחר דברי הוא אמר: העצמאים של חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, הוא דואג לעצמאים. רציתי להסביר כאן, מעל הבמה הזאת, לאילו עצמאים אני דואג ומה הבעיה. ובכן, מה יקרה בחוק הזה? עצמאי ישלם דמי ביטוח על-פי גג של פי ארבעה מהשכר הממוצע, בעוד השכיר משלם לפי גג של פי שלושה מהשכר. אם השכר הממוצע במשק הוא בסביבות 3,200 שקל – שכיר שהכנסתו 9,700 שקל או 30,000 שקל או 40,000 שקל, ישלם דמי ביטוח, לפי החוק הזה, כאילו הכנסתו היתה 9,700 שקל, ואין זה משנה אם יש לו 30,000 שקל או 40,000 שקל כשכיר. עצמאי ישלם דמי ביטוח לפי גג של 13,000 שקל, כי הוא משלם לפי פי ארבעה מהשכר הממוצע. זאת אומרת, שעצמאי שהכנסתו 13,000 שקל בחודש ישלם יותר, לפי החוק הזה, משכיר שהכנסתו 30,000 שקל או 40,000 שקל.

האם יש שכירים כאלה? בוודאי. אנחנו קוראים מהדוחות של חברות בבורסה – ומי כמוך, חבר הכנסת אדרי, היושב-ראש הנכבד, יודע – שיש היום שכירים רבים במשק שהכנסתם 20,000 ו-30,000 ו-40,000 ו-50,000 שקל.

היו"ר ר' אדרי:

גם 200,000 שקל.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

גם 200,000 שקל, אבל הם נחשבים לשכירים. המציאות היא שבעשירון העליון יותר יש שכירים מאשר עצמאים. אז בא החוק הזה ומפלה לרעה מפרנסים במדינה, שקרויים עצמאים, ונותן עדיפות למפרנסים שקרויים שכירים. איך יכולה הוועדה לבוא אלינו היום – ולא הייתי שותף בישיבות הוועדה – עם חוק כזה ולהטיל עומס כבד כזה על ציבור מפרנסים מסוג מסוים, תוך אפליה? השתגענו? אני אומר את זה במלוא הבהירות, למרות השעה המאוחרת.

מה שקורה הוא, שהיום עצמאי, מפני שהוא משלם על שכר ממוצע אחד מה שהשכיר לא משלם, הוא כבר משלם היום תוספת של כמה מאות שקלים, משום שהוא עצמאי, לביטוח הלאומי. עכשיו ייתוספו לו עוד 150 שקל. עשיתי חשבון ששכיר שהכנסתו 30,000 שקל או 40,000 שקל או 50,000 שקל – ואתה, אדוני היושב-ראש, אמרת 200,000 שקל, ויש מעטים כאלה, אבל כאלה שהכנסתם 20,000 שקל יש הרבה – עצמאי שהכנסתו 13,000 שקל ישלם יותר מהשכירים הללו ב-500 שקל לחודש, אפילו יותר, תלוי מה יהיה עם מס הארגון.

איך נבוא לציבור? ואם יתפתח מרד מסים? ואני אומר לכם: אני צופה את הרע ביותר; אני צופה שאחרי שהחוק הזה ייכנס לתוקף ואותם עצמאים יראו את האפליה הנוראה הזאת, עלול, חס וחלילה, להתפתח מה שאנחנו לא רוצים. איך אותו עצמאי עם 13,000 שקל לחודש ישלם לביטוח הלאומי 500 שקל יותר מאשר השכיר באותה רמת הכנסה שאמרת?

פיני בדש (צומת):

כפולה אפילו.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

איך? איזה חוק אנחנו מביאים? מה אנחנו עומדים לאשר?

חברי, עמיתי כאן – – –

פיני בדש (צומת):

עמית.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת בדש והיושב-ראש הנכבד, מי הם היום העצמאים? יש היום רבבות אנשים שהם שכירים, אבל הם נקראים עצמאים. למי אני מתכוון? אתם יודעים שהיום יש מעסיקים רבים שמעסיקים למעשה אנשים בעבודה קבועה.

פיני בדש (צומת):

על בסיס חשבונית.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

על בסיס של חשבוניות. הוא אומר לו: אני לא רושם אותך כשכיר, אני מבקש שכל חודש תביא לי חשבונית. ומדובר בצלמים, בגרפיקאים, במתקני מחשבים, בעיתונאים ובסופרים, שהם למעשה

עובדים קבועים, אבל הם נחשבים עצמאים. אתה יודע למה המעסיק לא רוצה שהוא יהיה שכיר? כי הוא יודע שהוא צריך להפריש לו לפיצויים – – –

פיני בדש (צומת):

מבחינת החוק זה עובד-מעביד.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

מבחינת החוק, אבל מבחינת הביטוח הלאומי האיש הזה הוא עצמאי, והוא ישלם את התוספת הזאת. אלה רבבות אנשים היום, בהם רבבות עולים חדשים, שקיבלו אותם לעבודה ואומרים להם: תביאו חשבונות. והם עצמאים. לא רק שאותו עצמאי אין לו זכויות סוציאליות וכשהוא יוצא מהעבודה הוא לא זכאי להקלות במס על פיצויים ואין לו קרן השתלמות, הוא משלם לביטוח הלאומי על ההכנסה שלו פלוס הזכויות הסוציאליות שלו, כששכיר משלם רק על השכר.

נוסף על כל האפליות הקיימות, אנחנו הולכים בחוק הזה, תסלחו לי, לדפוק רבבות רבבות של שכירים, שנקראים עצמאים, וברמות הכנסה מאוד מאוד בינוניות, ולעומת זאת אנחנו הולכים לתת צ'ופר למנהלים של חברות, למנהלים של קונצרנים, למנהלים של בנקים, ואין לי דבר נגדם, אבל הם נחשבים שכירים. והם ילכו כמו טווסים ויסתכלו על אותם עצמאים. זה החוק שאנחנו עומדים לאשר, ועם זה לא יהיה אפשר להשלים.

לא הייתי בוועדה, אבל אני חושב שזו פאשלה נוראה של הכנסת, זו פאשלה נוראה שאנחנו כולנו נצטרך במשך שנים לתקן אותה. אז אומר לי אותו חבר מהעבודה: אריאל, הביטוח הלאומי מפלה היום, אנחנו על אותו בסיס. זה לא נכון. אפשר היה להביא לכאן חוק, שהמחשב היה אומר: במקום פי ארבעה מהשכר, פי שלושה. מה הבעיה למחשב לחשב את זה?

לו היינו כולנו עם קצת יותר ישר אינטלקטואלי, "על אמת", ולא אומרים שצריך לאשר מחר את החוק, הייתי אומר: נחזיר את זה לוועדה ונחכה עד שהם יביאו לנו חוק שאין בו אפליה, שלא יחזיר אותנו לשנות ה-50, שלא יגרמו לרבבות אנשים – ואני משתמש בביטויים הקשים, כי אני רוצה לעשות את זה פלסטי – שיידפקו. אנחנו מוכרים להם בריאות במחיר כל כך יקר, תוך אפליה, והאנשים האלה יגידו: מי היו אלה, אותם 120 חברי כנסת שהיו באותו יום מר ונמהר כשהחוק הזה אושר?

אני יודע שהחוק טוב בכללותו.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא מבין, הרי בביטוח הלאומי האפליה קיימת.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

נכון, יש אפליה בביטוח הלאומי. אבל, חבר הכנסת מיקי איתן, אנחנו קיבלנו בוועדת הכספים, תרשה לי לומר, לאחר לחץ מצדי, החלטה, שאנחנו לא נקבל מהאוצר כל הצעה שיש בה אפליה. זה היה עוד לפני שנה-וחצי-שנתיים. את אפליית העבר קשה לתקן, אני יודע. אבל אנחנו אמרנו שלא נקבל ולא נדון בחוק שיש בו אפליות. אל תגישו לנו חוק כזה.

אם כן, למה מגישים חוק עם אפליה? נכון שבביטוח הלאומי יש אפליה, אבל על אותו בסיס של אפליה מוסיפים עוד אפליה? אפשר היה בחוק הזה למנוע את האפליה. זה חוק חדש. ואם הביטוח הלאומי לא יכול להסתדר, הרי יש בוועדת העבודה והרווחה הצעה להביא את זה לפי-שלושה מהשכר ולתקן. אבל זה לא נעשה וזה לא ייעשה.

איך אמר לי פעם אחת איש מפלגת העבודה: עזוב את העצמאים האלה. אבל מה זה עצמאים? אלה מאות אלפי מפרנסים, ובתוכם יש רבים רבים שמשלמים מס הכנסה, מס אמת, כי הם לא יכולים היום לרמות. בעידן החשבוניות והחשבוניות בחברות, כל אותם אנשים העובדים לפי חשבוניות לא יכולים לרמות. תפסיקו כבר עם הסטיגמה הזאת, שעצמאי מרמה. כמובן, יש שמרמים, יש גם שכירים כאלה. יש שכיר שעובד בלילה עבודה נוספת ומקבל את השכר במזומן.

צריך להבחין בין משלמי מס אמת לבין כאלה שאינם משלמים מס אמת. אני אומר, שכל בעל הכנסה במשק צריך להיבחן לפי גובה ההכנסה שלו ולא לפי עיסוקו הסקטוריאלי, אם הוא עצמאי או שכיר. צריך לבטל את זה.

לכן, עם כל המאבק מתחילת שנות המדינה למען ביטוח בריאות ממלכתי, ואני יודע שאנחנו סוגרים מעגל, אני מאוד מאוד חושש מהחוק, מהרעיון הטוב, שאנחנו הולכים לבזבז אותו בעומס כבד מאוד על הציבור, שאנחנו כולנו נתחרט עליו.

תודה, אדוני היושב-ראש.

פיני בדש (צומת):

ועכשיו אתה יכול לנסוע חזרה לתל-אביב.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני ירושלמי.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

חבר הכנסת ויינשטיין חושש מהגשרים של פואד.

היו"ר ר' אדרי:

תודה רבה לחבר הכנסת ויינשטיין.

אני חושב שההסתייגות שלך, חבר הכנסת ויינשטיין, היא במקומה וראויה לדיון. אולי ראוי גם שהוועדה תעשה כאן עבודה. אני הקשבתי קשב רב ואכן יש אפליה מסוימת, כפי שאתה ציינת כאן.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

בזמנו תמך שר האוצר בעמדה של חבר הכנסת ויינשטיין והבטיח שהדבר יתוקן. אנחנו מקווים שמחר בהצבעה אומנם שר האוצר והממשלה ואתם, חברי הקואליציה, תתמכו בהסתייגות הזאת, כי בטעות היא מופיעה ככזו, בעוד הדבר היה צריך להופיע בחוק כחלק ממנו. זה מופיע בסעיף 15.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך על הסיוע. תודה רבה, גברתי, חברת הכנסת נעמי בלומנטל.

אני מזמין את חבר הכנסת מיכאל איתן לנמק שתי הסתייגויות. בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

שלוש הסתייגויות.

היו"ר ר' אדרי:

לפי מה שכתוב לנגד עיני, נותרו לך, אדוני, שתי הסתייגויות, ונראה שקודמי יודעים לעשות את החשבון. אני חייב להגן עליהם.

פיני בדש (צומת):

בשעה כזאת מתבלבלים.

היו"ר ר' אדרי:

אחרי חבר הכנסת מיכאל איתן – חבר הכנסת עוזי לנדאו.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני דווקא רציתי לגעת בנקודה מסוימת שבה תוקפים את החוק, ומצדי אני רוצה דווקא להגן עליו.

אומרים לנו, שבעקבות קבלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי עלולים חלק מאזרחי ישראל המבוטחים לשלם מחירים גבוהים יותר עבור הביטוח הרפואי; לא כולם, חלק מהם.

אני רוצה לומר למי שמותחים את הביקורת שני דברים. נקודה אחת כללית: אין ספק שהחוק הזה הוא חוק מהפכני ואיננו כליל השלמות. אנחנו נצטרך תוך כדי הפעלתו לתקן ולבדוק ולראות כיצד הוא פועל בשטח. יצטרך להיות איזה תהליך של התאמת החוק לאירועים המתפתחים בשטח.

כמו בכל מהפכה ושינוי בסיסי, קשה לנו לצפות כיצד כל סעיף בחוק כל כך מסובך, כל כך מסועף, יתממש בשטח. ברור לנו כבר היום, שבחוק הזה ייכנסו תיקונים תוך כדי היישום בשטח. כך גם בנושא שיעורי הגבייה.

אבל, אני רוצה להסב את תשומת לבם של חברי, ואולי גם את תשומת לבו של חברי, חבר הכנסת עוזי לנדאו, שהוא אחד הקטיגורים בסוגיה הזאת של הגדלת גובה המימון, לעובדה פשוטה שהוא לא הביא אותה בחשבון בנאומי הקטיגוריה הצודקים לכאורה בעניין זה.

בעצם, מה אומר חבר הכנסת עוזי לנדאו? הוא עושה חשבון שהנה, קבוצות שלמות של אוכלוסייה יצטרכו לשלם יותר. ואני רוצה לשאול אותו, האם כאשר הוא משווה בין מה שמשלמים היום לבין הסכומים הצפויים לתשלום בעתיד, שהם אכן יותר גבוהים לחלק מהאוכלוסייה, האם הוא מביא בחשבון שכבר היום הוא משלם חלק באמצעות מס אחיד, מס מקביל לקופות-החולים, וחלק הוא משלם ממס ההכנסה שלו – 50% מהמיליארדים שאוצר המדינה מזרים לקופת-חולים? איפה זה בחשבון?

ואז אולי צריך לשלם מאות שקלים נוספים בחודש, כאשר מחלקים את מאות המיליארדים פר-משפחה, לחפש את תשלומי מס ההכנסה, לראות כמה משלמים מתוך התקציב לקופת-חולים כסיוע. אז אתה תמצא את החישוב האמיתי, ושם שיעורי המס הם לא 5.6%, אלא שיעורי מס הרבה יותר גבוהים.

אני מסכים שהיום אנחנו במצב קטסטרופלי, ולכן אני תומך בתיקון. אנחנו לא רואים את הקשר הישיר בין גובה המס שאנחנו משלמים לבין העלויות של קופת-חולים. כי מה קורה היום? אנחנו אומרים: תשלמו מעט, אבל בעקיפין לוקחים מאתנו יותר ואנחנו לא רואים את הקשר בין הדברים. בכל פעם באים אלינו ואומרים: יש גירעון, תשלמו. יש גירעון, תרימו ידיים. יש גירעון, האוצר יממן. אבל לא האוצר מממן אלא אזרחי המדינה מממנים.

אני לא יודע אם אתה ער לעובדה, אבל 50% מהנישומים במדינת ישראל משלמים בסך הכול 4%–5% ממס הכנסה. חמשת העשירונים התחתונים משלמים לא יותר מ-10% מהמס, ונדמה לי אפילו שפחות, 5%–6%. חמשת העשירונים העליונים, ובמיוחד שלושת העשירונים העליונים, נושאים ברוב נטל המס. שם באמת ההוצאות הן גבוהות, והשאלה היא מה הם מממנים.

לכן, אני רואה בעניין הזה, אפילו אם יש נטל מס יותר גדול – ואתה מביא היום את שלושת העשירונים הראשונים, שישלמו את עיקר התוספת של נטל המס – הם ממילא משלמים את זה אבל לא יודעים זאת. לפחות היום יהיה כלל צרכני חשוב, שאלה שמשלמים יוכלו להצביע ולומר: הנה, את זה אנחנו משלמים, אנחנו רוצים לראות מה התמורה הישירה.

במצב כזה לא תוכל קופת-החולים ליהנות משתי קופות, קופה אחת – קופת חברה, וקופה שנייה – קופה ציבורית, שהיא כבור ללא תחתית. לכן אני חושב שיש כאן שיפור.

חבר הכנסת לנדאו, האם רצית להעיר משהו?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אילו באה הממשלה ואמרה לנו, שבצד החוק הזה היא מורידה את מס ההכנסה, אני יכול להבין שיש היגיון בטיעון שלך. אבל את מס ההכנסה אין משנים, אלא משתמשים בחוק ביטוח בריאות ממלכתי כבמכשיר להטלת מס על האוכלוסייה.

מה אתה עושה? על אותו שירות רפואי ממש שמקבלים העני והעשיר, התשלום הוא שונה. זה משלם מעט וזה משלם הרבה. הדרך הנכונה לתקן את החוק הזה היא שגם העני וגם העשיר יהיו צריכים לשלם אותו מחיר בעד אותו שירות רפואי שהם מקבלים. את מס ההכנסה צריך היה לשנות, ובאמצעותו להעביר לקופות השונות את הסבסוד למי שאינו יכול לשלם את הסל. אבל, כפי שזה היום, זה לא הגיוני.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא רוצה להיכנס כרגע לפילוסופיה של מה שאתה מציע, כי אתה בעצם רוצה להציע מעין מס הכנסה שלילי, באופן כללי, בתיאוריה, כי אתה אומר: כל שירותי הרווחה צריכים להיות ממוסחרים בסופו של דבר על בסיס תשלומים אחידים, צריך לסייע לאוכלוסיות חלשות אולי באמת על-פי מס הכנסה שלילי, אלה שאינם יכולים להגיע לרמות הכנסה מספיקות, לשלוח להם איזה שיק הביתה ולומר להם: עכשיו תשתמשו בשיק הזה על מנת שתוכלו להשלים את שירותי הרווחה שלכם. כבר

מאחר, ואני לא רוצה להיכנס כרגע לסוגיה הזאת. יכול להיות שיום אחד יהיה מקום, אני לא שולל את זה על פניו, לשקול באמת את הדברים האלה.

כל מה שאני רוצה לומר הוא, שגם על-פי שיטתך תהיה התקדמות, לפחות בחלק מהעניין. הבלוף הזה, כך אני קורא לו, ואתה אומר בעצמך שמס הכנסה, שהוא כללי ומשרת בעצם קופות ספציפיות של כל מיני בורות תקציביים, לא יוכל לעבוד עוד, לפחות בעניין של קופת-חולים. ואז לפחות אתה תוכל לקום ולומר: רבותי, כאן המערכת היא לא יעילה. אנחנו משלמים כך וכך, אלה התקבולים, מזה צריך לחיות, זו רמת הבריאות שאנחנו קובעים בתקציב המדינה לאזרחי מדינת ישראל, ומערכות הבריאות יצטרכו לחיות על-פי החלטת כנסת, שקובעת מה גובה התקציב.

בשיטה הגירעונית, שעל-פיה עובדים היום, יש גם עקיפה של כללי המינהל התקינים ושל הכללים הפרלמנטריים, כי נקבע תקציב מסוים. בפועל יוצרים גירעונות שאינם מופיעים בשום אישור תקציבי, ובדיעבד באים ואומרים אחר כך: תחזירו להם כסף מתקציבים שלא אושרו. וכאן אני חושב שתהיה אפשרות של בקרה, וזה משרת בסך הכול מטרות חיוביות, לדעתי.

אם אלה סכומים מוגזמים או לא, אני מסכים אתך שבאופן עקרוני הממשלה היתה צריכה להפחית ממס הכנסה אותה כמות כסף שהיא מקצה היום מעבר לתשלומי הבריאות לשירותי הבריאות של קופות-החולים השונות, שהיום הם יגבו את זה כתוספת הכנסה, כי מבחינת נטל המס על אוכלוסיות רבות במדינה, בסך הכול יוצא שאלה שכבר נושאות בנטל המס ישלמו יותר. ואתה שואל: לאן הולכים ההפרשים? טוב, על כך יהיה לך ויכוח. אנחנו שנינו חברים במפלגה שאחת ההאשמות החמורות שהיא מאשימה בהן את הממשלה הנוכחית היא, שבמקום לקדם את המשק, במקום להפוך את המשק הזה למשק שבו מעורבות הממשלה יותר מצומצמת, שבו היחס בין התוצר הלאומי לתקציב המדינה יהיה יותר קטן, כלומר, התוצר הלאומי יהיה הרבה יותר גדול ממה שהוא היום ביחס לתקציב המדינה, וזה אומר במילים אחרות, שתקציב המדינה יהיה יותר מצומצם, מעורבות המדינה תהיה יותר מצומצמת וסך המסים שייגבה יהיה יותר קטן – היא עושה את ההיפך. כמוכן, אנחנו שותפים לדעה זו.

בפועל, מה שאנחנו רואים היום זה לא הליכה לתוואי הזה, שאותו בעצם הבטיחה הממשלה, אלא הליכה על תוואי הפוך, תוואי שבו חוק הקטנת הגירעון, למשל – אדוני היושב-ראש, אני מסיים מייד. אמרתי שיש לי שלוש הסתייגויות. אתמול נימקתי עד חמש הסתייגויות; היו לי בסך הכול חמש. נימקתי שתיים קודם, ונשארו לי עוד שלוש. היו לי עשר הסתייגויות.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אני מציין רק מה שרשום לי כאן. אני לא התווכחתי אתך על עוד דקה או שתיים. רשום לי, אדוני חבר הכנסת מיכאל איתן: ארבע. ניצלת – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אני אסביר לכבודו מה היתה הטעות.

פיני בדש (צומת):

סמוך על מיקי שהוא דייקן.

מיכאל איתן (הליכוד):

מאחר שהיה לי הכבוד להיות ההוגה של הרעיון, איך לארגן את סדר הדיונים בחוק הנוכחי, והרעיון הזה התקבל על דעת חברי מהסיעות השונות ואומץ על-ידיהם, יש לי לפחות ידע מה היתה כוונת ההסכמה הזו. סוכם: א. מחלקים את ההסתייגויות, חצי אתמול וחצי היום; ב. על מנת לאפשר לכל חברי הכנסת להתבטא, אפשרנו לנמק שתי הסתייגויות בסיבוב הראשון בשעות היותר-מוקדמות, כדי שכולם יוכלו להשתתף בשעות הסבירות, נקרא לזה כך, ולא להשרצו להאריך בדיבור אמרנו: תגמרו את החצי בסיבוב השני.

לי היו בסך הכול עשר הסתייגויות. שתיים נימקתי אתמול בסיבוב הראשון. השלמתי את החצי, עוד שלוש, בסיבוב השני, והיום היה צריך להיות אותו דבר בדיוק: שתיים בסיבוב הראשון ושלוש בסיבוב השני. כלומר, הייתי צריך להשלים. יכול להיות שהיתה אי-הבנה, ואמרו לאנשים: תנמקו שתיים, ואחר כך תנמקו חצי מהיתרה. אז עשו חשבון. אבל, אני לא נימקתי. נימקתי אתמול רק שתיים. אני מסיים בעוד שתי דקות, בסדר?

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

תודה.

היו"ר ר' אדרי:

גם אני מודה לך על ההסבר, מאחר שהשעה אינה מאוחרת בלאו הכי. אנחנו יכולים להמשיך.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתמול ישבנו עד 03:00 – – –

היו"ר ר' אדרי:

לא, יש עוד חברי כנסת שיש להם הסתייגויות. אני מבין שחברת הכנסת בלומנטל, לפחות עומדות לרשותה שעתיים ו-20 דקות. יש לנו עוד זמן, וגם לרשות חבר הכנסת איתן עומדות יותר משעתיים. אז יש לנו זמן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני חושב שזאת ההזדמנות להודות לכמה אזרחים, בהם הגברת יעקבוביץ, שצלצלו לכאן ואמרו שהם מעריכים מאוד את העובדה שגם בשעת לילה מאוחרת כזאת עדיין עומדים חברי כנסת על דוכן הנואמים, נואמים, מתווכחים, מציגים את עניינם, ויש רבים שצופים. רבים – זה, כמובן, לא עשרות אלפים או מאות אלפים, אבל גם אלפים של צופים בשעה הזאת, כבודם נשמר, ואני חושב שהם שותפים לעניין. אני בטוח שחברת הכנסת נעמי בלומנטל תרתק רבים מהם למסך עוד לכמה הסתייגויות.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

מיכאל איתן (הליכוד):

אבל יש לי גם הרושם שחברת הכנסת נעמי בלומנטל תתחשב גם בשעה המאוחרת ולא תנצל את מלוא המכסה. אני לא טועה, נכון?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

לא, אבל ייתכן שאני אזמין אותם להתעמלות הבוקר. זה מוסיף לבריאות.

היו"ר ר' אדרי:

אני בטוח שחברת הכנסת נעמי בלומנטל וחבר הכנסת עוזי לנדאו לא יתחשבו בנו, הם יתחשבו במאזינים, מפני שהדיון כל כך מרתק, שהמאזינים לא ילכו לישון כל עוד אנחנו לא נסיים. אז אל תתחשבו בנו, תתחשבו במאזינים.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היו"ר ר' אדרי:

אבל אין לנו הכתובות של כולם.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני רוצה לנצל את שתי הדקות האחרונות שנשארו לי על מנת לערוך איזו השוואה בין המשבר בקופת-חולים לבין המשבר בקרנות הפנסיה. כמובן, אי-אפשר לעשות את זה בשתי דקות, אבל אני רוצה לעמוד על כמה מאפיינים. בשני המקרים מדובר בנושאים סוציאליים, שנוגעים לתנאי המינימום שחברה אנושית צריכה לספק לחבריה: מצד אחד בריאות, ומצד אחר, קיום ברווחה מינימלית לאנשים שהגיעו לגיל הפנסיה, לגיל פרישה, וצרכים לסייע להם להתקיים בכבוד בשארית חייהם.

בשני המקרים מדובר במוסדות שהוקמו מלכתחילה, בארגונים שהיה להם חזון, שהיו להם אידיאלים, אבל שניהם קשורים בהסתדרות, ובמשך השנים, כמו שקורה בכל מיני ארגונים, הם הסתאבו, האידיאליזם הפך חומרנות, ובשניהם היו מפולות ומשברים של מיליארדים. בשני הארגונים לקחו את הצרכים הבסיסיים האלה ועשו מהם פוליטיקה.

בשני המקרים, בנושא הבריאות – כבר הוזכר לא אחת – כרתו הסכמים ואמרו לאנשים: אנחנו, קופת-חולים, ניתן לכם בריאות, תנו לנו גיבוי פוליטי – אם זו היתה קבוצה א' או קבוצה ב' – תמורת זה לא תשלמו את מלוא הסכום, תשלמו פחות. אותו דבר היה בקרנות הפנסיה. הלכו לקבוצות של עובדים, עשו הסכם עם קבוצה א': אתם תשלמו כך וכך, תמורת זה תזכו במלוא הפנסיה. אחרים אמרו: אתם תשלמו פחות ותזכו במלוא הפנסיה. כמובן, בתנאים האלה לא היה אפשר לעמוד בהתחייבויות.

ההבדל הוא, שבקופת-חולים הגירעונות והמימוש של הביטוח היו הרבה יותר מהירים, ולכן המשברים היו יותר תכופים. בקרנות הפנסיה המשבר יכול להידחות, כי החיסכון הוא לטווח של שנים רבות, והגירעון גדל והולך.

מה שאני רוצה לומר הוא, שכמו שאנחנו מטפלים היום בנושא ביטוח בריאות ממלכתי, נראה לי שאין מנוס אלא לפתור את הבעיה, ואני חושב שגם שם היה צריך להקים ועדת חקירה, כמו שצריך להקים פה ועדת חקירה לחקור איך נוצרו הגירעונות, איך עשו שימושים בלתי מקצועיים בכספים, איך ניהלו את הקרנות האלה שהגיעו אליהם.

אבל זה בגדר בדיקת העבר, וזה רק חלק מהעניין. אי-אפשר להפקיר 3.5 מיליוני מבוטחים בבריאות. אי-אפשר להפקיר פנסיונרים. המדינה תצטרך לחוקק חוק פנסיה, ולא יעזור שום דבר, היא תצטרך להיכנס בעובי הקורה ולדאוג למינימום. היא תצטרך לשנות כדי להרוג כמה פרות קדושות ולבטל הסכמים בלתי חוקיים שהעניקו לחלק מהאנשים פנסיות מוגזמות ביחס לכמות הכסף שאנשים השקיעו. היא תצטרך לדאוג לכך שהקופה הציבורית, אם היא תממן ותשתתף, והיא תהיה חייבת

להשתתף, תהיה לא על בסיס של עסקאות שנעשו, לא על בסיס הסכמים שאין להם שום בסיס מוסרי ואין כסף לממן אותם, אלא על בסיס אחד: הבטחת המינימום לרווחת אותם פנסיונרים שצריכים להגיע למינימום של הכנסה. מינימום של הכנסה לפנסיונרים זה לא רק אותה קצבה של ביטוח לאומי, אלא משהו יותר מכך. ואת המינימום הזה נצטרך באיזו צורה להחליט לקיים ולכבד ולסייע לו.

לאלה שיש להם הסכמים מפליגים, לאלה שהפנסיה שלהם תבוא נוסף על פנסיות אחרות, אני חושב שצריך לומר את האמת בפנים: בוטחתם על-ידי גורמים שהם גורמים וולונטריים. אין לממשלת ישראל אחריות כלפיכם. אנחנו לא נממן פנסיות שניות, שלישיות ורביעיות שמבוססות על הסכמים שנעשו שלא כדין. על הסכמים שלא כדין – נממן ונסייע רק לחלשים. החזקים הפסידו. עשו פנסיה אצל גורמים בלתי אחראיים, שילמו פחות משהיו צריכים לשלם על מנת לקיים את הפנסיה התקציבית שלהם, ואנחנו לא נממן ולא נכסה.

אבל, כפי שאמרתי, אנחנו צריכים להסיק את המסקנות ממה שקרה כאן. יותר מדי זמן משכו את עניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי וגרמו נזק וסבל מיותרים באמצעות ההידרדרות של קופת-חולים שלא טופלה בזמן. כולם יודעים היום, שרק חוק ביטוח בריאות ממלכתי יכול לסייע לפתרון הבעיות. הכול יודעים גם את מה שאני אומר ביחס לפנסיה. רק פנסיה ממלכתית תוכל לפתור את הבעיה של קרנות הפנסיה. תודה רבה ולילה טוב לכל הצופים.

פיני בדש (צומת):

מה אתנו? רק לצופים אתה מודה?

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת איתן. רשות הדיבור לחבר הכנסת עוזי לנדאו, ואחריו, אחרונה – חברת הכנסת נעמי בלומנטל. אדוני, עומדות לרשותך 25 הסתייגויות, 125 דקות. אתה יכול לנצל כמה זמן שאתה רוצה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אודה לך אם תשים את השעון על 19 דקות, כדי שאדע דקה-שתיים לפני הסוף כמה זמן עוד נותר.

מיכאל איתן (הליכוד):

כמה זמן אתה מתכוון לדבר?

עוזי לנדאו (הליכוד):

20 דקות.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך על היעילות.

עוזי לנדאו (הליכוד):

תודה, אדוני.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הכנסת בעצם ריקה, ואנחנו זוכרים שבפרשת השלכת יוסף אל הבור כתוב: "והבור ריק, אין בו מים". אומר רש"י: מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו. הכנסת ריקה, ואלמלא היו פה שני חברי אופוזיציה, הייתי אומר, הבור ריק אבל נחשים ועקרבים יש בו. אבל, ידידי מן הליכוד וממרצ – – –

פיני בדש (צומת):

שלושה, לא שניים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני מודה על תיקון הטעות.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני לא מועמד להיכנס לקואליציה?

עוזי לנדאו (הליכוד):

לא.

היו"ר ר' אדרי:

אני חושב שחבר הכנסת עוזי לנדאו לא טעה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני מקווה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אתה בקטע של ש"ס, את צומת תשאיר לנו.

היו"ר ר' אדרי:

אני לא צריך להתערב בקטע הזה, אני מקבל את ההערה, גברתי. רציתי רק להבין את רוח הדברים ואת האווירה בצומת.

מיכאל איתן (הליכוד):

לחבר הכנסת בדש יש ניסיון רב בשיחות על הצטרפות לקואליציה. אולי הוא יוכל אחר כך לפרט, לספר לנו.

פיני בדש (צומת):

במסגרת הסתייגויות?

עוזי לנדאו (הליכוד):

רבותי, אני מבקש להדגיש, 20 הדקות זה נטו.

היו"ר ר' אדרי:

אני בהחלט אתחיל רק כעת.

עוזי לבדאו (הליכוד):

תחילה מבוא קצר: מפלגת העבודה והחוק הזה. היום באה מפלגת העבודה ואומרת, אנחנו היינו, אנחנו עשינו, החוק הוא שלנו. נכון הוא שלפני הבחירות בא ראש הממשלה מר רבין והבטיח חוק בריאות שינתק את הפוליטיקה ממערכת הבריאות, וכאשר הוא היה לראש ממשלה הוא נתן אור ירוק לשר הבריאות רמון ללכת עם החוק קדימה. אבל משנתקברו הבחירות להסתדרות, כדי להגן על מפלגת העבודה, נסוג ראש הממשלה מהבטחתו לציבור קודם הבחירות, נסוג מתמיכתו ברמון, עזב את החוק, יצא נגדו. מה התוצאה? התוצאה היא, שבבחירות להסתדרות הפסיד. ואת רמון הוא חיזק. מערכת הבריאות הגיעה אל סף קריסה בינתיים, והממשלה מוסיפה להזרים אל המערכת מאות מיליונים, ובסופו של דבר ראש הממשלה מצביע בעד החוק הזה. נזכור, מפלגת העבודה איננה מצביעה בעד החוק כפי שהבטיחה. היא נגררה, וכאשר היא אומרת, אנחנו מעבירים, אנחנו עושים, כדאי שניזכר במשל הידוע של קרילוב, על אותו זבוב שעומד על ראש הפר ואומר "אנחנו חורשים". ראש הממשלה חורש.

הגוף שבגללו החוק מגיע לכלל מימוש – והחוק הזה מגיע צולע ומקרטע, לא לילד הזה פיללנו, אבל עדיין הגרעין הטוב בו מפצה על כל קלקלותיו, ונעסוק בתיקונו אחר כך – אבל הגוף הנושא אותו הוא הליכוד, כל השנים, אידיאולוגית, וגם עכשיו במאבק ענייני, ורמון הצליח להעבירו משום שרמון הוא אותם שוליים, הוא תוספתן של מפלגת העבודה, אפנדיקס שבמין ניתוח אחרון נכרת מגוף המפלגה, הוסיפו כוחו של החוק הזה עובר. בלעדינו אין חוק.

אני רוצה להזכיר, אלמלא מאבקו של הליכוד, עוד בתוך הוועדה, כדי להבטיח שיוכנס סעיף שרמון לא הכניס אותו, על ניתוק גמור בין ההסתדרות והפוליטיקה ובין הבריאות, לא היה החוק הזה גם בתחום הזה כפי שהוא היום. ועדיין יש מקום לתיקון. גם בתחום זה ציינתי בדברי לפני שעות מספר את ההסתייגות שאנחנו מוסיפים לסעיף 4. זו מפלגת העבודה והחוק הזה, זה הליכוד והחוק הזה.

אנחנו איננו יכולים להסכים למס ארגון. זהו מס פוליטי נטו. יהיה מס בריאות, ועל כן לא יהיה עוד מס אחיד. המס האחיד היה אותו מס, שההסתדרות חתכה את הקופון של 30% כדי למלא את כיסיה וכדי להשתמש בכספים האלה למטרות פוליטיות, לתמיכה בממשלה של העבודה. אמר משה כהן, הזכרתי את זה הערב, גזבר מפלגת העבודה, שהקיצוצים שעכשיו תכניס מפלגת העבודה בתקציבה נובעים מכישלונה בבחירות להסתדרות. המקור הזה של הכספים מאותם קופונים של המס האחיד לא יעמוד עוד לרשות מפלגת העבודה, ולכן הם מקצצים בכיבודים וסוגרים סניפים. נו, לסגור סניפים זה קיצוץ בבשר החי, אבל כנראה שם התרגלו לכמות כזו של כיבודים, שאם מודיעים שמקצצים, כנראה הסכום המוצע הוא גדול, הוא כבד. מה לעשות? יצטרכו עכשיו חברי מפלגת העבודה לשתות פחות תה ולאכול פחות עוגות, ואני סבור שמבחינה בריאותית זה יוסיף לדיאטה של כולם, וזה יוסיף לבריאות הטובה של כולם. אבל מבחינה פוליטית, מה אומר משה כהן גזבר מפלגת העבודה? הוא אומר שעד היום המקורות של מפלגת העבודה היו מימון מפלגות והמס הפוליטי בהסתדרות. השאלה היא אם תפקידנו עכשיו לבוא ולתמוך במס ארגון, שבעצם הוא אותו מס פוליטי, מס אחיד, בלבד אחר.

אני חושב, שמי שמציעים את המס הזה, מציעים אותו על מנת לשמור על ההסתדרות כמכשיר פוליטי של העבודה מצד אחד ושל מרצ מן הצד השני. כשאנחנו שומעים לעתים על הפשע המאורגן שמסתובב בין סוחרים ומציע להם את העזרה ואת האבטחה שלו, ואומר להם, אם לא תשלמו מי יודע מה יקרה לכם, ומי שאיננו משלם חנותו נשרפת, למשל – פרשה זו איננה שונה מהתנהגות מפלגת

העבודה ומהתנהגות רמון עם מרצ בנושא מס ארגון. אומרים לנו, אם לא יהיה מס ארגון, לא יהיה חוק בריאות. מצד אחד אומרים, שהמערכת עומדת בפני קריסה, ומי יודע מה יקרה, איזה אסון, אם החוק לא יחוקק עכשיו. ומצד שני אומרים, החוק לא יחוקק אם לא יהיה מס ארגון. מי שבריאות ציבור היא באמת בלבו כפי שהיא על שפתיו, איננו יכול להתנות בהעברת מס ארגון.

אני רוצה להזכיר, כאשר מר רמון היה עדיין בתפקידו כשר הבריאות והוא דיבר על הצורך במס רווחה, אולי במס ארגון, הוא העלה זאת ככורח, שבלעדי הפשרה שבו לא יהיה אפשר לשכנע בבית הזה להעביר את החוק. אבל מדוע הוא צריך את הפשרה הזאת היום? מפלגת העבודה הולכת עמו. הוא ניצח בבחירות להסתדרות. הוא יכול להעביר את החוק הזה באמת, נטו, בלי מס ארגון. עוד עומד כאן מר רמון – כאשר הוא נאם אתמול – ואומר, בסדר, עובר מס ארגון, אבל אם מס הארגון לא יתקבל עד 1 באוקטובר, הוא מוכן שהחוק יעבור בלי מס ארגון.

נו, אם זו גישתו של מר רמון, היום חבר הכנסת, מדוע אין אפשרות לתבוע ממנו שיעמוד על כך שהחוק ייכנס לתוקף מייד, בלי מס ארגון, אם באמת המשמעות של הדברים היא שהדבר החשוב מכולם הוא בריאות הציבור? אלא אם כן עולה חשד אחר לגמרי.

הנה, מאז זכה בבחירות להסתדרות, וייבחר למזכ"ל ההסתדרות בעוד זמן קצר, גדל תאבונה, המס הזה דרוש לו להסתדרות. גם התנהגותו לגבי מינוי מפרק ולגבי מכירת נכסי ההסתדרות היא מוזרה משהו. בעבר אמר רמון שראוי למכור נכסים של ההסתדרות, ועכשיו כאשר באים אליו הוא אומר: רגע, עוד לא נכנסתי לתפקיד, אני לא יכול לומר מה למכור ומה לא. אבל בתחומים אחרים הוא אמר שהוא לא יכבד את ההחלטות של הנהגת ההסתדרות אם יתקבלו ולא יישאו חן בעיניו לאחר שייכנס לתפקידו. במלים אחרות, מצד אחד הוא יושב בחוץ ואומר: חברה, אל תחליטו. אם אתם רוצים להחליט, תאמרו לי. ומצד שני, כשבאים ואומרים לו: מנה כונס נכסים, מכור נכסים, הוא אומר: רגע, עוד לא נכנסתי לתפקיד, אינני רוצה לומר שום דבר. או – או.

כבר יש לנו כן-ולא אחד; הזכות הזאת שמורה למר פרס. איני סבור שמר רמון, המתהדר באמינות גבוהה, צריך להתחרות בתכונה זו של מר פרס. אני חייב לומר, שאני מכבד את מר רמון, ועד היום הוא, לפחות בדרך שבה דן בחוק הזה בוועדה שבה היינו שותפים לחקיקתו, נהג בהגינות ובאמינות. ההתנהגות שלו לאחר בחירתו למזכ"ל היא מוזרה משהו. זה לא "חיים חדשים". זה חשד להונאה ולניסיון הונאה מחודש של הציבור.

ועל כן אני מבקש להדגיש, שכל מי שמדבר על בריאות נטו איננו יכול אלא לא לקבל את סעיף 71 כפי שהוא מופיע בהצעת החוק, ועליו להצביע על ביטולו לחלוטין, או להצביע על אותן הסתייגויות שהליכוד מעלה ואומרות שיש לחוק זה תוקף מייד עם חקיקתו.

סוגיה שלישית היא סוגיית אפליית העצמאים. דובר על כך. אני שמח שיושב-ראש סיעת המערך חבר הכנסת אלי דיין הודיע ששוחח עם שר האוצר ויש כוונה להביא לכך שלא תהיה כל אפליה בין העצמאים לבין השכירים במשק. אני רק יכול להבטיח בשם סיעת הליכוד, כי אנחנו לא נשקוט ולא ננוח כדי להבטיח שלא תהיה אפליה בין מי שהוא עצמאי לבין מי שהוא שכיר במדינת ישראל לצורך תשלום מס הבריאות.

אינני מסכים משהו עם הדרך שבה העלה חברי, חבר הכנסת מיכאל איתן, את סוגיית התשלום של מס הבריאות. המתבונן במספרים רואה, שחלק מן האנשים המשלמים היום, למשל, לקופת-חולים "מכבי" 2.1% או 2.3%, יצטרכו לשלם באחוזים יותר מאשר כפול בהשוואה למה שהם משלמים היום. והם יקבלו שירות שהוא פחות טוב מהשירות שהם מקבלים היום.

מיכאל איתן (הליכוד):

מי ישלם כפול?

עוזי לנדאו (הליכוד):

יש לך היום אנשים, בעיקר ברמות הגבוהות, בקופת-חולים "מכבי" או בקופת-חולים "מאוחדת", שמשלמים 2.1%-2.3%. הרי שם תשלום המס היום איננו פרוגרסיבי, הוא רגרסיבי. כאשר יושת עליהם המס על-פי החוק החדש, הם ישלמו לא 4.2% אלא 5.6%. במילים אחרות, עוד ילבישו עליהם גם את מס הארגון, שהיום חלקם מצליח לצאת בעור שיניו ולא לשלם אותו.

אנחנו לא מדברים על מספר קטן של אנשים, ואיננו מדברים בהכרח על אוכלוסיות שהן אוכלוסיות עשירות, בעשירון העליון. אנחנו מדברים על כ-300,000 משפחות, משקי בית. יש בידי טבלה שהוציא איש אגף תקציבים של משרד האוצר. חלקם ישלם מעט יותר, אבל חלקם ישלם הרבה יותר. אנחנו מדברים לא רק על אותן משפחות ששני מפרנסים ישלמו הרבה יותר, גם משפחות שבהן יש בודד ישלמו לא הרבה יותר, אבל ישלמו יותר. כאן נפגעות גם נשים, בוודאי נשים במשפחות חד-הוריות או נשים שהן מפרנסות יחידות, וגם נשים שיהיו מפרנס שני במשפחה. התמריץ שלהן לצאת החוצה לעבודה יהיה קטן יותר. הן ישלמו בפועל מס גבוה יותר.

פיני בדש (צומת):

ישלמו למעשה מס כפול.

עוזי לנדאו (הליכוד):

ישלמו מס בריאות כפול. בסך הכול משק הבית הזה יוציא הרבה יותר כסף. אני חושב שלדברים האלה אין הצדקה, לא עניינית ולא הגיונית. וכאן צריך לבוא ולומר, לא לעשירים הגדולים של המשק, אלא צריך לומר את זה למשל לציבור השכירים, מי שהם פקידים ומורים וזבנים ומוכרים למיניהם, סטודנטים, מהנדסים, כמו גם לציבור העצמאים, ובו חשמלאים ועוסקים זעירים וקטנים, מהנדסים, אנשי מכולת ודומיהם – כל אלה ישלמו בגלל החוק הזה הרבה יותר כסף.

צריך שנדע מהי המציאות נוכח האופוריה שהממשלה מפיצה בכל עבר.

מיכאל איתן (הליכוד):

ניסיתי לומר שהיום ההכנסות ממס הכנסה הן בסביבות 30 מיליארד מדי שנה. אם אתה לוקח את הסכום הזה ואתה אומר 5% ממנו – 1.5 מיליארד אני מעביר לקופת-חולים כל שנה רק כדי לתקן את הגירעון השוטף כל שנה, במלים אחרות, 5% ממס הכנסה הולכים לסובסידיה לקופת-חולים, ואולי לקופות חולים אחרות. צא ולמד, 50% מהאוכלוסייה לא משלמים מס הכנסה כמעט בכלל. 50% האחרים, ממה שהם משלמים, 5% מכלל ההכנסות הולכים לקופת-חולים. זה יותר ממה שאתה עושה חשבון עם ה-5.6%.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אולי כדאי לצטט פה דווקא את מה שאמר יושב-ראש ועדת הכספים, חבר הכנסת גדליה גל. הוא עסק בסוגיה של מחיר הסל. האם אין השירותים שאנחנו מכניסים לסל גדולים מכפי כוחנו, יקרים מכדי מה שהמשק מסוגל להרים? הרי התיאבון בהתחלה גדול.

מיכאל איתן (הליכוד):

הטענה שלי היא, שבמצב היום 5% מגביית מס הכנסה בכל מדינת ישראל הולכים לסיוע לקופת-חולים. זו הטענה שלי. הטענה שלי היא ש-5% מגביית מס הכנסה בכל מדינת ישראל הולכים לסעיף סבסוד קופת-חולים. אתה לא מביא את זה בחשבון. אם אני לוקח את המס האחיד – תהיה העלאה. ודאי שתהיה העלאה. עכשיו יכניסו לך את זה בתוך ה-5.6%.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת מיקי איתן – ונדמה לי שאני חוזר על הדברים, אני מעלה גירה – אילו באה הממשלה ואמרה, שעם חקיקת חוק זה של ביטוח בריאות ממלכתי, היא גם מקטינה בשיעור מסוים את המס שעל התושבים לשלם, אזי מה שאתה אומר הוא נכון. היא לא עושה את זה. את המס שלנו נמשיך לשלם, כפי שמשלמים היום. פה יורידו מאתנו יותר. לכן, בסיכומי של דבר, בסך הכול המשפחות ישלמו יותר כסף.

היו כאן היום חבר הכנסת פורז ואחרים, שקשרו כתרים לחבר הכנסת רמון ולחבר הכנסת עמיר פרץ על העבודה הגדולה שהם עשו. אני אנסה להפחית בזה. אני רק מבקש לשים כמה דברים בפרספקטיבה מתאימה. החוק הזה לא שימש בעיני רבים מן הדוחפים אותו חוק לשמו, למען בריאות בישראל. אמר על זה משהו חבר הכנסת יורם לס, ואני מצטט אותו מתוך מאמר שכתבה עדנה ארידור על חוק שמחפש בריאות בארץ. אגב, לא רבים בעיתונות העברית ובתקשורת העברית עסקו בחוק הזה מתוך ידיעה והבנה של המתרחש; מעטים בלבד. רוב האחרים עסקו בחוק הזה בעיקר מצד האפשרות לנגח חלק אחד ממפלגת העבודה בחלק אחר ממפלגת העבודה, וכל ההיבטים של החוק לא עניינו אותם כלל.

מצטטת, אם כן, עדנה ארידור את יורם לס, האומר: הבריאות הפכה לסמרטוט בידיים של הפוליטיקאים. ראש המפלגה לא מסוגל להחליט, ולכן העסק מתפרק. היא מוסיפה ויוצאת מכך שהחוק הזה היה לסמרטוט בידיים של פוליטיקאים, כל אחד מושך את הסמרטוט וקורע אותו לכיוונו. היא אומרת את הדבר הבא: הניסיון של רמון להריץ את חבר הכנסת פרץ לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות על גבו של החוק אינו מעיד על גישה רצינית מצד שר שאחראי לתפקוד אחת המערכות החיוניות ביותר במדינה. כותבת הגברת ארידור, שאולי אחת הסיבות העיקריות להרצת החוק ולהמרצתו היא פוליטית לגמרי. גם שיקולים פוליטיים טובים כדי לעשות דבר שבסיכומו של דבר הוא ראוי. אבל אפשר שהמבט הזה, ההיבטים האלה, הסיבות למנוע העיקרי מאחורי שר הבריאות הקודם, גרמו לכך שפניו של החוק, שיכלו להיות הרבה יותר יפים, מלאים חטטים, ונצטרך לעמול עליהם מייד לאחר שהחוק הזה יושלם. לא אוסיף ואקרא מהדברים.

הזמן שלי רץ ואינני רוצה לסיים לפני שאומר שני דברים. הדבר האחד – חוק זה, ככל שיש בו גרעין חשוב וחיובי, הוא חוק שנצטרך להתיישב ולעמול על תיקונו מייד עם חקיקתו. יש בו פגמים לאורך, לגובה ולרוחב.

אבל, אני רוצה להעיר כמה הערות לגבי כמה נושאים. כמה זמן יש לי? עוד שתי דקות?

היו"ר ר' אדרי:

שתי דקות לרשותך, אדוני.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שים את זה על שתי דקות, כדי שאסיים כאשר הוא יצלצל בעוד שתי דקות.

אם כן, יש בחוק הזה כמה חסרונות בולטים. הייתי ממליץ למי שמבקש לקרוא או לראות חלופה אחרת, לקרוא את מאמרו של ד"ר סטיבן פלאוט, שהוצא בכמה פורמטים. אני קראתי אותו פורמט שיצא בחסות המרכז הישראלי לקידום חברתי וכלכלי. הוא מציג גישה אחרת לגמרי, והוא מציג כמה קלקלות שמאפיינות את החוק. הוא מדבר על כך שבעצם החוק הזה הוא חוק שילאים חלק ניכר ממערכת הבריאות תוך שימור קופות-החולים הקיימות.

מן ההערה הכללית הזאת של ההלאמה, אני מבקש לציין חסרונות מספר של החוק, שאותם נצטרך לתקן. אני מאמין לפחות כי רבים מידידי בליכוד, לא כולם, מסכימים עם ההערות שאעיר.

ראשית, בחוק הזה אין תחרות מספקת בין הקופות נותנות השירותים ובין הספקים למיניהם במערכת הבריאות. החוק הזה עוסק בעיקר במתן שירות לציבור על-ידי קבלנים הממומנים על-ידי הממשלה. אין בחוק הזה תחרות ראויה על טיב השירות עצמו, כאשר בשירות אני כולל, למשל, את האפשרות לתת רשימה של רופאים בשעות שונות של היום, במרחקים שונים.

שנית, אין תחרות על מחיר. הדבר הזה איננו קיים. הוא נמצא במובלע. השאלה היא כמה זמן הוא יתפתח אל אותו אפיק שבו מדובר על ביטוח משלים. אין שום תחרות על קביעת סל שירות, שכל קופה תוכל להציע. מעבר לסל מינימום שהממשלה צריכה להבטיח, צריך היה שיהיה מקום גדול הרבה יותר ליכולתן של הקופות להציע סלי בריאות למיניהם לציבור.

סוגיה חשובה נוספת – אין ניתן בידי האזרח הבודד, הפרטי, חופש תנועה מספיק בין הקופות, כאשר הוא מסוגל לתגמל כל אחת עם אותו קופון, או עם אותו ערך כלכלי שהממשלה לכאורה מפקידה בידיו, כמי שכאשר הוא מצטרף לקופה, הקופה הזאת מקבלתו.

פיני בדש (צומת):

הוא מתחתן אתה לפחות לשנה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

הוא מתחתן אתה כיום לפחות לשנה.

פיני בדש (צומת):

לפחות לשנה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

נדמה לי שיש הסתייגות שבה אנחנו מדברים על שנתיים, על חצי שנה.

פיני בדש (צומת):

עוזי לנדאו (הליכוד):

זה ב-1 בינואר, או ב-1 בספטמבר. אינני זוכר את התאריך. אבל אתה צודק.

רביעית, אין אפשרות – – –

פיני בדש (צומת):

לא יהיה רשאי לשנות אלא כעבור תקופה של שנה לפחות.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני מקבל את ההערה. זה אחד הדברים, זו אחת המגבלות של החוק. זו לא מהמגבלות הנוראות, אבל זו מגבלה שצריך לשנות אותה.

רביעית, צריך שתהיה אפשרות הרבה יותר נוחה לכניסה של קופות-חולים חדשות ושל מבטחים חדשים בקלות יחסית לתוך המערכת. אסור שקופות-החולים הקיימות תרגשנה שהן ואין בלתן, והן מסוגלות לאחוז את הציבור בגרירתו. יש לאפשר גם את כניסתן של חברות הביטוח, כדי שאדם יוכל לבטח את עצמו בביטוח בריאות בחברת ביטוח.

כל הדברים האלה חובה שיהיו, כדי שמצד אחד צד ההיצע יוכל להתפתח ויהיה תמריץ של רווח. אחד החסרונות הגדולים בחוק הזה הוא, שאין רווחים בידי מי שנותן את השירות, וכשאין רווחים אין תמריץ להתייעלות ואין תמריץ להציע סלים למיניהם, ואין כל יוזמה, ואין כל יצירתיות. את זה צריך לשנות.

הערה אחרונה – אני מרגיש מאוד לא נוח עם כך שבעצם הדרך שבה נגבה המס של ביטוח הבריאות היא בעצם דרך אחרת לגביית מס הכנסה. הגישה כאן היתה צריכה להיות שונה לגמרי, שונה לחלוטין. העיקרון המנחה – בתחום ביטוח הבריאות אדם צריך היה לשלם את מה שסל הבריאות עולה לו, ואם הממשלה מבקשת לגבות יותר ממי שיש להם, כדי לחלק למי שאין להם, את זה צריך לעשות באמצעות מנגנון אחר, והוא מנגנון מס ההכנסה. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת עוזי לנדאו, שהתחשבת בצופים וגם בחברי הכנסת המעטים שנכחים באולם.

כעת אני מזמין את חברת הכנסת נעמי בלומנטל. היא הדוברת האחרונה. כנראה את תסכמי את הדיון. רשומים אחריו כמה חברי כנסת, בהם חיים רמון וביבי נתניהו. הם אינם כאן. לזכותך 155 דקות. אני מניח שאת תתחשבי בצופים.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

בבריאות.

היו"ר ר' אדרי:

בבריאות של הציבור.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

הצופים בוודאי ישמחו להישאר עד אור הבוקר, בעיקר כשהבטחתי התעמלות בוקר בסוף הדיון.

פיני בדש (צומת):

תפתחי את "בוקר טוב ישראל".

נעמי בלומנטל (הליכוד):

"בוקר טוב ישראל". אבל אני מתחשבת גם בכם, ובוודאי בעובדי הכנסת. אני מבינה שכבר קשה להם, ואני פוחדת שבריאותם תיפגע. אי לכך, בואו נתחיל במצווה בהם ובכם.

היו"ר ר' אדרי:

גברתי, תואילי רק להודיעני, מפני שאני צריך להביא בחשבון – אם אני צריך להעיר עוד יושב-ראש, שצריך להחליף אותי בעוד כחצי שעה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

תגיד לי מי היושב-ראש. לפי זה אגיד לך את מי להעיר.

היו"ר ר' אדרי:

אני לא רוצה לגלות, אחרת אולי – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אולי אתפתה להעיר אותו.

פיני בדש (צומת):

נעמי בלומנטל (הליכוד):

הוא יצטרך להעיר אותו. האם זה אחד שמתעורר מהר או לאט?

היו"ר ר' אדרי:

בבקשה, גברתי.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

לאחרונה היה לנו ניסיון לא טוב עם חיים רמון.

פיני בדש (צומת):

אולי נתחיל בהצעות לסדר-היום של מחר?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היה לנו לאחרונה ניסיון לא טוב עם חבר הכנסת חיים רמון, שזכה בבחירות להסתדרות, כאשר המצע שלו היה זהה למצע הליכוד. חשבנו שבאופן טבעי, מאחר שהוא זכה בסביבות 46% וחסר לו רוב כדי לקבוע קואליציה, השותף הכי טבעי שלו מבחינה אידיאולוגית, מבחינה ערכית, מבחינת המצע שעליו הוא הלך, היה הליכוד. והנה מצאנו, שמיידי בליל הבחירות הוא נכנס למשא-ומתן אינטנסיבי עם המפלגה הקומוניסטית, שרצה גם היא לבחירות להסתדרות והמצע שלה הוא פשוט ההיפך הגמור מן המצע שלו.

מכאן ראיתי, שהוא לא בדיוק הלך על אידיאולוגיה, כי הייתי שמחה מאוד לו באמת היינו יכולים להעביר חוקים, לו היינו יכולים להעביר מערכת ציבורית ענפה כמו ההסתדרות לפסים נכונים יותר, כמו מכירת נכסים כפי שהובטח, כמו ניתוק מוחלט בין הפוליטיקה לבין ההסתדרות, כמו צמצום אגפים. תאמינו לי, כמו מצע הליכוד, זה היה המצע של חיים רמון, וכל הכבוד לחן שלו כנראה, כי עובדה שבחרו בו.

נדמה לי שהבחרים שלו גם ציפו, שמה שהוא הבטיח זה גם מה שהוא עומד לקיים. אבל, כאמור, מייד את הצעד הראשון בכיוון של הקואליציה הוא עשה לכיוון תנועה, אי-אפשר לקרוא לה בדיוק מפלגה, איזו סיעה שרצה בתוך ההסתדרות, והמצע שלה הפוך לגמרי מן המצע שלו. ואני שואלת, האם זאת האידיאולוגיה של חיים רמון ואנשיו?

אנחנו מסתכלים על ההסתדרות, אין ספק שהיא הפכה, לדעתנו בצדק, לשק האגרוף, אבל אני רוצה להרחיב את הבסיס של הצדק של הדברים, משום שההסתדרות היא גוף כל כך גדול, עם נכסים, עם תקציבים, עם כוח אדם כזה. אנחנו, אנשי הליכוד, נמצא גם ידידי מצומת חבר הכנסת פני בדש, מצאנו את עצמנו במצב שמציאת עבודה בין כותלי ההסתדרות היא כמעט בלתי אפשרית. אני לא רואה שחיים רמון שונה מאנשי ההסתדרות הקודמים, כי גם רמון, ברגע שהוא נבחר הוא פסל את הליכוד, הוא פסל את כל מחנה הימין. הוא אמר, בעצם אני מוכן ללכת לקואליציה על כל בסיס שהוא, בלי שום בסיס אידיאולוגי, אבל אני פוסל את הימין, אני מת על השמאל ואני לא מוכן לקבל מישהו שהוא קצת ימין. נדמה לי שהוא כבר פוסל גם כמה אנשים ממפלגת העבודה, אבל אני לא אכנס לבעיות שיש בתוך מפלגת העבודה.

והנה מצאנו את עצמנו, אנשי המחנה הלאומי, אני חושבת שאנחנו מרכז ימין, עם מפלגות שונות שגם הן שייכות היום לאופוזיציה, מצאנו את עצמנו פסולים, פסולים במשך הרבה מאוד שנים ופסולים גם עכשיו על-ידי חיים רמון, כך שאני לא רואה את ההבדל הגדול, אבל פסולים גם כאשר אנחנו רצינו לחפש עבודה. לא מזמן דיברו, וגם אני מצרה על כך, שאם יהיו פיטורים בוועד הפועל – ודאי שכולנו מצרים על כך, אבל ברור לי לחלוטין שכמעט שלא יהיו פיטורים של אנשים שאידיאולוגית חושבים, למשל, שארץ-ישראל יקרה להם, משום שאנשים כאלה לא נמצאים שם. זאת אומרת, היו אנשים פסולים על בסיס אידיאולוגי, ואת זה אנחנו לא מוכנים עוד לסבול. לצערנו, אנחנו מוצאים את עצמנו היום, כל כך הרבה שנים לאחר קום המדינה, כמעט באותו מצב, ועל כך אנחנו נאבקו ונמשיך להיאבק. אני מתפלאת שאני מוצאת את עצמנו היום באותו מצב שבו היינו לפני 40, 50 ו-60 שנה כאן, בארץ הזאת, ולא נרפה מכך שהגישה תהיה ממלכתית. כך נהגנו כאשר אנחנו היינו בשלטון, ואני מקווה ומצפה, ואני לא רואה שזה מה שקורה, שהממשלה הזאת תנהג בממלכתיות, אבל, כאמור, זה לא מה שקורה, ובזה נתקענו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי גם מצד מפלגת העבודה, גם מצד ספיחיה וניצניה או היבלית שלה או כל מה שקורה לסיעה שקמה זה כבר, בכל אופן סיעת רם.

כאשר אנחנו ישבנו על חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ואני רוצה לבוא ולומר שישבנו הרבה מאוד זמן, כבר ציינתי קודם לכן שישבנו הרבה, לא לפי הצרכים של האזרחים, של התושבים, אלא לפי הצרכים של חבר הכנסת עמיר פרץ שעמד בראש הוועדה, וכאשר הוא רץ מול הברפלד לראשות ההסתדרות ונכשל בזמנו, אז פתאום ישבנו יום ולילה כי הוא היה צריך את זה בשביל הבחירות. זה לא עזר לו, אבל אנחנו ישבנו על זה יום ולילה, ואני בעד לשבת יום ולילה. אני מעריכה מאוד גם את סגנית מזכיר הכנסת שושנה כרם, את סגן יושב-ראש הכנסת חבר הכנסת רפי אדרי, את חבר הכנסת פני בדש, את הקצרנית מזל, את הסדרן ליאון כמובן ואת אנשי הטלוויזיה.

היו"ר ר' אדרי:

הם הרוב כאן, הם יותר מחברי הכנסת.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

שיהיו בריאים, לא בירכתי אותם קודם לכן. בכל אופן, גם אתם יושבים יום ולילה, אבל אתם יושבים משום שזאת היתה החלטה. אני מאוד מצטערת על כך. אני מוכרחה לומר, שיכולתי לדבר כאן ברשות עד השעה 06:00, אבל אני מתחשבת בכם. יש גופים אחרים שלא התחשבו בכם, אבל בזמננו, כשישבנו בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לא כל כך התחשבו בנו. הושיבו אותנו גם בלילות, כי אלה היו צורכי בחירות שלא היו קשורים כלל לבריאות, ועל כך אני מתקוממת. זה מה שהיה, לא תמיד ניסיון הכי נעים. אבל בכל זאת, בשעות שישבנו, ניסינו לעשות כמיטב יכולתנו, ובאמת היתה עבודה קשה מאוד.

בסעיף 4 היתה התניה, משמע יכול לבוא מעביד מסוים, למשל בנק הפועלים, או למשל ההסתדרות, או למשל קרן מבטחים מסוימת, ולומר לי: ידידתי היקרה – אני לא מדברת עכשיו עלי, זו יכולה להיות מרים כהן, למשל – ולומר לה: מרים היקרה, אנחנו מאוד מצטערים, את רוצה להירשם לקופת-החולים, אבל את לא נרשמת רק לקופת-החולים, את נותנת חלק ניכר ממה שאת משלמת להסתדרות העובדים. היא אומרת: מה לי ולהסתדרות העובדים? אני בכלל לא שייכת ואני לא רוצה להשתייך. בכלל יש לי חנות מכולת ואין לי שום עניין בזה. אבל אמרו לה: גברתי, גברת מרים כהן, אם את חברה בקופת-חולים, את נרשמת לקופת-חולים, את נמצאת ביישוב שאין בו קופה אחרת, את באופן הכרחי, מותנה, כפייתי, גם חברה בהסתדרות.

אנחנו, אנשי הליכוד, מאז ומתמיד התקוממנו בצורה מסיבית נגד ההתניה הזאת, נגד הזיקה. אבל, אני מוכרחה לבוא ולומר, בזמן שישבנו על החוק הזה, לאותה ועדה שישבה על חוק ביטוח בריאות ממלכתי הדבר לא היה ברור כל כך. רק משום שנלחמנו ואמרנו שלא ייתכן כדבר הזה, שאנחנו רוצים ללכת בצורה ממלכתית, ואי-אפשר שמעביד יכפה על עובד באיזו הסתדרות הוא יהיה או באיזו קופת-חולים הוא יהיה חבר לצורכי הבריאות שלו, רק משנלחמנו על העיקרון המקודש הזה, וזה עיקרון מקודש, רק אז הצלחנו להגיע למצב שאין התניה כזאת. אני חושבת שמגיעה לנו כל התודה מאזרחי מדינת ישראל על שעמדנו בנחישות על הנושא העקרוני הזה. ובכן, אין זיקה. אנחנו מקווים, כי משום שקיים עדיין מס ארגון, שאני לא יודעת מה צביון יהיה לו, אבל בוודאי הוא מס רע, הוא מס ששולח את ידיו הארוכות של השלטון אל תוך הכיס של האזרח כשהוא לא יודע בשביל מה, 0.8% – –

פיני בדש (צומת):

בשביל המכוניות שלהם.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

0.8% מן המשכורת של כל אחד ואחד לאיזה מס שקראו לו מס רווחת האדם, כשלא בדיוק הבנו, או יותר נכון הבנו שהוא נגד רווחת האדם אבל הוא לטובת רווחת המנגנון ההסתדרותי, אבל עדיין היום אנחנו יושבים עם חוק שנותן לנו התניה. אני לא חושבת שמכובד לכנסת ישראל, ואני לא חושבת שמכובד שממשלה כזאת שיושבת היום בשלטון תבוא ותאמר: תשמעו, עם ישראל, יש לכם חוק חדש, חוק ביטוח בריאות, שאני לא בטוחה שהוא טוב, ימים יגידו, אני חושבת שיש בו פגמים רבים מדי, אבל, יש לכם חוק ביטוח בריאות, אך אתם לא תקבלו את החוק הזה, אתם לא זכאים היום לבריאות. אתם תהיו זכאים לבריאות רק כאשר תהיו מוכנים לתת 0.8% מן המשכורת שלכם לגוף כזה או אחר, בלתי ברור לחלוטין. אנחנו עוד לא יודעים למי אנחנו הולכים לתת את ה-0.8%. אולי, כאמור, אני עצמאית ולא מעוניינת לשלם את ה-0.8%, אבל זה יהיה בחוק ואני לא יודעת לאן הכסף הזה ילך. מסתבר שעוד כספים, אני לא יודעת לאן הם הלכו, אבל מי שהעלים אותם בוודאי ייתן את הדין. אני מאמינה לפחות בשלטון הצדק.

אבל, כפי שבאה היום כנסת ישראל, נראה לי שזה לא מכובד. אנחנו מחוקקים חוק. בבקשה, סעיף 71 אומר לנו: החוק הזה ייכנס לתוקף רק משייכנס לתוקף חוק מס ארגון. איזה מין דבר זה? איך אנחנו כאן, 120 חברי כנסת, נציגי העם הזה, לא באים ומתקוממים ואומרים: אנחנו לא מוכנים לחוק חוק שיש בו התניה כלשהי? רוצים חוק? רוצים בריאות? אנחנו רוצים להעביר את החוק הזה. הוא חוק טוב, הוא חוק פחות טוב, אבל זה החוק שנקבע. בואו נעביר אותו. אומרים לנו: לא, החוק הזה מותנה בחוק אחר, גרוע, הוא לא יכול להיות טוב, אבל אתם לא תקבלו אותו אלא אם כן "תאכלו" קודם את החוק הגרוע.

איך ייתכן דבר כזה? איך ייתכן שאנחנו מסכימים, ואני רוצה לראות מי יצביע בעד הסעיף הזה, סעיף 71. אני מציעה, עם כל הכבוד, לאנשי הקואליציה – שרק חבר הכנסת רפי אדרי מבין חבריה נמצא כאן עכשיו, וקודם לכן לא היה אף אחד מהם, ואני מאוד השתוממתי על כך. האמינו לי, אני לא רוצה לענות אף אחד, אבל היו כאן עוד הרבה מאוד הסתייגויות של חברי כנסת טובים, חברי כנסת שיש להם ידע רב בענייני בריאות, ויש להם עשרות הסתייגויות, ומשום מה הם נאלמו דום. אני באמת תוהה לאן נעלמו כולם. נכון שהשעה קצת מאוחרת, אבל בשביל חוק טוב אנחנו מוכנים לעשות הכול. אבל תראו, הספסלים ריקים. טוב, לא נורא, קורה. אני באמת מצרה על שהם לא באו ונימקו את ההסתייגויות שלהם.

לא בקלות נעלמה מן החוק הזיקה הזאת שבין ההסתדרות לבין קופת-חולים. זה לא הלך בקלות. היה מאבק קשה מאוד שאנחנו, אנשי הליכוד הנהגנו, ביחד, לא עם כל אנשי הימין, משום שבמפד"ל היו אינטרסים קצת שונים. אבל אנשי הליכוד היו בוודאי אלה שהנהיגו את המאבק נגד הזיקה, והצלחנו למען עם ישראל. אני שמחה מאוד וגאה על כך, ואנחנו נמשיך בקו הממלכתי שלנו. המאבק שלנו לכל אורך הדרך היה בעד בריאות נטו. אתה משלם בעד בריאות, מגיעה לך בריאות נטו, ואלה הם ה-4.8%.

הצגתי קודם לכן כמה נתונים, הם אינם בידי עכשיו. אבל ברור שזה לא מעט, ויותר מדי אנשים ישלמו בעד הבריאות יותר משהם משלמים היום, משום שלא תהיינה כל מיני הנחות. אבל מה אני שומעת? אני חשבת לתומי, שכולנו תמימי דעים ורוצים להיות היום ממלכתיים, לנהוג בשוויון כלפי כולם. אבל מה קורה? תראו את סעיף 14. סעיף אחד אומר, שיכול שר הבריאות, יחד עם שר העבודה והרווחה, לקבוע מחיר שונה לבריאות. זאת אומרת לא ה-4.8%, אלא יכול הוא לקבוע, ויש לו אישור לכך בסעיף 14, שיעורים מופחתים של מס.

וכאן אני מתחילה לדאוג, ואני בטוחה שכולם שותפים לדאגה שלי, משום שכשאנחנו נותנים סמכויות לקבוע תעריפים שונים למס הבריאות, אני כבר לא יודעת מי בדיוק ישלם תעריף שונה. אני יודעת דבר אחד: אני וחברי ומרבית אוכלוסיית מדינת ישראל נשלם ה-4.8% פלוס 0.8% מס ארגון. עיני לא

צרה בהם, אני רק מתקוממת מול האי-צדק כשאני מבינה שכבר היום מתקיימים שיחות ומגעים עם שר האוצר לגבי שיעורים מופחתים למגזרי אוכלוסייה מסוימים. למשל, לגבי הקיבוצים.

מי יחליט כמה ישלם קיבוץ, או כמה ישלם כל הקיבוץ? כבר גונב לאוזני היום, שיושבים מרצ – מכירים אותם? – עם שר האוצר כדי לראות, אולי חברי הקיבוצים ישלמו פחות משישלמו אנשי שכונת-התקווה, או אנשי ירוחם, או אנשי דימונה, או אנשי אור-עקיבא, משום שאולי הם לא כל כך חשובים בשלטון הנוכחי; אולי מפני שלא כל כך מחשיבים את הקול שלהם או את אי-השמעת הקול שלהם, מפני שהם חלשים, מפני שהם כבר מרגישים עצמם מותשים כל כך מן המאבקים שלהם לגמור את החודש, עד שאין להם כוח לזעוק מול ה-4.8% ומול העוול שייגרם להם כאשר ישמעו שיש קבוצות שלמות שלא ישלמו 4.8%, משום שבסעיף 14 בחוק נאמר כדת וכדין, ששר הבריאות ביחד עם שר העבודה והרווחה יכולים לקבוע תעריפים שונים.

אני תוהה: לגבי מי מדברים על תעריפים שונים? כנראה על אותם אנשים שצריכים לבסס את השלטון הבלתי-ממלכתי שמתקיים היום; אולי הקיבוצים, אולי תלמידי הישיבות, ואולי תלמידי ישיבות מיישובות מאוד מסוימות, אולי של ש"ס, ואולי ישיבות אחרות. אני לא מתמצאת בכולן, אבל אין עיני צרה בהן, אדרבה. אבל אם אלה הם התעריפים שהם ישלמו, אני מציעה שכל עם ישראל ישלם אותם תעריפים, ולא תהיה איפה ואיפה. זה לא צודק וזה לא ממלכתי, אנחנו לא רוצים שכך יהיה, ואנחנו ניאבק על זה.

אגב משרד העבודה והרווחה, אני רוצה לאחל הרבה בריאות לשרת העבודה והרווחה, שמחלימה עכשיו מניתוח. אני בטוחה שכולנו שותפים לאיחולים החמים לבריאות שלמה ומלאה.

גם לחבר הכנסת אהוד אולמרט, חברנו, שעבר ניתוח ועדיין נמצא בבית-החולים "הדסה" נאחל הרבה בריאות. בעיקר שהוא, בעקבות שוסטק, שהיה שר הבריאות שהגיש את הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי הראשונה, נדמה לי בשנת 1981, שלצערנו לא יצאה אל הפועל, המשיך את החקיקה, והחקיקה של אהוד אולמרט היא באמת אבן היסוד של החקיקה הנוכחית של ביטוח בריאות ממלכתי. אני באמת מאחלת לחבר הכנסת אהוד אולמרט, ראש העיר ירושלים השלמה, בריאות מלאה ושלמה.

רציתי להתייחס בכמה מלים למאבקים שניהלנו בתוך הוועדה כדי שהחוק יהפוך לחוק ממלכתי באמת. אתן לכם דוגמה. בזמנו דובר על כך שבערך מחצית מ-4.8% מס בריאות שנצטרך לשלם לא תיגבה על-ידי הביטוח הלאומי, שהוא המנגנון היעיל ביותר. דאגו למה שיקרה עם כל עובדי לשכת המס, והיתה מין החלטה בתוך מפלגת העבודה, מעבר לזיקה שעליה דיברתי, שחצי מן המס ייגבה על-ידי קופת-החולים עצמה, והחצי השני ייגבה על-ידי הביטוח הלאומי. לא שזה יותר יעיל, ולא שזה יותר צודק, אבל מפלגת העבודה חשבה שזה יותר נוח מבחינתה. לא שזה כל כך ממלכתי, אלא שכך החליטו במפלגת העבודה. ובעבר כבר דיברנו על כך שוועידת מפלגת העבודה היא שתכתיב מה שיהיה כאן. ופתאום מצאנו שאומנם כך היה.

ואיזה מאבקים אנחנו ניהלנו על זה. ומה היה המאבק? לנו היה אכפת שקופות-חולים שאולי הן יותר ממלכתיות מאשר קופת-החולים של ההסתדרות, ובאמת דואגות לבריאות הטובה יותר – ואני מאמינה שגם קופת-החולים הכללית רוצה לדאוג לבריאות הטובה יותר, אבל פשוט לא נותנים לה כל כך את האפשרות לעשות זאת, מפני שכל הזמן לוקחים ממנה חלק מהכסף שהאזרח משלם בעבודה. אבל אותן קופות-החולים היו שמחות אולי לגבות חלק מן הכסף. אבל אמרנו שלא ייתכן דבר כזה. הלוא יש לנו כאן מנגנון – וזה גם מס, צריך להתחשב בזה – מנגנון של הביטוח הלאומי ומה צודק

יותר וחסכוני יותר ויעיל יותר וממלכתי יותר מכך שהביטוח הלאומי הוא שיהיה הגובה. אבל על זה – זה פשוט לא ייאמן – היינו צריכים להיאבק.

אני מוכרחה לומר, שניצחנו ואני שמחה. למען כולנו, אני שמחה שבמאבק הזה על כך שהביטוח הלאומי הוא הגוף שיגבה את מס הבריאות היתה החלטה בסופו של דבר, אחרי מאבקים, שזה יהיה הגוף הגובה, הביטוח הלאומי. אבל אילו מאבקים הלכו על זה. הלוא לא ייאמן דבר כזה. כל היגיון וכל חוש של צדק וכל חוש של ממלכתיות מכתירים מראש דבר כזה, ולא היא. יש מפלגות שלא הצדק מכתיר את דרכן, רק אינטרסים; אינטרסים, אינטרסים ושוב אינטרסים. כך היה לנו לגבי הזיקה בזמנה, לגבי הגבייה.

רציתי לדבר על מאבק נוסף שניהלנו, אבל בפחות הצלחה, לגבי סל השירותים הבסיסי, כי חשבנו שטוב יותר לאזרחים שהסל הבסיסי יהיה סל של אחת מקופות-החולים שהיום מציעה למבוטח שלה יותר מאשר מציעה קופת-החולים הכללית. אבל לא נסתייע בידינו והוחלט שהסל הבסיסי יהיה זה של קופת-החולים הכללית. אני באמת מצרה על כך.

דבר נוסף שנאבקנו עליו, וחשוב שהדברים האלה יוצבו לפני הקהל, ואני בטוחה שיש עוד אנשים ערים בשעה כזאת משום שהם היו רוצים לדעת, למשל – נגיד שאני הלכתי לקופת-חולים מסוימת, ולא נראה לי – הרופא, או האחות, או השירות, או הזמינות, או הסבירות; לא נראה לי. ביני לביני אמרתי: לא כל כך. לא חבשו את הפצע בסדר. אני רוצה לעבור לקופת-חולים אחרת. בחוק אמרו לנו: לא. תוכלו לעבור או תוכלו רק לעבור שנה. אבל הפצע לא מגליד. אני בכל זאת רציתי לעבור קופה. אמרו: לא. אי-אפשר. נאבקנו על כך. רצינו שהמעבר יהיה כל שלושה חודשים.

אגב, גם העדכון מבחינת קופות-החולים, מה שהן מקבלות. אמרו לנו: הביטוח הלאומי, המחשבים, לא יוכלו לפעול במהירות הזאת, לא יהיה אפשר לעדכן את זה. אנחנו קיבלנו דיווחים שונים, משום שהיום בעולם המחשוב הכל-כך מפותח, בוודאי אצלנו במדינה, אין שום בעיה אפילו לשנות כל חודש את העדכון של המבוטחים. אבל באו ומצאו נימוקים מנימוקים שונים על שום מה החליטו כל שנה. אנחנו נאבקנו על כך שהאזרחים שהפצע שלהם עדיין לא הגליד תהיה להם הזכות גם כעבור חצי שנה לעבור מקופת-חולים אחת לאחרת ולקופה יהיה עדכון של המבוטחים כל חצי שנה.

מכיוון שזמני אומנם עוד ארוך, וכפי שאתם רואים יש לי הרבה מה לומר על החוק הזה – ישבנו עליו הרבה, היתה ועדה רצינית, אני מתקוממת נגד לוחות הזמנים שכל מיני מערכות בחירות הכתיבו לנו, לא הבריאות או החולי של האזרחים אלא שיקולים פוליטיים גרידא, אבל בסך הכול נלחמנו על דברים, ויש הרבה מהמצוקות והרבה מהעיוותים שאמורים היו להיות בחוק מתחילתו שאנחנו, אנשי הליכוד, הצלחנו למנוע. אני שמחה מאוד על כך, כי אני בטוחה שכל התיקונים שנעשו הם באמת אך ורק לטובת הציבור, לטובת ציבור המבוטחים.

פיני בדש (צומת):

את מתחילה פרק חדש?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

לא, אני לא מתחילה פרק חדש.

אני רק רוצה לפנות לכנסת ישראל ולבקש שנפסח ונבטל את סעיף ההתניה, ובואו נלך יחד כפי שבאמת היינו צריכים, ואני מקווה שאומנם תהיה מחר הפתעה – – –

היו"ר ר' אדרי:

היום.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

נכון, זה כבר היום. אנחנו נצביע, בעזרת השם, בצורה הטובה ביותר. בואו נלך על חוק ביטוח בריאות, אותו חוק שלא יתנה את קיומו בשום דבר, רק בבריאות הציבור, לא במס ארגון או בכל מס אחר שייקרא כך או אחרת וכוונותיו כל כך שקופות, כל כך לא צודקות וכל כך לא לטובת הציבור, אלא לטובת מניעים פוליטיים פסולים במקרה הזה ולשימונם של מנגנונים למיניהם, שמוטב שיעברו מן העולם ויסורו מן העולם ולא נשמין אותם ונרווה אותם במס נוסף שהוא נטל כבד ביותר על הציבור, שבלאו הכי לא קל לו.

אני מקווה, שהיום כולנו נתעשת ויחד אתנו, אנשי הליכוד, כולנו נצביע יחד על חוק ביטוח בריאות ממלכתי שייכנס לתוקפו, כפי שהביטוח הלאומי ביקש, לא לפני 1 באוקטובר 1994. ולכן, זאת הצעתנו, שהחוק ייכנס לתוקפו בלי שום התניה של מס זה או אחר ב-1 באוקטובר 1994. אחרת אנחנו לא נהיה בעד חוק מתנה. בוקר טוב לכולכם ויישר כוח.

פיני בדש (צומת):

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת פיני בדש, אני לא יכול לומר חברי הכנסת, גברתי חברת הכנסת בלומנטל שנועלת את הדיון, אני מבקש להודות לך שחסכת לנו כשעתיים נוספות של דיון. עשית את מלאכתך ביעילות ובנאמנות. אני מבקש גם להודות לחבר הכנסת בדש, שלא השאיר אותי לבד כיושב-ראש הישיבה עם חברת הכנסת בלומנטל שנועלת את הדיון.

אני גם מבקש להודות לסגנית מזכיר הכנסת, לקצרניות, לשני הסדרנים הנאמנים שנוכחים באולם, לארבעת עובדי הטלוויזיה, שלמעשה הם הרוב – אילו היתה הצבעה הם היו יכולים להיות הרוב במליאת הכנסת. אני גם מודה ליתר עובדי הכנסת שעושים מלאכתם נאמנה ונוכחים במשרדיהם ובחוץ ומסביב לבניין.

אני חושב שהיה דיון פורה. תם ונשלם הדיון בהצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. היה דיון ארוך ומעניין.

אני מבקש למסור, שעל-פי החלטת ועדת הכנסת ויושב-ראש הכנסת תם הלילה הזה הדיון. לא יהיו היום כשנחדש את הישיבה עוד נאמנים, רק ההצבעות יתקיימו עוד היום.

נפתח את ישיבת הכנסת בשעה 11:00 היום, יום רביעי, ו' בתמוז התשנ"ד, 15 ביוני 1994.

ושוב, תודתי לכם, חברי הכנסת, חברת הכנסת נעמי בלומנטל וחבר הכנסת פני בדש, עובדי הכנסת, הצופים בנו. לילה טוב ולהתראות בשעה 11:00. כל טוב לכם ותודה לעובדי הכנסת.

אני נועל את ישיבת הכנסת; השעה 02:50 בדיוק. תודה רבה ולילה טוב.

הישיבה ננעלה בשעה 02:50.